

ދީނީ ފިކުރީ ހަމަލާތައް،
ސިޔާސީ ބޮޑުވެރިން ވެކްސިނަށް
(ޝައިޚް އަބޫމުޙައްމަދު އަޔްމަން އައްޒަވާހިރީގެ އައްސަޙާބުއިން ޝާއިޢުކުރި ރަސާއިލުފަރާތުން 71 ވަނަ ބައި)
ތަރުޖަމާކުރީ: ދާރުލްއިސްލާމް ފޯރަމް
2023މ ، 1445ހ

ދިބަހަށް ފިލުއްވާ ވަޙީރަހަން، ސަޤާފީ ޢަޤީދާ ވަސްވާސް

(ޝާޢިރު ޢަބްދުލް ޢާޤިލް ޢައްބާސީގެ ޢަލްއަޚްލާޤުއްދީނިއްޔާ ޢައްރިސާލަތުއްޔާ ފަތުން ހާލަތުގެ 71 ވަނަ ...)

ޝައިޚު ޢަބްދުއްރަޙްމާން : ތަރުޖަމާ ކުރީ

2023މ ، 1445ހ

ފިހުރިސްތު

މުގައްދިމާ..15

1- ނުފޫސް އުނިކުރުމަށް ވަރަށްގިނަ ކަންކަމުން ބޭނުންކަން އަސަރުކުރުން.....18

2- ލިބަރަލް ފިކުރުގައި ސަގާފީ ވަސްވާސްތަކާއި ނަފްސުގެ އެދުންތަކާ ހިއާ އެއްކޮށް ނަގާ..21

3- ބައެއް ފަރާތްތަކުން އުނިގުޅަންފަދަ ފަސާދުވެރިކަން ޤަބޫލުކުރުމަށް ދުރުން އަންހެނާ ބައްދަލު އެމްބަރސަން ފެމިނިސްޓުން..22

4- ސަރުކާރަން ތިމާވެ ވަކި އަޤީދާއަކާއި ލިބުރަލް ހިތްގައި ހަރުލާ، ދުރުލައިފިނަމަ ދުރުން އެކަން ބަރަބަރުކުރުން ނުހަނު އުނިގަނޑުވެގެން................................25

5- މިސްކޮރަންގެ ބުރާގައި ބާރުފުރަނީ ބަލައިގެން، ނުވަތަ އަދުގަދަވާ، ނުވަތަ އަންގެ ފުރަބަލަ ފިހި ރިޕޯޓު ކަންތައްތަކާ ބައްދަލު އިމާންތާ މިހުންނާ 27

6- ވެރިންނާއި ބޮޑުންނާއި ބާރުވެރިންނާއެކު ހިތްތަކުގައި ޝައްކު ހަރިބަރުއްގެ ސަރަބަން އުމިސްމިހުންގެ ލިބުރަލްގެ ހިތްތަކުގައި ހިއްދާތާ ބިންވަޅު ނުގެ........29

7- މަޤާމާއި ނުފޫޛާއި ޗާހަނު ބަލައިގެން އަޤީދާއާއި ލިބުރު ރަނގަޅު ނުރަނގަޅު ހިންގުމަށް ގިނަ މީހުން ހަޒާ ގޮހެއް...32

8- ވިސްނުމާއި ލިބުރުގައި ހަޒާ ބަޔެއް ގޮސްތަކާއި، މަސީޙީން ދަރުކާ ބަހަނާބަށް..34

9- ބައްދަލުވަހަނައްވުމާއި ބައްދަރުގެ ނުފޫޒު ހިދުލިގަޑުގެ އިންތިކާލު އަމިއްލަ ވިސްނުންތަކަށް ކަނޑައެޅޭ އެއްކޮށް ނުދީން...43

10- ފިލްމުތަކާއި ޑްރާމާތަކާއި ބަސްތަކުން ފެނިއިރު އިސްލާމީ ދީނަށްއެޅޭނަމަ

އާދޭ އަސަރު ފޯރާގެންދާ...46

11- ކަންކަމަށް ގޮވާލާ ނިންމަން ބިންކަޑުއް ފެނިގެންދާނެ، އަދި އެހެން

ނުފޫޒު ބޯކުން ސަރަޙައްދުގައި...49

12- ފިލްމުތަކަކީ އެންމެ ބޮޑު ތަރުޙީބުކަން އަދި އެންމެ މުހިއްމު ހުރިހާކަން ބަލައިގެން

ނަގައިގަންނަން އެއްކޮޅުން ނުކުން...53

13- އަދުން ބޭފު، ހުރަސްއެޅޭ މީހުން ކުރިމަތީ އިންސާނީ ޤަރީބު ސަޤާފީ ފެތުރުމުގެ

ބާރުތަކަށް ހިފައިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފިލްމީ މަސައްކަތްތަކުގެ ގޮތް.............................58

14- ބޮޑުވި މަދިކަން މުޖުތަމަޢުގެ ތަޢުލީމީ ފުރުޞަތު، އެހެން ތަފާތު ބޮޑުވި ފިލްމީ އެހެން

ހުރިހާ ނުފޫޒު މަދުކުރުން މިނިވަންކަން އެދުން..63

15- އިޖްތިމާޢީ ދިރިއުޅުމާއި ތަރައްޤީގެ ހުރިހާ، ސިޔާސީ ދިރިއުޅުމާއި، އަދި ޤައުމީ ރޫޙު ސިޔާސީ

ސިޔާސީ ދިރިއުޅުމުގެ ބައިތައް...70

16- އަރަބި ޤައުމުތަކުގެ ތަރިކަ މަޑުކޮށްލުމާ ހިންގާ ސިޔާސަތުތަކުގެ ބާރު ދިރިއުޅުމުގެ

ފިލްމު ތަޢުލީމާއި، އެހެން ކުރި ތަރައްޤީއަށް، ދިރިއުޅުމާ ފިލްމުގައި އިސްލާމީ ފާހަގަ

އަދަބުން މުޅި ރާއްޖެއިން ކުރުމަށް ދަރުމަ...73

17- އަމިއްލަ ދީނީ ޢިލްމު އިންސާނިއްޔަތުގެ، އެހެން ދީނީ ޢިލްމު ދަރުމަވެރިކަން

ތަހުޒީބުގެ ފަރާތުން ނުހަތަރު ދީނީ މިނިވަންކަން 78

18- ބާރުގެ ދަރަޖަތަކާ އެހެނިހެން ސިޔާސީ ކުރިއެރުމެއް. 79

-19 އިސްލާމްކަމަށް ނިސްބަތްވާ ބަލިކަރި މީހާގެ ގާތަށް ޤިބްލަތް ދިމާލު އައިސް
ރީތިވިރިސްދު ފާހުވި ކަރު ޤިބްލަތް ދިމާލު..80

-20 ބުއްދިއާއި މާއްދީ ވިސްނުން ދިރުމުގެ ނަޒްރާ ގިނަ ފަހަރު ހިނާފުވާކަމާއި،
އިންސާނާ ދިރުން ޢަމަލުކުރާ މާއްދީބުރުން ވިސްނުމާ ދިމާވުމުން ކުރުގައިވާނަމަ،
އާންމުގެ ގުޅުގައި الله ގެ އަމުރު ނަހީގެ ހައިބަތު ކުޑަވާ.............................84

-21 ޙަމަލުތަކާއި ބަސްތަކާއި ޤިބްލަތް ދިމާ ޖުޅުގައި ޢަސްރުގެ ބުރުމުގެ
ބަރަކާތުގައި، އެއިން ނިމުނުނަ ނަޒަރިއްޔަތު ޢަސްރުގެ ބުރުމަށް އެއްވެސް ތާރީޚުކަމެއް
ނެތި، ކާނުބަރަކާތުނުން ގިނަވާ ކަމެއް..85

-22 ކުރި ފާގަތާ އެއްހަމަކުރާ ބަދަލުއެއްކަމުގައި ބަލާފާ ވާން ޖެހޭން............87

-23 ޢަނބުރުންގެ މިނިވަންކަމަށް ގޮވާ، ސަލަފީންގެ ސާފު ކަންކަމަށް
އިންސާނުންކުރުވުން ފުރި ޤިބްލަތް ދިމާލުގެ ބިންގަލުން................................88

-24 ހަރަކާތް މިނިވަންވުމަށް އަދި ބުއްދީ މިނިވަންވުމާއި ހިންގުމަށް ދެމެހެއްޓުން ކަމެއް
ނުވުން...90

-25 ޤިބްލަތް ދިމާލު އަދި މުހިންމު ބަޔަކު ވަގުތުއިތުރުކުރާ އަދި މިންވަރަށް އަދި
ޢަނބުރުހަމަކުރުން...91

-26 ތާރީޚުގައި ހިންގާދިޔަ ދިމާލުދަނޑާއި ބަލިފާހަލާގެ ފަރާޅެ ކުރަމުގެ
ހައިސިއްޔަތުން ޤިބްލަތް ވިސްނުމުން..95

-27 މަޖުމޫން ވަސީލަތް ދިމާލުއް އެދެނަމަ، ނުބައި ދިމާލުއްލިބިގަތުމަށް އެއީ
ނުބައްއްކަން އާންމަހް އިޖްތިމާޢީ ވިސްނުމު މަޢްލޫމް ގަތުވަގަތާ....102

28- ދީނުގެ މައްސަލައަކާގުޅޭ ފަތުވާދެއްކުމުގައި، ނުބައި ފިކުރުތަކުގެ ދަށުން، އެފިކުރުތަކުގެ ސިފައިތަކަށް ބާރުދޭން އެމައްސަލަ ނަގައިގެން ފަތުވާދެއްކުމަށް މުޅިން ތަފާތު ދެކަނެއް..104

29- ބޮއްޑިގެ ޒުވާނަކަށްކާގައެކު އުމުރު ކުރުވެގެންދިޔުމުގެ ހިކުމަތްތައް، ޙަޤީ ކުޅިވަރި އުމުރު އިންސާނުންގެ އުމުރު ދިގުވުމާގުޅޭ..106

30- ފަރުސަޤާފަތި ހިފުމަކީ ބަޔެއް ފުރިހަމަ އަބައިޙޫލިޔާ، ޤުރުއާނުން ޢާންމަމަށް އެކަން ނަގައިނުގަނެވުނުކާގެދު ހިތާމަކުރަނީވެ! 108

31- ޤުރުއާނާ ފިކުރާ ހިލާފުވާ ޒަމާނާ ޑޮކްޓަރުންނަކީ މަތީގައާ، ނުފުންނަކަމަށް ހަދާން އުޖޫރަތު ބޮޑުދައި ފިޔަވަޅުގައި ބަސްދުވެގެންވާ ކަސްތަވުމަތް ނުއޫޤު ދަނީފަވުމަކީ އެޑްރަސްތަކަށް އެކަންދިމަވަނުން ފުންނާނާ.......................109

32- ދަރި އުނދަގޫ ޖެހިނުދު، ނުވަތަ ފިޔައިދާރިނުދު އަދި ނިޔުމަކުރެ ދިރި ނުވަތަ ފިޔައިދާރިނުދު ޤުރުއާނާ ފިކުރު ބަދަލުވުން ގިނަކަމާއެވެ! 111

33- ދުނިޔަވީ ކަންކަމުގައި ވިސްނުންތޫނުވެ ކުޅަދާނަވުމަކީ، އަދި ދީނީ ކަންކަމާއި އަޅުކަމުގެ ބަޔާޒަތުމަތާކަމު އެތޫނުފިލިކަންވުމަން ތާރީޚުގެ ކަމާއްސުން.........113

34- ފިކުރުތަކަކީ ދީނު ޖޫރުތަކަކަން ދުމިގެންދާ، އަދި އެއާ ފަސޭހަކަމިން ބަދަލުވުތަކާ އެއްޗެއް ނޫން...116

35- الله ތަޢާލާގެ އަމުރުފުޅުތަކާއި ނަހީތަކުގެ ހިކުމަތް އުނދަގޫން އެކަމަކޮށްދެކައި ބޮޑުނަގާ މިޔާއަރުވާދު، ހިކުމަތް ނޭނގުނަސް ބޮއްޑިގެ އުނިކަމަކު އެއްބަސްވެ، الله ގެ ޙަސްރަތުން އަދިކަމަކު ވިދިވެ ދުނި ޤުރުއާނާ މިދާ މާމަދިވެރި..........118

36- ޖިބްރީލް ފިލުވުމުގެ އަސަރު ބޮޑު ބޮއްދިފައި، ހައިބަތުގެ ކަންކަން ބަލިކަރުވޭ، ހުރިހާކަމެއް ދުނިޔަވީ މާއްދީވާދަކަން ނަގާ ވިސްނާ، އަދި އުމުރުންނާ ފިލުވު ހިލާފުވާ މީހުންގެ ހުރި އުޅުން އުނި ސިފަތަށް ދަތްކަމެއްގެން އުފިލުވު ދިރުވަންއުޅޭ......122

37- ދީނުގެ ދުލުވެރިކަމޭ އުކަޅި އަށްކަތްތާ ގުޅިފައިވާ ކަމުތްކަމުން، އެއްދުލުވެ ފުރިހަމަކުރިއަސް އަށްއް ދުލުވ ގެއްލުވާލަިޔްނަމަ އޭގެ ނުތަފާ އަސަރުތަކެއް އަރިސް ފުރަތަމަ ދުލުވާގެދުވެސް ސަރުކާރި ވަހުމު އަށްނާށް......124

38- ޖިބްރީލް ފިލުވުގައި އާދިރަތުގެ ކަށްކާމާގެދު ވާހަކަދެއްކުމެއް، އަދި އުކަމުގައި މަސްއޫލިއްޔަތު ނުވާ......128

39- ހުރިހާކަމެއް ބެއްދިއަން ފުނަނަ މާއްދީ ކަށްކަމުގެ މައްސަލަ ވިސްނަން ފަރައިފިނަމަ ކަށްކަށް ޤައްސާސްނާ ނަޒާރާތައް ޑީސްކާނ......132

40- މީސްތަކުން ހުރި ފަރިތަވެގެންވާނީވެ، ނުވަތަ ގިނަމީހުން ދެކޭތީ، އަދި ބާރުގަދަވެ އަޅުގަދަވެގެންވާމަޔަ އުކަމެއް ސަރުބަސްބަހާފުގައި ބޭނުން މީޒާނެއް ނޫން......134

41- ޖިބްރީލް ފިލުވު މަސައްކަތްކުރުންތަކީ އަމިއްލަ ބެއްދި ފިހަވައި ދެން ހުރިހާ ނުފޫޒެއް ދިރިއުޅުމުގެ ކަށްކަމުން އެއްކިބާކުރަން......140

42- އިންސާނާ ފިލުވުމަކާއި ވިސްނުން ބައްޔެއް މިނެކިރަނީ ގިނަފަހަރު އިންސާފުން ބޭރުން، އޭނާގެ ހިތްއެދޭ ގޮތްތަކާއި އެދުނުތަކާއި އަރިޔާތަކުގެ މައްޗަށް ބަލައިގެން......142

43- ސިޔާސަތުގެ ތެރެއަށް ދިބަރަފް ފިހުރު އުމުރުން ވެއްދުމުގެ ކުރިން، މުޖުތަމަޢުގެ މީހުންގެ ޙައްޤު ދިރިއުޅުމާއި، ޙައިސިއްޔަތު ހިފެހެއްޓުމާ ކަންކަމުގެ ތެރެއަށް އުފުލުން ވައްދާ ހަމަވެސް، ދެން ސިޔާސަތަށް ފޯރާއިދު ދިނުމުގެ އެއްވެސް ނުފޫޒެއް ނެތިފައިވަން..144

44- ޖިސްމަދުކަން ކޮންމެކޮއް ބަލައިގަތް، އަދި ޤާނޫ މަޖިލިހި ދިރިއުޅުން އިމާންކުރާއި އެކުލަވާލާއިރު އުޅޭ، ދުނިޔަވީ މައުސޫލުތަކުގަ އެހެން އުޅުމުގައި އަދި އެކުލުވާ ޙަނދާނުކޮށް ސޫރަތުގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ ދަރިޕިރުވުން......................................149

45- ގަވާއިދު ބަދަލުކުރާ ފިޔަވަޅުތަކާ ދުސްތޫރީ ބުނުމުގެ ހިސާބުތައް ނަގައިންގަނޑު އަދި ފުދަރުކުރެއް ނުދެއްވުން، ދިރާސާކުރުމާއި ރަދުވެރިކަން ނެތި، ޤާނޫނުވުމާއި ޖިނާ ފުރިހަމަ ކަރަދާވަމާއިގައި ހިމުޖުވުމާއި ބަލުން ތިރިކުރުމާއި އަންހެނުން ޖޭގައި ފުރުދުގެނާގަދު ކަންކަންތަކާ ޖަރީމާއެއް، ނަގައިގަތުން އުނދަގޫ ކަންކަމަށް...153

46- ބުނެދޭ ނަޒަރިއްޔާތު ބަދަލުވާނެގޮތް ސަރުކާރު އަމުރުތަކާ ދިމާލުކުރި އިއްތިފާޤު ބަދަލުކުރި އެނގެ ފުރަތަމަ އުކުޅު.......................................159

47- ދިބަރަފް ފިހުރުގެ އަސާސުކޮށްފައިވާ މިނުން ކަންކަން ދިރިހުރުމުން މަނާވެ ބަރާބަރުވުމުގެ ތަފްޞީލުކޮށް ނަފްރަތުބޮޑުވެ، އެތަފްޞީލު ދޫކޮށް އެހެން މާއްދާ ދުނިޔަވީ ގޮތުގެމުން ކަންކަން ވިސްނައިދޭން އުޅޭ.......................................163

48- ދިރުމައި ބަރާބަރުގެންވާ ބުނުމުތަކާއި ޤައިދުގެ ހަބަރުތަކެއް، އަމިއްލަ ބުއްދިން ވިސްނައިގެން މާއްދީގުމުން އެކަންތަކުގެ ފައިދާހިފަކަން، އަދި އެކަން ވޯހަކަތަކަން ބަރަވެރިކަމާއި ބެހެއްޓުމަކަށް އިމާނާ މިހާރު، އަދި އެހެން ބުރަނުވާތީވެ އެއަށް

އިންކާރުކުރާ މީހުންތަށް ނަޞީޙަތް ތަކުރާރުވިޔަސް އެފަހި ހަމަ ގޮސްޓަހަމަ ނުބައިރަށް
އަރައިގަންނަވައި..168

49- ދުނިޔަވީ މާއްދީ ކަންކަމުގެ ފުރުޞަތު އުފާ ތިޖާރަތް ފުރާޅުގެ މީހުންގެ މަގުފުރުދާ
މީހުން ދުނިޔަވީ އުމޫރުތަކަށް އެމީހުން ކުރިއަށްދާއިރު ތަކުރާރުގެ ދުސްވަރުއަކުރަމުގައި،
މާފުކުރުމުގައި އުޒުރު ބޮޑު ނަޞޭޙަތްދިނުމާ މީހުންކަމަށް ސިފަކުރާ.......................172

50- ތިޖާރަތް ފިލުވުމުގެ އަސަރު ޖޭހިފައިވާ ބޮޑުދިރުއާކާއުކު ދީނުގެ ކަންކަން ދުނިގެނެން
ކުރިމަތިވާ ގެނަބަލުނު އުޒުރު އިސްލާމްދީނުގެ ކަންކަން އެފިލުވަން ފުއްބައިގެން
ޖަމާޢަތް، ދީނުގެ ވަރުވަރު ކަންކަމާގެދު މުޖުން އެކަށީގެން ވާހަކަދައްކަން...174

51- ހަދު ނުރައްކާތެރި ގޮސްބަކުގެ ޢުޤޫބާއި ފިޤުހުގެ ފިލުވުމު ބޮޑަށް އަރައިގެން ދިޔަ
މީހުނަށް ފިޔަވި ގޮތުން ހިތާފުބައް ސިއާދީގެން ދަސްކޮށްދީން އުޅުމާއި، އަދި ސިޔާސީ
މައިދާނުގައި އުޅޭ ވެރިންގެ ކުރިއާއި މިހާރު އުޅުނުބަކާއި ބަސްބައް ބޮލުމެއްނުތި
ދަތިވުބައް ނަގައިގެން އެމީހުންނާއި ސިޔާސަތުބަކަން ބާރުދީ ފައްޗެއްނުވާ.........178

52- އެންމެ ނުރައްކާ ބާރިފަޔާ ޚަމްދުގެ ފީތާން އަރައިގެން އުޅޭ ބާރިފުކަމާއި، އަދި
އެއްވެސް ބާރިފު ފިލުވުން ކޮންމެވެސް މިންވަރަކަށް ޚަމްދުން ބަޔަށް އާގައި
ހިތްނިގެނުމާ ޚާލު ގެންދި ނުވާކަން..182

53- ފިޤުހުގެ ފިލުކަށް ޝަރީޢަތް ވަސްވާހުން، ހާމަކުރަސްގެ އެދުމެއް ވާކަމަށް
ވުޒޫފާލުތާ ފިލުވުމެއް ނުވުން..184

54- ތިމަންނާއަށް އެއްވެސް ނުފޫޒެއް އަދި ފިލުވުމުގެ އަސަރުއް ނުލިބޭނެ، އަދި
ސިޔާސީ ޙަރަކާތް އެއްޗިއްސަށް ނަގަނި ބޮޑު ހުރި ދަރުމަޔަ ބޮޑުދަނުއް ހުރި އެއްޗެއް
ނުވުން..185

55- މިސްރުކަނޑުންނާއި ޝީޢާގެ ޢުބައިދީ ފޯރި އަޒުހަރާ މިޞްރައް ބާޠިނިއްޔާތުގެ ދަޢުވާ
އުފެދުނުގޮތާއި، އަދި ވަކި ޤުދުސްކައިރު އުޚީޝްޔާރި ބަދުގަނޑު
ގޮތް..188

56- ޚިލާފަތުގެ ދަރަޖަތައް އުޞޫލާ، އަދި ޚިލާފަތާއި މުނާސަބާތުން
މަސްހުނިއްޔާތާއި މިޞްރުގައި، ފާޠިމީއާއި މިސްރުކަރުން އާގެ ދަރަޖައަށްވުރެ ކަމުގެ
ތަޢުލީމީ ބޭނުންތަކާއި ދަރަނިވެރިކަމާ، އިތުރުވެރިޔާގެ މަޤާމާއިވެސް އުކަމަށް
ބަލައިގެން އާގެ ހަރަކާތް ދަރަޖަދިނުމަށް. މާއްދީއްޔަތުގެ މިޔަން މިކަންކުރުމަށްޖަކާ
ސަރުޙަދު ނަސްރުވެރިކަމް އަމީރުލްއަރަން ނަގައިގެން އަސާސްތަކާ.........................190

57- ވިނަ ގޮތުގޮތުންވެކާއި ދަރުމަވެރިވެކާއި ފިކުރުވެރިވެ ޝަރުޢީގާނޫނު އިސްލާމުކުރުމަކީ އާގެ
ޖަމާޢަތައި އުރުދާގެ ބަދީޤަވަރު ބުލުގުއްނަރީ، އެއަށްނާއަތައިގެން ދާވެތައިގެން
ހަރަކާތްތަކާކާއި މިކަންކަމަރު ބަލައިގެން...................................195

58- މާއްދީއްޔަތުން ވިސްނުމުގައި ބައިތުލްމަޤްދިސް މިޞްރުގެ އިމާންކަމާއި، ވިސްނުމަރު
ކުރު އަސަރުތައް...197

59- ބިރުގައި ހަރުމާ ހުނަނަ ހިތަދައް ބަރަކާތްތަކާ، ކައުނި ސުންނަތުގެ
ބަރަކާތުގެ، އިންސާނީ ފިޤުހަދުތައް ބަރަކާތްތަކާމަލްތަކުގެ ތުއިވެއިން...202

60- ތިމާގެ ބުއްދިއަށް ވެނީ ވިސްނުމުގެ މަތިހާރުގެން ހުދިހާ ކަމަކަށް ގޮތްކިޔާ
މީހާ، އާންމުގެ ގޮތުގައި ވަކި ކިތަންމެ ސާފުކަން އޮތަސް މާއްދީ ބިއުސީމީހުން ދައްކާ
ނަތީޖާތަކާ ޒިޔާދަހް ދިއްމަކީ ނާތަސްދީޤުވެ، ޖާހިލުވުން.........................208

61- ލިބަރަލުންނާއި ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫން ސިޔާސަތުގެ ދުނިޔަވީކަމަށް ހަމަޖެހުމެއް.
އިސްލާމްދީނަކީ އެހެން ދީނުތަކާއި ފިކުރުތަކާ ދޭތެރެއިން ކުރިމަތިވެފައިވާ ކަމުގައިވުމުގެ
ކުރިން، ބަދަލުވެގެންދާ ލިބަރަލިޒަމާ ދޭތެރެއިން ކުރިމަތިވެފައިވާ..................211

62- މާތްރަސްކަލާނގެ އަރުވާފައިވާ ޙައްޤު އިލާހީ ހިދާޔަތްތަކަށް ބަރޯސާވުމުގެ
ބަދަލުގައި މުޖުތަމަޢު ބަލާ މަސްލަހަތު މާއްދީ ދުނިޔަވީ ނަފްސާނީ
ހިސާބުތަކަށް..216

63- ހިތްޕަކާއި ވިސްނުންތަކުގައި ކުރުން ފިކުރުތަކާއި ދީނީ ޤަޟިއްޔާތަކާ އެކަށީ
އަނބަކަމެއް ދެކެވޭނެ ފަރާތަކުގައި ބިނާކުރި އެއްޗެއް......................222

64- ލިބަރަލް ފިކުރުގައި އިންސާނާ މާތްވީ ވިސްނުމުގެ ތެރޭގައި ނަމުން އެކަށީގެ:
ކަނޑު މިސަކަތްވެސް ބޭނުން ހާމަކަން، ބާރުންކަމަކަށް މަސައްކަތްކުރުން، ވަރަކަށްކާށް
ހުރިހާ ފަރާތް ނަޒަރު ހިދާ ކަންތައްކަމާއި، އަދި ވަކި މަސްއަލަކަށް އަނބަކަމެއް ވިޔާމުގެ
ހައިބަތް ކަނޑުވާލުން..226

65- އިންސާނާގެ ޙައިޘިއްޔާ މިނިވަންކަމުގެ ޙަޤީޤަ، އިސްލާމްދީނުން ފާޑުކިޔުމަށް
ކަނޑައަޅާ ޢިބާދަތް...230

66- މިނިވަންކަން ކަމުގައި ހިއްޖެން ވަޙީދީ ތަޢާރުފުކުރުން ބަދަލު ނުވެވާނުކަން، ދުލުން
އާޚިރަތުގެ ޙައްޤުތައް ކަށަވަރުކުރުމަށް މިނިވަންކަމާ ހިމާޔަތް ޙާޞިލުވާނީ
ޙިދުމަތްތެރިކަމުގައިތޯ!؟..232

67- ޖަޒީރާތަކުގެ ޖަމާޢަތް ވަރަކަށް ޚިޔާރުކުރާ ބަދަލު ހެދުމަށް ކަމެއްތޯ! ލިބަރަލް ފިކުރު
ތިމާވެށީ މީހާ ޖަޒީރާތަކުން ވަރަކަށް ބަލާ..236

68- ވަކި ޤައުމަކުން ނުވަތަ ސިފައިއަކުން އެއްޖަމާޢަތުގެ ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ފަރާތްތަކާއި ތަފާތުތަކަށް ބޮޑުވެއްޖެނަމަ ހަމަހަމަކުރަން ޖަވާބުދާރީ ހުރި ބޭނުމާ ގޮތުން...........239

69- ނަމްބަރުތަކާއި ބަސްފުޅުތަށް، އެކި ނުކުތާތަކާއި ފިކުރުތަކާއިއި އެންމެ ނުބައި މަސްޢޫލިއްޔަތު ތަރަބިއްޔަތުގެ މުސާރަތުން، ނުބައި ފިކުރުތަކުން ފިކުރުކުރުމަށް އެތަކެއް ރައްދުގެނެ އިންސާނުންގެ ނުހަމަ ގުނަވަނ...................................245

70- ރައްދުނުކުރެވޭނެ ތަފާތުތަކާއިއެކު ވިސްނަވާ ފިކުރުގައި ހުރިހާ ޖަމާޢަތެއް ދެމިއޮވެ ހަމަހަމަކުރުމުގެ ވަސީލަތްތަކުން މިންވަރު...............................249

71- ބައެއްފަހަރު ހަރި ބާރުވަންތަވެރިން ތަފާހަތާ މިނަ މީހުން ތަފާތުވާނެ ބާރުގަދަކަމާއި، ދަރަޖަތަކުން ބަލައިގަނ އުސޫލުތަކާ ބަޔަކާއި ނުކުރުމުން. ހަރި ހާއްސަކޮށް ފިކުރަށް ފިކުރުގެ ބައިވަރިހުން ބާރުގަދަ ސިޔާސީމަޤާމުތަކާއި ގުޅުމާއިމަކަން ތަޚާ ފިކުރުއް..255

*****

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

މުޤައްދިމާ

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، وعلى آله وصحبه ومن تبعهم استن بسنتهم إلى يوم الدين، أما بعد:

އަހަރުމެން ދިރިއުޅެމުންދާ ބަވަނަވެގެންވާ މުޖްތަމަޢުތަކަކީ ދިޔަމާނުގައި ހުރިހާ ދިމާލަކުން، ހުރިހާ ފިކުރުތަކެއްހުން ފަސޭހައިން ފޯރާ، ގުރިބާލުވެރިގެންވާ މުޖްތަމަޢުތަކެވެ. އޭގެ ސަބަބުން ދުނިޔޭގެ އެންމެ ހުޅަނގުގެ ބިލާދުގައި އޮންނަ ފިކުރުތަކާއި ވިސްނުން، އެންމެ އިރުމަތީ ބިމުގައި ފޯރަމުންދަނީއެވެ. އަދި ތަފާތު ވައްތަރުތަކުގެ ފިކުރުތައް ޖަމާވެއްޖެ އޭގެ ގޮތުގައި ވަށްޓަފާޅިތަށް ބަދަލުވެ، ތަފާތު އާޅިތަށް ގިރާކުރަމުންދަނީއެވެ. އަދި އެއްފިކުރުން އެހެން ބައިވަރު ފިކުރުތައް ފަރާ ކުރިކުރިވެ، އަދި ތަފާތު ފިކުރުތަކުން އެކަކީ އަނެއްކާ ގުޅިގެންވެސްދަނީއެވެ.

އަދި މީގެ އެންމެ ނުރައްކާތެރިކަމަކީ ފިކުރުތަކުން އަސާސީފިކުރުތަކަށް މީހާގެ ޢަޤީދާ ދަރުގައިވާ ކަލްއެދުރުއުނުތަކަކެވެ. އަދި ޚާއްޞަކޮށް، މިޒަމާން، އިސްލާމީސަފްސަ ސަފާފަރުގެ ނަގާފަސް ދެނެގަތުމަށް، އަދި ނިޔަތްތެރި، ތިމަންނާ އެފިކުރުތަކުން ބަޔާލާ އިސްލާމީކުރުތަކުން ބަނާ ފިކުރުތައް ނޫނަސްކުރުމާ އަސާސީތަކަށް ކުރީއެވެ. އެއީ އޭނާގެ ވަރަހުގެ މާރައްދާއި، މުޖުތަމަޢުތަކާ މިހުންނާއި، ފުރި އަޅުއިވާ މަންޖަދުތަކާއި އަޤީދާއި ދިމާވާ ވަކިވަކި ބާދިސާތަކުގެ ސަބަބުންނެވެ.

އަދި މިއަށްފަހުގެ ނުރައްކާތަކަކީ: ފިޤުހުތަކުގެ މަތީގައި ތާއިމުވެގެންވާ އިސްލާމީދީނުގެ ތެދުއަސްލުތަކުން، އެދީނަށް ނިސްބަތްވެގެން، އެދީނާ ޚިލާފުވާ ކަމަކަށް

ބުނު ތަފާތު އެކި ފިލޯސޮފަރުން ވަނީވެ. އަދި އެފިލޯސޮފަރުންގެ ތަރަންގައި ހިފައިގެން، އާގައި ޝަރުތު ދިނީ ފިޔާގޮސް އަޅުވާ، އަދި އެފިލޯސޮފަރުން ގޮވާލާ ޝަހާރަތުގައި ދިނީ ފިޔަވަޅުން ބަރުދީގެން ފުރުސަތުދެވެ. އާގެ ސަބަބުން ބައްޓަމުގައި ބާރުލު މަސްއޫލިޔަ އަދާކުރަންޖެހެއެވެ.

އެގޮތުން ފިލޯސޮފަރުން އަދި އެންމެ ނުރައްކާ، އަދި ތާރީޚް ތަރައްގައިވެސް އެކި ޝުޢޫރުގައި އެކި ނަންނަމުން މުސާރައިގާ އެއްފިލޯސޮފަރު ހުރިހާ ކަސްތަކުގެތަކައި ބަސްދުތަކުން ނަޒްރިއްޔާތަށް، އިންސާނާގެ ބުއްދިއަށް އެކަށީ ބަރޯސާވާ ފިޔަވަޅު ފިލޯސޮފީ. ހުރިހާ މަގުފުރިހުމާ ނުބައި ފިލޯސޮފީގެ ބިންގަލާއެކު މިފިލޯ މަސައްކަތްތަކުރުމެވެ. އެގޮތުން ސިޔާސީ ދައުރުގައި އާލާވެ ފައްކާކުރި ޖުމްލަކަސްފަދަ ފިލޯސޮފަރުންގެ އެއް ފިޔަވަޅު ފިލޯސޮފީގެ ދަނޑުގައި އެއީން ފެނު ބޮޑުވެސް އަދި ފިލޯސަފީ. އަދި އިޤްތިޞާދީ ދިރިއުޅުމާއި އިޖްތިމާޢީ ކަންކަމާއި، އަދި އާއްމު ވަޒީފާ ފަރުދުންގެ ތެރޭގައިވެސްވާ ފުރިހަމަކަމާ ފަދަ، ސިޔާސީ އަދި ޤާނޫނީ ފިލޯސޮފީއެއް ބިނާވޭ ފައްކާކުރި ފިޔަވަޅު ފިލޯސޮފީ. އަދި ތާރީޚުގައި ރަސްމީ ދައުލަތުގެ އިންކާރުކުރި ކާފަރުންގެ އެކަށްކުރި ފިޔަވަޅު ފިލޯސޮފީ ޝަހާރަތުގައި ނަގައިގެންނެވެ.

އެހެންކަމުން މިފިލޯސޮފީގެ އަސާސްތަކުގައި މިތުރުތަކުގައި، އަދި ހާއްސަކޮށް ވަކި ޚާއްސަކަމާއި ޝަރީޢަތުގެ ކަސްތަކުގެތަކައި ޖާގަ ބަރަސްބައިގެން ތިބި މުސްލިމުންގެ ތެރެއަށް ކުރާގޮތަށް، އެވިސްނުން އައިސްލަގާ ދިމާތަކާހުރި ހުރިހާ ފިކުރެވެ، އެކަސްކަން ދެނެގަތުމަށް ޖެހެއެވެ. އެހެންނަމަ ބައްޑަކުރުގައި ގަބޫލުކުރެވޭ، އަދި އިސްލާމްދީން ކުރުގައި ދޭހަގެން އެއާ މުޅިން އިދިކޮޅު ފިލޯސޮފީ، އެކި ބުރަކަމާއި ޝަހާރަތަކުގައި ދަރަޖަތަށް އޮގަޓާއިގެން ފުރުމަތިކުރުވެސްއެވެ. އަދި ފިޔަވަޅު ފިލޯސޮފީ ވައިރަހަ ގޮސްގަރާ ފެށޭއިން އަށް، އާގެ ބަލާގޮތަށް ފުރުޅިގެން، އަދި އާގެ ނިމިދިޔުން

ހަޔާކަތްތާ ފިޔަވަޅެވެ. އެފިޔަވަޅުގެ އަސާސްތަކުގެ މިހާގެ ބޮޑުދިޔައަސް އެކުޅެދުމުންކަމުގެ މަޖުމަޢުން ގެންދަނީ ދީން ޤަވާޢިދުނުކަން އިންސާނު ނުކުޅެދޭ ދިމާވާނެތެވެ. ބަޔަކު ނުކުތާތަކާއި ގަނޑަ ބިރުވެރި، ދީން ޤަވާޢިދުތަކަށް އަދި ސަރީޢަތުގެ ޙުކުމްތަކަށް އިންސާނުތާ ސަޤާފަތުކުރަމަކަން ގާނޫނުތަކަން ނުކުރިއަށްޖެހިއްޖާ ދީން ޢާދާ ހުނަރީ އެބަޔަކުގެ ކުރީގެ ފުރަތަމައިގެން ބަރަކާތުގެ ދީނުގެ ޝަރީޢަތުގެ ގާނޫނުތަކުގެ ހުނަރަ މުޢާރިފެއް ގެއްލިދެއެވެ.

ކޮންމެއަކަސް ކުރިމަތީގައި މިވާ ފޮތަކީ އަލްމުޙައްދިޘް އައްޝައިޚު ޢަބްދުލް ޢަޒީޒް އައްޠަރީފީ ލިޔުއްވާފައިވާ "العقلية الليبرالية في رصف العقل ووصف النقل" މިފޮތުން އަރަބިކުން ޞަފްޙާފައިވާ 71 ޞަފްޙާއެއް ޖުމްލަކުރާ ފޮތެކެވެ. އަދި އެކަށައަޅުވާން ބައިވަރު އިޢުތިރާޒު ފިކުރަކަށްމެން، ވަކި މަޒުހަބުތަކަން ބާރުކަމްބަޔަކި އަރަބިކުން އަދިއްޔަތަށް ސުވާލުކުރެވޭނެ ކަމަށާއި ފާހަގަކޮށްފައެވެ. އެއީ އެކަން ޝަރުޢީ، ޤާނޫނީ ފަސޭހަކަމަށްވެއެވެ. މިފޮތުގައިވާ ވާހަކަތަކުން މިހާރު ލިބުނުކޮޅު ފިލުވުމުން ބަޔާންކުރާފަދަ ނުރުން ފަހިހާގެ ދޫކޮށްލާތީ، އަދި ފަރާތް އެކި ވިލުމްތަކުގެ މީހުން ގެންގުޅޭ ތަޞައްވުރުފުޅާ، އެކުގެ ވަޅުއްސާ ފަޤީރުކަން ސަރަހައްދުތަކުން އެހީތެރިކަންދީފައެވެ. އަދި މިވާހަކަތަކުގެ ދައްކަތަން މިހާގެ މުހިއްމު ވަނަހެއްދުމާ އެކިވަޅުތަކުގެ ކުރިއްޔަތާއި ބޭއްވުމަތަކުގެ ފުރިހަމަ ސިފަވެސް ތަސައްވުރުކުރި، އަދި ވިސްނުން ބަޔާންކޮށްފައި އެހީތެރިކަންދެއެވެ.

الله ތަޢާލާގެ ރަޙްމަތުން އެދެނީ މިއީ އެކަމާމެދު ފައިދާހުރި ފޮތަކަށް ހެދުމަށް އިޚްލާޞްތެރި އުއްމަތުގެ ތަރައްޤީ، ބަރަކާތް ސިފާ މަންފާއާއި ފަހަރުގެން ޤަބޫލުކުރެއްވުމަށެވެ.

*****

1- ނުވާސް އަނިޔާއްޗާ ވަގަދުގެންތާ ކަންކަމުން ބޭނުމަކީ

އަސަރުކުރުން

އަހަރުމެންގެ މިޒަމާނަކީ ބަޓީޤޯމްތައް ބަދަލުކާން، ބޭރިޓީކަން އަސަރުކުރުވާން ގޮތަށްވުން އެންމެ ބޮޑު ޗަލެންޖެވެ. އެއީ މިޒާޒާ ބޮޑުގަދަވެ އަތަށިލަށްޓަކައިވާމާއި، އަދި ބަޓީޤޯމްތައް ބަދަލުކާން، ނުވަތަ ކުރެވޭގޮތާ އެއްޗެއް މާބޮޑުކަމުގައިވާން ދަރުކާ، ނުވަތަ ބޮޑުވޭގޮތާ އެއްޗެއް ކުރެކަމުގައިވާން ދަރުކަރުވާނެވެ. ބޭރިޓީކަން ވަރި، އަދި ތަކުރާރުވާ ކަންތަށްތަކުގެ ސަރަޙަދުން ބޭރިޓީކަން އަސަރުކުރަން ކުރިމައިޗާހެވެ.

އަދި ޝަމަލީ ގޮތުން ކަމެއް ހިނގުން ތަކުރާރުވާމާއި، އެއްވަރަށް ކަމެއް ހިނގާ އެކަމަކު އޭގެ ވާހަކަ ބޭރިޓީކަން ހަނދާންކަށްދޮރި ދަށުކުން ތަކުރާރުވާ ކަމާގެދުނު ބޭރިޓީއް ފަރުދުކަން ޓާހަގަނުކުރަށަވެ. އެއީ އެހެންގޮތް އެކަމެއްގެ ވާހަކަ ތަކުރާރުކަރުގެން، އެކަމެއް އޭޓެއް ފަހަރުކަ (އަމަލީކަރުވަސް) ތަކުރާރުވާގޮތަކުން އަސަރުކުރުވައިފުމަން ދާންދަނެވެ.

މިހެންވެ ޓާޗާޓާގެ ފިކުރުތަކާއި، އަޚްލާޤީތަކާއި، ދީނުދަރުތަކާއި ސަޤާފަތުގެ ވާހަކައަށް ފުރުމާޗުކަން ހަދާފުރުކުން މިވަރި ފަސާހަކަމަކަން ވެފައެވެ. އެފަދައިން ހަމަ އެތަކާޗާ ދިމާކުރުންވަސް އެންމެ ފަސާދަމަގަން ވެފައެވެ.

އެގޮތުން މިހާރު އެއްފަހަރު ދުވަހު ހެދުމުން، ދުން މިސްތަކުން ޙަޤީޤަތް ޓާޗުހާ، ބަތުޓާތަކާއި މިޒާރުގެ ވަސީލަތްތަކުގައި ޙަޤާގެ އެވާހަކަ ދަށުގާ، އެހެނި ދުވަގެ ވާހަކަ ހަސްފަހަރު ތަކުރާރުކުރުމުން، ދުން ބޭރިޓީ އެކަންތަށް ނަގާނި ޙަޤާ އޭތައް ބަޔަވަރު

ފަހަރު ދޮގުހެދިކަމަށެވެ. އަދި ކިޔުއްމަ، އޭނާއަކީ ދޮގުހެދުމުގެ ސިފަ ޖިބިއްލަތުގައި ހިފައިފައިހުރި މީހެއްކަމަށްވެސްވެއެވެ.

އޭނީ ބުއްދިއަކީ ކިބަހުގެ ބާރުގަދަ އެއްކަލަކަށްވިޔަސް، މިބާބުގައި އާގެ މަސްއަލަ ގަދަފުޅުވެއެވެ. އަދި އުމަރު ފަހަރަކު ދޮގުހަދަނީ، އެކަމަކު އޭނާ އެކަނި ދޮގުހެދިކަމާ ފަހަރަ ނަފްސާއި ނަސްކުޅި، އަދި ފަލުގައި ފަޅުނާޅިއާންމަ؛ އޭނާގެ ބާރަތް އުމުރުގެ ކުރުގެ ފަހަރަ ދައުރާޓަކުން ދެފުށްގެން އަނިޔާ ދިމާނޑު މީހަކަށްވުނު ބާރަތް ކަނޑަގެވެ. އަދި އޭނާގެ ކަނޑައް ބުއްދިކުރިފެއް ފަލީ ފަޒަނުހަމަ ކަކަކަކިގެނުނެވެ. އޭނާ ބުއްދިއަން އޭނާއާމުދު އަސަރުކުރަން ނުލިބުމަށެވެ.

މިސްރައަކުން ކުރިގައި ވިއްބަޔަ އުމުރުން ފައިފުސަތުކުރަން ސަރުހަދާ ޖިނާއިބަކާއި ފިކުރުބަކާއި ޖަމާލަބައް ކުރަމާ އަދި ފައިފުކުރުމަކުން ގަދަކަމުން ބޮޑުނބާގެން ބަބައިކަންގެން ހަނބަކަން މަޝްއޫރުކަން ޒުވާނުންނެވެ.

އާގެ ބަދަލުގައި މިޔާރު މިވަހި ބުއްދިބަކަން ބާރުފުރުވާ، އެގޮވާލާ ކަހިބަކާއި ދަރަބައް ދައްކައިގެން ފައިފުކުރާ ގެބިބައް ބަދަލުކަން، ޖަހިފުބިބައް ފުރުގާލާ ބާރު ފުރުވުމަކަން ގާސްފަހެވެ. އެހެންގާސް އިޖުތިމާޢީ ނޫވާ ޖާލުގައި ބުއްދި އެކާ އެއްހަމައެއްގައި ހިނގުމުންދެއެވެ.

އެހެންކަމުން އެގޮވާލާގެން މަޖުއާމްކާރާގެން ދަރަދެއްކުމަކަށް ބުއްދިއާއި ވިސްނުންބަކުގެ މައްޗަށް ބާރު ފުރުވާ ހަރާކާތްރާ ބާރެވެ. އޭނާ މިފަހަރުގެ ޖާނބަކުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ޖަރާއިމްބަކެވެ.

އަހަރުމެންގެ މިޒަމާނުގައި ބޮޑުދިބެއް މިލަނީ ދުނިޔޭސިޔާސީތަކުގެ ބައިގަނޑުތަކެއް ފަތަރިން، އެއަށް އަސަރުކުރާ ތަކެތީގެ ފަހަތުން އުދުހުމުންދާ އެއްޗަކަށްވެފައެވެ. އަދި އެމީހުގެ ވިސްނުން ތަނގަނޑު ހަމަޖެހުމާ، އެމީހަކު ނިންމާ ނުކުތުމުކުރާ ނިންމުންތައް ތަނގަނޑު މިނިކިތަނީ މަދުމީހުކެވެ.

އަދި ނަތީޖާގެ އެތެރެއަށް ވަދެނަ އަމިއްލަ އެދުންތައް، ބޮއްޑުއާއި މަސްވުނިވެގެންދެއެވެ. ދަނޑުވެރިޔާ އާއާގެ ގަސްތަކުގެ ވަރައިގެންވާ ކާމިންބޮށް ވިސަބައް އުފާ ގޮތަށް އާއާ އެއުދުންބައް މުޅިން ފުރުސަތާ ނަމަ؛ އާގައި ކިޔަނުބުކާމާއި ސުކިއްސަތުކުރުމާ ނަތީޖާއެއް ލިބޭ ނުއުފަލާދެނެއެވެ.

*****

2- ލީޑަރޝިޕް ފިކުރުގައި ޝައިޠާނީ ވަސްވާސްތަކާއި ނަފްސުގެ އުދުންތަކާ ކިޔާ އެއްޗެއް ނޫނޭ

އިސްލާމްދީނުގައިވާ ގޮތަކީ: ޝައިޠާނާގެ ވަސްވާސްތަކާއި ނަފްސުގެ އުދުންތަކަކީ އުދުރާކުން އެއްފަރާތްކުރަން ޖެހޭ އެއްޗެކެވެ. އެހެނީ އޭގެ ތަރުތީބުގައި ދުވެގެން ދިޔުމަކީ ބުއްދިގައި ދީން އެކަނިވެސް ބަލައިގަންނަ، އަދި ކުރެވޭން ކަމެއްކަމުގައި ބަދަލުކުރުވާ ކަމެކެވެ. އަދި ޝަރީޢާ ހުންނަ ގޮތުން އެކަމެއް ތަޖުރިބާކޮށްލަން ލިބިދެއެވެ.

އެކަމަކު ލީޑަރޝިޕްގެ ވިސްނުމުގައިވާ ގޮތުން: ޝައިޠާނާގެ ވަސްވާސްތަކާއި ނަފްސުގެ އަމިއްލަ އުދުންތަކާއި ޚިޔާލީގޮތްގޮތުން ދުރުކުރުން ފައްސާލަން ޖެހޭނެކަމަކަށް ދެކެން ޝުޢޫރުކުރަން، އެއީ އެކަން ހިތާ އެއްކޮށް ވާކަމަށްވެސް ގޮތުގައިވާ ވިސްނުމެއް ނުންވެ! ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމަށް ބިނާވަނީ މިކަންތަކުގެ މައްޗަށެވެ.

މިއީ (އެބަހީ: ލީޑަރޝިޕްގެ ބުއްދީން ދެކޭ ގޮތަށް ޝައިޠާނީ ވަސްވާސްތަކާއި އަދި ހަވާނަފްސުގެ އުދުންތަކާއި ނުވާކަމަށް ދެކުމީ) ބުއްދީގެ ވިސްނުމުގައި ނުބައިކަމުގެ އަސްލު ފެނިވާ އޮންނެވެ. އަދި (ޝުޢޫރާ ޝުޢޫރު) ބަސްބަސާއި ކަންކަން އުފެއްދާ އަސްލެވެ. އަދި އެއީ އިސްލާމްދީން ކަނޑައަޅާ ހަމަޖެއްސި ސަޙީޙު ބުއްދިއާއި، ޢަމަލީ މިނިވަންކަމަށް ބިނާވާ އަޚްލާޤު ހަމަޖެހިއްޖެނަމަ ދުނިޔާވީ ބުއްދިއާއި ދުވެގެން ހިނގާ ދުވެލިއާ އޮންނެވެ.

ހިރާ ނުބައިތަކުން ފެނުނު މިބައިންނެވެ.

*****

3- ބަހުގަނޑު އަސާސްމަންފާ ޤުދުރަތްކަން ފަސާދުވިއްޖާނަމަ ދީން އަސްބާބު ބަހްގު އުޅުމަށް ހާލުވެދާނެ

ބަހްގަން އިބްރާހީމްގެ ޤުރުމަންބަކައި ނަފްސުގެ ކިބައިން ހެދިއްޖެނަމަ އަންނަ ތަރަގަޤީކަމަކީ ނަފްސުގެ ބުތުތަކައި (ފުތަރާތަ) އުއަން އިބްރާހީމްވެގެން. އަދި ބަހްގު ބައްޔާވެ ފާޅުވަމަނދަފްލުވެ، ފާޑުގައި ހަމަކަން އުއަން އިބްރާހީމްގެ ފަސާދުކަމާވެ އުކަމަނބާކައި އުރާކަސްނިގެންދުވެ. އުޅެނީ ފަރަތުއްގައި ދީން ބަހްގު އަސްބާބު (އާދަ ދުކަން) އުސްބިރިޔާސް، އަދި ކުރިން އާދައަން ހަމަވެ ފާޅުވިޔާއަން ދީން ބަހްގު އުޅެން ފަހަރު އުޔާއަން ހަމަނުވާދާނެއެވެ.

ދީންފަހަ އިންސާނާގެ ނަފްސުން ހަމަ އުނަފްސަން ބާޖާވެގަން ކިބުރުވެރިވުމުގެ ސަބަބުން އާދާ ބަހްގުން މަސްރޫފުގެންދެއެވެ. އެއީ އާދައަން އިސްރާފްސާފް ސްވެއެވެ.

އުޅުން އިބްރާހީމްގެ ފާޅުން، ޤައުމުގެ މީސްތަކުންގެ ބުދުތައް ތަކެތްޖެހީ، އުކަންކުރީ ކާލަނީ ސަލާމަތުކުރިހިނދު އުމީހުންނަން ހިނދުކޮށްގަތް ބަޔޭޤަތް ހަމަވެ ކަސްފުވީއެވެ.

ﷲ ތަޢާލާ ވަޙީކުރައްވައިއެވެ:

﴿فَعَلَهُۥ كَبِيرُهُمۡ هَٰذَا فَسۡـَٔلُوهُمۡ إِن كَانُواْ يَنطِقُونَ ٦٣﴾ [الأنبياء: 63]

"އުކަންކުރީ އާދައިރުއިން މިހިރަ ބޮޑުބުދެވެ. އުތަކުގެ ވާހަކަދައްކާ އުޅުނަމަ ކަލޭމެން ނިކަން އާދިކުރުން އަހައި ސުވާލުކުރައްވާށެވެ."

ދީން އުމީހުންނަން ބަޔާޤަތްހަމަވެ ކުރިމައްޗަށް ހުރަސްޖެހުނެވެ.

﴿فَرَجَعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ فَقَالُوٓاْ إِنَّكُمۡ أَنتُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٦٤﴾ [الأنبياء: 64]

"ދެންފަހެ އެމީހުން އެމީހުންގެ ނަފްސުތަކަށް ރުޖޫޢަވިއެވެ. އަދި ބުންޏެވެ. ހަމަކަށަވަރުން ކަނޑައެޅިގެން އަނިޔާވެރިންނަކީ ކަލޭމެންނެވެ."

ދެން މިބަޔާންކުރެވުނު ޙާލަތުގައި ބައިވަރު ކަންތަކެއް ކޮށް، ބައިވަރު ކަންތަކެއް ދޫކުރުމަށްފަހުން އެމީހުންނަށް ފެނުނިނދު، ހިނދުކޮޅަކަށް އެމީހުންނަށް އިޤުރާރުވުން ބަޔާންކޮށް ދޫކޮށްލިއެވެ. އަދި ޔާއްލާ، އެމީހުން އިބްރާހީމްގެފާނާ ދެކޮޅަށް ބާޣީވެ ބުރަޖަވާބު ދެއްކުމުން އެބަޔަށް ފުރަގަސްދިއެވެ.

﴿لَقَدۡ عَلِمۡتَ مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ ٦٥﴾ [الأنبياء: 65]

"މިތަކެތި ބަސްބުނެ ވާހަކަދައްކާ ނޫޅޭކަން ކަލެއަށް ރަނގަޅަށް އެނގޭނެއެވެ."

އެބަހީ: ބުދުތަކަށް ހިތާ އެއްގޮތް ދުރަހަމަވާގޮތާއި، ޖަވާބެއް ނުދޭކަން ކަލެއަށްވެސް އެނގޭނެއެވެ! އެހެންވީމާ "އެތަކެތި ވާހަކަދައްކާނަމަ ނިކަން ސުވާލުކޮށްބަލާށޭ" ކަލޭ ތިޔަ ބުނަނީ ހަމަ ކަލޭ ހިތުގެ ޖަހާލާއިން ދުލި ސަލާމަތްވާން ބަހަނާއަކަށް ނޫން އެހެންކަމެއް ވެގެންނެއް ނޫނެވެ!

ގުނަވަންތަކުން ޢަމަލުކުރުމަށް ޒިންމާ އިޙްތިޔާރާއި ކުރިން، ނަފްސާނީ ބައިގެ ބޮޑުތިޔަކަން ޒިންމާ އަމާޔާކުރުމުގެ އިތާ ބިޔަކަމުގެ ސަމަބަޔާ މިއީއެވެ. އެހެން ބަދަލު ޢަމަލުކުރުމުގެ ކުރިން އެބައިގެ ގޮތުގެ ބަލައިގަތުމެއް ދިޔުމަށްޓަކައި ނަފްސު ހާލު، ޒަހިރުގެ އިޙްތިޔާރުން ޖެހެއެވެ.

ދަރަސީ އަމަލުކުރުމާއި ދޫކޮށްލުމީ އަކަށްގައި ދިރިހުރި ތަރައްޤީ ދުރުގެ ކުރުމަކަށްޓަކައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ ކަމެއް ނުވާނެ. އަސްއިލްޖީން އަދުގައިމިހާރު މުހިމު ގުޅުވައިދެނީ ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތް އަޅައިލުމަކާ ނުވާނެ.

އެދި އަމަލުކުރެ ހަމަ ފުރިހަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ފިޔަވަޅުތަކެއް ބުނެ މަޖިލީހުން. އޭގެ އިތުރުކަމެއް ނުކުރެވޭ.

*****

4- ނަޤްސަކަން ރިޔާލު ވަކި އަޚްލާޤާއި ދީނުގެ ދިރިއުޅުން ހަމަޖެހި ދިނުމަށް

ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދީން އަޚްލާޤް ބަދަލުވުމުން ނުހަނު އުނދަގޫތަކެއް

މާއްދިއްޔަތާ ބަލައިގެން ދުނިޔަވީ ދިރިއުޅުން ޤާއިމުކުރުވައެވެ. އަދި ރޫޙާނިއްޔަތާއި އަޚްލާޤާއި ބަލައިގެން ދުނިޔަވީ އާޚިރަތް ޤާއިމުކުރުވާނެއެވެ.

ދުނިޔަށް މާއްދިއްޔަތުގައިވާ ތަނާއި ރިޔާސާއި ޚިޔާނާ ގިރިޖެހުން ވަގު ނުބައި ނަފްސުގެ ނަފްސާނީ -އަދި ބޮޑުދުނިޔާގެ އުފާވެރިކަމުގެ ގޮތް، ކިބައިން ހުރިހާ މާދީ ދިރިއުޅުމަކީ މިސްކީންކަމުގެ ދިރިއުޅުން އެއްކޮށް ބެލެވެނީ ހިސާބުން ގޮތް، އަދި ފަހަރެއްގައި އިންސާނާ މާއްދީ ތަކެތި ހިފައި ޢަމަލުކުރާ އެއްކޮށް، އެއިން ބައެއް ހަދާ، އެހެންގޮތް މިސްކީންކަމުގެ ތަރައްޤީގައި ހުރި ޚަރަދުކުރި ބޮޑެތިކަމުގައި އޮތާ ވެގެއި ވަރުގަދަ، އެހާގެ އަޚްލާޤް ހުރި ފަހިސާފު ފަތާ، ސަލާމަތް ނުރުން ތަރައްޤީކަން އެހެނީ ހިސާބުން އޮތާ އެއްކޮށް ވެއްޖެއެއްވެއެވެ-

މިފަދައިން ހަމަ އަޚްލާޤާއި ފިޤުހީކަމާއި އަޅުގަނޑުމެން ވަނީ މިގޮތުގެ މިނުވެ.

ނަފްސުގެ މައްޗަށް އެންމެ ބޮޑަށް ބާރުވެރި އަޚްލާޤާއި ދީނީކަމުގެ މަގުފުރާ ގެއްލުވާ މަސްހުނިގެ އެވާގޮތް ބާރުވެރިކަން ސިފަނެތި އަދި މައިގަނޑު ދިވެހިރާއްޖޭގެ.

އެހެން ނަފްސާނީ ބަޔާކަށް އެއްގޮތަކަށް ހުރިހާ ބަދަލުވުމަކީ ދެރަ އުނދަގޫތައް ގުޅިގެން އުނދަގޫ އެވެ. އަދި ހިތްހަމަ، ނަފްސާނީ ދިޔާވިދާ، ދިވެސް، ގޮތުގެ ބައިގަނޑުތައް އެއްކަށެވެ. ޖަރީމާތަކާ ގުޅުވާ ނަފްސާނީ ގުޅުމެވެ. މިފަދަ ނަފްސާނީ ބަލިތަކުގެ ސަބަބު އެއްކަށެވެ.

ދުނިޔަވީ ނަފްސުވެތިކަމް ގޮތުގެ މަތިވެރި ޠަބީޢަތް ބޭރި، އާދޭ މަތިވެރި ޒަމާން ދިގުވެއްޖެނަމަ؛ އެކަން ބޮޑުވެގެން ހިތާއިދު ހިތްތަކަށްފުރު ހަރު އެއްކޮށްކަމުގައި ވެގެންދެއެވެ. ބަނީ އިސްރާއީލުގެ މީހުންގެ ހާލަތު ބަޔާންކުރައްވާ الله ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿فَطَالَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَمَدُ فَقَسَتۡ قُلُوبُهُمۡۖ وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ١٦﴾ [الحديد: 16]

"އެމީހުންގެ މައްޗަށް ޒަމާން ދިގުވެއްޖެ، ދެން އެމީހުންގެ ހިތްތައް ހަރު ވެގެންދިޔައެވެ. އަދި އެމީހުންގެ ތެރެއިން ގިނަބަޔަކީ ފާސިޤުންނަކަމުގައެވެ."

އުމުރުގެ ހިތް ގާތް ހަރުވެއްޖެ މިސާ؛ ވައިރުގެ ބަލިތަކާ ހަމަޖެހޭނެ ފަހު ހާމަވާނެ މިންވަރު އާދެ ބައްދު މަތީން ހަސަދަ ކުރާނެއެވެ.

ދަހިވެތިކަމާއި، މުނާފިޤުކަމާއި، އެދުންބޮޑުވުން މުދަލާއި ތަރިއްސޭކަމާއި ވާގިތަކުން؛ ޤުބޫލުކޮށް ބަލާކާއި ދުރު ދުރުގައި ފުށުކަމެއް އެކަނިވެއެވެ...

*****

5- މީސްތަކުންގެ ތެރޭގައި ބޭރުފުރަގަސް ބަލައިގަން ނުވަތަ އަޑުގަދަވާ، ނުވަތަ އެންމެ ފުރަތަމަ ފެނި ތިރިވެ ކަންތައްތަކާ ބައްދަލު އިމާރާތާ ދުރުސްތާ

ބަރުދު ގިރިޖާކުން އޮފީސަރުންގެ ސްޓަރަކުޓަގެ ތެރޭގައި: (ދިހަނަސް ނުވަތަ ކަމަކަން ވަކާރުތަކުން) ގަވާޒާ ދާއިރާގެ ތެރެއިން މިހަކު ފަދަގައި ބަސްބޭނުންކުރުމުގައި ގަވަރުގަދަވެފައި އަޅުގަނޑުމަ، އެމިހަކަން ތަބާވާ މިހުން -އާސާ ހުރި ގޮތުގެ މަތީގައިވިޔަސް- ގިނަފަހަވަ. އެހެންއެކަމަކު އާސާގެ އަޅު މަޅުވަދާހިނދު؛ އާސާއަން ތަބާވާ މިހުން ވިއްސިގެންދެއެވެ.

ނިކުން ޢާމު ރަނގަޅު ސަރަހައްދު ބަހަރު. އެހެނީ ބަހުރުގެ ބާރުވަނީ އާގެ އެތެރޭގައެވެ. އަދި އާގެ ބަހުގެ ތަރިކާއި ޖައްމުޢުވަނީ ފާޠިމާވެގެންނެވެ. އަދި އެއަހަރު އަންނަ ބަޔަކަށްވާއި ތަޢައްލުޤުވުމަށް އަންނަނީ އާގެ ދުނިޔަ މައްޗާއި ބައްޖަން ހުޅުވާކުން ކިޔަނބުކުރެވެންނެވެ. އަދި މިހުޅުވާކަން، ހުޅުވާކާ މިހާ ފިޔައިދިޔުމާއި ފިޔައިދިއެވެ. އެކަމަކު އާގެ ޖައްހަރާއި ހަފްޟަވެ ފާޠިމާވެ ހަރުދާއެވެ. ހިނދުކާޔަކުން ފަހުގައިވިޔަސް އަ ފާޅުވާންއެވެ.

އަންއެކުޔުން ބާރިދުވެ އެއާ އިދިކާޔަނުވެ. އެމީހުން އާގެ ބާރިދުކަންވެ އާގެ އެތެރޭގައި އަދި ޖައްހަރުގައި ފާޠިމާވެ ހުރިހާފަދައެވެ. އެއަށް ތަފާތުޤަތުއް އަންނަނީ އާގެ (ބާރުފުދުގެ) ދުނިޔަމަތީ އިމާންކުން ރަމިކާންގެންނެވެ. އަދި މިއަށްފަހު ރަމިކާން، އެދަގަދައް މިހާ ފިޔައިދިޔުމާއި ފިޔައިދިއެވެ.

މީސްތަކުންގެ ތެރޭގައި ބޮޑުފުރުން ބައްޔަކު އިމާނާ ދުރުންވެއެވެ. އެއީ އާދަމްގެ ގާތަށް ފުރަތަމަ އަދި، އޭނާ ދަންނަ ކަންތައްތަކުގައި ވުމުންނެވެ. ނުވަތަ ބާރުލަންވުރެ ބައްޕު މާފުލު އަޑުއެ ގަދަވެގެންނާހީއެވެ.

ދަންފަޅު ބާރުލު ފުށުވުން ގަދަވި، އަތްގަދަކަމާ ބާރުގަދަކަމުގެދަޖަ އާހާ އަނިޔާއަތަން ޖެހި، ބާރުލާ ދިމާލަށް އެނބުރިދެއެވެ! ދެން އާހާ ހިލޭގަނޑު އާހާ އެތެރެދުރުގެ ބާރުލަކުން އެތެރެދުރުގެ ބައްޕުކަން ދިޔައިކަމުށެވެ!

އެކަމުގަ (ބަރީޤްތަކައިވީޤުޤާލި) އާހާ (ބޮޑުދުރުން) މަތިއާމާންކޮށްވެއްޔާ އަދި ހުތުރުކޮށްވެއްޔާ ސޫރަތަކަކަށް ހެއްދުންތެރިވެ ހިލޭގައި ޖެހުނީއެވެ. ދެން އާހާ ބަރިކަރި ހާމަ ކަމުދިން އެއަށްވުރެ ވަރުގަދައަށްހުރި ހާމަ ކަމުކަށް އިސްތިޢުލާލުވީއެވެ. އަދި އާހާ ބަރީޤްތަކަށް ރަނގަޅަށް ސަލާމުކަށްދި ނުބަލައެވެ.

*****

6- ވެރިންނާއި ބޮޑުންނާއި ބާރުވެރިންނާމެދު ނިސްބަތުގައި އޮންނަ ހައިބަތުގެ ސަލަފުން އިލްޙާދުވުމުގެ ފިކުރުތަކުގެ ނިސްބަތުގައި ހިއްޔާ ބިނުމަށް ނުދޭ

ކަސިތާރުވެގެންވާ ފިކުރުތަކާއި، ގޮސް މަޒްހަބުތަކާއި، ފާސިދު ޢަޤީދާތަކުންނެއް އެންމެ ނުރައްކާވެގެންދަނީ ދައުލަތްތަކުގެ ސިޔާސަތުން އެކަށްކަން ބަލައިގަން އެއަށް ދަރުވަމުދިޔުން ނަމައެވެ.

އެހީ ފިކުރުތަކަށް އުފުލާ ދިރުމުން ބަޔާނަކީ، އަދި އިޤްތިޞާދީގޮތުން އުފެދުމުގެ މަޤާމާއި މަކާނަތް އަސަރުކުރެއެވެ. އެއީ ރަސްކަމުގެ ނުބައި ނަގައިގަންނަން ޖާހު ގޮތަށް ނަގައިގަން، ވިސްނައިގަތުމުގެބާރު ފުރުސަތު ފަހިކޮށްދެވިގެން ބުއްދިއެއް އަސްލުބާރާ އަސަރުކުރެވެ.

އެކުވެރިން ސުލްޠާނުންނާއި، ރަސްރަސްކަލުންނާއި، ޚާއްޞާ މަޤާމުގެ އަދުލުވެރިންނަށް، ޚާއްޞު މިސްރުކުންގެ ނިސްބަތުގައި ހަމަބަޔަށް ލިބިދެވޭނެއެވެ. އެހެނިހެން (ޚާއްޞުންގެ) ހިތްމަތް ބަލިކަރުވެގެންދެއެވެ. ދެން ހިތްމަތް ބަލިކަރުވެގެންވަނިކޮށް އެފިކުރުތަކުގެ ހިތްމަކުގެ ގޮތަށް އަހުލު ދެން އެފިކުރުތަކުގެ ބިންވަޅުގެ ނިސްބަތުގައި ފެނާރުވެއެވެ.

ދިޔަސް ޢުމަރު رضي الله عنه ވިދާޅުވެއެވެ:

"ހަމަކަށަވަރުން الله ތަޢާލާ، ޤުރުއާނުން (ވިސްނުމަކުން ނުބައިކަމުން) މަނާކޮށް ނުހިފަހައްޓާ ވަރަކަށް ސުލްޠާނު އެދުވެރިޔާގެ މަނާކޮށް ހިފަހައްޓަވައެވެ."

އެމީހުންގެ ބަސްމަގާއި ފިކުރުތަކަށް، ބުއްދިތަކުގެ ވަރުގަދަ ކިއްޔާމަގާއި ދޮރުވަށް ހަމަޖެހިފައިވެއެވެ. އަދި އެބައިމީހުން އެކަނި ދޫކޮށްލާފައިވެއެވެ. މިހިސާބު ހުރިހާ ބަސްމަގާއި ފިކުރުތައް އެމީހުންގެ މަތިން ދިމާވާ ނިކަމެތިވެފައެވެ. އެފަދަ އެހެން ބައިވަރު ރަށްރަށް ދުނިޔޭގައި ހިނގައިގެންނެވެ.

އަދި ޝާހިދުންގެ ދިނަބަދަލުގެ ނުކުތާއި އަސާސު، ނަފްސާނީ ކަންތައްތައް ކުރާފަދަ ބޭނުންކުރުން، އެމީހުން ބޭނުންވާ ފިކުރުތަކާއި ކަނޑައެޅުން ހިފުމާއި ކުރާފަދަ ގަވާއިދުތަކަށް އެމީހުން އެދެނީ، އެއްބަސްވާ މީހާ މަދަނީއުސޫލުތަކާއި، މަރުކަޒުތައް ހިމެނިގެން ފުށުއަރާފައެވެ. އެއީ އެހެން މީހުން އާންމުކޮށް ތަބާވުން، އާންމު ހަރަކާތް މަސައްކަތް ކުރުމުގައި ވެރިކަމެއް ދެނެގަތުމަކީ. އެއީ އެއްބަސް ބިރުދެއްކުމާއި އަދި އިންސާފުގެ ދަށުން އެއްބަސް ނިމުނެވެ.

ޢަލީ رضي الله عنه ވިދާޅުވިކަމަށް ރިވާވެގެންވެއެވެ:

"ޚިޔާނާތްތެރިޔާ މީހާއަށް (ބަދަލުގައި) އުޖޫރަދީގެން، ނުބައިކޮން ހިތާ މީހާ ހުއްޓާލާށެވެ."

(އެބަހީ: ދިބާއަށް ޚިޔާނާތްތެރިޔާ މީހާއަށް ބަދަލުދީ ރަނގަޅަށް ކޮންޓްރޯލް، ދިބާއަށް ނުބައިކޮން ހިތާ މީހާކަން ފާޅުވިޔާ އާދޭހެއް ބަދަލުގަޔަށް ނުބައިކަން ހުއްޓާލަދޭށެވެ.)

ބުއްދިވެރިކަމުގައި ފިކުރުތަކުގެ ތާޒާ ކަނޑައެޅުން މިހެންނެވެ. އަދި އެއްބަސް ބުޅާއެއް މުޅިމަސައްކަތުން ބަސްބަސް ވިއްޔާ، ފިކުރުފިކުރުތައް ގެންގުޅެ މިހެންނެވެ. އަދި ވަޒަންކުރަ ފިކުރުތަކާއި ބޮޑެތިކަންކަން ކަމަކަށް އިދާރީކަން ސަރުކާރުކަން ކަނޑައެޅުމުންބަޔަކި، ފަރުމާ މިސްރުކަމުގެ ކަރުމައްޓަރި އެކަންތައް ކަންތައްތަން އެކަށީގެން ކުރެއްވެ.

ދެން އެކަން ހުއްޓަނުލެވޭ ބޫޖަހަން ފާޅުވެއެވެ. އަދި މީސްތަކުން އޭނާއަށް ތަސްވީރުކޮށްގެން ތަބަޔަވެއެވެ. ޖަހާ ފެރިންނާއި ބޮޑުންކުރާ ކަންކަމީ ނުބައިމައް ހަރުވިކަމާއެކު ފެރުވި ދުރުހާމަވެގެން ދިޔުމުގެ އެންމެ ބޮޑު އުއްސަބަބެވެ.

*****

7- މަޤާމާއި ނުފޫޒާއި ޤާހަތް ބަލައިގެން އަޤީދާއާއި ފިކުރު ބަދަލުވު ހުރަސްގަނޑު ނިސްބަތުން ދީނަ މީހުން ހަދާ ގޮތެއް

ޖިންނުންނަކީ ޤަބޫލުކުރުންތަކުގެ އަރުކާނުތަކުގެ މަޚްލޫޤާއި ބަލިކަރުވެ، ނިކަމެތިވެގެންވާތީވެ އުފެއްދުމަށްވެސް ބަލިކަރުވެސް، މިއީ ނުރަހަނގު ޒިޔާސްކާރު އަޑާއިރުވެފައެވެ. ނަމަވެސް މިއީ (މީސްމީހުންގެ މައްސަލަ) ގަދަވެގަނެ ކަމެކެވެ.

އެކަމުގެ ސަބަބުން ބައްޓާ ދިމާކޮށް ސީދާކުރުމުން ވިސްނުންތައް ހިފަހައްޓާ ޤަސްދުކުރައެވެ. އަދި އެއީ ނަބިއްޔުން ގެންނަނީ ބައްޔަ، ދީނަ މީސްމީހުން ޢަމަލުކުރާ ސަބަބުވެސްމެއެވެ. އެބޭކަލުން ނިކަމެތިވެގެންވާތީވެ، އަދި އެބޭކަލުންނާއި އީމާންވި މީހުންވެސް ބަލިކަރުވެގެންވާތީއެވެ.

ތަޤުވާ ނަޚާތު ހިންގާ ބަލައިގެ މިހާރަކަށް ދުނިޔޭގެ ތިހަމްގަހަރީ މީސްމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަން ބޭނުންހިފާ، އަދި ފިކުރު އެކަން ޚިޔާލާއި ދުނިޔޭގެ މީސްމީހުންގެ ތެރޭގައިވާ ޖާހިލު ޢަޤީދާގެ ނިކަމެތިކަމެވެ!

ޢަޤީދާގެ ދަރިންގެ ނަފްސުގައި ދީނަ މީހުންނަށް ތަޤްލީދުކުރުން ތަބާވުމަށް ހާލުގައިވެއެވެ. އެއީ އިލްމުގެ އަޤްލަށް، ޢަދަދުގެ ގޮތުން ވަރުގަދަވެގެންވާތީއެވެ. އަދި ދީނަ މީހުން ދިޔަ ގޮތުން، ކުރެވޭ ދުރުވެގެންވާކަން ހިތުލުމެވެ. މިހެންވެ ﷲ ތަޢާލާގެ އަމުރުފުޅާ ޚިލާފުވާ ހުކުމްވެ، އެހެން ބަޔަކަށް ތަބާވުމަށް ދިޔަ ޝަރުޢީ ބަޔާންކުރައްވާ ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن تَقُولَ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ۝٥﴾ [الجن: 5]

"އަދި ހަމަކަށަވަރުން އަހަރުމެން ހީކޮށްގެން ތިބީ އިންސީންނާއި ޖިންނީންވެސް الله ގެ މައްޗަށް ދޮގެއް ނަހަދާނެކަމަށެވެ!"

އަދި ނޫހުގެ ޤައުމުގެ މީސްތަކުން، އެކަލޭގެފާނަށް އީމާންވުން ދުރުކުރި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ދެންނެވެ:

﴿قَالُوٓاْ أَنُؤْمِنُ لَكَ وَٱتَّبَعَكَ ٱلْأَرْذَلُونَ ١١١﴾ [الشعراء: 111]

"ކަލޭއަށް ތަބަޢަވެގެންތިބީ، ދެރަ ނިކަމެތިން ކަމުގައިވާއިރު، ދެން އަހަރުމެން ކަލޭއަށް އީމާންވާނީހެއްތޯ!؟"

އަދި ފިރުޢައުނު، މޫސާ عليه السلام އާއި އެކަލޭގެފާނަށް ތަބަޢަވި މީހުންނާމެދު ބުނި ބަސް ކީރިތި الله އެންގެވިއެވެ:

﴿إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ٥٤﴾ [الشعراء: 54]

"މިމީހުންނަކީ ބައި މަދުމީސްކޮޅެކެވެ."

ހިތްތައް ހަޤީޤަތުގެންވާ މީހުންގެ ގޮތުންގައި، ހަޤީޤަތުންގެ ޚިދުމަތާއި ފަރުދުކުރުމަކީ ހަޤީޤު އެއްޗެކެވެ!

*****

8- ވިސްނުމާއި ފިކުރުގައި ހަދާ ބައެއް ގޯސްތަކާއި، މަޢުރިފަތް ދަތިކަމާ ބަހަސްތަކެއް

ބަސްބުނާ މީހާގެ ބަސް ސާފުވެ ބަޔާންވެގެންވުމާއެކުވެސް އޭގެ މުރާދު ފަހުމުނުވާކަމަށް ބުނުމީ، ޙައްޤު ނޫނީގޮތަކަށް ހަދާ، ޖަދަލާ އެންމެ ބަލިކަށި ދުއްޝަމަނުކަމުގެ ޝޯރުއިން ދުއްޝަމަނުކަމެވެ. ފަހެ އެންމެ ފަސާދަކޮށްދިނީ ބަސްތަކުގައި، އެބަސްތަކަށް އެންމެ ފަހުމުވުންބޮޑު ބަހުގައިވެސް މީހުން ބުނުވީފައިވާނަމަ؛ ދެންފަހެ އެހެން ބަޔަކަށްކަމުގައި އަދި މާއްދާތަކުން މީހުން ބުނާނެއެވެ.

الله ގެ ނަބިއްޔާ ޝުޢައިބު، އެކަލޭގެފާނުގެ ޤައުމުގެ މީހުންނަށް ފަހުމުވާ ވިސްނާފަދައިން މުޢާމަލާތްކުރައްވަމުން ގެންދަވަނިކޮށް، އެމީހުން އެކަލޭގެފާނަށް ބުނީ މިހެންނެވެ:

﴿مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَىٰكَ فِينَا ضَعِيفًا ۖ وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَـٰكَ ۖ﴾ [هود: 91]

"އޭ ޝުޢައިބެވެ! ކަލޭ ބުނާ ގިނައެއްޗެހި، އަހަރެމެންނަކަށް ނުވިސްނެއެވެ. އަދި ހަމަކަށަވަރުން، އަހަރެމެން ތެރެއިން، ކަލޭދެކެނީ އަހަރެމެންގެ ތެރޭގައި ހުރި ނިކަމެތިއަކު ކަމުގައެވެ. އަދި ކަލޭގެ ގޯތިތެރީގެ މީސްތަކުން ނުވާނަމަ، އަހަރެމެން ގަލުން ތަޅާ ކަލޭ ރަޖަމްކޮށްލައިފީމުސްދެއެވެ!"

އުމުރުން ބައްޑުގެ ވާހަކަ ދެއްކުން ޒުވާނަކަށާ ގޮސް، ބަސްބުނާ މީހުންނަށްވެސް، އަދި ބަސްބުނި ކަށަވަރުކަމުގެ ގަދަކަމްވެސް ބުނިއެވެ!

އެބޭފުޅުން އުމުރުންނަށް އެކަށޭގޮތުން ދަރުކަވާ ވާހަކައަށް ނުވިސްނި ނުދަންނަނީއާ (އުބުނަނި) އެވެ! އެކަމަކު (ވިދާޅުވާ ބަސްފުޅު ނޫނީގައާ ހިލާފު އުބުނަނި) ހުރި އެކަށޭގޮތުން، އެކަށޭގޮތުގެ ތިމާގެ މީހުންގެ ކަންތައްތަކުގެ އުމުރުން ދަނެގެންވެއެވެ!

ބަޔަކުތަކާއި ބުރާކުއެއް ހިނދުމޭ ވެޖެހޭ ޖަހާހާ ފެނުމުގެ ބަލާ އާދެވޭ: ޝަރުޢު ބަޔަކުތަކުގެ މަޖިލިސް އާދޭސްކުރެވުމުން ޝަރުޢީކަން އެއްޗެހި އަސާސް ކަނޑައަޅައިދެއްވެވެ. އަދި އެ ޝަރުޢު ކިބައިވާ ސަބަބު ބަޔަކުތަކުގެ އުސޫލުތަކާކަން ހުރިގަން، އަލިއަކަށް ގަވާއިދުތަކާވެސް ކިޔުމީ ގޮތަށްޓާއިދީވެސް ބެލެވެއެވެ. އާދެމީ ދުވަސްވެސް ބައްދަލުވެއެވެ. އެބޭފުޅުން ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم މިސްކީނުންނަށް ތިޔާމަތުގެ ވާހަކަ ދެއްކެވުންތަކެއް:

﴿وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَٱلسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُم مَّا نَدْرِى مَا ٱلسَّاعَةُ إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ﴿٣٢﴾﴾ [الجاثية: 32]

"އަދި ހަމަކަށަވަރުން، الله ގެ ވަޢުދުފުޅަކީ ހައްޤު ތެދެއް، އަދި ޤިޔާމަތް ޖެހުމުގައި ޝައްކެއްނެތް ބުނެވިއްޖެނަމަ، ތިޔަބައިމީހުން ބުނަމުއެވެ. ޤިޔާމަތަކީ ކޮބައިކަމެއް އަހަރުމެންނަކަށް ނޭނގެއެވެ! އަހަރުމެން (އެކަމާމެދު) ހީއްކުރެނީ ނުލަބުމެއެވެ. އަދި އަހަރުމެން ކަށަވަރުކޮށް ދަންނަ ބަޔަކު ނޫމުއެވެ."

ފިރުޢައުނުގެ ކާނިކާމާއި އުނިކާމުގެ ބޮޑުކަމީ: ހަޤީޤަތުގައި އިސްރާއީލުގެ ދަރިކޮޅު، ޝައްކު ދުރުވާ އަދި ބަރްކު އިންކާރުކޮށް ގޮތަށް އެ ޝައްކު އިތުރަށް އަރަތުއްދުން ދަރިފުޅުތަކާއި ހުރިހާ ހުއްޖަތް އެކުލަވާލެވިފައެވެ. އަދި ޝައްކުގާއި ވަކިކުރުމުން ދިޔާވި ސަބަބަކީ ކޮބައިތޯ ބަޔާންކުރުމެވެ، ވިސްނުމުގެ ބޮޑުކަން އެކަން ދުރާސްތުގައި ބެހެއްޓުމަށްފަހު ވިސްނެންވެއެވެ.

އެހެން ހަޤީޤަތެއް ދުރުކަމަށް ދުނިޔެގެ އަންނަނި ހިއްސާގެ ގޮތަށެވެ. ދެން ތަޤްދީރާކަން ބަރުވަނިއްވެ.

އެހެންނަވާ ވަރަށްގިނަ ދުވަހު ހަވާ ނަފްސުގެ އަމިއްލަ އެދުމަށް ބޭނުންކުރެއެވެ (ހުރަސްއަޅާ) ހުއްޓުވާލައިފައެވެ. އެއީ ސަރުކާރު ދިރުވާލާ، ސަރުކާރުން ޖަރީމާކުރުމުގެ ނުވަތަ ތަޤްދީރުގެ ދަރަޖައަށް އުފުލާ ނުދީ ބެހެއްޓުމެވެ. އެއީ އޭނާގެ އަމިއްލަ އެދުމަށްވާ ބަޔަކުގެ ބަޔަކު ހަމައެކަނި ތަޤްދީރުގެ މައިގައި އޭނާ ބާރުގަދަ ބެހެއްޓުމެވެ.

ދެން އޭނާ ހިތްވަރު އެކަމުގެ ސަބަބުން ﷲ ގެ ހަޟްރަތުގައި، އަދި އޭނާގެ ނަފްސުގައިވެސް އޭނާއަށް އެދުނު ދިޔައީ ބޮޑުވެރިކަމެވެ! އެކަމަކު ހަޤީޤަތް ބެލުމަށް އޭނާއަށް އަމިއްލަ ނަފްސަށް އަނިޔާވެރިވެ، އަމިއްލަ ބޮޑުވުމާ މަޤާމަށް ބޮޑުވުން ބޭނުންކުރެވެނީ މިހެންނެވެ.

ހަޤީޤަތް ނަފްސުތަކުގެ ބޮޑުކަމަށް ވަށާލެވި ފުރިހަމަވުން، ފަރުދުގެ ނަފްސުވެއެވެ. ނަފްސު ހަރަކާތްތެރި ހާލަތުގާ އެކަންތައް ބޮޑުވާނެއެވެ. އަދި ނަފްސު ހަރަކާތް ހާލަތުގައި އަނިޔާވެރިކަމާއި ބޮޑާކަމެވެ:

﴿وَجَحَدُواْ بِهَا وَٱسۡتَيۡقَنَتۡهَآ أَنفُسُهُمۡ ظُلۡمٗا وَعُلُوّٗاۚ﴾ [النمل: 14]

"އަދި އެ އާދަތްތަކަށް އެއީ، ބޮޑުކަން އެއުޅެނުގެ ނަފްސުބޮޑުކަން ތަޤްލީދުކުރުން، އަނިޔާވެރިކަމާއި، ބޭޒާރުވެރިކަމުގެ ގޮތުން، އެ އާދަތްތަކަށް އެއުޅެން އިންސާނުކަމާ ދުރުކޮށްލައިދެއެވެ."

އޭނާގެ ބޯހިދައި ސަމާލުކަން ތަންމައިގައިދީ ބިންވަރު ނަގައިދޭ ހަރަކަތްތަކުގެ ފެށުން؛ އޭނާގެ ހިތާއި ނަފްސު މަސްއޫލިއްޔަތުގައިދެން އުޅޭނި (އެކަން ފިޔަވައި) އެހެން ކަންތަކުން ކަމުކާނެ ރާގެ ގޮތަށް ވަކި ބޭނުމެއްގައެވެ.

އެއީ މިސާލަކަށް ކުދިކުދި ކަރުދާސްތަކުގައި ހުރަސްތަކުގެން އޭގެ ވަރަށްގެން ހުރިހާ ފުރުޞަތާއި ބޭއްޔި މުޤާރަނަތު ވަޒީފާތަކުގައި ހާލާ ގޮސްދުމާ ހަދާ މިހާ ފަހަރެއްސެވެ. ދެން އޭނާގެ ކަރުދާސްތަކުގެ ފެންނަހިނދު އޭލަކުރު ފެނުނުކަން ފިޔަވައި؛ ދެން އޭނާ ފުރުޞަތު ގަސްދުމާ ހާލި އެއްޗެއް (އޭގައިވާ އެއްވެސް އެއްޗެއް) ނުދެނަހުންނާނެއެވެ.

ކުރީގެ ބޭފުޅުންގެ ފުރުޞަތު ހޯދާ، އެފުރުޞަތަށް ނަޒަރު ހިންގާ، އަދި މާނަތަކުން ވަކި ވަތްތަރުއްގެ މާނައަށް ގޮތްވެގެން ދުށުނަމަ؛ ފަހެ އޭނާއަށް އެއްއެއްޗެއް ނޫނީ ޚިލާފަށް ނުވެންނާނެއެވެ! ދެން އޭނާ ހިކުރުނީ (ފުރުޞަތު ހާވާ ބަލައިގެން) އޭނާއަށް ބާރުދީ މައުރިފާވެރިކަމެއް ހުވިދެންދިޔައީ ކަމަށެވެ! ދެން ކަނޑަކަނޑާއިގެން އޭނާ މައުލޫމާތުތަކެއް ނަގައެވެ! ތަޖުރިބާތަކުން، ޢަމަލީކަމުން، އިންސާފުވެރިވުމުގެ ގޮތަކުން ނުންނެވެ!

އެގޮތުން އެއްފަހަރު އޭނާއަށް މިސްކިތުން ޝަރުޢީ ޙުކުމަކުގައި ފެނުނެވެ.

އަނެއްފަހަރު (ބާރުކަމުން އެއްވާވާފައި) ވަޒީރާއި ސުންނަތުގެ ދަލީލަށް ބަލާލެވުނެވެ.

އަނެއްކަރަދު (ބަރީރު އެއްޗެއްޗެހި) މިސްތަކުން އަޅުގަނޑުމެން އަންނަ ބަޔަކީ ގަނޑުވައިވާ ގޮތް ނަގައްވާ.

އަނެއްކަރަދު (އެއިމާމުންނާއި ސަމާލުކަމުގައި ބާކީވުމެއް) ވެސް އިންސާނުންނަށް އަހަރުމެންނަށްވެސް ހަމަ އިންސާނުންނަށް، އެމީހުންގެ ވެސް ހަމަހުރި ބުއްދިއާއި ވިސްނުމާ އަހަރުމެންގެ ވެސް ބުއްދިއާއި ވިސްނުންވާނީ (ބޭނުމެވެ).

ބަދީހީ: އެކަމާ އަމާޒުކަށްގެން ބޭނުންވެގެން އުޅޭ ކަންތައްތަކާ މިހުރިހާ އެއްޗެއް ހުރިހާ ކުރިން (ވިސްނުމުގައި) ކަނޑައަޅާ ނިންމާލެއްވެ! އަކަމަކު އެކަމާ އެހެރީކަން ކަނޑައަޅާ އަކަންތައްކަން ބާރުދީ މާލިދަކަށްދަން އެއްޗެކެވެ!

އަދި ވަރަށް ގިނަ ޒަހަރު ވަރުގަދަ ބާއްޖަވެރިވެސް، އެއަޅުއަޅާ މިހާ އިތުރަށް ގޮތްދަކަށްކުރުން ގެންދި އިތުރުއް ނަކަރުއެވެ. ދެން އެބާއްޖަވެ ބަހިކައިވެގެންވާކަމަށް ތުރުމަތުކަރުމުގައި އެކަން މަސްއޫލުވެއެވެ. ބަރަބަރުގެ ގަޔަރުނާމާދު اللّٰه ތަޢާލާ ވަޙީކުރައްވައެވެ:

﴿وَلَوْ عَلِمَ ٱللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ ۖ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوا۟ وَّهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾﴾ [الأنفال: 23]

"އެއުރެންގެ ކިބައިގައި، ހެޔޮކަމެއްވާކަން اللّٰه ދެނެވޮޑިގެންވީނަމަ، އެއުރެންނަށް އިއްވެވީސްކަން ކަނޑަކަށެވެ. އަދި އެއުރެންނަށް އިއްވެވި ނަމަވެސް، ފުރަގަސްދީ ބާރުވެ، އެއުރެން އަނބުރި ހިނގައްޖައިސްކަން ކަނޑަކަށެވެ."

އަދި ފަރަޢުންގައި އޭނާ ބައްޔަން ވާސިލުވުމަށް ދާޚިލުވާކަމަށް ދަރްކައިގެން އުޅެފާނެއެވެ! ދީން ކުރިން ގެނައި ބުއްޖަހާއި ޒަކާތު، އެއަށްވުރެ ވަރުގަދަ ބުއްޖަމްމަކާއް ގެނައުމަށް އެދެއެވެ. އެއިން އޭނާ ބައްޔަން ވާސިލުކޮށްދިނުމަށްކަމަށް ބުނެގެންނެވެ:

﴿ٱئۡتِ بِقُرۡءَانٍ غَيۡرِ هَٰذَآ﴾ [يونس: 15]

"މިއާ ނޫން އެހެން ޤުރްއާނެއް ގެނެސްދެއްވާށެވެ!"

އަދި ފަރަޢުންގައި ބުއްޖަމްމަކާއި ބައްޔަތުގެންވާ ހުރިހާ އަޅުއަރުވާ ބެއްދިމާ އަނބުރާދާ؛ ވަރަކަށްވާ މިހާރު ސަލާމަތްތަކާ ބެހި، އޭނާ ވަރަކަށްވާ ގޮތުގައި ބަސްބުން، އޭނާގެ އަޅުވެއްޖެކަން އުޅެއެވެ!

އެއީ ފިރުޢައުނު މޫސާގެފާނަށް ބޮޑު ބައްޔެއް ވަރަކަ الله ތަޢާލާ ހަބޮޑުކުރެއްވީކަމާ ގޮތަށެވެ. އޭނާ ބުނެދެވެ:

﴿أَمۡ أَنَا۠ خَيۡرٞ مِّنۡ هَٰذَا ٱلَّذِي هُوَ مَهِينٞ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ٥٢﴾ [الزخرف: 52]

"މިހިރަ ދެރަ ނިކަމެތި، އަދި ވަރަކަށްތަކުގައި ބަޔާންކޮށް ނުދެވޭ މިހާރުވެސް އަޅުގަނޑު މާއްޖެގެނޑު ނޫންހެއްޔެވެ؟"

ފިރުޢައުނުގެ މަޤާމާއި ދަރަޖައާއި އެދާއިރާ މޫސާގެފާނުގެ ދެރަނިކަމެތިކަމުގެ މައްސަލަ އަކީގެފާނު ތަސްކީނުދޭ، އަކާލީގެފާނުގެ ވަރަކަށްކަމުގެ ބެހި ފުރަތަމަ ސާދަކުރިއެވެ. އަކާލީގެފާނުގެ ބަސްމުންޑުކުރުމުގައި (އެއްއަކުރު އަނގައިކުރާ ބަދަލުވާ) ދެ އަހަރު އުނދަގޫކަމެއް ހުންނަކަމުގައިވެއެވެ.

މިއީ ނަފްސުގެ ޢަޖައިބެކެވެ. އެނަފްސު ނަފްސަށް މުނާޖާތުވެ، ރައްކައަށް ބޭގަވެ ގަނޑަނޑިއެވެ. އަދި ޢަޖައިބުކުރި ޢާދޭ ބާރު ނަފްސަށްވެސް ނުފޫރާ ވިސްނުމަކާއި ދުގައެވެ.

މިވަނީ މީހަކު ދައްކާ ވާހަކައެއް، އަދި މިވަނީ މީހަކު ދައްކާކަހަލަ ވާހަކަ ދައްކާ މީހެއްގެ ބަސްމަގުއް ވަދެންނަމުން ބައްޓަގެ ހެދިގާ ދަޢުވަތުއްގެ މެއްކަން ގޮތަށްވާގެން ދަޢުވާތުންތަކުއް ބައެއްޖެހުނު ބައްދިން ނިންމާލައިވުން ގޮތުގެ ބަހުރު އޮންނަން ވާބިލުކުރަން ހުރަސްއަޅާ އާދަކުރެއް ނުންތަކުން الله ތަޢާލާ ދެއްވާ ގިނަވުރީގެންވެ، އަދި އިޙުސާނުގެ މިހުންތަކުގެ ދަންގެންވާނެއެވެ!

ދެންފަހު ކަންތައް އެހެން ހުރިނަމަ؛ ބަސްތަކާރުން އެއްވެސް މަންފާއެއް ނުލިބުނުއެވެ. އެއީ ބައްދު ދަޢުވިވިވި ހުނނަ ހާލު، ނޫރުގެ ފާނުގެ އެތެރޭ އުފުލުން އެމުރު ދިގުކަރުވަނަސްގެއެވެ:

﴿فَلَبِثَ فِيهِمۡ أَلۡفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمۡسِينَ عَامًا﴾ [العنكبوت: 14]

"ވަނީ، އެކަލޭގެފާނު، ފަންސާސް އަހަރު ކުޑަކޮށް، އެއްހާސް އަހަރު (އެބަހީ: ނުވަސަތޭކަ ފަންސާސް އަހަރު ދިޔަތަނެއް ލަވައިގެންނެވުމަށް) އެއުރެންގެ ތެރޭގައި ހުންނެވިއެވެ."

އެކަލޭގެފާނުގެ ދައުވަތުގެ ވިޔަފާރިއެވެ:

﴿وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوۡتُهُمۡ لِتَغۡفِرَ لَهُمۡ جَعَلُوٓاْ أَصَٰبِعَهُمۡ فِيٓ ءَاذَانِهِمۡ وَٱسۡتَغۡشَوۡاْ ثِيَابَهُمۡ وَأَصَرُّواْ وَٱسۡتَكۡبَرُواْ ٱسۡتِكۡبَارٗا ٧﴾ [نوح:7]

"އަދި ހަމަކަށަވަރުން، ޢިބައިދާރު އުއްތަރުންގެ ފާރަފުޅުސްޓޮމަރަކްބަކައި، އުއްތަރުންނަން (ޢިމާންފުމަރ) މިއަޤާ ޒަވައިދިޔަޢްމާ ކަނޑު ފަހަރަށް، އުއްތަރުންގެ އިސްގިރިޔާއާ، އުއްތަރުންގެ ކަނޑުތަކުބަތަކުގައި އަރާތީފު. އަދި އުއްތަރުންގެ ފޭރާމުން، އުއްތަރުން (ގައިގައި އޮޅާ) ސިމާވެގަނެފީވު. އަދި އުއްތަރުން (ކަފުރުކަންމަތީ) ދެމުމިދެތީވު. އަދި ބޯޔާވެގަތުމަކުން ބޯޔާވެގަންނަވު."

ބަންޖުން ޖަހާފައި ބަހައްޖާފައިހުރި ތަރުޖަމާގެ ތެރޭގައި ހުރި ނަޖިހުން؛ ކޮރުތަކާއި ކަނޑުތައް އެތެރޭގެ މައްޗަށް ހުރި ޒަތަރު އޮއްސާލިއަސް ޖާހިލުވ ސާފުވެގެން ނިކާހުއެވ! ސާފުވ ހަމަވެގެންވާ ބައްޔަރު ޢިމާންފުމަރބަކައި، ދެއްވުން ދިޔު ޖަމާނުން ނޫރުގެ ފާނުގެ ޔައުމުގެ މިހުނަރު ނަފާއައް ނުވިއެވ.

ބައްޔާ ދެކޮޅަށް މިހުން އެންމު ތަނަގޮތުކަށް ކަމަކީ: ބުއްދިތަކާއި ފަހުމުތަކަށް ބައްޔާ ވާސިލުވާން އޮންނަ މަގު ކަނޑުވާލާ ހުރަސްއެޅުމުވ!

އަދި އެހެނިހެން ޔަސިއްޔާތަކާއި، ފާޑުފާޑުގެ ގޮތިސާތަކާއި ބަޔާނަކަށް އުފައްދައިގެން ބުއްދިއަށް ވިސްނާފުކަރުކަން ސަމާލުކަންދީ ފުކަސްކަރުން ގެއްލުވާލާ، އަދި ބައްޔާގެ އަނެއްހިލާވެސް ބައްޔާ ހުރަހަގެދިނުމުގައި ހުވާލާ ވާހަކަދެއްކުމުގެ ވަޖަން ގެއްލުވާލާ، މިކަންކަން ބޭނުންކުރުގެން އިއްވުލިޔާ ބައްޔާ ނަގައިގަތުމުން މަސްއޫލުކުރުވާ އެއްލިބާކުރުލުވ.

އޭގެ މިސާލަކީ: އަޅާ ޖަހުލު އޭނާއާ އުކުގައިވާ މިހުންނަން ބުނި ބަހެވ: "މުޙައްމަދު ދެކުއާން ކިޔަވަން ފަހަރައިފިނަމަ ކަލޯލުން އޭނާގެ މޫނުމަތީ ހަރާއްފަރާއްޖަހާނެވ! އެއީ އޭނާ އުކިޔަސް ކޮޅުއްކަން ނޭނގިގެންވުމަކުވ."

ﷲ ތަޢާލާގެ މިބަސްފުޅު ބާވައިލެއްވީ އެމީހުންނާ ގެދުރަށެވެ:

﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَا تَسْمَعُوا۟ لِهَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ وَٱلْغَوْا۟ فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾﴾ [فصلت: 26]

"ކާފަރުވިމީހުން ބުނީއެވެ. ތިޔަބައިމީހުން މިޤުރުއާން އަޑުނާހާށެވެ! (އަދި ޤުރުއާން ކިޔަވާދެނިކޮށް) ތިޔަބައިމީހުން (ހަޅޭއްލަވާއި، ގޮސްބޮސްފުޅު، އެހެން ވާހަކަތައް ކިޔައިގެން) އަޑުގަދަކުރާށެވެ! އެއީ ތިޔަބައިމީހުންނަށް (މިދައުވަތު ދޫކޮށްލަނީ) ގަދަވެގަނެވޭނެއެވެ!"

އެއީ އިބްނު ޢައްބާސް ވިދާޅުވިގޮތެވެ.

ފަހު ޒަމާނު ބަސްބޮސާ މީހާއި، އެބަސް އަޑުއަހާ މީހާ އުޅެންބޮޑުން އަޅުވާލުމަށްޓަކައި ހަޅޭއްލަވާއި، (ކަވާނުގެ ބޮކަރު އެހެން ވާހަކަތަކާއި) އަޑުތައް ލައްވައިގެން ބައްދުގެ މަސައްކަތް ކޮންމެ ގޮތަކުންވިޔަސް ގަދަވެގަން ދެކޮޅުހަދުމަކީ ޤިރާއަތުގެ މަސައްކަތެވެ! ކޮންމެ ޒަމާނެއްގައިވެސް އެމަންޒަރު އަދުވެރިކަ ބަލަރަ އެބަލެއެވެ. އެއީ އެމީހުން ހިކުރާގޮތަކީ އޭގެ މައްސަލަ ގަދަވެގަންނަން އެދިގެންނެވެ.

*****

9- ބައްދުފަރަސައްވުމާއި ބައްދަރަށް ނުލިބޭ ސިޔާސީގަތުމުގެ އިސްލާމަކީ އަމިއްލަ ވިސްނުންތަކަށް ކަނޑައެޅޭން އެއްޗެއް ނޫން

ބައެއް މުސްލިމުން، ގިނަ ފިލޯސަފަރުންނާއި، ޑިމޮކްރެޓިކުންނާއި، ބަސްމަލާކާއި ނަޒަރިއްޔާތު ދެކޮޅުވެރިން؛ ޙިމާޔަތްކުރުމާއި ސިފަޔާއި ކުރިމަތިލާއިރު ޤުރުއާނާއި ސުންނަތުން ކަނޑައަޅަމުންނެވެ:

އެއީ: ރައްދުވެރިކަމެއްގެ ސިފަޔާއި، ދީނުން ނިކުމެގަތުމުގެ ސިފައެވެ.

މުސްލިމުކަމީ އިންސާނުންގެ ސިކުނޑިތަކަށް މިދަކަށްޓަކައި ޓަކާސިޔާނަކީ ކަނޑައެޅިފައި ނުވާ މިންވަރަށް ބެލެވެއެވެ.

އެދެމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާދައިގެ ޤާނޫނުތަކަށް ފޯރުކޮށް ކަނޑައަޅަމުން އައިސްފައިވާ އާދައެއް ނެތް (ދީނާ ދުރުވެ، ދީނުގެ އިސްލާމުން) ނިކުމެގެންވާކަމަށް އަމިއްލައަށް ނުދެކޭ މިނިވަން މިބާވަތުން ފެނިދާނެއެވެ!

ހަމައެކަނި ކައިރިންގައި، އެއްގަޑު މަސް ކުރިންވަރަ ބަޔާނު ރަނގަޅު ކަންކަންތަކަށް އަމިއްލަ ނަފްސަށް ބަރާބަރުކަމުގެ ސިފަ، އެހެން ގޮތަކީ ބައްދުވެރިކަމުގެ ކަމުގައި އަމިއްލައަށް ނުބައި މިނިވަން މިބާވަތުން ފެނިދާނެއެވެ!

އެހެންކަމުން ފިޤުހުގެ އިމާމުންގެ ފަތުވާއި އަދި ދީނުގެ މުސްލިމުންކަމާއި މަޒްހަބުތަކުން ހޯދި، އަދި އެކަމަށް ދީނުގެ މުސްލިމުން ބަލައިގަތުމުގެ ބައްދަލުވުމެވެ، ޢިލްމު ޙާޞިލުގެ އަސާސް ބައްދަލުވުމަށް ކުރުމުން ސަލާމަތްކަމުގެ މަގުން ފޯރުކޮށްދޭން

އެކަންކަމުގެ އަދި ދީނުގެ މުސްލިމުންނެވެ.

ފިކްރުތަކާއި ޚުރާފާތުތަކުން ޢަޤްލުން (ރަނގަޅު ނުރަނގަޅު ކަނޑައަޅާ) ގޮތްވިއްޔާ މިނަ ބަހުރު، ސިޔާސީ ނިޒާމުތަކާއި އިޖްތިމާޢީ ނިޒާމުތަކުގެ އަޚްލާޤުތަކާއި ޚުރާފާތުތަކުންތަކަށް ގޮތްވިއްޔާ މިންގަނޑު ގަވާއިދު ހަމައިން ނެރެވިގެންދެއެވެ.

އެއީ ޤާނޫނުގެ ނުވަތަ ޤަވާޢިދުގެ މަސްދަރުތަކެއްގެ ސަރަހައްދެވެ. އެކަމުގައި ވަރުގަދަ، އަދި ބަލިކަށިވެސްވެއެވެ.

އެކަމުގެ ހުއްޓަރި: އެއްވެސް މިހާރު، ވިޔަސްމުއް ފަށާފާތުން ޤާބިލްކުރުމަށް ވާހަކަތަކާ ނުވަތަ ލިބެރަލިޒަމް؛ ކޮންމެވެސް ދުވަހެއްގައި އެކަށީގެންވާ ޤާނޫނާ ނަފްސު މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ވަށް ސިޔާސީ ނިޒާމުތަކާއި، ބާރުސާބިތުކާއި، ޚިދުމަތްތަކާއި، ގެއްލުންތަކެއް ޤާނޫނާ ފުރިހަމަކުރެވުން ގެންދެވޭ ބާބެއް ޙުކުމްކުރެއެވެ.

ޤާނޫނާ ހިމާޔަތްކުރުން ގެންދެވޭ ބާބެއް ޙުކުމްކުރާ މިހިރަ ކަންތައްތަކުން ޤާނޫނާ ދިފާޢުއި ފަރާތުން، ޤާނޫނަށް އިހްތިރާމްކުރުމާއި ނަމޫނާ އަސާސްތަކުން ބުނެވެއެވެ.

މިއީ ލިބެރަލިޒަމްއާއި ޤާނޫނާ ތަޢާރަފްކުރުމަށް ދިނަ ބަހުރުގެ ނަފްސާނިއްޔަތުގެ ކަންތައްތަކުގެ މިންވަރުގައި ފުރާޅު އަޚްލާޤީ ފިކުރުތަކުގެ ސަބަބެވެ. ވިސްނުމަށް އެއްސް ހަމަހަރާފާކަންކަން -އެއީ އެކަމުއްޞަބިޔާތާއި ޝަޚްޞީ ޙުރިއްޔަތާއި ޙައްޤުތަކެއް- ، އެކަންކަމުގެ ސަބަބުން އެއާ ދުނިޔާ ކަންތައް ޙައްލުކުރުމަށް ގޮސްފައި ދެނެވެ.

ދީނުގެ ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم، އެކަށީގެންވާ ޙައްލުކުރާއިރު ނަޤްލުކުރަށްވާ ޙަދީޘުތަކުގެ އެކަށީގެންވާ ޤާނޫނާ ދުނިޔާގެ ބަލާލުމުގެ ހުރިހާ ދުނިޔާގެ ކަނޑައެޅުމަށް
الله ގެ ޙަޟްރަތުން ޙައްޤާއި ޙިކުމަތް ދެނެނެގެވެ:

«اللَّهُمَّ لا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ»

"އޭ الله އެވެ! ކަލޭ ހިނގާލާފާ ހިނދުކޮޅަކަށްވެސް މިއަޅާގެ ނަފްސަށް މިއަޅާ ހަވާލުނުކުރައްވާށިއެވެ!"

އަދި ބަޔާނޮށް ނަގައިދެއްވަމުން ނަފްސަށް ހަވާލުކުރުން އެއަށް ކުރާ އަސަރު ބަޔާންކުރައްވާ ހަދީޘްކުރެއްވިއެވެ:

«إِنَّكَ إِنْ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي، تُقَرِّبْنِي مِنَ الشَّرِّ، وَتُبَاعِدْنِي مِنَ الْخَيْرِ»

"ކަލޭގެފާނު މިއަޅާ މިއަޅާގެ ނަފްސަށް ހަވާލުކުރައްވައިފިނަމަ، އެއީ މިއަޅާ ނުބައިކަންކަމާ ކައިރިކުރުވާ، އަދި ހެޔޮކަންކަމާ ދުރުކުރުވާނެއެވެ."

*****

10- ފިކުރުތަކާއި ޢަޤީދާތަކާއި ބަސްތަކަށް ފޯރިއިވާ އިޙްސާސްވުން

ދިނަވާއްޖެނަ އާގެ އަސަރު ފޯރުވާނޭތޯ

ބުއްދިއަށް އެއްޗެހި ވަންނަ ދޮރާށިތައް ދަންނަ ބުއްދިވެރިން، އެމީހުން ނަފްސުތަކަށް ތާސީރެއް ގެންނަން އެދޭހިނދު؛ އެމީހުން ބޭނުންވާ ކަންތައް އެނަފްސުތަކަށް ހުރަހެޅުން ދިނަކާތްލަށްވެ. އިވުމުންނާއި، ފެނުމުންނާއި، ބިއްސުން އިހްސާސްވާ ގޮތުންވެސްވެއެވެ. އެއީ އެނަފްސުތަކަށް އެކަމެއްގެ ތެރެއަށް ވަދެ ފޯރުމަކަށެވެ.

މިހެން ރާތަހި ފިކުރުތައް ބިންވަރެއްގެ ޤާބިލުކުރެވެއެވެ. އަދި ބަޔާނާ ހިޔާލުތަކުގެ ނަރާ ކަންކަން -ކިޔަންމު ބޭނުން ހިޔާލުތަކުގެ- މިހެން ރާތަހި އެމީހުން ހިތުގައި އެޅުވާ ހަރުލައްވައެވެ. الله ތަބާރަކަލްލައްވައިލި މިހާލު ގެންދިއުމެވެ.

އަދި އެފަދައިން ކަންކަން ހުރަހެޅުމުގެ ތަފްޞީލުގައި ހިފައިގެން ހުރިހާ މީހުންނާ އަރުވާލުމުން -ބާރުވެރިގޮތްގައިލިއަސް- ޤާބިލުކުރެވެއެވެ. އަޅުގަނޑުގައި އަދިރޯލްއިވާ ގޮތްކުރެވެ:

"ބާރުވެރިން ބުނުން ދިނަކާތްލަށް ހިތުން ބަސްފުދޭ ނޫނު ފިލުވާލާ ކަމެއްވެ."

މިހެންވެ ވެރިންނާއި ތަސްތަސްކަމުން ފަސާދަކުރަން ބޭނުންވާހިނދު؛ ތަނަވަސްކަމުގެ ބާރުތަކުގައި، އަދި ބަސްގަތާއްކަމުގައި ދައްކައިގެން، އަސްލާދުގެ ކަމުއްކަމުގައި ދައްކައިގެން، އަދި ތަރައްޤީއާއި ކުރިއެރުމާއި ތަރައްޤީގެ ބާރުގައި، އެކަމުއް ފަތުރާފަން ކުރެގޮތްތަކުން ހިމެއްވެ. އަދި ހަބަރުފަތުރާ ވަސީލަތްތަކުން، އެމީހުން ބާރުވާ ގަތަން ބާރުގެދަރަން ގެންވިއްޖެނަމަ އެކަން ކުރަމުން ދިޔަގެންވެއެވެ.

ބުއްދީގެ ފުރިހަމަކަމުގެ ތެރޭގައި: އިންސާނާ އޭނާގެ ވިސްނުން ބަލަހައްޓާ، އޭގައި ހިފައިގެން މަގުދައްކައިދީ ގެންގޮސް، އަދި އެހެން މީހެއްގެ ބުއްދިއްޖަމަން ދިރާސާކުރައިގެން ނުދިއުންވެއެވެ.

އެޅުމުން މީހަކު ބާރުލުމުގެ އަސަރުގައި ޖެހުމަށްދަނބުކައި އެބާރުލުމާ އެމީހަކުގެ ގާތަށް ހުރަހެއް ދީނުކުރަން މީހަކު އެޅުވިއަކަ؛ އެއަށް ކަށިވާ އަޑުއެހުން ދުނިޔޭގެ، (ސަލާމަތީކަން ނެތި)، އެއިން ނަޖާތު އަނބިރާވާ (ފުރަގަސްދީނުން) ދީނުކަރުދާސް އެއާ ދުނިޔަށް ކުރިމަތިލާ ދިޔާކުރާ ނިކަމެތިވެ!

އޭރު އޭގެ ބައެއްދިނުމާ ދިމާލަށް ދީނީޖާހަން ދީނަކާނދޭން އެދުނަނެޔޭ ކަމާއެގެ މިނިވަންކަން ބަލައިގަނެވެ. ދީން އެއިސްލާމް (ބޮޑުކޮންމެހިނދާ) އެނުލުޔުވެއް އެއާ ތާއީދު މިނިވަންކާއި ބުރަދަނަން އެނބުރި ރުއްޔާތެރިވެ.

އެހެން މީހަކު އެމީހަކުގެ ހިތް އެމީހަކަށް މިލްކުވެގެންވާ މިސާ، މާދަމާ އެމިލްކުވެގެން ނުވެއެވެ.

ބުއްދާއި ވިސްނުމުގެ މިސާލުސަލާ މިސްރަކުންގެ ތެރެއިން އެއްވެސް ބުއްދިވެރި، އަދި މުޖްތަމަޢުތަކުން އެއްވެސް ހާލެއް މީހުންނަށް ލާނެ ޝިރުކެއް ނުވާ ކަމެކެވެ.

މިސްރަކުން ދައުލާ އުޅޭ ދީނީ ޤާނޫނު ބަސްރަކާއި ވާހަކަތައް، އޭގެ އަބާސާ ފެނިދޭ އެއްވެ މީހަކެވެ. ދީން ބާޔާ ރިޔާ މީހުން އެވާހަކަތައް ދައްކަނީއެވެ. އޭރު އޮންނަ ގަވާއިދުކަމެއްގެ، އަދި އޮންނަ ބިރުކަމެއްގެ، ނުވަތަ ބަސްބުނުން މީހާގެ ޖަމަލް އޮންނަ ފިޔަވަސްކަމެއްގެ، ނުވަތަ އެބަހާ ހިތްފުލާ މީހާދެކެ އޮންނަ ނުރުހުންތެރިކަމެއްގެ ކަމެވެ.

އަދި ފަހަރެއްގައި މިހުރިހާ ކަމެއް އެއްފަހަރާތްވެސް ތަބައާ މީހާގެ ވިސްނުމުގައި ޖަމާޢަތް، އާންމައަށް ފައިދާ ފާހަގަ ނުކުރެވިދާނެއެވެ.

ބައެއް (އެހެން އެއްވެސް އަސާސެއް ނެތި) އާދޭ ޗެތުރަންބަހާ ބުނަނި މަތި މީހުނެވެ. ހިތާ އެންމެން އެކަމަށް ދަޢުވާކުރިޔަސްމެއެވެ. ނަމަވެސް ބެއްދަލުވެރި އިތުރުވެރިޔާ އެހެނިހެން ކަމެއް ފަރުދުންކަން ވަކިކަމެއްކަމަށްދެކެއެވެ. އަދި ބައެއް ބޭނު ވާހަކައެއް ދައްކާ މީހުންގެ ތަރުތީބު (ޑިސަވް ހަޔާތުގެ ހިތާ، ނުވަތަ މަތިވެ ސިޔާސީވެރިންވާނީ) އާނާ ކުރިގައި ބޮޑު ހެއްދުންތަކި ނުވާނެއެވެ.

މީސްތަކުންގެ މަސައްކަތް ކުރިއުވަތަކަނަކަން މިފުރުޞަތުގައި ކާނގެ ބަރަކާ -މީސާލަކަށް ބޭނުންކުރުމުގެ ތަރިސްކަރުން ހަމައެކަނި، ކާނގެ ފަރަ ފިކުރަކާއްވިނަސް، ކިތައްމެ ބޭސް ކުރުގެ ތެރެއަށް ވަދެވޭނެ ކަމެއްވިނަސް، އެފިކުރަކަން ތަބައާ ދިނަ ބަރަކާ އުމުރުނަން ހުރެއްދިރާނެއެވެ.

އަހަރުމެންނަށް ކާނގެ ތަރުއްގައިވެސް ފެންނަނީ އެތަރުއްގެ އަހުލުވެރިންގެ ބޭނުންތައް ސަރުދާރުން ބޭނުންވާ ކަންތައް އެބަހުރުގެ ތެރޭގައި ފުރުޞަތުތަކާއި ފުރުޞަތުތަކެވެ. އަދި ދިނަ މީސްތަކުންނަށް އުމުރުނަނަން ތަބައާވެ، އުމުރުގެ ފަހުމީނާ ބައެއްކަމުގައިވެ.

*****

11- ކަންކަމަށް ގޮތްތިބާ ނިންމަން ތިންކަމެއް ފުރިހަމަކޮށް، އަދި އެހެން ނުފޫޒުތަކުން ސަލާމަތްވާންޖެހޭ

ތިންކަމެއް އެހެން އަސަރުތަކުން ސަލާމަތްވެގެން ގެންދާ ވުޖޫދުވެގެންވާ ކަންކަމުގެ ޒަދަރު ހަނދާނަށް ގޮތުގައި ދެންނެވުން، ވަކިންކަނޑައަޅުވާނެއެވެ:

- ފުރަތަމަ: މިހާގެ ގެންދަން ނުވަތަ ބަޔަކުގެ ދުރު ވިސްނުން އެކަމަށް އެފެއްދުމުން ކަންކަމުން ދުރުކުރާ ގޮތުގެ ފުރުސަތުން ސަލާމަތްވުމެވެ.

އެގޮތުން ހުރި އަދިސްކާރާ ހަމަޖެހިއްޖެ؛ ވައި ފިނިކަމަށް ނުވަތަ ހޫނުކަމަށް ސިފަކުރުން ބަދަލުވާން ނުވާނެ. އެހެނީ ހަމަޖެހުމަ ވަނީ ބަލިވެގެންނެވެ. ވައިވަނީ ހަމަ އެއްޗި ގޮތަށް ބަދަލުއަރުވާފައެވެ. އެހީހެއް ވަރަށްގިނަ އަޅާނަން ގަނޑެއް ޖަހައިގެން ދެވާވާއި ޝަކުވާ މިހާ؛ މިސްކަރުން ދޭސްމާއި ޖަރީމް ފިނިކަމަށް ތަފްސީލުކުރަސް އަނާގަން އެބުރުމެއް ބަދަލުއެއް ނުވާނެއެވެ. އެފަދައިން އާގެ އިދާރާތުގެ އެހެންނެވެ.

އެދިމިހުންނަށްވާސް އެވަނީ އެހެން ކަމަކުން އަސަރުކޮށްފައެވެ. ޖައްވު ތަރައްޤީކުރައް ނުވެއެވެ.

ބޯދިޔާއި ވިސްނުންތަކަށް ވަރަށް ބަލިތަކާއި މަތްސަލަތަކުގެ، ހަމަހަމަޖެހޭ ހުރަހެއް ކަންކަމަށްވުރެ މާގިނަވެގެންވެއެވެ!

އެގޮތުން ބޯދިއަށް ހުރަހެއް ކަންކަން ބޯދިޔާއި ވިސްނުމުގައި ޖެހި ހުރަސްކޮށްފައިވާނީ އެސްޕީރަޖާގަޔާ އަވަސް ހިނދުކޮށްލުމެވެ! އަސްލާކާ ނިމުމެއްނެތި ފުރުޞަތުން އެކަންކަން އާދައެވެ. އަދި އާގެ ގިނަ ކަންތައް

ތަކުރާރުވެސްވެއެވެ. އަދި ބައެއްކަންކަން އަނބުރާ ރުޖޫޢަ ނުވެއެވެ. ޒުވާނުންތަކަށް ހުރަހެއް ކަންކަމާ އަޅާބަލާއިރު ހަރުގަނޑެއް ހުރަހެއް ކަންތައްތަކެއް ކަމު ގޮތުގައި ހަންގަނޑުގައިވާ ހުދު އިސްތަށްބުރާ މަދުވެގެންނެވެ!

ވަރަށް ގިނަފަހަރު ޒުވާނުންނަށް މައްސަލަތައް ދިމާވެ އަސަރުކުރެއެވެ. ދެން ޒުވާނުންނަކީ ބުނުމަކުން އެއިން އަސަރުކުރެއެވެ.

އެގޮތުން އާންމުގެ ވިސްނުމާއި ޚުދުރާއި އެނގުން ހިފައިގެން، ކަންކަން ހަމައިން ނަތީޖާ ދޫވެގެންވާ، އިސްތިޢުފާރުދެއްކުމާ ޗެއްވެއްގައި ދިރިއުޅުނުދި މިހާ؛ ޝަޚުސާ ނަފްސާނީގައި އާދާ މިދިޔުންވެސް ސިފަކުރާނެ އެއީ ހަރުކަށި ބައެއްދުވަހަކުންނެއް ކަމުގައެވެ! އަދި އާދޭ އިދިކޮޅުވެސް އިންސާފެވެ...

- ދުވަހު: މުޒުދުވެގެން ކަންތަކުގެ ފުދޭތާއި މިންވަރުތަކާއި ހަމަތައް ދެނެގަތުމަށް ރުޖޫޢަވާ އަސްލު ސަރަމަތީގެންވުމެވެ. އެއީ ދަރަނި އިލްމުތަކާ މުޢާމަލާތާއި އެކުން އެކަތި ކަންކަމެވެ. އެކަމުގެ މުޢާމަލާގެ އަސްލުކަން ދީނުކުރުގައި ފެންނަނީކަމެވެ؛ އެކަމަކު ރުޖޫޢަކުރަން ޖައްސައި ނަފްސުތަކާއި އިތުރު ވާހަކެވެ. ބުނުއްކާން ފިޔަވަސްކުރާ އެއްގޮތް އެއީއެވެ.

ދުނިޔެ އަމިއްލަކަން އިނގިރޭސިވެ ފުންނަރުދުގައި، ހަމައެކަނި އާދާގެ ބޮއްދުގެ ރަހުމުން ކަމަކަން ގޮތްކާ މިންކުރަހުދި މިހާ؛ އާދާގެ މިސާލަކީ: ރަނގާއި ރިހި އާދޭ އުފުލާއި ވިދުވަރާއި ކުރަހުން ބަރަހި، އާދޭ ވަޒަންއާއި ބަރުދަން ދުކާނުފަހަރާއި އެއަން ގޮތުގާ މިހާގެ މިސާލުވެ!

މިއީ ރުޖޫޢަވާނޭ އަސްލު ދެނެގަތުންގެ ބަދަލުތަކެވެ.

އަދި ވަރަށް ގިނައިން ދީނާ ގުޅޭ ބަސްބަހާއި، ކަންކަމުގައި ހައްދުފަހަނައަޅާ މައްސަލަ ދިރުމާއި ހައްދުންފެއްޓި ދަރަނޑިއްޔުގެ މަޤާމުތަކާ ދެކޮޅަށްމުގައި އާންމަކޮށް ފެންނަގޮތަކީ ތަރަހާއި އިދިސާސްތާގާގޮތި ގިނަ މިސްތަކުންނާ އެއްބަސްވުމަށް ނުޖެހިފައެވެ.

މިއީ ސަބަބަ މިޔާންތަކެކެވެ. ނަމަވެސް އުމިޔާންތަކާގައި މިޝާހިރަން ކަނޑައެޅި ހެއްސަބުކަށްދިނަމާ ކަންކަން ނޫނު އެހެން ކަންކަން އެވަގު އެއިން ވަޒަންކުރިދާއެވެ.

އެގޮތުން ތަރަހާއި ޖަޒީރާއި މިޔާދު އެއީ މިޔާންކަމެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެއީ ތަފާއްތު އަންނައުންތަކާއި، ބައިންތަކާއި، ކައުންތަކާއި، އުޅޭން ގޮދުރުތަކާއި، އުމަނދުފަހަރާއި އެފަދަ ކަންކަމާ މިޔާންކަމެވެ. އެފަދައިން އިދިސާސާ ގާތި، ގިނަ މިސްތަކުން ދަމަލުކުރާ ގޮތްވަސް އެއީ އެތަކެއް ހެއްސަކުރުވެގެންނާ ކަންކަމާ މިޔާންތަކެކެވެ...

- ތިންވަނައީ: ޤާނޫނުކަމުން މަޢުލޫމާތު ސަލާމަތްވެގެންވުމެވެ. އެއީ ކަމެއްގެ ޤާނޫނުވަތަ އަންއެ ކަންތަކަށް އަސާސީކުރުމާއިކަމެވެ. ދުދީގައި މަދު ދެންގަނޑުނަ އެދު މިހާ؛ އެހާ އެއްޗަ މަގަތު ދުރުމިންގެ މަދުކަން އެނގުމަށް ޓަކައި އެއްގޮތަށް ތަރަހާއި ޖަޒީރާއި މިޔާދު އެގްޒާމްޕަލް

ތިންމަގަތު: ބައްދުން މައްސަލަގެ ސަފުހާ މަގާ، ބައްދުން ދަރަނޑިއްޔުގެ ފުރަތަމަ މަގާ، ދުދުމިންގެ މަގެވެ. މިއީން މަގަމަދު ޤާނޫނުމަތި ބާރުތަކު މަދުކަމަށް ފެބުރަމަ ބުނެވެއުކުރަން އަސާސީކުރުމަށް މަދުތައެވެ.

އެޒްމީން ތިބާއަށް ދުވަހު އެނގި -މިސާލަކަށް މުދުވިނުގެ ވަގާއި، ބައްދުން ދަނަށް ވެއްޖެއްލާ ވަގު އެނގިއްޖެނަމަ- ތިބާ މުދުވިނުގެ ވަގަށް ބޭނުމީ ބައްދުލުކުރަނަށާ ހުކުރިވެންކުރުގެއެވެ. އަދި ތިބާއަށް ބައްދަލުކުރަނައެގި ވަގާއި، މުދުވިނުގެ ވަގު އެނގިއްޖެނަމަ ތިބާ މުދުވިނުގެ ވަގަށް ބޭނުމީ ކަށްލަސްހަލަހުރާ ދުރިހާވެންކުރުގެއެވެ...

އެހެން ބާވަތްތަކާދުރު ގާރިވުވުގެ ސަބަބުން ވަޅި ބާވަތްތަކަށް ބުކުވުކުރުވުގައި މިސްތަކުން ގެސްހުރުން ދިނަކާއެވެ!

އިންސާނާ ހަމަޖެހި މަޑުމައިތިރިވެ، އެބާވަތްތަކަށް ރަނގަޅަށް ބެލިނަމަ ޢާލާގެ ދުރުވުކުރުން ބަދަލުވިހެވެ. ނަމަވެސް ނަތީޖާތައް ހުދުވާވާނު މަސްއޫލިއްވެ، ރަނގަޅިތަކަށް އަވަހަށް ވާޖިބުވާން އެޖެން ހަދައިގެން؛ އެކަވާވާނު ވިސްނާ ފިކުރުކުރަންޖެހޭ އަދި އެއިން އަސަރުގެންވާ ފެރުންތަކާދުނ ރަނގަޅަށް ސަވާލުކަށްދިނުމުން ޢާނާ އަނބުރާލިއެވެ...

*****

12- ޖުރުމުތަކަކީ އެންމެ ޝުޢޫރަކަށް އަދި އެންމެ މިހާރު ހުރިހާއްޔާތަށް ބަލައިގެން ނަގައިގަންނަވާން އެއްޗެއް ނޫން

ލިބަރަލިސްޓް ވިސްނުމުގެ އަހުލުވެރިޔާ އޭނާ އަމިއްލައަށް ކުރާ ކަންތައް ނަގައިގަންނާނެއެވެ. އެކަމަކު ދުންފަހި މިހާ ކުރާ ކަންތައް ގިނަފަހަރު ނަގައިނުގަންނާނެއެވެ. މިކަމުގެ މައްޗަށް އޭނާގެ ޖިނާޔާއި ވާހަކަދެކުނު ޖަދަލުތަކުވި ބަހުސްތަކުވެސް އޭނާ ބޭނުންވަނީ ހަމައެކަނި ބޭނުންއެއްޗެއްގެ މައްސަލަ އަދި ހަމައެކަނި އޭނާ ކުރާ ކަންތައްތަކުގެ މައްސަލަ ބަލައިގެންނެވެ.

ދުންފަތި އަނބާގެ ޖިނާޔާއި ކުރާ ކަންތައްތަކުގެ ސުއާލަކަށް އޭނާއާ ބޭނުމެއް ނޫނެވެ! އޭނާ އެހެން ކަންތައްނުކުރާ، އަދި ވާހަކަދެއްކުމާ ހިނދުކޮށްލާނެއެވެ. މިއީ ޖިނާއީކަމާއި ޖިނާޔަތުގެ އުސޫލުތަކާގުޅޭ ޓިކިޓްތަކެވެ...

ޖިނާއީކަމާއި އެކަމާ އަނެކަކާ އަޅާލާ ބަލާކުރައިގެން ގެންދެވޭ އާގެ ފާސްކުރު އެއްޗެހިތަކުން ސުއާލު ޖިނާއީކަމާ، އަދި ބަލިކަމާ ޖިނާޔަތުން ވަރުގަދަ ޖިނާއީ ސަރުކާރު އެއްޗެހި ނޫނެވެ. އެގޮތުން އެއްކަލަ ގޮތުގައިގެން ގަނޑުމުން މާނައަކީ ފާހަގަ ވަޒަންކުރެވެއެވެ.

ކަށިނޑު ސުންނަތުގެ ޝަރީޢަތުގެ ތަރުޖަމާ: އެއްޗެއް ހަމަ އެއާ އެއްފަދަ އެހެން އެއްޗަކުން ޖާއިޒުވާނަމަ ޤާނޫނީ ހާލަތުގައިވެސްވެއެވެ. މިސާލަކަށް ދުބާރު ގަނޑު، އަދި ދުވަހުގެ ވަރަށްގިނަ. އަދި އެހެންވެސް ވަރަށްގަދަކަން ނުވަތަ ބިރު ތަފާތުވެއްޖެނަމަ ބަލިކަށިވެއްޖެ ހާލަތުގެ ވަރަށްގަދަ އެއް ގަދަފަށެވެ. ޖިނާޔަތުގެ ގޮތުން ޖުރުމުތަކަށް ޖިނާއީ ފަސްވެސް ހަމަ މިގޮތައިނުނެވެ.

މިކަމުގެ މައްޗަށް ލިބްރަލިސްޓު ލިޔުރަނީ: އުސްތާޛުމަކާއް ކަސްރަތަރާ، ޒަވާއިދުމަކާއް ހުދުމާ އިދިކޮޅުވެރިންނާ އެއްކޮށެވެ.

އާގެ ނަތީޖާމަކުގެ ތެރާގައި: އެމެރިކާގެ ގޮތުގައި އާގެ އިމުން ބާރުނުވެވޭ މުޤައްދަސް އެއްކޮށް، ނުވަތަ އެމެރިކާގެ ބަހުން ނުނިކުމެވޭ ގާތުބުން ނުވަތަ ނަޒަރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ ވަތީކަރުވޭ މީހުންނަށްވެއެވެ. ހަމައެކަނި އަޅު އެއްކޮޅު ވަޔި ފަރުދު މީހާގެ ބޮޑުދިއެވެ. ކަންކަމާއި ބަސްތަކާއް އިނބުރުނި އެބޮޑު ވަހަކަތަކުގެ އޮތެވެ.

މިސްތަކުންގެ ތެރެއިން ގިނަބަޔަކަން ލިބަރަލިޒަމަކީ ކާމިލްކަން ފަހުމުންވުމުގެ ސަބަބަކީ، އަދި އެފިކުރު މާނަކުރުމުގައި ގެސްލާދީ، ނުވަތަ އާގެ ތެރެއިން އެނދު ބުރަހާގެ ފަހަރެއް ބަލާ ދީނުހުރި ބުރަތަކައް ދުނިޔުވިވީ ސަބަބަކީ މިއަދެވެ.

މިހަމަކަޖީ އެދެވިގެންމަށްވެނީ ލިބަރަލިސްޓް ޒަބުދުތައްގުން ބަދަލުގެނެފައިވާ މީހުންގެ ގޮތުގައި ހާވައި ނުބައި މިނިވަރާ ނާދިއަކީ ކަބައިކަން ދީނުގެތަމާ ދީނުދުވާ ހުރަހަކީވީ ފެއްވެ.

އެގެދުން އެމީހުން ހިނގެވާ، ކުރިއަށް ގެނދާ އެއްކަކީ ޝަރުވަތުތަކާއި، ޝަބަހަތަކާއި، އަދިއްޔަ އެދުނިތަކާއި، އެމީހުންގެ ޖަތުތަކަން އަދި އެމީހުންގެ ދައްޔަތަން ހާރިސަ ވަސްތަކަހަތުތަކެވެ. އެމީހުންގެ ތެރެއިން މީހަކަން މިފިކުރު ޖަވަރުކުރާ އުސޫލުތަކަ ކަބައިކަވެރު، އާގެ ދަރަދަން އެކެން ހުރިހާ ކަންކަން އެވެހިގެންއަނަ އަސޫލުތަކަ ކަބައިކަވެރު ނާނެގެއެވެ.

އެގެދުން އާނާގެ ހާއްސަ ބޮއްދި ފިޔަވައި އެކެން އެއްކޮށްކަން ބުރަދަނެއްދި ނުވެނައެވެ. އަދި ބޮއްދިން ބާރުވެގެން އެއްކޮއްނަމަ؛ އެއީ ކަނޑުފަދަ މިހާހެ ބުނިބަހަކަސް އާގެ ގޮނައެއް ނުތެވެ. އަދި ޔިއްއްމަ، (އާނާގެ ގޮތުގައި އާރުން) އެއީ ބާޠިލު ބައެކެވެ!

އެގޮތުން އުމުރުން ދުވާގޮތުގައި މުޤައްދަސް އެއްޗެއް ނުވެއެވެ. މުޤައްދަސްކަން ދުވާ އެއްޗެއްވެފުންވަނީ ދިނިވަންވެގެންނެވެ. (އެހެނީ) މުޤައްދަސް އެއްޗެއް ފުދަނީ ފުދިގޮތެއްގައިވިއަސް ކަންކަމަށް އަމުރުކުރުމާއި މަނާކުރުމުގެ ބުރަ އޭނާއަށް ނުވެއެވެ.

އެހެންކަމުން އުމުރުންގެ ދިނަބަރުކުރުމާއި ތަޤްދީސްކުރުމުގެ ސަބަބުން ބޭނުންވާ ކަންކަމުގައި ބުރަވެވޭގޮތަށް ހުރުމެވެ. އެއީ އުމުރުން ދަރުމަކުރާ ގޮތުގައި މުޤައްދަސް ކަންކަން އެއްގަނޑަކަށް ބާކީކުރެވިގެން ބޭނުންވާގޮތެވެ.

މިހެންވެ ދީބަރާޖީގެ މާނައާ އެއްބަސްވެ ދަލީލުގެ ޤުރުއާނުގައި އައިސްފައިވާ ބަސްފުޅަކީ ދަދިގޮސްދަވި سُدَوِيّة (ބާކީކުރުން) އެވެ. އެއީ الله ތަޢާލާ ވަޙީކުރައްވާފައިވާ:

﴿أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَـٰنُ أَن يُتْرَكَ سُدًى ۝٣٦﴾ [القيامة: 36]

"އަމުރެއް ނަހީއެއް ނުކުރެވި، ހިތުހުރި ގޮތަކަށް އުޅެން ބާކީކުރެވިފައި އިންސާނާ ދޫކޮށްލެވިގެންވާނެކަމަށް އޭނާ ހިތަނީ ހެއްޔެވެ؟"

އައްޝާފިޢީ ވިދާޅުވިއެވެ:

"އަމަލުނުކުރެ އެކިގޮތްތަކާ ގޮތުގައި އިސްރާފުގެ އަމުރުފުރިން، އައްސުންނާގެ މަނާކުރި އެމީހަކަށް ކަންކަމަށް އަމުރެއް ނުކުރެވޭ، އަދި އެމީހަކަށް ކަންކަން މަނާނުކުރެވޭ މީހެއްކަމުގައި ހުރުމުގެ ކަމުގައި ހުރުމަށްވުމެވެ."

އެފަދަގޮތަކަށް މުޅިހިތު ބޭނު ޖަބުރުގެ އަތިރުންވެސް ދިޔާވެގެންވެއެވެ. އެފަދަސްކުރު ދިޔާކުރުމީ އަލްބަހިރާޒުއެވެ.

އެހެނީ އެމީހުން ކޮންމެ ކަމަކުން ތިރިވަނީވެ، އަމުރުކުރާ ކޮންމެ ފަރާތެއްގެ ކިބައިން ތިރިވަނީވެގެންވަން އުޅުއްވުމަކަށްވެ. އަދި އެމީހުންނަކީ އިންސާނުންނަކުން ކުރާވާފަދަ އެއްޗެއްސަށް؛ އެއެއްޗެއްގެ މާނަ އަސްލުކަމާ ތަޢުލީމީކަން، ނުވަތަ އެއެއްޗެއްގައި ހިތާނާ މާނަ މުސްތަޤްބަލާ އާގެ ނަތީޖާ ގެއްލުވާލައެވެ.

ދިނަ ފަހަރު މީސްތަކުން، އެމީހުންގެ ޗާޕީ ލަނޑުދަނޑިތައް (މަންފާތައް) ހޯދުމަށް ވެސް އަޅައިއްތިއްޔާތަކުން ނުދެއެވެ. އަދި ލީޑަރޝިޕް ކުޅެގެ ދުރުގައި ދެން އެހެން މީސްތަކުން ގޮވާ އަޅުއްމަޤުނަށް ފަހުރެއްސަށް ޤަސްދުކުރާ ވަސީލަތެއްގެ ގޮތުގައި ފިކުރުކުރަން އެމީހުން ސަމާލުކަމެއް ނުދެއެވެ.

އެހެން މީސްތަކުންގެ ޙުއްޤުތަކަށް ފުރުޞަތެއް ދިނުމަށް، ކަންކަން (އިމްތިޔާޒުތައް) ކުރުގެ އަހުލުވެރިންނެވެ. ނަފްސާނީ ކަނޑައަޅާ ފިކުރުކުރުމުގެ އަހުލުވެރިންނެވެ. އަދި އޭގެ ތެރެއިން މިހަކު އެކޮޅު ބަޔަކުވެސް ބޭނުންވާ އަމާޒަކީ އާނާ ބޭނުންވާ ކަންތައް ހުރި، ފުރި، އަޅުގަނޑާ ފުރި، އާނާގެ ކިބައިން އަނިޔާ ދުރުކުރުމެވެ. އެހިނދުން އޭގެ ނަތީޖާތައް އެއްކޮންގެން ފަހުމުވާންޖެހޭ ގޮތަށް ލީޑަރޝިޕްގެ އުސޫލުތައް އެމީހުންނަށް ފަހުމުންވެއްވެ.

އިންސާނާ އޭނާގެ ބާރަށް ނަގާ، ހެދުއިގަން، އަދި އެކަމުގައި ތުރުޤުރުކަން ލީޑަރޝިޕް ވިސްނުމުގެ ފަރުސާތަކާއި ތަރައްޤީ އެއްފަރާތަށްވެއެވެ: އެއީ: ކަންކަމަށް ބެއްލި މާލީގަތަން ކުރާ ތަބާވުމާއި، މިނިވަންކަމާއި، ހަމަހަމަކަމާއި، "ނަފްސާނީ ލޯބިވުން" (self-love) އަށެވެ.

ވަޒީފާތަކާއި ޚިދުމަތް އޭގެ މައްޗަށް އުފެދިގެންވާ ހުރިހާ އަސާސްތަކާއި ނަތީޖާތައް ފަހުމުވެ ދެނެގަނެގެން މެނުވީ އެވިސްނައިގަން ފަހުމުނުވާނެއެވެ. އިންސާނާ ބޭނުންވާ ޙާޖަތަކީ ކޮބައިކަން ދެނެގަނެ، އަދި އެޙާޖަތް ބަރީޤަތަކަށް ފުއްދާދާ އަސްލަކީ ކޮބައިކަން ދެނެގަނެ، ދެން އޭގެ ކިބައިން ނިކުމެގެންވާ ބައްޔު ހޯދައިދޭން ޚިދުމަތާއި އަސްލަކަށް ފޯރުކޮށް ހުސްވާމަށް ދިނަހަރަދު ތިބާއަށް ފެންނާނެއެވެ.

ދެން އެކަން ފުރަތަމައި އެއިން ވާޖިބުކުރާ ކަންތަކާއި ވިސްނުމުގެ މައްޗަށް އެއިން ނިކުންނަ ވާޖިބުތަކަން އެނގޭ ސަމާލުކަމަށްގެންދެއެވެ. ޚިދުމަތްތަކުގެ އުސޫލުތައް އެކުލަވާ ގަވާއިދުތައް ހުރިހާ އެންމެ ފަރުދުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ބަޔައިގެންވާނަކަން ނޫންކަމާގެދު އެނގޭ އޮޅިގެންވެއެވެ…

*****

13- ޤަރާރާ އިންސާނީ ޙުޤޫޤު މަޤާމު ހުރަސްއަޅާ ބިލު، އަލްދީން ޝަރުފުވެރިކުރުމުގެ ބޭނުން ހިފައިގެން ލިބަރަލް ފިކުރު މަސައްކަތްކުރާ ގޮތް

އިންސާނީ ޙިމާޔަތް އޭޝިއާއަށް ހާމަކުރަން މަސްލަޙަތު މަޤްބޫލުކޮށެވެ. އަދި އޭޝިއާއަކީ ހާމަކޮށް މަސްލަޙަތު ދެފުށްތަކެކެވެ:

- ފުރަތަމަ: އޭޝިއާގެ ދިފާއުން ނިގުޅިގެންވާ ނިޔުމަތެއް އަނބުރާ ހޯދުމެވެ. އެއީ ބަހެއް ގޮތުގައި ނުވަތަ ބާރުގޮތުގައި އޭޝިއާގެ ދިފާއުން އެއްޗެއް އަމުރުފުޅުކުރެވިއެވެ. މިސާލަކަށް މުދަލެއް އަމުރުފުޅު، ނުވަތަ ބަޔަކު ނުވަތަ ޖަމާޢަތް ބޭނުން ކަމެއްކަން ބޭނުންބަޔެއް ބުނުމުގެ މިނިވަންކަން ނިގުޅައިގަތުވިގެންވުމެވެ.
- ދެވަނައީ: އާ ނިޔުމަތެއް ހާސިލުކުރުމެވެ. މިސާލަކަށް މުދާގަނޑެއް އަދި ދަރިން އަދި އެއުން އެއްޗެއްވިއްސާލެވެ.

އިންސާނާ އެއްގެ ބޭރު މަސްއޫލުކަމާ، އަދި އޭޝިއާން އެއްގެ އަސާސުކުރާކަމީ ފުރަތަމަ ވެއްޓެވެ. އަދި އޭޝިއާގެ ދިފާއުން ގެއްލިގެންވާ އެނިޔުމަތެއް - ބާރުގޮތުގައިވިއްސާ- އަނބުރާ ހޯދުމުގެ ހަކަ ބޭ މިންނަތެއް އޭޝިއާގެ ދިފާއުންވާތަން ފެންނާނެއެވެ!

އަދި އެނިޔުމަތެއް ހޯދުން އަޅުއްފުރާ ފިކުރުތަކާއި ނިޒާމުތަކާއި ސަފީރުންތަކެއް އިންސާނާގެ އެއްކޮއަކުން ދެވިގެންނެއެވެ. އަދި އޭނާ އެމްވެފިގެ އަޅުއަށާހިނދު؛ އޭޝިއާގެ ދިފާއުން އަމުރުފުޅުގެންވާ ދީނާދު އަދި އޭޝިއާގެ ދިފާއުން ކަންޏާފުގެފިޔައިވާ އަޅުމެންވީ ހަނދާންވާ ބާރަށްޓާވަލެވެ.

އަދި އަހަރެންނަށް ދުނިޔައިވަނީ އިންސާނާގެ ކިބައިން އަނިޔާވެރިކަމާ ގަދަބާރުން ނިގުޅައިގަންފައިވާ ދީނާޔަތް އަނބުރާ ހޯދާދޭން މަސައްކަތްކުރާ މީހާދެކެ، އުނދަގޫތަކާ ދާދިނަ ބިރަދަރާ ހިބައްއެގެ ގޮތުގައި ހަދިޔާކުރާ މީހާދެކެ ތޮކްބަރުވެރި ބޮޑަށް ތަޖުރިބާކޮށްލާށެވެ!

އިންސާނާގެ އަޅުގައި މިދިޔަން ދީނާދުރުވެފައި، އެއިން އެއްޗަކަ ނިގުޅައިގަންވިއްޖެނަމަ؛ ދެން އޭނާގެ އަޅުގައި ބާކީއްޖޭ ނުވަތަވަސްކަ ރައްކާކަން އެއިން އަރާމާއި ހިތްހަމަޖެހުން ހުދުމަހުރުވުން މާބޮޑަށް އެއްކަލަ އެއްރަވަ އަނބުރާ ހޯދުމަށް އޭނާގެ ހިތާއި ވިސްނުމާއި ހަރުގަނޑު މަޝްޣޫލުވެގެންދައެވެ.

އެހެނީ އިންސާނާގެ ޠަބީޢީ ހުންނަގޮތަކީ: ނިޢުމަތްތަކަށްވުރެ ބޮޑަށް މުޞީބާތްތަކުގައި މަޝްޣޫލުވެއެވެ. މިހެންވީމާ الله ތަޢާލާ ޤުރުއާނުގައި އިންސާނާއަށް «كَنُود» ގެ ނަމުން ނަންދެއްވިއެވެ:

﴿إِنَّ ٱلْإِنسَـٰنَ لِرَبِّهِۦ لَكَنُودٌ ۝٦﴾ [العاديات: 6]

"ހަމަކަށަވަރުން، އިންސާނާ، އޭނާގެ ވެރިރަސްކަލާނގެއަށް كنود އެކެވެ (ނާޝުކުރުވެރި ބޮޑު މީހެކެވެ.)"

އިބްނު ޖަރީރު، އަލްޙަސަނު މިއާޔަތާމެދު ވިދާޅުވިކަމަށް ރިވާޔަތްކުރެވިއެވެ:

"އެބަހީ: އޭނާގެ ވެރި ރައްބަނާ ނުކޮށްދުކު ކަންތަކުގެ މަޞާއިބު ރައްދުކުރާ މީހެކެވެ. އޭނާއަށް ދޭހާ ނިޢުމަތްތައް ހަނދުނަށެވެ. އަދި މިބައިގައިވާ ނިޢުމަތައް ހަނދާން ނައްތާލައެވެ."

މިހެންވެ ނިގުޅައިގަނެވިފައިވާ އުފާތަކާއި ނިޢުމަތްތަކަށް ޝުކުރަން ސަމާލުކަންދީ
އަހައްމިއްޔަތުކަން ބަހައްޓާ، އޭގެ ވަދައިގެން އުނބުރި، ވާހަކައަށް ދައްކާ އަޑުއުފުލާ
ފިލާވަޅުތައް، ނަސޭހަތްތަކުގައި މިޒާން ހަމަވެގެންނާ އަރިއަޅައިގެންނާ މަޤާމެއް ހޯދައެވެ.
އަދި މަސްތެއްގައި ޤެރި، އުފިލުއްވުމަށް ނަގައިގަތުމާމެދު މާއަވަސްވެ ތަނަގަނަން
ހުސްނޭރުންވެ، ނުވިސްނުން ދިމާވެއެވެ:

﴿خُلِقَ ٱلۡإِنسَٰنُ مِنۡ عَجَلٖۚ سَأُوْرِيكُمۡ ءَايَٰتِي فَلَا تَسۡتَعۡجِلُونِ ٣٧﴾ [الأنبياء:

37]

"އިންސާނާ ހެއްދިވިގެންވަނީ އަވަސްކަމުގެ ތެރެއިންނެވެ.
ތިމަންއިލާހުގެ އާޔަތްތައް ނިކަންހުރެ ތިޔަބައިމީހުންނަށް ދައްކަވާހުށީމެވެ.
ފަހެ، ތިޔަބައިމީހުން، އަވަސް އަރައިގެން އެދި ނުދެއްވާށެވެ!"

އިންސާނާގެ ކިބައިން އެއްކޮށް ޢަޖޫލުވެރިކަން އޮންނާ ފިޠުރަތުން ނުކުމެއެވެ. އޭނާގެ ކިބައިން
އެއްކޮށް ޢަޖޫލުވެރިކަމާ އޭނާގެ ބޮއްދި މޫނަށް އުފެދިގެންދެއެވެ.

އެގޮތުން ޝައިތާނާ ދުރާލާ އޭނާގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުން ގެ ދެރަގެއްގައި ހައިރު ވެސްވީ
އޭނާ ވާހަކަދައްކާ ނުވެސްމެ ފިޔަވަސް ފޫހިވެއްޖެއެވެ. އެކަމަކު ދުވާލުގެ އެންމެ
ގެދޮރުގައި ވާހަކަދެއްކުން އޭނާއަށް މަސައްކަތްތެރިވެގެން؛ އަހަރެމެންގެ ވަންދެން
އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުން ހަނދުމަފުޅުވެސް މާބޮޑު ބޭނުންތަކަށް އެކަން އޭނާއަށް
ވެގެންދެއެވެ.

ދިވެހިރާޖޭގެ އުފެދިގެން އައުމުގެ އަސްލަކީ: އެއީ ނިގުޅިގެންވާ ކޮންމެ ފަރިޖާއެއް - ބޯޑުބަ އެއްކޮއްލިޔަސް ނުވަތަ ނުބައި އެއްކޮއްލިޔަސް، ސީލާ އެއްކޮއްލިޔަސް ނުސީލާ އެއްކޮއްލިޔަސް- އަނބުރާ އިޔާދަކޮށް ހެދުމެވެ.

އެގޮތުން ދިވެހިރާ ޖިޔޮލޮޖީ އަރިޖާއާ ހިސާ ގޮތަކުން ދިމާވާ އެއްބަސްވެވެންނެވެ. އަދި ޖިޔޮލޮޖީ ބަޔެއް ގޮތްތަކުން އެއްބަސްވެވެންނެވެ. ޖިޔޮލޮޖިކަލް އުފެދިގެން އަންނަނި މިހެންނެވެ. އިންސާނީ އަރިޖާތަކާ އެޖިޔޮލޮޖިކަލް އެއްބަސްވާ މިންވަރެއްގެ މައްޗަށް، އަދި އެޖިޔޮލޮޖިކަލް ބާޒަތަކަށް ޖެއްދުންނީ ހާމަވެރެއްގެ މައްޗަށް ބަލައިގެން ޖަމާންތަކުންނެވެ.

ދެންފަހު އަދި ބޮޑެތި ބާރުހުރި ދަރުމަތަކަށް އެޖިޔޮލޮޖިކަލް -ދިވެހިރާޖޭގެ ޖިޔޮލޮޖީއަ ކަންކަންހުރި ގޮތްތަކަށް- ބާރުދުންނަމަ، އަދި އެޖިޔޮލޮޖީ ބަޔޫޓަކަންހަދާ، ޝަހުދުވެރިކަން ބިރުދަހުކަމުގެން ފުރަތަމަކަން އެދަރުމަތަކަށް މިޚިޔާލާތަކުގައި ހުރި އެއްޗެއް ހުދަކުރަނަމަ އަދި ކޮންފަދަހެއްތޯ!؟

ދިވެހިރާޖޭގެ ފައިދާ އެއްވެސް ހަމަޖެހުމެއް ތަމަޖެހުންތަކާ އުފެދިގެން އަދި އެޖިޔޮލޮޖީކަތުން ފާހަގަފާ ދިވެހިރާވެ. ދެން އޭގެ ހާލަތުން އެޖިޔޮލޮޖީ ވަނީ ހަމަޖެހުމެއް ހިފަހައްޓާ ބަޔަކުފެނެއް ގެނައުމަށް އެއިން ފައިދާއެއް ނުލެއްވި މަސައްކަތްކުރެއްވެވެ. އެޖިޔޮލޮޖީ ހިނގުމުންދަނީ އެއްވެސް ބައްދަލެއް ގާތު ހުއްޓުމެއްނެތި އަރިޖާތަކާ ފުރިހަމަކަން، ނަފްސުގެ ވަސްވާސްތަކަށް ބޯލަނބުވަނީއެވެ.

އެހެންވެ ނަފްސަން ދީނާއި ދުނިޔަވީ ގޮތުން މަސްލަހަތު ލިއްބައިދޭ ކަންތައް ކަނޑައެޅުއްވުމަށް ޤާދިރުވަންތަ އިލާހު ތަރައްގުރުވެ ވޮޑިގެންނެވިއެވެ. އެއީ ނުސީދާވެ ކަސިހާރުވެގެންނާ ޝާއްޤު ބުއްދިޔަކަށް ރިޢާޔަތު ދެއްކުމަށް ތަސައްވުރުން ފޮނުއްވައިގެންނެވެ.

ކޮންމެ ނަފްސެއްވެސް އެނަފްސެއްގެ އެދުންތަކާއި، ހަރީޖާތަކާއި، ބޭނުންތައް ހުރައިގަން ބަނީޔަކަށް ހެދުމަށް ދަރިވެރިވެ ޝައުޤުވެރިވެއެވެ. ނަމަވެސް ބުއްދީގެ، އަދި ފިޠުރަތުގެ، އަދި ދީނާއި އިޖްތިމާޢީ އަސަރުކުރުވާ ކަންކަން އެކަންތަކަށް ހުރަސްއަޅާ މަނާކުރައްވައެވެ.

ލިބަރަލް ފިކުރަކީ މިހިރަ ހުރިހާ އަސަރުކުރުވާ ހުރަސްތަކަށް ފިލުވާލާ ނައްޓާލުމުގެ މައްޗަށް ޤާއިމުވެގެންވާ ފިކުރެކެވެ.

*****

14- ބުއްދި މަތިކޮށް މުޤައްދަސްކުރެވުން ފާޅުވެ، އެއިން ޗާޗާއި ބުއްދި ފިތުނައި އެހެން ހުރިހާ ނަޞާރާއިންގެ މިނިވަންވާން އުޅުން

ފަރަންސޭސި ވިޕްލަވަން އަދި އިންޤިލާބުގެ ދުވަސްވަރުގައި ބުއްދި މަތިވެރިކޮށް މުޤައްދަސްކުރުން ފާޅުވިއެވެ. އެއީ ކޮންމެ އެއްޗެއްގެ މައްޗަށް ބުއްދި އުފުލާ، އެއަށް އަޅުވެރިވެ ތަޤުދީސްކުރިއެވެ! އެހެންގޮސް ބައެއް މީހުން ބުއްދިއަށް އަޅުކަންކުރުންކަމުގައި ނަންދެވުނެވެ.

އެއީ ޕާރިސްގެ -ނޮޓްރޭ ޑާމް ކެތީޑްރަލްގައި- ދީން ދޫކޮށްލުމަން ހިތްވަރުދިނެވެ. އެއީ ތަޤުވީމުން ނަޞާރާއިންނާއި ފްރާންސާއި އޮތް ގުޅުން ކަނޑާލިއެވެ. އެއީ 24 ނޮވެމްބަރު 1793ވަ ގައި ޗާޗުސްގައި ހުރި ފައްޅިތައް އަމުރުން ބަންދުކުރިއެވެ. އެއީ ގާތްގަނޑަކަށް 2400 އެއްހާ ފައްޅިތައް ބުއްދީގެ ފައްޅިތަކަކަށް ހެދިއެވެ.

އެއީ އެދުވަސްވަރުގައި އަންހެނުންގެ މިނިވަންކަމަށް އެންމެ ފުރަތަމައަށް ގޮވާލެވުނެވެ! ޖާއްބަކޮން ފިހްރިސްތުގެ އަޅުވެރިކަމުން މިނިވަންވުމަށެވެ. އެއީ މާދުވަސްބަލާއި ނުވާ އިންޤިލާބުގެ ބައިވެރިން ބައިބައިވުން ބުރި، އަނެއްބައިވަކާ އަރައިރުންވެ ގަޑުބަޑުކަން ފެށިއެވެ.

އެއީ މިނިވަންކަމުގައި ހައްދުފަހަނައަޅައިގެން ފާޅުވިއެވެ!

އެއީ އެކަންތައް ފްރާންސުގައި ފުރިހަމަވެގެން، އެތަނުން އެހެން ޤައުމުތަކަށްވެސް ދިޔައެވެ.

ރުޢުބަވާވާ މަސްދަރަކީ ހަމައެކަނި ބެއްދިކަމުގައިވިހިނދު؛ މިނިވަންކަމުގެ ތަފާތު ދޮރުބަކުން ކަނޑަނާއި ވަތަން އެކިކަހަލަވަރަކުން އެހީވުން ދިނައެވެ! އެއީ ކޮންމެ އެއްޗަކަށް ތަޖްރިބާކޮށް ބަލަހަޓާފުމަނެވެ!

އެހެނި (ރިޕޯޓަރިސްޓުންގެ ނަޒަރުގައި) ފުރިހަމަ ބާކިރު އެކަށޭނަ ސަރުކާރުތައް ނުވެއެވެ. އަދި ފުއިލްވެގެންވާ ތަފާތު އަސަރުތަކުން ސަލާމަތްވެގެންވާ ބަޔާނަ ބެއްދިއެއްވެސް ތާރީޚުގައި ނުވެއެވެ. އަދި އެމީހުން މިނިވަންކަމުގެ ފަތްސަތާފަގައި ހިފައިގެން ދިޔައެވެ. މިދިޔަ ދަރަޖުތަކުގައި އެކި ކޮންފަރަންސްތަކުގައި މިނިވަންކަމުގެ މައްސަލަ ބައްލާ، ތަފާތު އެކި ދައުރުތަކުގައި ހުރަހަރަލުން ދިޔައެވެ.

އަދި މިނިވަންކަމަށް އުސޫލު ކަނޑައަޅައިދީ އެއިން ލާފައި ހުރިހާ ދިމާވަކަން ފާނުގެއިވެ. އެއީ:

"ފުރަތަމަ މިނިވަންކަމާއި، އެހެން މީހަކަށް ގެއްލުމެއް ނުވާނާ ހިނގުމަކުން، އަދި އެހެން މީހަކުގެ ފުރުސަތުވެސް އާންމުން އަސާސީއް (ގެއްލުމެއް) ނުވާނާ ހިނގުމަކުން ޢާންމު ބޭނުންކުރެވޭއިރު، ބޭނުން އެއްޗެއް ގޮތުގެބަދަލުން، ބޭނުން ވަރަކަށް ދައްކަންވީއެވެ."

މިނިވަންކަމުގެ އަސާސް ޤާނޫނުތަކުގައި ބަދަލުކުރަނައަދާ ދިނައެވެ! މިޒާތީ އަސާސީ ޙައްޤު ކޮންމެ އެއްޗަކަށް މިނޫން ދަރުބާރުތައް ވަކިކުރުމަށް، އާންމުގެ ހިތްވަރާއި ގެހަލަތްތަކުގެ އިލްމީ ވާދަވެރިކަން އަސާސީ ކޮންމެ އެއްޗަކާ ދާކޮށްގެން ހަރުދަނާ މަހުރޫފު ޖުމްހޫރީ ދައުލަތުގެ މަސައްކަތް އުދޫހެއްވަމުން ހިނގައެވެ! އެއީ ފިކުރީއަސާސަކަށް، ގުޅިގެން މިނިވަންކަން، އާއިލާއާ ދިރިއުޅުން، އަދި އާދަކާދައިން، ދީނީކަމުގައިވެސް ވަކިކުރެވެއެވެ.

އަދި ކިޔެއްމަ، ކޮންމެ ތާޖިރަކުން ފަރުދުން ވަކިވެގަތް ބޭނުންވާންޖެހޭކަށްނުކެރޭނެއެވެ. ހަމައެކަނި ބެއްލި ފެށުމެއެވެ! އެއީ ވަރަށްގެންނާ ބިރުވެރިކަމެއް އޮތް މަސައްކަތު އަދާ ދެން އެއިން ނަޒަރީގޮތުން ނުކުރެވޭ ބެއްދިއެވެ.

އެއީ ފިޒިކަލީ، ހިރާ ސަލާމަތު ސަލާމަތާއި ޒިޔާފުދެވުނާ ބޫތަހެއްޓިހާސް ބެއްދިއަށް ނުގަންނާ ހަމަ އޭރުއެވެ. ފާހިސް ފަރުދުގެ ކަންތައްކާއި، މިސްޓަރުކުން އެކަނޑައަށް އެދި ގާތުމާއަރުވެސް އެކަމުން މަސާރީން ފަރުވާތަކުގެ ސިފަހުއް (އެމިހުގެ ގާތުގައި) ވީޖުދުވެގެން ނުވެއެވެ. އަދި ދިއްފަތްތުރިކަމުގެ ދިއްޖަތާއި ކަރާމާތްތުރިކަމުގެ އަދި އެހެންކަމުގެވެސް ނުވެއެވެ.

الله ތަޢާލާ އެކަލާނގެ ނަބިއްޔުން އެއަށް ބަރަކާތްލެއްވި ފިޒިކަތުގެ ކަންކަމުގެވެސް އެހީދުން ޖާގައެއް ނުތެވެ.

ބައްޕައަށް ދަރިފުޅުގެ މައްޗަށް ބާރެއް ނުވެއެވެ. ދަރިފުޅު ގެއެއްގައި، ނުވަތަ ރާއްޖެތެރެވެ، ނުވަތަ މަގުކަނޑިއާރުގޮވެން އެކެއްޖާ (އަދަބުވެރިކަމުގާތް) ޖެހުމުގެ ބާރެއްވެސް ނުވެއެވެ. ބައްޕަ އެހެން ހަދައިދިނަމަ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް އޮތް ބައްޕަގެ ވިލާތުގެ ގެއްލިދަނީއެވެ! ދަރިފުޅު ކޮންމެ ކަމެއްކުރިއަސް ކޮންމެ އެއްޗެއްކިޔަސް ވަރިހަމައެވެ.

އަދި ކުޑަކުއްޖާ ކުރާ ކަންތައް، ދިހަ އަހަރުން ކިރިޔާ މަތިވިޔަސް ބޮޑުމީހެއް ފަދައިން އެކަންކަން ހުށަހަޅައެވެ. ދެން ކުޑަކުއްޖާ ހިތްއެދޭ ކަންތަކެއް ކުރަމުން، އޭގެ މަތިގައި މަޑުމަޑުން ބޮޑުވަމުން ގެދެއެވެ. ދެން އޭނާ ބޮޑުވުމުން އެކަންކަން އެއީ ގާތްއިގެ ހުއްދަ ކަންތަކެވެ، އެކުއްޖާގެ ފިޒިކަލް އަސަރެ ފުރަތަ ޖެހިގެންދެއެވެ!

ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم އަންހެނުން ގައިގައި، އަދި ކުޑަކުއްޖެއްގެ ގައިގައި، އަދި ހާދިމަކު ގައިގައިވެސް ނުޖެއްސަވައެވެ. الله ގެ މަގުގައި ޖިހާދުކުރުމުގައި މެނުވީއެވެ. ނަމަވެސް ދިރަ އަހަރުވުމުން ނަގާދު ދޫކޮށްލުމުގެ މައްކަން ކުއްޖަގެ ގައިގައި ޖެހުމަށް އެކަލޭގެފާނު އަދަބުދެއްވިއެވެ. އެހެނީ ނަބިއްޔާ އެއިން ހެޔޮކަން ވަންނަ، އަދި މުންކަރާތް ބޭރުވާ ދުރުއްކަމުގައި ފުރުސަތުނުވެ...

އަދި އެމީހުން ޤަބޫލުކުރި އަންހެނުންނަކީ: އަންހެނާގެ މައްޗަށް ޒިންމާދާރު ބެލެހެއްޓުންތެރި ފިރިކަލުން ލިބިގެންނުވާކަމަށެވެ...

އެގޮތުން އަންހެނާ ބޭނުންވާ ގޮތަށް އުޅެ، ބޭނުންހައިކަން ގޮސް އުޅެވެންވިއެވެ. އެއްވެސް އަދުލެއް ނަހަމައެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އަންހެނާގެ ގުޅުންތަކާއި، ތަރުބިއްޔަތާއި -ފިރިހެނުންނާ އެކުގައިވެރިވެސް- އެކަށީގެންވާ މަސައްކަތްތަކަށް ލިބިގެންނުވާކަމަށެވެ! އެއިން ކަމެއްގައި އަންހެނާއަށް އަސަރުގެ ކުރުވަން އުފެދިޔަ މިނިވަންކަމާއި ހިމާޔަތްކަމެއް ކަމަށެވެ!

އެގޮތުން އަންހެނާއަށްވެސް އަމިއްލަ ނަފްސުގެ އިސްތިޤްލާލިއްޔަތާ ލިބޭނެއެވެ. އަދި ކޮންމެ އަމިއްލަ އަދި ނަފްސާއި އަޚްލާޤީކުރުމެވެ. އެކަށީގެންވާ ބޭނުންތަކުގެ އިޤްތިޞާދީކަން އެގޮތަށް މިނިވަންކަމުގެނެވެ. އެކަށީގެންވާ ވިޔަފާރިކަން ބަޔަކާއިބިހާ ނުނިހޭފެސް އެއީ އެކަށީގެންވާ އިޤްތިޞާދުގައި އާޒާދުކަމެވެ! ވިޔަފާރިކަން ކުރާނެފަދަ ކޮށްލާފައިވާ ހުރުމަށް ފާޑުފާޑުމަތި މަޤުބޫލުން އަނިޔާކުރުން ކަމަށެވެ!

ދީން ބޭޒާރުކުރުން އަންނަ ގެއްލުމެއް ކުރިން ބާރުފުޅުވުމެވެ ކުރިން، އެކުރިން ބޭނުންކަމެއް ކުރައްވާށެވެ.

މިހެންވެ އުމުރުން ޖިންސީ ތަޢުލީމު "ޖިންސީ ތަޢުލީމު" (sexual education) އަދި ދަރިމައިވުމުގެ ސިއްރުތައް ކިޔާ ކަންތައް ފުރުޞަތެވެ. އެބަހީ: އަންހެނާ ބަލިވެރިނުވާ ގޮތަށް ފާޅުކޮށް ކަންތައް ކުރާނެ ގޮތެވެ! އަދި މިހާރު މަޢުލޫމާތުތައް ކުޑަކުދިންނަށް އުމުރުން ކިޔަވާދިނުމެވެ. އެއީ ބަލިވެއިންނާއި ވިހެއުމުގެ ނުރައްކާތެރިކަން ކުޑަކުދިންނަށް ނަގައިދެނީއެވެ! އަދި ރައްކާތެރިކަމާ ސަލާމަތާއި ޖެހޭން އަންހެނާ ފާޅުކޮށް ކަންތައް ކުރުމަށެވެ.

އަދި މިހާރު މަޢުލޫމާތު ހޯދާ ދައުރުތައް ވަސީލަތްތަކަށް ކުރިއެރުވުމާއި ވަރަށް ގިނައިން އިތުރުވެރިންނާއި ތަޢުލީމީ ފަރާތްތަކުން، ޖިންސީ މަޢުލޫމާތާއި ތަޢުލީމު ކިޔަވާދިނުމުގެ ފުރުޞަތުތަކެއް ހުށަހެޅެއެވެ. އެއީ މިކަންކަމުގެ އަސާސީ މުހިންމު، އަދި ކިޔަވާދެއްވި ކުރިން ސިއްރުކަމުގައި ފިލި ވަރަކަށްހުރިކަން އެނގިފައިވާނެއެވެ! އެކަން އުމުރުން ކުޑައިން ހިތްހެއްވުމާ ކިޔަވާދޭ ގޮތަށް ތަފާސް ތަފްސީލުކޮށްދެމުންނެވެ. ނަމަވެސް އުމުރުގެ ފުރުޞަތު ސަލާމަތްކަން ވަކިވަކި ތަކުރާރުނެވެ.

އަދި ވަރަށް ގިނައިން މިއުމުރު ފުރުޞަތަކާ، ދިރުމުގައި ހުރި ހެޔޮ މަސްލަހަތު ނަގައިގެން ފުރަތަމަ ކިޔަވާދިނުން އުފެއްދިއަސް އަސާސް ކަނޑައަޅާފައެވެ! އެއީ ހުރިހާ ގޮތެއްގައި ފުރުޞަތު ދޭ ނިކަމެތި ނިކަމެތިން ރަނގަޅު ކުރަމުންދާއިރު މިހާރުވެސް ބޭނުންކުރެވިގެން ހުރެއިރު، ފާހަގަ މަދުވާ އެހީގެ ހުރިފެންވަރު.

މިސާލަކަށް ހުރިހާ ހިތްޖެހުން އުޅޭ މީހުންނަށްގެ މަސްއަލަ ތާއީދުކޮށް ބެހޭ މަސްއަލައަށް، މިސާލަކަށް ބެހޭ ރައްކާތެރި އަނގަބުރިޔަ (ރަނގަޅު) ގެ ބެހޭ މައްސަލަ ވަރަށްބޮޑެއްގެ އަސާސީ އަދިގުޅުން ކުރާ ކަންތައް ސަލާމަތާ މިތިރަ ކަންތައް ނަގައިގެން ފުރުޞަތުދިނުމެވެ.

ހުވަނދުގެ ޒައުމުތައް، ކުޑަކުއްޖާއަށް އަޒީޒުގެ މިނިވަންކަން ލިބިގެންވާކަމުގެ މައްޗަށް ޗަމަރަވިއްޖެ. އަދި ކުއްޖާ ބޮޑުވެ ހުރާ ބޮޑުން ކަމެއް އަމިއްލަ ނަފްސަށް އިންތިހާބުކޮށްފުމަށް ދޫދޭން އެކުއްޖާއަށް ވަކި ޒަބާތުކުރުމުގެ އަޚައިރި، އަދި ކުއްޖާ ޖޯރައިގެން ފުރޮޅިއަށް ދިޔުން މަނާވެގެންވާކަމަށް އެއްބަސްވިއެވެ.

އަދި އުމުރުން ނަނދީ "ސެލްފް ސެންސަރޝިޕް" (self-censorship) އަދި "ފަރުދީ މިނިވަންކަން" (personal freedom) އުމުރުން މަތިކޮށް ދުވަސްދަރުސްކޮށް އެއަށް އެއްވެސް އެއްޗެއްގެ އަސަރުކުރުން ކަނޑެފާލިއެވެ!

އަދި އުމުރުން ޕާރިފާއި، ޒަބީޕާއި، ނަސަވާއި، މައިންބަފައިންގެ ބަރުދުވަހު އަރިމައްސަކަން ލިއެވެ. އެހެން މީހީ މީހާގެ އިންތިޒާރުކުރުމަން އަސަރުކުރާ ކަންތައްތަކެވެ. ދެން އުމުރުންގެ ވެރިކަމި ވަރު ގިނަވިއެވެ. އެހެން މީހާ އަނބުރެ މީހާގެ ކަންކަމާ ގުޅުމެއްނެތެވެ. އަދި މީހާގެ ކަންކަމަށް ބައިޖަހާއި، އަމިންނާއި، މަންމަ ވަންމަތީ - އެގޮ މަތިގަލާ މީހުން އަދި ބަރައްޗާ ފައި- ނުބައި ކަންތައް ބެހުމެވެ!

އަދި އަންހެނާ އޭނާގެ ފުރިހަމައާއެކު މިނިވަންވެގެންވެސް، އެކަނިބޭފުޅު އަވަސްޖެހުނާއި ދުރު ހިޔާ ފުރިހުން ރަޙްމަތްތެރިކާއެކު ޓޮނިހަ މިނިވަންކަން ފަދައިން ހުރިއެވެ!

ލިބަރަލިސްޓުން މަދަރުސާގެ އެންމެ މުހިއްމު ކަމަކަށްވީ ފަރުދުންގެ މިނިވަންކަން ދެރަހަމައަށް ލިބުމަށް މުޢާމަލާތު ގާނޫނުއާ އުޒާރުތަށް، އެކަމަށްހުރި ސަމާލުކަމެ ފަހިކޮށްދިނުމެވެ. އަދި އެކަމަށް ހުރަސްއެޅޭކަހަލަ ކޮންމެ އަސަރެއް ނިމުން އަޅުހުރި އެއްޗެކެއް އެއާ ދުރުކޮށް ހަނދުމަކުރަމެވެ!

އަދި މިފިލްމުގެން ދިރާއި ބޮޑުދާއި ސަމާލީ ޝަރީޢަތްތަކުގައި ނަސްދީތޯ "ސަމީރު ނުވަތަ ފިޒިކަލް" މިއަށް އިމާންދާރު ފިލުވުއްވަމުގަޔެވެ. އެހެނީ އެއީ ކިއްސުމަކުން ދުނިޔެގަނޑު އެއްކޮށްކަމުން ބަލިއުޅެނީއެވެ.

މިކަމުގެ މައްސަލަ (އެމިރިކާގެ ނަޒަރުން) ފިޒިކަލް އަނިޔާ ނަފީގާތަކާ ބެހޭ އެއްޗެއް ނޫނެވެ. އަދި ފިޒިކަލާއި ސަމީރަށް ފަސްއެނބުރި ބެލުމަކާ ވަރުގެ އެއްޗަކާ ބެލުމެވެ. އެޗެށް ރަދުވިޔާއި، ދިއުވެށިފަރާއި، ކަރަމާޓާއި އެއްސާވޭސ ބިޔަފަތަކާ ވެޒިދުވެގެންވާ ކަންކަމެއް ނޫނެވެ!

ދުނިޔަ ލެފިޒިކަލް އުފާފާވި ނަގައިލުވުން ހިނދު؛ اللّٰه ގެ ބަސްބަހުން ޙާލައިލްއޮވުން ވަޒީ ފަސްމުމުގައި ބައްދަލުގެ ނިޒާމު މުޅިން ގެއްލޭ ވުމުގެންދިޔައެވެ. އެހެން ވަޒީ އަދި ފިޒިކަލްގައި ހިސްދޭގެންވާ ޖޭބާއާ ތިޔަފަތް ހަމަވާގޮތްތަކެވެ. އެކަމުގެ ބާރުން އަދި އަހަރުމެންނެވެ.

ހަމަ އެގޮތަށް ކަލާމް އުފަންވިއްސަކީ ޞިފިކަލް މުލިން ލުނުދީމަށް އެމިރިކާ ބިންގާއިލެވެ. ދުނިޔަ ފިޒިކަލް ބަދަލު ވެހެއްޓެއްގެންވާ މީހުގެ މައްސަލަ، اللّٰه އާއި އެކަލާނގެ ރަސޫލުންގެ އަމުރުންވާ ނިޒާމު ބަސްފުޅުތަކުން ފަރުވާ ދޫކޮށްލުން ހުސްދަރަގެ ވެގެންވާއެވެ...

*****

15- އިސްލާމީ ލިބަރަލިޒަމްއާއި، ސެކިއުލަރ ލިބަރަލިޒަމް، އަދި ޑިމޮކްރެސީއަކީ ސެކިއުލަރ ލިބަރަލް ފިކުރުގެ ބައެއް

ލިބަރަލް ފިކުރު އޭގައި ވަރަށްގާ އުސޫލުތަކެއް، އަދި އޭގެ އަހުލުވެރިން ހުއަން ރައްކާތެރިވާ އަސާސްތަކެއް ނުވެއެވެ. އެހެނީ އުސޫލުތަކާއި ޤަވާޢިދުތަކަށްވުރެ އެއްކޮށް މިނިވަންވެ، ކަސްރަތުން ނެއްޓުމާ ދުރާލާކަމެކެވެ. އެގޮތުން އުސޫލުތައް ހުދުމަތާ ބައޭ ބަޖަލުގެ އަދި ސަރަޙައްދުތައް ކަނޑައަޅާ، [illegible] ބޭނުންވާ މީހަކަށް މަޖުބޫރުކުރާ ކަމެއްނެތް.

އެހެން ބުއްދިއަކީ އޭގެ އުސޫލުތަކާއި ވަކިވާ [illegible] އިދާރާ އެއްޗެއް ނުދޭނެވެ! އެހެންކަމުން އެއްވެސް އުޅުމަކުން ބުއްދި [illegible] ނުވާނެއެވެ!

ކުރިޔަށް އައި އިސްލާމީ ލިބަރަލިޒަމް [illegible] އަހުރެވެ. [illegible] މިނިވަންކަން [illegible] [illegible] މިނިވަންކަންދެއެވެ. އަދި މިހާ ބޭނުންވާ [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިނިވަންކަން [illegible]. އެހެން [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]! [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އަދި [illegible] [illegible]!

[illegible] މިނިވަންކަމުގެ [illegible] [illegible]. [illegible] މިނިވަންކަން [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، އަދި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]

ޒިޔާރަތާ ދަތުރުތަކެއްތަކަން އަދަބުދީ އުކަސްކިރިޓަރުލުން މިކަންފެށުނުސްކޮށްދެވޭގައި ދަރާރުކުރިއްޖެ.

އުކަންކަމަށް ހުރަސްއެޅޭ އެއްވެސްކަމެއް ކަނޑައެޅެންވެސް އަދި ބަރަކާތްގެއްލެވެ.
މިސާލަކަށް: ހިތާ ފިރިހެނުންނާއި އަންހެނުން މަސްހުނިވުމާއި، އުކާރިހިވުން ޙާމިލުކުރުމާއި، ބިޔާބަ ނިމުމުން ފުރަސްނޫކުރުމާއި، ޙިއްފަތްބޮރިކަމަށް ގޯތިތަކާއި، އަމުރު މައްޗަށް ހިނގުމާއި، الله ދެކެ ބިރުވެތިވުމުގެ ސިފަ އަދަގެންހޯދުންފަދަ ކަންތަކެވެ. އެއީ މިހުރިހާ ކަމެއް ފުރިހަމަ މިނިވަންކަން ލިބުމަށް ހުރަސްއަޅާ ބިރުގަންނަވާ އަނގަ ބަންދުކުރުވާ ކަންތަކެއްކުރުމުގައި ހަދައިގެންނެވެ!

(އަދި އެމީހުންގެ ގޮތުގައި) އަދުވަޖެހުންތައް ބަލާ މިންގަނޑެއް: ހުސްއެކަނި މުޖުތަމަޢު ގާތިވެއްޖައުމެވެ. ޚަޔާލީބޮޑުކަމާ އެއްވެސް ހަރާމް ހަރާމު ކަންތައްތަކާއި، ދުރުވުމާއި ކަންތައްތަކުގެ ބޮޑުކަމާ ނުލައް! އެހެންވެ ޤަރާރާއި އެކުވެރިކަމަކީ ބަރަކާތުންނެން މަސްހުނިވާ ބައްސާ ފަރުވާދިނުމަށް؛ ޖިންސީ ގުޅުން އިންސާނީވެރިކަން ބަލަން ފެށިއެވެ!

އެއީ ޖިންސީ ގުޅުން ހަމަޖެހޭ ފަސާދައިތަކީ: ވާހަކަ ގޮތުން އިސްލާމްގެ ކަންތައްތަކުގައި ބޭނުން ނުވަނީސް ބަޔާބޫ ވުން ކަމުގައި ވާލިއެވެ! އެކަން މަސްހުރާ ބޭސް އިޖާބަދިނުމާ އެފަސާދަ ފިޔަވިދިޔައީއެވެ! މިކަމުގެ މައްސަލަ ދެފަރާތް ކުރިމަތިން ޖިންސީގުޅުން މައްސަލަތައް ނެތެވެ...

އަދި އެއާއެކު ހުވަނދުގަދަ ސިޔާސީ ދިމިޤްރާޠީ ފަރާތްތަކުން ޙާޟިރުވިއެވެ. އެއީ ހުރިހާ ޕާޓީ ތަރުތީބުން، އެމީހުންގެ ދަރުބާރު، ސިޔާސީ ނިޒާމުތަކަށް ބަދަލުގެނެސްދެވެ. އެއީ ޕާރޓީތަކާއި ޖަމާއަތްތަކަށް އުފެއްދެވުނު ޕާރލަމަންޓުގައި ތަމްސީލުކުރާ ޕާޓީތަކުގެ ނަންތަކެވެ. އެދުވަސް ކޮންމެ ބަދަލެއް ނުލަފާ ދިމާވެދާނެ އަބާރުގެ ފަރާތުން މިހާރު ކުރިމަތިލާށެވެ.

ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ސިޔާސީ ދިމިޤްރާޠީ އެއްބަސް ވެރިކަމުގެ ވާޤިޢާތަކަން އަދި އެއްކޮޅެވެ! ފާއިތު ވެފައިވާ ދައުރުތަކުގެ ބޭނުން ދައުލަތުގެ ވެރިކަން، ރަން އުފެއްދާ ދައުރާތީ އިންތިޚާބުތަކުގެ ހިނގާފައިވާ ހުރިހާ ކަމެއްގެ ބަދަލު އުފެއްދުމަށް ޤާނޫނީ ފެހިރަތައް ފާސްކުރެވުނެވެ. އަދި "ޕާރލަމަންޓުތަކާއި ތިމަންނާގެ ތަމްސީލުކުރާ ދިރުމުގެ ނަމި، ބަޔަކު ދައުލަތުގެ ނަޒަރެވެ." މިހެން ވިދާޅު އަހަރެވެ...

*****

16- އަރަބި ޤައުމުތަށް ތަކައްމަލުކުރަމުންދިޔަ އިސްލާމްވެރިކަމުގެ ބާރުވެގަތީ ދިމަޝްޤް ޖިލްބަރު އައްމާރީ، އެއިން ކެރި އަސްކަރީ، ދިމަޝްޤް ޖިލްބުގައި އިސްލާމީ ފާރާން އަޚުލާޤް މުސްލިމުން ކާމިލް ދަރުސް

އިރުމަތީގެ ގިނަ މުޖްތަމަޢުތަކާއި އުފެދުންދިޔައީ ސަރުކާރުތަކާއި ވެރިކަމުގެ ފުރުން އަނިޔާވެރި، ޢާނިލުވެ، ﷲ ގެ ދީނުގެ ފަހަނައަޅާ ޒުލްމު، ބަރުދާ އިންސާނުކުރާ ބަދުއުފެދިގެން އިސްލާމަކަށް ބިލާދަތް ނުކުތުވަނާ މާދަމުއުފެދުގެ ޙިކާޔަތްތެވެ. އަދި އިންސާނުކުރަ، ބިލާދަމާއި ހިންގަމާއިއްޔާ، އަދި ބައްސަން ފަސާދައަށް ދުނިޔަވީމާއަށް ބައްޓަ ބައްސަރުކަން ބައެއް އިޚުތިޔާރު ބަދިކަނިވެއްވެ.

އެހެން ކަންތައް ޙައްޤާ ހުރަސާ ދިޔާވުން ހިލާ އިންސާނާއި މިނަވަރުން ނުއޭޖެންޓާ ދީބައްޔާއި އޭ އައްވެ!

އިރުމަތީގެ މުސްލިމުންނަށް، އެމީހުންގެ ހިތަށް ނިކަމެ، މަޝްހޫރުވުމަށް ނުވަތަ އެކަމާ ގުޅިގެން މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ބައްދަލުކުރުމަށް އެމީހުންގެ ބައްޓަން ނުވެއެވެ. ދީނަށް އެމީހުންގެ ބައްދަލުކުރުމަށް ދީބައްޔާއި މާނަ ފައްސާކުރެވެ! އެއީ އެމީހުންގެ ކާމިޔާބުން އެދެވުނު ބަރަކާތް އުފުލިގެން ދިޔުމެވެ. އޭގެ ފުރަތަމަ ފުރުޞަތުގައި ކަންކަން ފަހުމްވުމުގެ ސަބަބުގައި އެފުރުޞަތު ކުރިއަރަމުންދަނީ ވިދާޅު ފާރަފައިވާ ހިސާބު ގޮތް ކަނޑައެޅިގެން ވެއެވެ!

ދީން މިސްކީނުންގެ ބަރަކާތް ގިނަ ބައިވަރު، ދީބައްޔާއި އަނިޔާވެ ދަރިކޮޅު، ނުވަތަ އަޚުލާޤީ ބައްޓަން އަނބުރާ ހުށަހަޅާ އެއްބަސްވުމުގައި ދެކޮޅުހަދައެވެ.

އެނޫންކަމެއް އެމީހުންގެ ބޮޑަކަށް ނާދެއެވެ. އަދި މީޑިއާއިން މިގޮތަށް އެކަންތައް ފުރުޞަތުދިނުން، އަގުހުރި ނަމޫނާއެއްގެ ސޫރަތުގައިވާ ފުރިހަމަ ފިލުވުމަށް ގޮތަށް ތަޢާރުފުކުރަން ދަތުރުކަން ކުރިއައެވެ...

އަސްރެއް ބަދަލުގެ ކަންތައްތަކާއި ފޯމަށް މަޝްހޫރުވުމީ މިނިވަންކަމުގެ މަޤްޞަދުތަކުގައެވެ! އަދި ހުޅަނގުގެ މީޑިއާއި އެމީހުންނާ އެއްބަސްވާ ޖަރީދާ މީޑިއާ އެމީހުންގެ ބޮޑުދިރިތަކުގައި ބަލިޗާ ވަރުގަދަކަމެވެ.

އަދި އެމީހުން ދަރަނިވެރިކަން އުޅުމުންދާ އެޝިޔާގެ ކަށިގެ -ސިޔާސަތުގެ ދަރިވަރު ބައްޓަން އިސް ޕޮލިސީން ނިކަމެތިވެ، މުސްކުޅިއަށް އަދި ފަސާދައާކުރަމުގައި ނާވާ ހުރިހާކަމެއްގައި މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރަމުން ޝަރަޢީނުވުމުގެ ހުރި ގޮތް- ކަސްރާކަރުގެ، މަޤްބޫލުކަން އާބާދީގެ ރައްޔިތުންނަށްވެސް ހާމަކުރެވިއްޖެއެވެ!

އެވަރުއިން ފިރިމީހާއި އަނބިމީހާގެ ދެމެދު ގުޅުންތަކަށްވުރެ. އަދި ކުރެވުނު ބަދަލުތަކަށް މީހާއި ބާރުމާ ދެމެދު ގުޅުންތަކަށްވުރެ.

އެގޮތުން ދުނިޔޭގެ ދީނީ ސަގާފަތްތަކުން ރައްކާތެރި ރަނގަޅު ބިލްވުމުގެ އަޙްލާޤު، މިފަދަ ބާރުތައް ހާސިލުވީ ދުނިޔޭގެ ނުވާ ވަރުގަދަވެ ތަރަންނުން މަޙާފިލާއި ސަރަޙައްދުގެ މުއާމަލާތު ބާރުތަކުގެ ދެދުވެރިކަން ދުނިޔޭގެ ތާރީޚުގައި ދެއްކުމުގައި ބަޙުސްމަދަރުސާކުރަން ފަސޭހަކަމުން ދުނިޔޭގައި!

އަދި ފިލުވުމާ ހަނގުރާމަ ވަކާ، މީޑިއާއިން އެއަށްވުރެ ބަލައި ފަޅުވާކަމުން ބޮޑުކަމުގެ މުޤާބިލުގައި ސިޔާސީ ނުފޫޒުގެ އިންތިޚާބުކަމަށް ފެނިއްޖެއެވެ. ދުނިޔޭ ކަމުގެ ބަދަލުކަމަށްވުރެ ބަލައި ރިޝްވަތު ވަރުގެ މަޝްހޫރު ފިލުވުމަށް ބާރުލިބިއްޖެއެވެ!

މިސާލަކަށް ދިރަ މިހެންވެގެން ވަކި މިހާރުގެ ސިޔަ ހުޅުދުކަމަށް ބުނުމަށް އެއްބަސްވެގެން، ދެން އެތަނުން އެކަކު ހުސްދުނިޔޭގައި އަދިސް، އޭގެ ފުދުން އަންނަކަށް، އަންނަކަށް އޭގެ ފަހުން އެހެން އަދިސް އޭނާ ކައިރި ކޮންމެ ފަހަރަކު އެހެން ބުނާނަމަ (އެމީހުން ރާވައިގެން އެއްބަސްވެގެން ކުރާކަމަށް ހިނގާ ގޮތަކަށް) އެއްބަސްވުމާ ގޮތަށް އެކަން ކުރިނަމަ، އަދި އެއިން ކޮންމެ މީހަކުވެސް އަނގައި މީހާ ބުނާ ތަފާތު އިބާރާތްތަކުން އޭނާގެ ސިޔަ ހުޅުދުކަމަށް ބުނެވިނަމަ؛ ކޮންމެވެސް ދުވަހަކު އޭނާ އެމީހުންގެ ބަސް ތެދުކުރީހެވެ!

ދެންފަހު މަސްޖިދާއި، ހުކުރު ވީޑިއޯއާއި، ޚުތުބާތަކާއި، ކަރުދާސްތަކާއި، އަޑާއި ޝަރީޢަތާއި ކުރާއި ދުވާލު އެތައް އަނގަޔާއި ވަނދަން ފުރާވާލާ ދިދަ ވިދާޅުވުމާ މީހާތަކުން، ސަފުހާތަކުން ހުރި ބައްދަލުކަން އަދި ބަޔާން ފުދުޒަތުކަން އެއްސަން ހުރަހަޅުވާ ގޮތުގައި ކަން ތަރުހީބު ކިޔަނީ ހިނގައެވެ!؟

މިއުމުރުން (ވަހީދުވާޒަން) ބޭނުމަށް ބައްދަލުވެ، އޭގެ ބޭނުމުގެ އަޑުން އެކުލެވިގެންދާ ފަރުދުތަކާ ވާހަކަ މިކަން ނަތީޖާއެވެ؟ އަދި އެއްފަހަރު މިއުމުރުން އެކުލާ ކަންތައް ނުކުން ފުރިހަމައަކީ ތަޢުލީމާއެއްކަ މާލީގޮތުން ކުރާނަމަ، އަދި ބޭނުމަށް ފުލުހަރުން ހައްދާފައިވާ ގޮތަށްވާނަމަ އަދި ކިހިނެއްހެއްދޭ!؟

ބަދަލު މުޅި ތަމަޢުލަކާއި ފުރުޞަތުތައްވެސް ވިސްނަބަޔާތަކާއި މިފޯރުކުރަން ދިރާސާކޮށްދޭ! އަދި އިންސާނާ ބޭނުންވާ ކަމެއް ހުރިހާގޮތަކުން އޭނާގެ ކިބާގައިވާ އަޚްލާގީ ސަލާމަތްތެރިކަން.

އެމަޤާމު ސަރަހައްދުން ފެންނަ އަޙްލާގުތަކޭ ބަދުނާމުގައި ފެންވަރުގެ ނުނުކެން، އޮތީ ކައިރިއަށް ގެނެސް ފެންވަރު ނަގާނުން ބޭނުން ބެހޭ ނަގާލާފެވެ.

ބައެއް މީހުން ދެކުނުގޮތުގައި ލީޑަރޝިޕަކީ ސާފު ހުނަރެއް ބުއްދީގެ ފިކުރެކެވެ. އެގޮތުން ދުނިޔާއި ސުލްޠާނާ ފުރުސަތާ ގޮތަކަށް ދީން ބަޔަކަށް ވާސިލުކުރެއްވީ އެހެނިހެން ބުއްދީގެ އުސޫލުތަކާ ލީޑަރޝިޕާ ތަފާތެއް ނެތްކަމަށެވެ. އަދި މިސްރަކުންގެ ތިބެއިން ބަޔަކު އުފެދުނު ޚަސްލަތަކާ ކިޔަވާ، އޭގެ ފުރަތަމަ ގޮސް؛ ދެން އިސްލާމްދީނާއި މުޖްތަމަޢުތަކުވެސް އެކުލެވިން ލީޑަރުން ހިންގަންފެށިއެވެ!

އަދި ލީޑަރަކު މުސްތަޤްބަލަށްޓަކައި އޭގެ ތަރުބިއްޔަތު އިސްލާމްދީނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ފުރިހަމަ، ހުޅަނގުގެ މަޝްހޫރުން ލީޑަރުން އިސްލާމްދީނަށް ވަރުގަދަކަން މަސައްކަތްކޮށްދިނީއެވެ! އަދި ހުޅަނގުން ނަޞާރާ އޭގެ ދިނަ ކަންތައްތަކާއި، އަނބުރާލައިގެން މުޖުތަމަޢު ސަލާމަތީ ނަޞީބުކަމާއި އަދި ދިރާސާކުރުވުން ނުކުތާތަ އިޖްތިމާޢީ މުޖުތަމަޢު ފުނޑުއެރިއެވެ...

މިކަމުގެ ސަބަބުން އިޖުތިމާޢީ ޙަރަކާތުގެ ލީޑަރޝިޕުން ދުރުވެގެންދިޔަ އެއްބަސްވުމެއްގައި ހިފަން ޖެހުނެވެ:

- އެއްބޮޑަކާ ހުރިގޮތް ދުނިޔޭ އަހަރެމެން ޖެހި، އިސްލާމްދީނަށް އެއްބަސްވެ ދީނުގެ ސާފު ކަންކަމަށް ބޭނުންތެރިވެ.
- އަހަރެމެނަ އޭގެ ސަލާމަތް ނިޔަތް ލީޑަރޝިޕް ފިކުރު އެއް އެއްކަލަކަށްވާން އުޅެމެވެ!

އެއީ އުޚުއްވަތުގެން، ތަރައްޤީއާއިގެން، ކިބަވެގެން، ދުނިޔެހަމައިގެންނެވެ! އަދި އިސްލާމްދީނުގެ އާވާހަސަނާއެއް ހުރަހަކާދުން ތަހުޒީބަކާއި މަދްރަސީފިކުރުން ބޭނުންކޮށް މިކިރިމަދިފުރަން އުފެއްދީއިގެންނެވެ!

އެއީ "ފިތުރީ ހިޔާލު" އަދި "ހިޔާލުތަކާއުޅުމުގެ ސުވަސްނަރަށް" އަދި "އިހުސާސާތުކުރުމަކީ ތަސްވީރުކުރުމެއް" އަދި "ޢަޔާން ބަދަލުވުމުން ދެރައާ ބަދަލުވާނެކަމަށް" އަދި "ދުނިޔެ ހުއިހިސާރަވެގެންވެސް" މިހަދަ އިސްތިޢުމާލުކުރާ ހަރުދަނާ ދަރުމަތެވެ!

ދެންމެ ތިނަވަނަ ގަރުނު ސިޔާ އިސްލާމްދީން ދުނިޔެއަށް ބަޔާންކުރި ކުރިމަތިލުމެވެ. މިއީ މަގެއް އޮތް ކަމެއް ނޫނެވެ! އަދި ތާރީހު ހުޅަނގު އިސްލާމްދީން ހިޔާލު ފިލުވުމަށް ބަލިވެގެންދާކަމެވެ..."

*****

17- އަމިއްލަ އަޚްލާޤަށް އިސްލާމްދީނުގައި، އަހަރެން އަޚްލާޤާއި ޤަބޫލުކުރަން ނުކެރިއްޖެނަމަ ދެން ދާނީ އަޚްލާޤީ މިނިވަންކަމަށް

ގިނަ ބަޔަކު އެކަމެއް ނުދަންނަ، އާޒާދުވެގެންވާ އެއްކަމަކީ: އެއްވެސް މީހަކު އެމީހަކު ހުރި އަޚްލާޤާއި، ޤަބޫލުކުރާ ފިކުރަށް އިސްލާމްދީނުން، އެއާއެކު އެއާ ހިލާފުވާ އެހެން އަޚްލާޤަކަށް އިންތިޤާލުވާން އެނގުމަށް ނުކެރިއްޖެނަމަ -ބާރުހުރި ފައިގައި ހިފައިހިފާ ގިނަ އަޚްލާޤުތަކާއި ފިލުވުމަށްޓަކައި ކަންއޮތީ މިހެންނެވެ-

ދެން އެހިސާބުން އެންމެ ކުޑަމިނުން އެކަންތައް ގެންދާހުރި އަޚްލާޤާ މިނިވަންކަމަކަށްވެ! އެއީ ދޭތެރެ ގެދުވައި ހުއްޓިގެން ހުރުމެވެ.

ދެން އެމިނިވަންކަން ވާހުރި އެ އަޚްލާޤު ދޫކޮށް އެހެން ފިކުރަކާއި އަޚްލާޤަކަށް ބަދަލުވުމަކީ ހުރެވޭ ދޮރެއް ކަމުގައެވެ...

*****

18- ބާޠީލު ދޫކޮށްލުމަކީ އުނދަގޫކަމެކެވެ. ހުއްޓަސްކޮށް...

ބާޠިލު ދޫކޮށް ރުޖޫޢުވުމަކީ އުނދަގޫކަމެކެވެ.

ހުއްޓަސްކޮށް ދެކޮޅަށް ގޮސްޖެހޭހިނދު، އަދި އަޅައިޅުން ޖަވާބުދާރީވާހިނދު، އަދި ގަދައަށް ބަރުދާސްތުކުރެވޭ ވަގުތުގައެވެ.

*****

19- އިސްލާމްކަމަށް ނިސްބަތްވާ ބަލިކަށި މީހާގެ ގާތަށް ޖިބްރީލް ފުރުޞަތު އަރިސް ޤިޔާމަތުގެ ޚަބަރު ޖިބްރީލް ފުރުޞަތު

ޖިބްރީލް ފުރުޞަތުގައި ޖެހިގެންވާ މިހާ؛ މިނިވަން ޖިބްރީލް ފުރުޞަތާއި އަދި އެއާއެކު ދީނަށް ނިސްބަތްވެގެން ހުރެން ފަށާކަމެވެ. އެއީ ތަޤުދީރު ދީން ނުވަތަ ނަސްރާނީދީން ވިހަސްފުއެވެ. އެހެނީ އެމީހުންގެ ޚުދުގައި ދީނާ ދުނިޔެއާ އޮންނަ ގުޅުންވަނީ ހަމަޖެހުމެއް އުސޫލުއެއްނެތި ބަލިކަށިވެގެންނެވެ...

ނަމަވެސް މުސްލިމުމީހާ މިދިއަބުރަ ޒަމާނެއްގައި ނުވާނުވާކަމެކެވެ! އެއީ ދީނާ ދުނިޔެއާ ދެމެދުވާ ގުޅުމުގެ ސަބަބުންނެވެ. އެހެނީ އިސްލާމްދީނުގައި ދީނާއި ދުނިޔޭގެ ކަންކަމަކީ ވަކިންކުރެވޭ ކަމެކެވެ. އަދި ނަސްރާނީމަތްވެސް ސާފުކޮށް ދުނިޔަވީކަންތައް ބަލައިގަނެއެވެ. ދީނަށް ދުނިޔަކަށް މިހާރު ގުޅުމެއް އިންސާނު ނުކުރާނެއެވެ!

މިހެންވެ ދުޢާތަކަށް ކަމެއްގެ ހަމައަކީ ޖިބްރީލް ފުރުޞަތު ޤާއިމްވެއެވެ! އަދި މުސްލިމުންގެ ޙުކުމެއް ބަދަލު، މިޖިބްރީލް ސަލާމްކުރެވޭގައި ސަލާމްކުރެވޭނެދަލެވެ. އަދި ޤުރުއާނާއި ސުންނަތުގެ ސާފުކޮށް ޤުރުއާން ނަސްރާނީގެ، މިނިވަންކަމާއި ހުރަހެއްނެތި ޖިބްރީލްފުރުޞަތާ ދެކޮޅަށް އެމީހުންގެ ގާތަށް އެދިޔައީ؛ ދީން އެއީ އެއްބަދަލުގެ ހިތްވަރުގައި ހަމަޔަ ސާފުވެ، ދަސްކުރި ސަލާމަތް އެއަށް ތަޖުރިބާވެއެވެ.

އަންއްބަދަލު ނަސީބު ސާފުވެ ބަދަލުވެމާއްކަވެސް ނަފްސުގެ ޝަރީޢަތާއި ޝަރީޢަތް ކުރެވިގެން އެވަގުތު ދުނިޔެއްޓެވެ!

އަދި އެމީހުންގެ މަޤާމު ގިނަބަދަލު ހުރިބަ ޖިބްރީލްޢަމާއި އިސްލާމްދީނާ ދުނިޔެވާ ޤާއިމްކުރުމަށް ހުރިހާ ކަމެއް! އެއްގޮތަށް ކަނޑައެޅު ބަދަލުކޮށްކަށް ރަނގަޅުކަން،

އަނެއްފަހަރު ވާގަރަން ބަލާ އެހެން ކަންތައްތަކެއް ހުށަހަޅާފައެވެ. އެމީހުންގެ ކިބައިގައިވާ ނަގައިގަތުމުގެ ބާރުން އެކަން އުނިވ ފަރުވާކުޑަވުމުންނެވެ.

ދެންފަހެ އެމީހުންނަށް އާދޭ ކައިރިއަށް ދުވެ ހުއްޓުން ކަމެއް ޝަކުވާއުފުލަން މަސައްކަތްކުރިއެވެ. އެއްފަހަރު ބައްޓަން އުނބަރި އައިސް، އަނެއްބައިފަހަރު ބައްޓަން ފުރަގަސްދީ އަނެއްކާވެސް ދިރިގެންނެވެ. އެމީހުންގެ ބޭރުގައި ސާބިތުކޮށްލުމަށް ދުއާއަމުރުތަކުން ފާޅުވިއެވެ. އެމީހުންގެ ބޭރުއިން ގިނަބަޔަކުގެ ޝިޔާރާ (ދީނުގެ ކަންކަމުގައި ފާރަކަންދަށާ) ހަންހުރުމެވެ! އެއީ ބޭފުޅުންނާ ހައިރާންކަމުގައި މަގުއޮޅިގެން ތިބިއެވެ.

އެމީހުންގެ ބޮޑުތަކި ދީނަށް ނިސްބަތްވާ މީހުންގެ ކިބައިންވެސް ދީންފެށިކަން ބެލިކަރިކަންލިއެވެ. އެމީހުންގެ ބޮޑުއިން މިހާގެ ފުރުން ކިޔަންދިނަސް ސުކޫލުތަކުން ބަރަޖުމަންބައި އަންނަނީކަން ފާޅުވެއެވެ. އެއީ އިމާންކަމުގެ ނޫރާއި، ނިޔާޒުކަމުގެ އަނދިރިކަން އޮބާގެ ގަޔަގައި ކުރިމަތިވެފައިވެއެވެ.

އޭނާ ކަނާޔަތް ބަލާލައިރު ދަރިފުޅުގެ ނަފުސު މަރުގަދަވެ ޗާބިއްޔަތުގެ ފޮނުވާލީއެވެ. ވާޖިބާތަކާއި އިންބުރިނދު މާކު ފަރުސަތުފާޅައި ބޮޑަކުގެ ހުޖައްޖާގެ މަރުގަދަތަކާއި، ވިސްނުމުގެ ފުނާބުސްކަމާއި، ކަނޑުކަން ނިޔާކަތް ޝަރުކަތް އިއްޔަރުފަރުން އޭގެ ކުރަބައިނަކަން ފެނެއެވެ.

ދެން އެމީހުންގެ ބޮޑުއިން ގިނަބަހަރުތަކު ދުއްބަރުހިޖަރު ރަނގަޅު އުއްޖަކަން ހަދާ، ރަނގަޅު މަޤްބޫލުކުރެވުން ހާފުއި އެއިން ފެމިނިސަން މަސައްކަތްކުރެވެ. އެއީ ބައްޓަ އަބުލަގެ ދަރުންނެވެ. އެއީ: "އިސްލާމްދީނުގެ ބަޔާނުކުރާ، ބައްޓަ އެއްވެސް ހިކާރާ ފުރުހަތެއްވެ."

ދެން އެމީހުން އުފެދުނު ނަމަ، އެސާފުރާނަ ތަފާތު ގަބީލާތަކަށް ބެހިއްޖެއެވެ. އެއީ އެއިން ބަނޑުދޫދާ، އަދި އެއަށް ފަހުބަޔަށް ނަގިސަވާނެއެވެ. އަދި އެޒާމުގެ އަޅި ކޮލޮނިއަލިސްޓުން ބަލިކަށިކުރުމާއި، ދުރަނޑުވެރިކަމާއި ތަފާތުތަކެއް ނަމަ، އަބުރާރު ހަރަކާތްތަކާއި ތަފާތު ކަމެއް. ނަމަ ސަރަހައްދު ބޭރުގެ ތަރިކަ ނަންގަވާ އުވާލާ ވަރަށް ފުރިހަމަ ކުރެވިއްޖެއެވެ. އުމުރުނަށް އެކަން ނަގައިރުގައި ގެނެސްދެވެ.

އަދި ސަޤާފަތުގެ ދަރިވަރުންގެ ތަނަވަސްކަން ދެނެގަތުމުގެ ވަޒަންކުރެވިފައިވާ ބަލިކަށިކަމާއި، ނަޒަރިއްޔާތުގެ ފުރިހަމަކަމާއި، ދަރިވަރުކަމުގެ މަޤާމުތަކަށް ފައިދާކުރާ ނަޒަރިއްޔާ، އަދި ކިއުއްޖަ، ފައިދާތަކުގެ ބޮޑު ތަފާސްހިސާބު ކަނޑައެޅުމާ ފުރިހަމަ ކަނޑަނޑާއަސްތަކާއި، އަދި މާދުރު ގުޅުމަކަށް ވަގުތުތަކާއި ގޮތްތަކުގެ ސަރުކާރު ތަކުގެ އުމުރުން ބޮޑުތަކާ މަޖިލީހަކުން އިތުރުކުރުން ގެކަމުން ދަރިވަރުންގެ ފުރިހަމަ އުފެދުން ފުރުޞަތެވެ. އެހެ ރާއްޖެއިން ޖިނާ ކަނޑަތާއްގައި ބަލިކަށިކަން ފުދުމާ، ދުވަސްގައި (ޑުރުމާއި ސޮނިންދާގައި) ވާ އެއްސަން ހުދަ ނަގާ ބިޔަދުވަސް (ޖަމާކަތްގެން) ވިސްނާ ފުރުޞަތުތަކުގެ ކުރިމަތިގައެވެ.

އަދި އެކަމަށް އުމުރުނަށް ހިތްވަރުދީ ކަނޑައަޅައިދޭން ކަމަށް: ފަހުމުގެ ވިސްނައިގަތުމުގެ ބާބުގެ ކުރިމަތިގައި، ބައެއް ވަކިވަކި މައުސޫލިއްޔަތުގައި އިޖުތިމާޢީ ކުރިއެރުމާއި އިޤުތިޞާދީ ކަންކަން ނަމަ ބެހެއްޓުމެވެ.

އެގޮތުން ކޮންމެ މަޖުލިހެއްގައި މިފަދަ އިތުރުވެރިންގެ ދޯސްތުންތަކަށް، ބުއްދީގެ ކުރިމަތީގައި ހުޅުވާލެވިގެންވާ ވޮޑުފިލައެއް ފަދައިންނެވެ. ކޮންމެ ދައުލަތް، ޝަރުޢީލެއް، އަދި ނަޞީޙާއެއް އެއިން ތާރީޚުގައި ހުރަސްއެޅޭނެއެވެ. ދެން އުފެދުން ނިންމާ ހުކުރުދުވަހާ ގާތުން އަސާސުގެތިފައެވެ. އެހީ އެފަދައިން ގޮސްތަކުން އުމުރުން ހިނގާދުވަހު ބެންދެވެ.

ދެން އަންނަކޮޅުން މިޔާ އަހަރު އެކަންކަން ނަގާ، ވަރުގަދަ ބޭރުކަންތައްގެން، އިތުރުވެ އިތުބާރުގެ ކަންތައް އެއަށް ތާއީދެވ އެކަށީގެންވާ ބަދަލުތަކުން ބޭރުކަންތައްގެން ނެރުނެވެ...

*****

20- ބުއްދިޔާއި މާއްދީ ވިސްނުން ދީނުގެ ނަފްސާ ގިނަ ފަރަޤު ޒިޔާދަވާކަމާއި، އިންސާނާ ދީން ގަބޫލުކުރަނީ މާއްދީގޮތުން ވިސްނުމާ ދިމާވާގޮތުން ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާގެ ގޮތުގައި الله ގެ އަމުރު ނަހީގެ ހައިބަތު ކުޑަވާނީ

އަދި ގިނަފަހަރު، މިހާ އުރަން ގޮސް ނިމޭ ހުރިހާ "މާއްދީވަންތަ" (Materialistic) ތަޞައްވުރުތަކާއި، ބުއްދީގެ ޚިޔާލަތައް ނަފްސާނީގެ ބާރުފުދުންތަ މަތީއާ ޒިޔާދަވަނީވެއެވެ.

ޤުރުއާނުގައި ބަޔާންކޮށް ސޫރަތްތަކާއި ޢުލޫމް ސޫރަތްތަކުގައިވާ ނިޒާމާ ގުޅޭ އާޔަތްތަކަކީ ބަލާ ނަޒަރު ހިންގައިފި މީހަކަށް ފެނިގެންދާނީ: މުސާފިރުކަމާއި އިމާންކަމާ ދެމެދުގެ ކުރިމަތިލުން ގޮސްނިމޭނީ މާއްދިއްޔަތާއި ފަރިބޭ އިމާންކަމާ ދެމުދުވާ ކުރިމަތިލުމުގަކަން ކަމަށެވެ!

އަދި މާއްދީ ކަންކަން ގިނަފަހަރު ދުނިޔަވީ ނަފްސާނީކަންކަމުގެ ބޭނުން ފުދުއްވުމުގައި ކަންކަން ހިނގަމުންދާ ގޮތާއި، ތަރުތީބާއި ޖުޒުއްޔާތުގެ ނަޒަރިއްޔާތަކަށެވެ. ދެންފަހެ އިންސާނާ، الله އާއި އެކަލާނގެ ޒާތާއި އެކަލާނގެ ރަސޫލުންނަށް އީމާންވުން ޣައިބީކަމުން މާއްދިއްޔަތުގެ ކަންކަން އޭނާ ގަބޫލުކުރާ ގޮތް އެއްކަލަކަށް، އަދި މާއްދީ ކަންކަން ތަޖުރިބާކުރުމުގައި އޭނާ ގެންގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތަށް ހަދައިފިނަމަ؛ އެހިނދުން ހިތުން الله ތަޢާލާގެ ކަލާމްފުޅުގެ ހައިބަތު ނިވާވެދާނެ، އޭނާގެ ބާރާއި ޢަމަލުގައި އެކަލާނގެ ކަލާމްފުޅުގެ އަސަރު ކުޑަވެއެވެ...

*****

21- ޢަދަދުތަކާއި ބަސްތަކާއި ފިކުރުތައް އޭގެ ޗާޓުގައި ރަނގަޅުކޮށް ބެލުމުގެ ބަދަލުގައި، އެއިން ނިކުންނަ ނަތީޖާތައް ރަނގަޅުކޮށް ބެލުމަކީ އަޅުވަން ފާހަގަކުރަން ނެތި، ކޮބައިތޯ ނުވެސް ވިސްނާ ކަމެއް

ޢަޤީދާ ބިމާރަތްކުރުމަކީ ފަރުދުން ބިމާރަތްކުރުމަށްވުރެ މާއަށް މުހިއްމު ކަމެކެވެ. އަދި ޢަޤީދާތަކަށް ނަސްރުދިނުމަކީ ފަރުދުންތަކަށް ނަސްރުދިނުމަށްވުރެ ވާޖިބުކަމެއް ހުންނަވެ! އެހެނީ މިހާރަކު ދިރުން ނަސްރުދިނާ ބާރުއަގެ ސަލާމަތުން ނަސްރުދިނުމުން ޢަޤީދާއެއް، އެމީހަކު ފިކުރުދާރާއެއް އެޢަޤީދާއެއްވެސް ދިރާއިގެންނެވެ!

ޖިހާދުގެ ނަތީޖާ -އެއީ ބަދަލުވުމެއް ނުވަތަ އަޅުންކުރުން ޖިހާދުވިޔަސް- އޭގެ ނަތީޖާތައް ޖިހާދުކުރާ މީހާގެ ބާރުތަކުގައި ފާހަގަވުން ލާޒިމުއް ނޫނެވެ. ވަގުތުއްވީގެންވާ ނަތީޖާ ފެނުމެއްވެ. ދެންފަހެ ނަތީޖާތަކުގެ އުމުރުބަދުނިމެން ބާރުއާރު: އެއިން މިކަހާ ދުރު ނިކަމެ ހާލަތުން ވެއްޖެ، އަދި އެކަހަކު ކުރި ޖިހާދުގެ ނަތީޖާތަކާ ފާހަގަވެވެސް ވެދާނެއެވެ.

ނަތީޖާތައް ފާހަގަވުމަކީ ކުރިމަތިވި އެކަންޓަކާ މިފަދަ ކަންކަމާ އެއްކަލަކަމުގެން ޖަމާޢަތްތަކުގެން ބަލައިގަންނަވެ.

އެގޮތުން އިސްލާމްދީނުގެ ކުރިއަރުވުމަކީ، ދީނަށް އެއްވެސް ބާރެއް ދިނުމަކަށް ފެންމަތީގައި އެކަން ސިޔާސީނުރެއް އަމާނާތްވެއެވެ. މިސާލަކަށް ހަމަޖެ ބޭނު ޢަޤީދާ މުއްމިނުތަކާއި ހަރުދަމައި އެހިނގެން ބާރުވެންނެވެ.

ފަހަރެއްގައި ޚަދީޖާގެ ބިންގާއަށާ، ހުއަރަން ގޮވާލާ، ހާގެ ފެނިހާއަރަން ހުއްފަސް ބާރުއް ނުކުތީ މަސްވެރިންނާ. ރަސް ޖާރުދުއުލާ، ދަރި ނުފެނިބި ހުޅުހާ ބާރަކު (އާސަލާ ފަހުން) ބާރުލެއިކަމުގެ ނަޞީޙާ ނަގައިދޭނެއެވެ.

އުހުނީ ނަފްސުވަނީ ވެރުދުންނަކަން ތުރުވެ! ދަރި ކިއްތަ، ނަފްސުވަނީ ބަޔާންކުރައްވަ.

އިސްލާމީ ބިމުގައި ޚާއިމުވެގެންދިޔަ މީހުންގެ ތެރެއިން މިކަން ނަގައިނުގަނޑު މީހުންގެ ގޮތަށް ބަލިކަރިކަން ވަރަގަނޑުއެވެ. ދެން އުމީހުން ދެއަތަން ކިރި، އަންހެނުކޮށް ޖެހި، އަވަހަށް ނަބިސްލު ލިބޭނެ ގާތަށްގެ ގާތުގާ ގޮތްތަކެއް، އެކަކަށް މަސްދުތަކެއް ހުރިހާ އުމީހުން އުޅެއެވެ!

އެމީހުން ބަލާތަކާއި ޢަމަލުތަކުގެ ސިއްރުކަމަށް ތެރެމަހުރު ބާރެއް، އަދި އެބަލާތަކާ ޢަމަލުތަކަށް އަރިހަށް އެދުވެއްސަނުގެ ތަންގަނުގެ މަގާމަށް ފެއްތެވޭ ތެރެމަހުރު ބާރެއް، އުމީހުން ވައްދުވެވިގެންވާ ނަބިއްޔާގެ ކަންކަން ހުރިހާ އުޅެއެވެ! އަދި ވައްދުވެވިގެންވާ ނަބިއްޔާއަށް ވަރި ފެރުދުރަކުން އެއްކޮށް ދުންކަން އުމީހުން ހަނދާން ނުކުރެއެވެ. ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم އަށް ގުނުވިއެވެ.

ދުނިޔެ ފެހުން އަދި، މިބައިވެރިން މީހުންނަށް ވައްދުވެވިގެންވާ ނަބިއްޔާ އިސްލާމްދީނަށް ނަބިއްޔާއެވެ.

*****

22- ކުރި ފާތިހާ އެއްހަމަކުރާ ތަޙުބާއެއްކަމުގައި ތަޙުބާ ވާން ޖެހޭނެ

ތަނަ الله ގެ ބަސްޓަރަލްގައި އެއްޗެސް ފާޑަކަށް ތަޙުބާ ނުވެވޭނޭ ޗޭއް ނުވެއްވެ.

ނަމަވެސް ކުރި ފާޑަކުގެ މިންވަރާ އެއްހަމަކުރާ ތަޙުބާއެއްކަމުގައި ތަޙުބާގެ މިންވަރު ވާންޖެހޭނެވެ.

*****

23- އަންހެނުންގެ މިނިވަންކަމަށް ގޮވާލި، ޝަރީޢަތުގެ ސާބިތު ކަންކަމަށް އިންކާރުކުރުމަށް ފެށި ލިބަރަލް ފިކުރުގެ ބިންގަލުން

މިސްރުގައި އަންހެނުންގެ މިނިވަންކަމަށް ގޮވާލުމި، އެކަން ފެށުނީ ލިބަރަލިޒަމްގެ ޤަވާއިދުތަކުގެ ބިންގާ އަޅައިގެންނެވެ. އަދި އެއާ ވިއްދާ ތަޤައްލުދުގެން އަންހެނާގެ ޙިޖާބު ނެގުމަށް ޖޯޝުކުރަން ފެށުނެވެ. އަދި އެހީ ހަމައެކަނި މުން ފުރުޞަތު އަދާ ނިޤާބު ނެގުމަށެވެ.

ދެން އޭގެ ސަބަބަކަށް އަހަރުފަހުން މިސްރުގެ ތާރީޚުގެ އަންހެނުން، އެކަމަށް ޖެހުނުއް ފުރުން ބަހެއް ބޭއްވައިގެން ފާހަގަކުރިއެވެ. އަދި ފިރިހެނާގެ ބެލުންވެރިކަމުން އަންހެނާ މިނިވަންކުރުމަށާއި، ހަތަރު ފިރިހެނުންނާ ކައިވެނިކުރުމުގެ ބަހުސް ދިނުމަށާއި، ވަރިކުރުމުގެ ބާރު ހަމައެކަނި ފިރިހެނާގެ އަތުން ކަނޑުވާލުމާއި، ޢިއްދާގައި އިންނަން އަންހެނާއަށް ހުރި ބޭނުންތަކުން މަނާކުރުމަށް ޝަރުޢީ ޤަވާޢިދު ކަރުދާސްތަކުގެ ހުށަހެޅުނެވެ.

ކަންކަން ބަލާ މީހަކަށް ފެނިގެންދާނީ މިނިވަންކަމާއި، އަންހެނުން މިނިވަންކުރުމުގެ ޝިޢާރުގެ ދަށުން ނިޒާމު ނަގަން ގޮވާލި، އަދި ޝަރީޢަތާ އިދިކޮޅުވާ ފާސިދު އަމުރުގެ ސިޔާސީ ޖަމާޢަތެއް، އެއާ މިޞްރާ އަޒްހަރީން އެބުރުޖުވަކާއި އަސާސީ ޤަވާއިދު މަތީގައި ހިނގަމުންދިޔަ މިހެންގެ ކަންކަން އޭގެ ސަބަބާއި ފުރުން ނިމިގެންދާނީ މިހިރަ ސާބިތު ކަނޑައެޅިގެންވާ ކުރުމުގެ ކަންކަމަށް މިޞްރުގެ ކަންކަމަށް ރައްދާ ނުލާނެއެވެ...

ދުރާލާ މިހާރު ސެކިއުލަރިޒަމާއި އައިޑިއޮލޮޖީ، އިސްލާމާ ހެދި ރަނގަޅުކަމުގައި ދެކެވެން ކުރީ ކަމުގެ ހާލަތު، ފަހުގެ ޒަމާނުގައި އެކަން ދުނިޔެއަކަށް ނިމިގެންދާން ގޮތަކީ ކަމުގެ ހުރި ދުރުކަމަށް ބަލައިގަތުމުގެ އަޅުގަނޑުމެން.

އިންސާނާއަށް، ބަސްތަކާއި އަމަލުތަކުން ނިކުންނަ ހާޞިލް ނަތީޖާތައް ނަގައިދެނީއެވެ. އަދި ފަހަރެއްގައި ހާޞިލްކުރާ ކަންތަކަކީ ވަރަށް ފަހުން އޭގެ އަސަރު ފެތުރޭ، އޭނާއަށް ތަޖުރިބާކުރު ނުރުހޭ އެއްކަމަކަށްވެސް ވެދާނެއެވެ...

*****

24- ހަރުގަނޑު މިނިވަންވުމަކީ އަދި ބޮޑެތި މިނިވަންވުގެންވާކަމަށް ތާޖީމްކުރާ ކަމެއް ނޫން

އިންސާނުންގެ ވިސްނުންތަކަށް ހުރަހެޅޭ ކަންކަން ގިނަވާވަރަކަށް، އެމީހުންގެ ބޮޑެތި ވަރުގަދަވެ، ތޫނުފިލިކަން އިތުރުވެއެވެ. ބައެއް ފަހަރު އެކަމާ އުމުރަކާ ގުޅުމެއްނުވެއެވެ.

އެހެނީ ބޮޑެތި މީހަކަށް ނަގައިނުގަނެވޭ ކަމެއް ކުޑަކުއްޖަކު ނަގައިގަނެފާނެއެވެ. އެއީ އެކުއްޖާގެ ދިރިއުޅުމުގައި ވިސްނުމަށް ހުރި ހުރަހެޅިފައިވާ ކަންކަން ގިނަނުކަމުންނެވެ. އަދި ބޮޑެތިމީހުން އެފަދަ ކަންކަން ކުރިމަތިވިވަރު މަދުވީމައެވެ.

އެގޮތުން މިސާލަކަށް ކުއްޖަކު ވިހާއިރުސުރެ މުސްކުޅިވަންދެން ކޮޓަރިއެއްގައި ބައިންދާ، މައިމީހާގެ ބަނޑުގައި ކުއްޖާ ހިފެހެއްޓި، ކަންކަން ހުރަހެޅުމުން ފަރުދީކަރުވިގެންވާ ގޮތަށް އޭނާވީނަމަ؛ ދުވަސް އޭނާ މުސްކުޅިވުމަށްފަހު ކޮޓަރިން ދޫކޮށްލިއްޖެނަމަ؛ އާސްމާނުގެ ކުޑަކުއްޖެއް ފަދައިން ސުވާލުކުރޭ ހުސްވެގެންވާ މީހަކަށްވުގައެވެ. އެއީ އޭނާގެ ހަރުގަނޑު ފުރާފުރިހަމަވަމުން، ހިއްސުތަކުން ބަލާބަލަން ހުރިހަސްވެއެވެ.

މިސްތަކުންގެ ތެރޭއިން ގިނަބަޔަކު، އެމީހުން މިނިވަންވެ ދުނިޔެވީގެންވުމާއެކުވެސް ބަޔާޒުތަކުން ނަގައިގަނެވުނުގޮތުން ބޮޑުދިރިތަކަށް ހުރަސްއެޅި ބަންދުވެއެވެ. އަދި އޭނާއަށް އެކަން އިހުސާސްވެސް ނުވެއެވެ.

އަދި އޭނާ ހިލުރަކީ ހަރުގަނޑު މިނިވަންވުގެން ވުމަލީ ބޮޑެތިވުސް މިނިވަންވުގެންވުމަށް ތާޖީމްކުރާ ކަމެއްކަމަށްނެވެ! ދުރުން އޭނާ އެގޮތުގައި ހުރި ހާދިސާތަކަށް ބުރުމުކޮށް ގޮތްނިންމާ، ފައިސާވާރާއެވެ.

*****

25- ލިބަރަލް ފިކުރު އާއި ޑިމޮކްރަސީގެ ބޮޑަށް ވަރުގަދަވުން އާއި މިނިވަންކަން އާއި ޤައުމިއްޔަތު

އިނގިރޭސީގެ މީހުންގެ ތެރެއިން ލިބަރަލިޒަމްގެ ފިކުރާ އެންމެ ޖޭމްސް މިލް ދިޔަބާރާތު، ލިބަރަލިޒަމްއަކީ ނަފުސާނީ ވާހަކަ ކުރިއަރުވާ ބޭސްފަދަ ކުރިހެއްދި، ވާހަކަކުރަނީ ވަރުގަދަ ކުރާނެ ގޮތުން ކަމުގައިވާ ބާރުގަދަ ވިސްނުންތައް: "ތިޔަ އަހަރެން މިފަދަބޯހީން ދުނިޔެ ލިބަރަލިޒަމްއަކީ ނުރައްކާ."

އޭނާގެ ހިތުން އެބުނީ ތެދެކެވެ. އެހެނީ އޭނާ ލިބަރަލިޒަމް އިން ނުކީ އޭނާއަށް ބާރަކަށްވި ބޭނުންވާ މިންވަރާ. ދެން ބާރުކަމާއެކު ރަޙުމެއް ނުވަތަ ރަޙުމުގެ ތަރުކީބެވެ. އަދި އޭނާ އެވާހަކަ ހިސާބު، ލިބަރަލިޒަމްއާއި އެކަލަކަށް އޭނާގެ ނަފުސަކަށް ކުރިއަރުވައިދީފިއެވެ. އަދި ލިބަރަލިޒަމްގެ ބައިވަރު ޚަރަޖެއްކާއި ޤާނޫނުތަކާ ކަނޑައެޅުމުގެ ތަރުތީބު ވީއެވެ.

އޭނާއަކީ ދީނުގެ މިޒާނެއް ބައްޓަމަށް ދީނުން ބާރުވެއްޖެއެވެ. އަދި ދުނިޔާވީ ކަމެއް މިޒާނަކީ ދުނިޔާވީ ކަމެކެވެ. އަދި ސިޔާސީ ނިޒާމާއި ދީނުގެ ބައިގެ ކަނޑައެޅުންތަކެވެ. ރަސްމީ ވިސްނުމުން ކަނޑައެޅުމުގެ ޤާނޫނާއިލާއިން ހިމެނޭ ގޮތަށް ކުރުމެވެ. އަދި އޭނާގެ ބޭސިކު ރަޢުޔުތަކީ އޭނާގެ އަދިއެކަ އެދުން ފަރާތެއް، އަދި ދީނީ ޚަބަރު ކަމުގައި، އަދި މިސްރަކުގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ޤާނޫނެއް ދީނުގެ ވެރިކަމުގެ އަދާލަތާ ބައްޓަމުން ދީނީ ކަންކަމަށް އެކަމެއް ވަކިކޮށްލެވެ. އެކަން އެންމެ ބާރުލާއިރު އެކަމަށް ބައެއް އިޙްތިރާމްކަމާ ތަފާތުކަން އެކަމާ ދީނީ ކަމެއް ޤާނޫނުއަސާސީ ރާއްޖޭގައި ދެއްކިފައިވެ.

ލިބަރަލް ޑިމޮކްރަސީ ފައުންޑޭޝަން އުޅޭ މީހުން އާއި މުޢާމަލާތުތަކުން ރޭވި ގަވާއިދު ގޮތަށް. އެގޮތް ތަކެތީގައި އެގޮތުގެ ހުރިހާ ލިބިދޭނެއެވެ. އަސާސީގޮތުން ހަމަޖެހުނު ގޮތުގެ އަސާސަށް ބާރުއެޅިއެވެ. އަސާސީގޮތުން ކާނޫނީގޮތަކަށް ގޮތުގެ ބާރުއަޅާ ހުރެއެވެ. އަސާސީގޮތުން ކާމިޔާބު ގޮތުގެ ހަދާއިރު ހުރެއެވެ.

އެއީ ހުރިހާކަމަކާ ގުޅޭ ރަނގަޅު ގޮތުން ކާނޫނީ ހަދަން އަސާސީގޮތުން ގޮތެއް، އަދި ޖަމާޢަތްތައް ފަރާތްތަކުގެ ސަރަހައްދު ގުޅޭ ގޮތުން، އަދި މުޖުތަމަޢުގެ ސިޔާސީ ހަރަކާތްތަކުން ފެނުނު ހެދުމަށް ޙައްޤުވާ ގޮތްތަކެވެ. އަސާސީގޮތުން ހަމަޖެހުނު ނިޒާމުގެ ގޮތް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގައި (ލިބަރަލް ޑިމޮކްރަސީގެ ފައުންޑޭޝަން) ހުރެއެވެ.

އެއީ ކާމިލު ބާރުތަކުން ބިނާވާ ހުރިހާ ލިބަރަލް ގޮތް ގޮތުގައި ފައުންޑޭޝަން ހުރިހާގޮތަކެވެ. އަދި އާންމު ޙައްޤުތައް ނަގައި އަސާސީ ހުރިހާގޮތެވެ. ކާމިލު ހަމަހަމަ ހުރިހާ ބަދަލުގައި ޝައުޤުވެރިއެވެ. ނަމަވެސް ހުރިހުން ލިބަރަލް ގޮތުގެ އަސާސީގޮތް ޚިޔާލު ފައުންޑޭޝަނެއް، އެގޮތް އަސާސީގޮތުގެ ކާނޫނު ހިންގާ ކުރިއެވެ.

އަދި އެގޮތް ޝައުޤުވެރިން ހިތްވާ ހަމަ ހުރިހާ ބަޔަކާ ގުޅޭ ހުރިހާ ދިރާސާކުރި އެގޮތް ލިބަރަލް ގޮތުގައި ބަލާ، އަދި ހުރިހާ މީހުން ޝަރީޢަތުގައި ހަމަހަމަ ބަދަލު ކުރުމަށް ގޮވާލައެވެ. އަދި ހުރިހާ ސިޔާސީ ވިސްނުން ދިރާސާ ކުރުމާ އަސާސީ ލިބަރަލް ގޮތުގެ ފަރާތްތައް، އަދި ޙައްޤުތަކުން ފަރުދުން ހުރިހާގޮތުގައި ބަދަލުވެއެވެ.

އެހާ މީހުން ބިނާވި ހުރިހާކަމުގެ އަސާސީގޮތާއި، ވެރިކަމާ ފުރިހަމަކަމުގެ އެއް، އެއްބަސްވުމުގެ ވެރިން އިސްކަންދޭ ސިޔާސީ ހަމަތަކުގެ ތެރެއިން ހިފަހައްޓަމުންނެވެ.

އެގޮތުން ލިބަރަލިޒަމްއިން އޭނާއަށް ހޯއްދަ ދިނިވަންކަމުގެ މާނަ އެކަނި ނަމާ، ދެން އެފިކުރުގެ އަހުލުވެރިން އެއްބަސްވާ ޤަބޫލު ކަނޑައަޅާ އެކަށަކަށަކަމުން ބަރާބަރު މިހާގެ މިސާލަކީ: "އިސްލާމް" ތަރުޖަމާކުރެވޭ ސަލާމަތްކަމާއި (ސުލްހު ބަލާ) އަމާންތެރިކަމުގެ މާނަ ނަގާ، އޭގެ ވަރަށްގެން އެނބުރޭ މަޤުބޫލުކަން އިސްލާމްކަން ތަޤްލީދުކުރާ މިހާގެ މިސާލެވެ. އޭނާ އިސްލާމްދީނުގެ ޒަވާއިދުތަކާއި، ޢާއިލީ އަސްލުތަކާއި ނަހުސްތަކަށް ބަލުމެއް ނުދެއްވެވެ.

ފަހު މިއީ އިސްލާމްދީނަށް ފަސާދަކުރަން ވައްދާފަދައިވާ ކަމެކެވެ. އަދި ކުރިން ގެނައި ކަންތައް އެއީ ލިބަރަލިޒަމްއަށް ވައްދާފަދައިވާ ކަމެކެވެ. މުސްލިމުންނަށްޓަކައި އޭގެ ބަދިރުތަކާއި، މާނަތަކުގެ އިންތިކާލު ހަމައެކަނި އެންމެ ފުރަތަމައިގެ ފުރުމައްގެ މަސައްކަތް ތަޢާރުފްކުރުން މިގޮތުގެ ފަލްސަފާތަކެއް ނުޖެހެވެ. އޭނާއަށް އެޖެހެއްޖެ ބޭރުގެ ވަނުވާ ގޮތަށް ގަވާއިދު ހިފަހައްޓާ ދެން ފޯރުކޮށް މިހާ ދިރާސާކުރުމުގެ ބަދަލު ނުވެއެވެ.

ލިބަރަލިޒަމްގެ މުޙާދަރާ އެންޓަރުޕްރައިޒް ބޮޑުން އިސްތިސްނާވެގެންވާ މާނަތަކެވެ. އެސްޓްރޮނޮމަރ ފުރަތަމަ އުނިކުރަނީ ސަރުކާރުތަކަށާ ފުރާތަން، އަދި މުޚްތަޞަރަށް އެއްކޮށްވާކަމަށް އިޖުތިމާޢީއްޔަތު ނުހުރެވެ. އޭގެ ބަޔަކަށް މުސްލިމުންގެ ނަޞްރުތަކާއި ނަޞްރުތަކާއި ހިފެހެއްޓެވެ...

ލިބަރަލިޒަމްގެ ގިނަ ބައެއް އުމުރުން އެކުގެ ފިކުރުގެ ކަމެއް، އަދި އެއީ ޚާޞްކޮށް ބަސްކަމެއް އަދި ޢަމަލުކަމެއް ވެސް ނެތެވެ...

މިފަދައިންވާ މިހާ ހަރުލާ ހުންނަ އަސްލެއް ނުވެއެވެ. އެގޮތުން އެއްފަހަރު އޭނާ ޤަރާރުކުރާ ކަމެއް އަނެއް ފަހަރު ބާޠިލުކޮށްލައެވެ. އޭނާގެ ޚާޞް މަސްލަހަތު ނިޔާކުރާ ގޮތަކަށެވެ...

އޭގީ ޖިލުކުރު ޤަބޫލުކުރެވޭން އުޅޭ ގިނަބަޔަކު ދައުލަތްތަކާއި، ވެރިންނާއި، ސަރުކާރުތަކާއި، މީޑިއާއާއި، އަދި އާމުންގެ އަމިއްލަ ނަފުސުތަކަށްވެސް: އަނިޔާކުރުމާއި، ދޮގުހެދުމާއި، ޖަލަށްލާ ހައްޔަރުކުރުމާއި، ޒަޚަމްކުރުން މެރުމާއި، ދުޝްމަނުންނާދި ވާހަކަދައްކާ ލިޔުން މަސާކުރުންފަދަ ކަންތައް ހުއްދަކުރާ ގޮތަށެވެ. އޭގީ މިކަންކަމީ ދިވެހިރަޔަތުގެ ޤަވާއިދުތަކާ އަސާސީތަކާއި ދިމާނުވާ ކަންތަކެއްކަމަށް ވިޔަސްވެއެވެ. މި ވެރިން އެފިލްމުން ނަގަނީ ހަމައެކަނި އަމިއްލަ އެދުންތަކެއް ބޭނުންޖެހޭ ވަރަށްވެ...

*****

26- ޤައުމުގައި ހިނގާދިޔަ ފާޙިޝްކަމާއި އެކުވެރިކަމުގެ ހެޔޮ ނުބައިކަމެއް އަދިސްފަލަވަނީ ލިބިގަތް ވިސްނުމުން

ޤައުމުގައި ހިނގި ކަންތައް ފިލުވި އިއްޔެގެ ގޮތުން އަދިސްފަލަވަނީ، އަދި އޭގެ އަހުލުވެރިންގެ ގާތަށް الله ތަޢާލާ ރަސޫލުން ފޮނުއްވާ، ފޮތްތަށް ބާވައިލައްވާ، އުފާވެރިކަމުގެ ކަންތައް ލިބިގަތް ބިރުގެ ސަބަބުތަކާއި، އޭގެ އަސްލުތަކުގައި ހިމެނިގެންނެވެ.

ލިބިގަތްކަމެއް އެއަށް ވާސިލްކުރާ ފާލަންކަމުގެއެވެ. الله އާއި އެކަލާނގެ ނަބިއްޔުން ކަނޑައެޅުމަށް ހުރިހާ އިސްލާމް ދުނިޔޭގެ މުސްލިމުންނަށް އެކިކަހަލަ ދިރާސާކުރުމުގެ ގޮތުންނެވެ...

އެގޮތުން ލޫޠުގެ ޤައުމުގެ ވެރިން ޤަބޫލުކުރި ކަމަކީ ޖިންސީ މިނިވަންކަމެވެ. އަދި އެކަމަށް އަސާސް ކަނޑައެޅުމުން އެދިގެންގެ ބޮޑުކަމަކީ އެއީ ހިންގިޔާއަށް ފުރިއެވެ.

އެގޮތުން ފިރިހެނުން ފިރިހެނުންނާ ކައިވެނިކުރުން ބަލައިގަނެފައިވާ އާދައަކަށް ވެގެންދިޔައިރު، އެއީ ކުރިން އަންހެނުން އަންހެނުންނާ ކައިވެނިކުރުމާއި، އަންހެނުންގެ ފުރަތަމަ ވަޒީފާ ބެލެނިވެރިކަން ހުއްޓާ ކުރިމަތިން ފެނިގެންނެވެ. އަދި އެއްޖިންސުގެ ފާޙިޝް ކަންތައް ފެނިގެންދިޔައީ، އެއްވެސް ވަންހަނާވުމެއް ނެތި ސީދާކުރުމުގެ ނަތީޖާ ކުރިއަށްދިޔަ ބަދަލުތަކުން ފެނިގެނެވެ. الله ތަޢާލާ ވަޙީކުރައްވައެވެ:

﴿أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ ٱلسَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِى نَادِيكُمُ ٱلْمُنكَرَ ۖ﴾ [العنكبوت: 29]

"ހަމަކަށަވަރުން، ތިޔަބައިމީހުން ފިރިހެނުން ގާތަށް (އަންހެން ދޫކޮށްލައިގެން) ދަނީ ހެއްޔެވެ؟ އަދި ތިޔަބައިމީހުން މަގުފޭރި، ތިޔަބައިމީހުންގެ ނާދީތަކުގައި މުންކަރާތަށް އަރައިގަންނަމުންދަނީ ހެއްޔެވެ؟"

އެބަހީ: ފާޅުގައި އިޖްތިމާޢުގައި ފާޙިޝް ކަންތަކަށް އަރައިގަތުމެވެ. އެކަންތައް އިސްތިމްރާރުވެ، އެކަމަށް އިންކާރުކުރާ ބަޔަކު މަދު ބައެއްކަމުގައި ފެއްޓުމުން ތަންތަން ފެތުރި ޢާއްމުވިއެވެ! އެއީ ލޫޠުގެ ޤައުމުގެ މީހުންނެވެ.

އެހެންވެ ދަޢުވަތުގެ ޖަވާބު ބަޔާންކުރައްވާ ﷲ ތަޢާލާ ވަޙީކުރައްވައެވެ:

﴿وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوۡمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَخۡرِجُوهُم مِّن قَرۡيَتِكُمۡۖ إِنَّهُمۡ أُنَاسٞ يَتَطَهَّرُونَ ٨٢﴾ [الأعراف: 82]

"އެކަލޭގެފާނުގެ ޤައުމުގެ މީހުންގެ ޖަވާބު ކަމުގައި އެއުރެން މިހެން ބުނުން ނޫނީ ނުވެއެވެ: ކަލޭމެންގެ ރަށުން، އެއުރެން (އެބަހީ: ލޫޠުގެފާނާއި، އެކަލޭގެފާނަށް އީމާންވެގެން ތިބިމީހުން) ބޭރުކޮށްލާށެވެ! ހަމަކަށަވަރުން، އެއުރެންނަކީ، ޠާހިރުވެގަނެގެން އުޅޭ ބައެކެވެ!"

ގިނަ ބޮޑުބައިގަނޑުގެ ފަރާތުން، ނާދިރު މަދު ބައިގަނޑަށް ގެންދެވޭ މިފަދައިން ނުބުނެވޭނެއެވެ.

މިފަދައިން، (އެއްޖިންސުން ގުޅުން ހިންގުމަށް) ޝަހުވަތްވާ މީހުން މިއަދު ބޭނުންވާގޮސް ކަމަކީ އެމީހުންގެ ޙައްޤުވާ ވަންހަނާކަމުގެން ލިބުން މުޖުތަމަޢު މަޢުބޫރުކުރިއަ ނުދިނުމެވެ! އަދި އެމީހުންނަކީ ބޮޑުދާއިރާއި ވިސްނުމާއި،

ކުރުން މައްސަލައަކަށްވާނީ ނަޞޭޙަތް އާދައިން ބާރުނުވާ ބައެއްކަމުގައި ޖެހެމުންނެވެ
ބަލައިގަތުމެވެ! އަދި އެމީހުން އެއްޗިހިސަކީ ލިބުނުމުގައި ލިއިރުނގާ ތަނެއް އަށްހުރިހާ
ނުވަތަ ކަމު އަށްހުރިހާ ލިބުނުމަކަށް ކަމެއްކުރަން ބޭނުންކުރުމެވެ!

އަންނަބިއްޔު (ޝުޢައިބު ޢަލައިހިއްސަލާމް) އިޞްލާހީ މިނިވަންކަމާއި އެއީ
ސިޔާސީ ދާއިރާގެ ތަފްސީލު މިހެން އެދުނު ކަށަވަރެވެ. އެއީ ކާބަފައިން އަޅުކަންކުރި
މުދަލު، އާއި ބޭނުންވާ މަޤާމު -އެއްވެސް އަޅުކަން ނުވަތަ ހަމަޖެހުން ލިބެނީ ފައިދާހުރި
ނުވަތަ ބާރުތައް ހިފެހެއްޓުމަށް- ގެންދެވޭ ގޮތުގެ ތަފްޞީލެވެ.

ﷲ ތަޢާލާ ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿قَالُواْ يَٰشُعَيۡبُ أَصَلَوٰتُكَ تَأۡمُرُكَ أَن نَّتۡرُكَ مَا يَعۡبُدُ ءَابَآؤُنَآ أَوۡ أَن نَّفۡعَلَ فِيٓ أَمۡوَٰلِنَا مَا نَشَٰٓؤُاْۖ إِنَّكَ لَأَنتَ ٱلۡحَلِيمُ ٱلرَّشِيدُ ٨٧﴾ [هود: 87]

"އެމީހުން ބުނެއެވެ: އޭ ޝުޢައިބުއެވެ! އަހަރުމެންގެ ކާބަފައިން އަޅުކަންކުރި ތަކެތިކަމަށް އަޅުކަންކުރުން ދޫކޮށްލަން، އަދި އަހަރުމެންގެ މުދަލުގައި އަހަރުމެން ބޭނުންވާގޮތަށް ހިންގުން ދޫކޮށްލުމަށް ކަލޭގެ ނަމާދު ކަލޭއަށް އަމުރުކުރަނީ ހެއްޔެވެ؟! އެހެންނަމަ ފަހެ ކަލޭ ތިޔައީ މާ ކަންކަން ދަންނަ، ހެޔޮބުއްދި މީހާ ވިއްޔާއެވެ!"

އެޅަ: ޝީބާ ގޮތަ ކަންތަކަކީ ފުރިހަމަ ސަލާމަ ބައްދަލުވުމުގެ ނަތީޖާއެއް ނޫނެވެ.

މިވަގުތަކުގެ މިނިވަންކަމީ މިއަދު ޖެހިލުންކުރުވާ އިގުތިސާދީ ދިރިއުޅުމަށް ކުރެވިފައެވެ. ކިހާ ނަސްލަކާއި ދުނިޔަވީ ތަރައްޤީކާއި ސިޔާސީ ތަޢުލީމާއި، ޖަމާޢަތުގެ ކިތަންމެ ދުރުދިޔަސްވެއެވެ.

އަންޞާރީން ދީނީ މިނިވަންކަން، އެއީ ދުޝްމިނުންގެ ހާޖަތުން ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم އަށް ހުރަހެއް ކަންތައްތަކެވެ. އެއީ އަނިޔާވެރިންގެ ދީނުން ބޭރުކޮށް އަނބުރާ ކުފުރަށް ދުރުކުރުމާމެދު އެމީހުން އުއްމީދު ކަނޑާލިފައިވުމެވެ. ދެން އަނިޔާވެރިން ގެންނަވި ޙިޔާރަތް އެމީހުން އިސްލާމްދީނުގެ ތަރައްޤީއަށް، އެމީހުން ދިނި ޤަބީލާތަކުން އިސްލާމްދީނުގެ އަނިޔާވެރިން ހުރަހެޅިއެވެ.

އެދުވަސް އަހަރުގެ ދުނިޔެއަށް އެއްބަޔާ އަނިޔާވެރިންނާއި އެމީހުންނާ ވިޔަސް އިމާންވާނީއެވެ. އަންޞާރީ އަނިޔާވެރިން އެމީހުންނާއި އިމާންވާނީއެވެ! އެއީ ދީނީދަދު ކާފިރުކަން އެއްޗަކަށް އިސްލާމްދީނުގެ ކަރާމާތް ކުރެއެވެ. އިބްނު ޢަރަބު، ދަރުދުގެ އަރިހުން، އިބްނު ޢައްބާސްގެ އަރިހުން ރިވާކުރެއްވިއެވެ:

"ދީނަރިޝްވަތް، الله ގެ ރަސޫލާއަށް ދުނިޔެ، ދަރުކާގެ އަނބުގެ މުއްސަނދި މީހަކުގައި ހަދައިދިނުމަށް ވަޢުދުވިއެވެ. ހަމަ އެޖަމާޢަތް އަނިޔާވެރިން ބޭނުންކުރިވާ އަންހެނާ ކައިވެނިކުރިހުރަހެއް، އަނިޔާވެރިންގެ ފަހަރު ޢާއިލާއަށް ދެމަފިރިން ވަޢުދުވިއެވެ. އެމީހުން ބުނެފި:

"އޭ މުޙައްމަދުއެވެ! މިހިރީހަކަށް އަހަރުމެންގެ ފާރުވެރިން ކަލާއަހެވެ. ކަލޭ ހަމައެކަނި ކަންދޮންވިކަމާ އަހަރުމެންގެ އިލާހުންތަކަށް ބަދުބަސްބުނުން ދޫކޮށްލާނީއެވެ! އެއްވެސް ނުބައިގޮތަކަށް އިލާހުންގެ ވާހަކަ ނުދައްކާށެވެ! ދެން

އެގޮތަށްވެސް ކަލޭ އެއްބަސް ނުވެއްޖެނަމަ އަހަރުމެން ކަލޭއަށް ހުރަހަޅާނީ އެންމެ ކަލެކެވެ. އެގޮތުގައި ކަލޭއަށާއި އަހަރުމެންނަށްވެސް މަސްލަހަތުވާނެއެވެ."

އެއީ ކޮންކަލެއްތޯ އެކަށީގެން އެއްސާވުމުން އެދިހުރުން ބުނީއެވެ:

"ކަލޭ އަހަރުމެންގެ އިލާހުންތަކަށް -ލާތާއި ޢުއްޒާއަށް- އެއްއަހަރު އަޅުކަންކުރާށެވެ! އޭރުން އަނެއްއަހަރު އަހަރުމެން ކަލޭގެ އިލާހަށް އަޅުކަންކުރާނަމެވެ!"

ދެން އެކަލޭގެފާނު ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ:

"ތިމަންކަލޭގެފާނުގެ ވަޙީ ރައްބުގެ ބަސްފުޅުން ތިޔަކަމާމެދު އެއްޗެއް އަންނަންދެންނެވެ."

ދެން ތަޢާލާ ސޫރަތުން ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿قُلْ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلْكَـٰفِرُونَ ۝١﴾ [الكافرون: 1]

"ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވާށެވެ: އޭ މިތިބި ކާފިރުންނޭވެ!" މިސޫރަތެވެ.

އަދި الله ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿قُلْ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ تَأْمُرُوٓنِّىٓ أَعْبُدُ أَيُّهَا ٱلْجَـٰهِلُونَ ۝٦٤ وَلَقَدْ أُوحِىَ إِلَيْكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَـٰسِرِينَ ۝٦٥ بَلِ ٱللَّهَ فَٱعْبُدْ وَكُن مِّنَ ٱلشَّـٰكِرِينَ ۝٦٦﴾ [الزمر: 64-66]

"ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވާނެވެ. އޭދިތިބަ ޖާހިލުންނާވެ. ކަލޭފުން އަހުރެންނަށް ތިޔަ އަމުރުކުރަނީ الله ނޫން ފަރާތަކަށް އަޅުކަންކުރަން ހެއްޔެވެ؟ ހަމަކަށަވަރުން، ކަލޭގެފާނަށާއި، ކަލޭގެފާނުގެ ކުރީގެ ރަސޫލުންނަށް ވަޙީކުރެއްވިގެންވަނީ: ތިޔަ ބޭކަލަކު ޝަރީކުކޮށްފިނަމަ، ތިޔަ ބޭކަލެއްގެ ޢަމަލުތައް ކަށަވަރުންވެސް ބާޠިލުވާނެވެ. އަދި އޭރުން ތިޔަ ކަލޭގެފާނު ވާނީ ގެއްލި ހާލުވެގެންވާ މީހުންގެ ތެރެއިންކަން ކަށަވަރެވެ. އަދި ކިޔެއްތަ! ހަމައެކަނި الله އަށް ކަލޭގެފާނު އަޅުކަންކުރައްވާށެވެ! އަދި ޝުކުރު ކުރާމީހުންގެ ތެރެއިން ކަލޭގެފާނު ވެވަޑައިގަންނަވާށެވެ!"

މިއަސާސްގެ ވަރަށް އުއްމަތްތަކުގައި އައިސްފައިވާ ހުރިހާ (ބާޠިލު) ބަޔާންތަކާއި ފިކުރުތައް ރައްދުވަނީ ބުއްދީގެ ބަރުޖިފުލުކުރުމުނެވެ. އެއީ ނަބިއްޔުންނާ އިދިރިޔާކަމިސްތެއެވެ. ދުން ސެކިއުލަރިޒަމާއި ލިބަރަލިޒަމް އެކަންމަކަން ބިންގާއާއި، ފަރުދުންގެ ބުއްދިވެރިކަން ގޮސްތަކަން ނުބައިކަމަން ދޫކޮށްލުމުގެ އިބްލީސް ފިރުޢައުނެވެ! އަދި އެކަމަކު ބުދުބާނޫނާ އަދަބައި ދީނުން ބަޔައްޗެހިވިއެވެ!

މިއީ ލިބަރަލިޒަމްގެ ހުރިހާ ވައްތަރެއް ޤަބޫލުކުރި ކަންތައްތަކެވެ. ނަމަވެސް އެފިކުރަށް އިމާންވާ މީހުންނަކީ އޭގެ ކުރިން އޮތީ ބިދުޢަތުގެ އަހުލުވެރިންނެވެ. އޭގެ މުޢުތަޒިލާ ކުރިއަށްދިޔަ އޮޅުވާލި ފަލްސަފީ ޢަޤީދާއާއި ގުޅުވާލާފައި ވާކަމެވެ. ދުން އޮޅުވާލި ލިބަރަލިޒަމްގެ ކުރީގެ އަސާސް ދެއްކުމަށް ބަލައިލުމުން ބިދުޢަތުގެ ފަލްސަފާ ބަލައިލާން ބައްޔާފާ ހުރި ފިކުރުތަކުގެ އަސާސް އޮޅުވާލާގެ ރިޝްތާ ފެނިގެންދެއެވެ.

ކުރިން އަމަލުކުރަމުން ޓޯންގެ އަޑީގާއެއް -ބާރުލާ އަޑީގާއެއްވިއަސް- އޭގެ އަސަރު އަވަސް ޖަބުރުކުރާ އަޑީގާއަށް ކުރެއެވެ. ސަބަބަކީ އަޑީގާއެއްވިއަސް ބާރުލާ އަޑީގާއެއްވިއަސްގެއެވެ. އެގޮތުން އޭގެ އަސަރު ބެއްޓިގަތި ހަރުކާ ހުރެއެވެ. ފަސޭހަކަމާއެކު އެއަސަރު ފިލުވާނުލެވެއެވެ...

*****

27- މަޖުމަޢުން ތަސްވަރުން ފިކުރުތައް އެދޭނަމަ، ޝުބުހައި ފިކުރުތައްވިޔަސް އެއީ ސުބުހާއްކަން އެނގޭނެ އިޙްސާސްތަކުން ވިސްނުމުގެ މަސްލަހަތު ގަތުވަގެން

މަޖުމަޢުން ތަރުތީބުވެފައިވާ ހަދުވަރުތަކުން ހަދުވަރުތައް ފިކުރުތަކަށް ނަގާ މިހާ، އެއްވެސް އިސްތިސްނާއެއް ނެތި ކޮންމެ ފިކުރެއްގެ މައްޗަށްވެސް އެނާ ޤަބޫލުވާންޖެހެއެވެ. ނުބައި ފިކުރެއްވިޔަސްމެއެވެ. އެހެނީ ނުބައި ކަންތައް، ހަދުވަރުތަކުން ހަދުވަރުތައް މަޖުމަޢުން ތާނަގަ އެއީ (ސޯޝަލިޒަމް) ތަނެއްނުގަނެވޭނެއެވެ!

މިހެންވެ ބައެއް ސިޔާސީ ހާލަތުތަކުގެ ކޮންމެ ފިކުރެއްވެސް ފުރަތަމަ ފުރިހަމަކުރާނީ ހަމަ ފިޔަވަ ސިޔާސީ ބާރުވެރިކަމުގެ ފަސްޖެހުމެއް މަސައްކަތް ކުރަނީއެވެ. ދީން އެކަނި ކޮށްގެން މަޖުމަޢުން އެއްކޮޅުކަން ދެކޭނީ އެއަށް އިތުރުކަމެއް ދެކުން ބޭސް ދޫކޮށް ފިކުރު ބޭނުމެއްނުވެއެވެ!

އެއީ އެފިކުރުގެ ނިމުން ހަމަ ފުރަތަމަ ފެނިއިރު އޮތް ނަސްރީގެންނެވެ. އެފިކުރު ނިމުމުގައި އޮތީ ގޮވުމެއް، ފެށުމުގައި އަޔިނަމަ އެހާ އެފިކުރަކީ އިސްލާމުކޮށް ނުބައިކުރީހެވެ!

އެމްޑީން ބުރުޖުވާއި، ތަރިތަކާއި، ގެރިއަކު އަޑުކަންކުރުން، އެގެ ކުރީކާލު ފުރަތަމަ ފުރުސަތު އަޑުކަމުއްކަމުގައި ނުވެއެވެ. ސަލާމާ އިންސާނާ ގޮވައިގެން ނުބައިކަމަށް ކޮއްޗަކީ ދުވެގެން ނުދެއެވެ! ނަމަވެސް މަޖުމަޢުން ހަދުވަރުތަކުން ހަދުވަރުތަކާ ފިއަވަތަކުގެ ނިޔަތެއް. އެއީ އެނާ ނަފްރަތްތެރިކުރުވުމެއްނުވި މައިތިރިކޮށްގެން ގެންދަނީ ގެންނެވެ...

އެހެނީ އެޝަހީދާނުގެ މަގަކީ އަންދިރިވެގެންވާ މަގެއްވެ! އެހެންވެ ތަޢުލީމާ ބޭރަށްޖެހިކަން ފިލުވާދީ ތަރުބިޔަތުކުރުވަން ޖެހެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖެއަށްވެސް މިގެ ތުރުގަރުނުއްވަރު ކުރިން، އެނގެރޭޒާގެ ބޮޑުންނަން އެފިލާތު ނިމިގެންދާނީ އެއްޗިންސްތުން ގުޅުން ހިންގުން ހެއްދުރާކޮށް ސަރުކާރުތަކުން، އާއްމު ބަޔަކާއެކައި ނޫނީ ރިޕޯޓުކުރެއްވުމުގެ މަތިން ފިރިހެނުންނާ ކައިވެނިކުރުން، ޕީސްފުރުޖެހެވެރިވެސް ފިރިހެނުގެ އަތުންބެއް ގޮތަށް އެހެން ފިރިހެނުން އިތުރުކުރުވި، އަންހެނުވެސް އެހެން އަންހެނުން އިތުރުކުރުވި، އަދި ހަމައެކަނި ކުރިމަތިފަރާތައި ގުރަމަތީގެ ކޯޓު ފުރުވާފަރާއި ދެން އެއްކޯސް ޤަރާރުތަކުން ހުއްޓުވުމަށް ހުކުރުމަހަކަން އެވެރިނަންހަ އެނގުނުގަމަ މިފިކުރަން ދަޢުވަތުދެއް ފާއިމު ނުވީހެވެ!

އެވެރިން މިފިކުރުގެ ފުރުން އައިގޮތް ނަގައިގަތެވެ. ނަމަވެސް ފިކުރު ނިމިގެންދާނުގޮތް އެމީހުންނަށް ނަގައިނުގަނެވެއެވެ. އަދި ބޮއްޑީގެ ބަޔޫފަތި ކޮބައިކަމެއް، ބޮއްޑީ އަބަދުވެސްދާނީ ކަސްތަލުފަތުކަން ނުއްޗޫނުވެގެން ކުރިއަށްކަމާއި، ފަހަތަށް އެނބުރި ދިއުމަހި ބޮއްޑީގެ ނިޔާމުގައިވާކަމެއް ތޫނުކަން އެމީހުންނަށް ނަގައިނުގަތެވެ.

އަދި ޝަހީދާނާ، ފަހަތުގައިހުރެގެން އޮޅާ ހަމަޖެހުއްސަހެގެން ލޯބައި ގެންދަމުންދާނެވެ. އެހެންގޮސް ސަރުހަ ފިޔަވަތުހުރި އިންސާނަކު ނުދާނާ ހިސާބަކަށް އޮޅާ ގޮސް ނިމިއްޖައުމަން ދާންދެނެވެ.

*****

28- ދީނުގެ މައުސޫލަތަކާގުޅު ވާހަކަދެއްކުމާއި، ނުބައި ލީޑަރުންގެ ދަތުރުން އެލީޑަރުންގެ ސިޔާސަތަށް ބާރުދޭން އުމައްސަލަ ނަހައިގެން ވާހަކަދެއްކުމު މުޅިން ތަފާތު ދަރަޖައެއް

އާއްމު މިސްތަކުން ޙިއްލުކުރަން، އިތުރުގެވިރުންވެސް އެކަމާގުޅޭ އާދިލުވި އެންމެ ނުރައްކާތެރި ކަމެކޭ:

ދީނުގެ މައުސޫލަތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި މައުސޫލަކާއިގުޅޭ އެކަށީގެން ވާހަކަދެއްކުމާއި، މަގުދުރުގެނުބައި އަސާސަތަކުގެ ދަރުން އެއާމެދު ބަދުބޮޑުކޮށް ވާހަކަދެއްކުމާ މިދެކަމީ މުޅިން ތަފާތުވެގެންވާ ދަރަޖައެއްގައިވާކަމެކެވެ!

އެމައުސޫލަތަކަށް ދަރަޖަތްތަކައިވެސް ހުކުމުކުރުން ނުވަތަ އިންކާރުކުރުން ހުއްދަވާ މައުސޫލަތައްކަމުގައި ވިސްނަވައިގެން -މިސާލަކަށް އަސްލުސުންނަތާ ގުޅޭ ބައެއް މައުސޫލުތަކެއް- ފަދަ އެކެއް ޗާތަމައި އެކަމާމެދު ބަދުބޮޑުކޮށް ވާހަކަދެއްކުމީ ވަކިކަމެކެވެ. ނަމަވެސް ލިބަރަލް އަސާސްތަކުގެތެރޭގައިވާ ފިރިހަމަކުރުމާއި އިންކާރުކުރުން ހަމަހަމަކަން ނުވަތަ މިނިވަންކަން ދޭހަކުރުމުގެ ދަރުން އެއާމެދު ވާހަކަދެއްކުމާ ބަދުބޮޑުކޮށް، މިއުސޫލުތަކުގެ ދިރިހަ އުޅުމުގެ އަދުގަދަކުރުވައިދިނުން އެއާ ދިމާވާ ފުޅާ ޚިޔާރުކޮށް ގަދަކުރުމަކީ؛ އެލިބަރަލް އަސާސް ބާއްޖަކަތަކުން ބާރުދީ، އެއަށް ދެވޭ ބާއިދާކުރެވެ!...

ޑިރިޖީނޮލް އޮދުވާލާގަތައިވާ ތޯކު ކަލްޗަރަލްބަސް ނުވަތަ ކެވުންތެރިކަމާއި އޮރިޖިނަލް ބަހުގެ އުސޫލު ޖަވާރިހުގެ އިސްތިއުމާލު، ދެން މިބާ ގޮސްތަކައި ހަމައެކަނި އުޖާވާރިޔަން ޝަނާރިހާ މުސްކުން ވާހަކަތެރިކުން ދިނަލްކޮށްތަކައި، ތޯކު އެއްޗަކަން މިބާ ކަމުދިޔުމުގައިވާ ކަމަށް، އަދި މިބާބުގައި ވާހަކަތަކީ ހުރިހާ ވާހަކަތައްކަމަށް ދަރުވާލަތުގަ ކުރުވާނެކަމެއް ނޫނެވެ!

ވަރު މިއީ ނޫނީގެ ކަމަށް ހުރިކަން، އަދި ބަސްފުޅުގެ ސޫރަ ދަށްކާއިގެން ކުރިޔަށް ގެންގުޅުނީކޮންމެފަދަވެ! އެހެނީ ދޫކު އުސޫލުތަކުގައި އޮތް އެންމެ ޖަވާރިޔަތީ އެއިން ވަކިކުރުވާނެ އެއްޗެއް ނޫނެވެ!

ކަންކަން ވަޒަންކޮށް ހަމަކުރުމުގެ ފިޔަވަޅު އެންމެ އަވަހަށް ނާޒުކު ފިޔަވަޅުގެ ބޭރުއިންނާ ކަމެކެވެ!

*****

29- ބުއްދީގެ ފުރިހަމަކަމާއެކު އުމުރު ކުރުވެގެންވުމުގެ ހިކްމަތާއި، އަދި ކުރީގައި އުޅުނު އިންސާނުންގެ އުމުރު ދިގުމުއްދަތު

الله ތަޢާލާ އިންސާނާގެ ހަޔާތުގައި އާނާއަށް އަދުރުފުރިޔާގެ ގަސްނަގާ، ބުއްދީގެ ފުރިހަމަކަމާއެކު އުމުރު ކުރުވެގެންވުމުގެ ހިކްމަތްތަކެއް ލައްވާފައިވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ބުއްދީގެ ފުރިހަމަކަމާއެކު އުމުރު ދިގުވުން އެކަލާނގެ އިންސާނާއަށް ދެއްވިނަމަ އާދަމް ޢަލައިހިއްސަލާމް، ނޫޙް ޢަލައިހިއްސަލާމް، ހަމަ ހަމައެކަނި!

އަދި އެކަލާނގެ އާދަމަށް ދިނީ ބުއްދިއެއް ދެއްވިނަމަ ގަނޑު ދިގު އުމުރަކާއެކު ބުއްދި އެނބުރިގެން ގޮސް ޖެހޭ ދުނިޔޭގެ ކަންތައް ނުވާނެއެވެ. އެއީ ކަލަންކަމުގެ މިޤާން ހިފެހެއްޓިގެންވާނެއެވެ.

ނަމަވެސް އިންސާނާގެ ބުއްދި އުނިވެއްޖެނަމަ؛ އަދުރުވެގެންވާ ގޮތަށް ވަޒީފާ ހިފާގެ އާދަމަށް ރަނގަޅަށް ނަގައިދެނިވެއެވެ. އާދަމް އާދާގެ ދީން އުނިވަނީއެވެ.

އެހެންކަމުން ބުއްދި ފުރިހަމަވުމާއެކު އުމުރު ކުރުވެގެން ގޮސް ދީނާއި ދުނިޔޭގެ ކަންތައް އިސްލާހުވެއެވެ.

އަންމަ ކުރީގައި އުޅުނު އިންސާނުންގެ އުމުރު ދިގުވެގެންވިއެވެ. އެއީ އެމީހުންގެ ކުރިން އިސްލާމީ އުއްމަތަށްވުރެން އެމީހުންނަށް ވާރުތަވެގެން ދީނުފުޅާ އިސްލާމް މަދުވެގެންވުމުންނެވެ. އެއީ އެމީހުންގެ ކުރިން އުމުރު މިސްރުކަމުން މަދުވެ، އަދި އިންސާނީ ދަރިފަސްކޮޅު ހަށިގަނޑުގެ ގާތްވެގެންވުމުންނެވެ. (އެގޮ ސަރަހައްދު އެމީހުން ގިނަދުވަހު ދުނިޔެ އުޅޭ ކަންކަން ތަޖުރިބާކޮށް އިލްމު ހާސިލް ބޭނުންކުރެއެވެ.)

ދެންފަހެ ފަހުން އަދި މީސްތަކުންގެ ގޮތުގައި ކުރީގެ މީހުންގެ ކިބައިން ވާރުތަވެގެން އިތުރުވަމުން ގިނަވެގެންވީހިނދު، ބުދު އުފެދުމާއެކު ޝިރުކު ކުރުމުން ފަސާދަވިއެވެ. އައި ކަޅުންގެ މީޒާންގެ ހަމަހަމަކަން ނިގުޅައިގަނެވުނީއެވެ.

އެހެނީ ދީން އިސްލާމަކީ ބުއްދިއާއި އެކުގައެވެ. އުޅުނު ދިރުވާދީނެއްކަމުންނެވެ.

އެގޮތުން ނޫޙުގެ ޤައުމުގެ ދިރިއުޅުނު އަހުލުވެރި ޞާލިޙުމީހުންނަކީ ފައިދާއެއް ނުވެއެވެ. އެމީހުންނަށް އެއްޗެއް ފަރުވާ ނުލިބުނެވެ. ޝިރުކަކީ، އެދީން ގޮތްދޫކޮށް ދެކެވޭ ބައިވެއެވެ.

ފަހެ ކަލާނގެ ބޭނުމީ ސުބްޙާނަހޫ ހިނގާނޭގޮތް އިންސާނާ ވުޖޫދުގައި ގެނައުމުގެ ފުރަތަމަ މަޤްޞަދު ބަޔާނުކުރައްވަމުން އިރުޝާދުކުރައްވައެވެ:

﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ٥٦﴾ [الذاريات: 56]

"ތިމަންއިލާހު ޖިންނީންނާއި އިންސީން، ތިމަން އިލާހަށް އަޅުކަން ކުރަން މެނުވީ ނުހައްދަވަމެވެ."

ވަކިގައި -ޤުރުއާނާއި ސުންނަތުގައި- ބަޔާނު ކުރެވިގެންވާ ގޮތުގައި ދީނީ ޙުކުމްތަކަށް އުޅުމު ދިރިއުޅުމަކީ މަދަރަ ތަޢުރީފުކުރެވޭތަން އަޅުކަން ނުދިނުމަކެވެ. ހެޔޮކަމާއި ބާރުއުފުލުމުގެ ހިތުން މަޤްބޫލުކުރެވޭ ތަޢުރީފުކުރައްވާކަމުގައެވެ. އެހެނީ ޤާނޫނަކީ ބަޔާން ތިބޭނު އެއްވެސް ނުބައިކަމެއް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

*****

30- އަޖައިބުވެރި ފެނިގެން ބަހެއް ހިތްދަތިކަމުގެ ފަރުސަލާމާތި، ދުޝްމަނުން އަސާސަކު އެކަން ނަގައިންޒީގެންދިޔަކަމުދު ހިތާމަކުރާނީތޯ!

އިންސާނިއްޔަތު އެއިން ރަނގަޅުވެ އިސްލާހުވެގެންދާ އެއްވެސް ފިކުރެއް ދުންޔާގައި އެކަމެއް ނުވަތަ އާދޭ އަސްލުވާ ގޮތަށް ވެސް ނުވެއެވެ.

ދުވައްހިރަކު ނުވަތަ ފިލާސަފާތަކަށް ބޮޑުކަމުގައިވާ ރަނގަޅު މަތިވެރި ހިތްވަރުދޭކަމުގައި އަޖައިބުވެރިކަމާ ވީމާ، ފަހެ ދުޝްމަނުން އަޑާ އެކަން ދޭނުގެންނަން ތާރިހުރިކާމުދު އަޑާގެ ނަތީޖާއަށް ހިތާމަކުރަނީއެވެ!

ﷲ ތަޢާލާ ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿وَتِلْكَ ٱلْأَمْثَٰلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۖ وَمَا يَعْقِلُهَآ إِلَّا ٱلْعَٰلِمُونَ ﴿٤٣﴾﴾ [العنكبوت: 43]

"އަދި އެ މިސާލުތައް ތިމަންއިލާހު މީސްތަކުންނަށް ޖަހުއްސަވަމެވެ. އަދި އިލްމުވެރިންނަށް މެނުވީ، އެ މިސާލުތައް ނުވިސްނާނެތެވެ."

*****

31- ޤަބޫލުފުޅުކުރާ ފިކުރާ ޚިލާފުވާ ގޮތަށްވާ ބުދުތަކެއްކަމުގައި މަތިއަރާ، ނުވެންނަކަމަށް ހަދާން އުފެދުނު ބުއްދިއާއި ފިކުރަތަކާއި ބާރުލިބިގެންވާ ކަސްތޮޅުތަކެއް ނަފްސު ދަނޑިވަޅުތަކުގައި އެއްބަސްވެއްޖެއް ހުރިކަމުން ފެންނަނީ

އިންސާނާ އޭނާގެ އަމިއްލަ ނަފްސަށް އޮޅުވާލާ، އޭނާގެ ބުއްދިއަށް ކުރިދިނުމަކީ ބައްޔެއް ވާސިލުވުން ފަދަ ޙާލަތެއްކަމާ ކަމެކެވެ. ނަފްސުގެ ކިބައިވެރިކަމަކީ އުނދަގޫވެގެންވާ ދަތި ކަމެކެވެ. އިންސާނާ އާދޭ ސަބަބުން ދުރައެރެކިރި، ނަފްސަށް ޙާޟިރުވެއެވެ ހަމަޖެހުމެއް ނުލިބެއެވެ.

ދެން އޭނާ ތަދުވެސް، ކުށްވެރިވާކަމުގެ އިޙްސާސްވެ، އޭނާ ޤަބޫލުކުރާ ގޮތަކާއި ޚިލާފުގޮތަކާއި ފިކުރުއަރާ ބުއްދިއާތޯ ފަތަޖެހޭގޮތް އޭރާގާ، އެބުއްދިތަކާ އިހުމާލުކުރާ އޭނާގެ ބުއްދިގެ މައްޗަށް ބާރުވެގަނެއެވެ...

ކާމިޔާބީގެ ތެރެއިންވެސް ނަފްސު ގަދަވާ ތަކެތި އަޅުން ނަގާގޮތަށް، އިޚްލާޞްތެރިކަމުން ނަގަނީ ނަފްސުތެރޭ ގަދަވެ އެދޭ އެއްޗެކެވެ. އޭނާ އެދިގަތުމާ ކިތަންމެ ކާމިޔާބުކޮށްދޭ އެދުންތަކުގައި އޭނާގެ ހަމަޖެހުންނުލިބެއެވެ!؟

މިއާއެކުވެސް ބުއްދިއަކީ އަދި ފިކުރަކަށްވެސް ގަދަވެގަންނަ އެއްޗެކެވެ. އެހެން އުޅުމުގައި އާދޭ ކަސްތޮޅުތަކުން ނަފްސާޖެހިލައެވެ. ދެން އިންސާނާ އެއިން ދުރަށްދުވާ ގޮތްތަކާ ބުއްދިގޮތްތަކުން، އޭނާގެ ކުރިމަތީގައި ގޮތްތަކާ ހޯދަމުންދާ ބަލާތަކުގެ އަދި ވަގުތުތަކުގައި ބުއްދިއާއި ނަފްސަށް ހުރަހެއް ފެންނާނެއެވެ. ދެން އާދޭ ސަބަބުން

އާންގެ ކިބައިގައި ސަޤާފަތާއި، ދުއަރަށްކުރިއުރުމުގެ މި ދިރުމާ، އަދި ވަރުވާރުތަކަށާއި ގާވަފިކުރުމުގެ ޝަރުޢީ އިރުސާދުކުރަންތެރިއެވެ.

މިސްރުންތަކަށް އިނާރާތުގާ ވިރުތާ ހިނދުކަށްތުރުކުމަގައި، ނުވަތަ ކަރުބާރު ބިދުގަނަ ދަނޑުވަރުދަތުގައިވެ. ދުވަ ތަނަވަސް ދިހިއްޔާއި އަދުރުގެ ސަބަބުން ތުރުވިގެންވާ ބަލިދާތަށް، އިނާސް ސޮއިތާހިނދު ވަރަށް ގިނަފަރާތު ހާމަވެ ތުރުވެއެވެ.

﴿هُوَ ٱلَّذِي يُسَيِّرُكُمۡ فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا كُنتُمۡ فِي ٱلۡفُلۡكِ وَجَرَيۡنَ بِهِم بِرِيحٖ طَيِّبَةٖ وَفَرِحُواْ بِهَا جَآءَتۡهَا رِيحٌ عَاصِفٞ وَجَآءَهُمُ ٱلۡمَوۡجُ مِن كُلِّ مَكَانٖ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ أُحِيطَ بِهِمۡ دَعَوُاْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ لَئِنۡ أَنجَيۡتَنَا مِنۡ هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ٢٢﴾ [يونس: 22]

"އެކަލާނގެއީ، އެއްގަމާއި، ކަނޑުގައި، ތިޔަބައިމީހުން ދަތުރުކުރުއްވަވާ ހިނގަވައިދެއްވާ ރަސްކަލާނގެއެވެ. ދެން ތިޔަބައިމީހުން، ނަވެއް އަރައި ނަވަ ހެޔޮ ވައިރޯޅިއަކާއެކު އެއުރެންނާއިގެން އެ ނަވަ ދުއްވައިގަތުމުން، އެކަމާ އެއުރެން އުފާކުރަނިކޮށް ދިއްބައި، އެ ނަވަށް ތޫފާނުގަދަ ކޮށިގަނޑެއްކަން ހުރިހާ ފަރާތަކުން އެއުރެންނާ ދިމާއަށް ރާޅުތައް އައިސް އެއުރެން ހާސްވެގެންދާނަމަ ހިފާ، އެކަލާނގެއަށް އިޚްލާޞްތެރި ހިތްތަކުން ދުޢާކޮށް، الله އަށް އެއުރެން ދުޢާ ކުރެއެވެ. މިކަމުން، އިބަރުސްކަރާގެ އަޅުން ސަލާމަތްކުރައްވައިފިނަމަ، ހަމަކަށަވަރުން، ޝުކުރުކުރާ މީހުންގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ވާހުށީމެވެ."

*****

32- ދަރި އުނދަގޫ ޒުވާނުން، ނުވަތަ ފިލައިދާނުން އަދި ނިކުމެތިން ލިބި ނުވަތަ ފިލައިދާނުން ޒަޢީފުވެރިކަން ފިލުވުމަށް ބަދަލުވުން ގެނައުމާއި!

ދަރި އުނދަގޫ ބަލިވެރިޔަކަށް ދިމާވުމުން، ނުވަތަ އުނަގެއް ފިލައިދާނުން، އަދި ނިކުމެތިކަމެއް ލިބުމުން ނުވަތަ ނިކުމެތި ނިވެދެރަވުމުން ޒަޢީފުވެރިކަމުންދާ ފިލުވައިދެއް ބަދަލުވެ ތަޢާރުޒުވުން ގެނައުމާއި!

ހާލުގައި ޖެހި މަޖުބޫރުވެގެންވާ މީހާގެ ޢިލްތިޖާއެއްކަމާއި ތަޞައްވުރު ބޯދަށްފަރާ ގެއްލުންތަކެއް ކުރިމަތިވެގެން އުނަގެން ނުވާނެ.

ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم ވަނީ ތިރީސްހަތަރުވަރަކަށް ޢަޤީދާކަމެއް ވަރަށް ގިނައިން މުޢާމަލާތާއި ނިޢުމަތްތަކުން ބަދަލުވެރިވުމަށްވެފައެވެ. ދުނިޔޭގެ ސަލާމަތުން ހިމާޔަތާއި އެކުލެވިގެންވާ ހުރަސްތަކަށް ފިލުވައިދީފައެވެ.

އިބްނު ޝިހާބު ވިދާޅުވިއެވެ: އަހަރެންނަށް ސަޢީދު ބުނެދީ މުސައްޔިބު ރިވާކުރައްވައިފިއެވެ: ޝަރީފު ބިން އުމައްޔާ ވިދާޅުވިއެވެ:

"ﷲ ގަންދެއްވުމުގައި! ﷲ ގެ ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلم އަހަރެންނަށް އެދުނުވިއްޔާ ދެއްވަމުން ގެންދެވީ އެކަމަކުކަމާއި އަހަރެންނާ ގާތުގައި މީސްތަކުންގެ ތެރެއިން އެންމެ ރުޅިއަންނަ ނަކަވެތިވެރިޔާ މީހާއެވެ! ދެންވެސް މީސްތަކުންގެ ތެރެއިން އަހަރެން އެންމެ ލޯބިވާ މީހާކަމުގައި އެކަމަކަށް ވެއްޖެއެވެ ދަންނަން އެކަމަކަށް އަހަރެންނަށް ދެއްވަމުން ގެންދަވައެވެ."

އެކަމަކަށް ރަޙްމު ބިން ހިޖުރަތުވެސް އުދުވަރަކު ގެރިބަކަރި ޖަމަލުން ސަތޭކަ، އަނބިކާބުވެސް ސަތޭކަ، އަންހެނުންވެސް ސަތޭކަ ދެއްވިއެވެ.

މިކަމަކީ ނަޒަރިއްޔާތަކުގެ ބަލިކަރިކަން ދަންނަ ހުރިހާ ބުއްދިވެރިން އެއްބަސްވާ ކަމެކެވެ. މިއީ "އަފްލާޠޫން" (Plato) ގެ "ޑަޔަލޮގްސް" (Dialogues) ފޮތުގައި ވެސް ޒާހިރުކުރާ ކަމެކެވެ. އަދި "އަރިސްޓޯ" (Aristotle) ގެ "ދި ޕޮއެޓިކްސް" (Poetics) ގެ ހަވަނަ ޗެޕްޓަރުގައިވެސް ގެނައުމެވެ.

އެފުރުން މިއަށް ނަންދީނީ ނަޒަރިއްޔާތަކަށް ތަސައްވުރީ ގެންސްގެން ދަރުބާރުތަކުން ނަޒަރިއްޔާ ޖާގަދޭކަށެވެ...

*****

33- ދުނިޔަވީ ކަންކަމުގައި ވިސްނުންތޫނުވާ ހުވަފެނުތަކާއި، އަދި ދީނީ ކަންކަމާއި އަޚްލާޤުގެ ބަޔާންކޮށްދެއްވާފައިވާ އަދުލުވެރިކަމުގެ ފާޑުކިޔުމާ ކަމުއްމުން

އިތުރު ދަރަޖަތަކަކަށްވާ ބީދައިން، މައުލޫމާތުތަކާ ގުޅޭ ޖާހިލުކަމަކީވެސް ތަފާތު ދަރަޖަތަކަށް ކަމެކެވެ.

އެންމެ ބޮޑުވެގެންވާ އަދި އެންމެ ނުރައްކާ ޖާހިލުކަމަކީ: އިންސާނާ ހަލާކުކުރެއްވުމާ އަދި ވުޖޫދުގައި ހެއްދެވުން ސަބަބާ ގުޅިގެންވާ ދީނުގެ ޙަޤީޤަތްތަކާމެދު ޖާހިލުވުމެވެ.

ބޮއްޑިއާއި ދުނިޔަވީ މަޢުރިފަތުގެ އަހުލުވެރިންގެ ގިނަބަޔަކު، ޙަޤީޤަތުގައި މިނިވަންވެގެންވާ ނަމަވެސް ވަރުގެ މަޤްބޫލުކަމާއި ބަޔާންކޮށްކަމަށް ދުނިޔެއަކަށް ނަގައިގަތުމުން ބޮޑުދިކަމަށް ބަންދުވެގެންވާ ބައެކެވެ!

އެމީހުންނަކީ މިހަކަން އެކަން މަނާކުރާ އެއްސަބަބެވެ: މާއްދީ ނުވަތަ ހަޔާތާ އިތުރުމަކުން ވަކި ބާބެއްގައި އެކަން އެއްޗެސް ކަސްތަކާއެއްކޮށް ވިސްނާ ފިކުރުކުރުމުގައި އެވެ، އެކަމުގެ ނަފްސާނީ ހެޔޮލަފާކަމެއްގެ އެއްޗެއް ދުނިޔަވީ ދަރުމަ އާދައި އެކަން ޙަޤީޤަތްތައް، ދީން އެކަން ހިތްޕުޅު އެކަމާ ދުރުން އިތުރުމަކުވާނެ ނަމަވެސް ހިންގާ ބޮޑުވެ ބަދަލު ދިރިއުޅުމާ މެދުވެރިވެއެވެ.

މިއީ އިތުރުމަކުގެ އަސްލުމަކުގައިވެސް ނުވާނެކަމެވެ. ދީން އޭގެ ފަރުދީ ނަޒަރުގެ ކަންތައްތަކުގައި ވެސް ހަރުހަމަކަމެއްތޯ!؟

الله ތަޢާލާ ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿يَعۡلَمُونَ ظَٰهِرٗا مِّنَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُمۡ عَنِ ٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ غَٰفِلُونَ ٧﴾ [الروم: 7]

"އެމީހުންނަށް އެނގެނީ ދުނިޔޭގެ ހަޔާތުގެ ބޭރުފުށުން ތަންކޮޅެކެވެ. އަދި އެމީހުން އެވަނީ އާޚިރަތާމެދު މުޅިން ގާފިލުވެ، ކަންއޮތްގޮތް ނޭނގިއެވެ."

މާއްދީކަންތައް ފުރިހަމައަށް ބަރާބަރަށް ނަގައިގަންފުވަޔާ އާދޭ ފުރަޞަތުގައިވާ ކަންތައް ހަމަ އެތްކޮންފުރިކާއި ބެއްދިން އާސާއަން ނަގައިގަންފުވާކަމަން މާނަކުރިޔަށްފިޔަނުކަމުއް ނޫނެވެ! ދެން އެއަނބުރުގައި ވިސްނުންތެރިކަމުގެ ބޮޑުފިލިކަމަކީ އެވިސްނުންތެރިކަމުގެ މާހައުލާ ގުޅިގެންނާ މުނާސަބަތާ ގޮތަށްވާ ކަމުގެވެ. އިޖުތިމާޢީ އަސްލާމާއި، އަދި ހުރިހާ މާހައުލާ މުނާސަބުވާގޮތަށް ކަމެއްނޫނެވެ!

އެގޮތުން އިސްލާހަ ހުރިހާ ބަޔާންތައްވެސް އެމީހުންގެ ދުނިޔަވީކަމާދު މުޢާމަލާތްކުރި އެމީހުންގެ ދިރިއުޅުމާއި ޒަމާނާ އެއްގޮތަށެވެ. އެހެންގޮސް ޖާހިލިއްޔަތުގެ ޒަމާނުތަކުގައިވެސް ބޮޑުފިލި ދެރިވެރިންވިއެވެ. އެއީ އެމީހުންގެ ޖަބަރީތަކާއި ދިރިއުޅުމާ މުނާސަބުވާ ގޮތަށެވެ. ވަރުގެ ކަންކަމާއި، الله ގެ ކަލާމް ފުރުޤާނުން އެމީހުންގެ އޮޅުންފިލުވުމުގެ ވަނަކަން ގޮތެއް ދިނުމެވެ!

ކޮންމެ ޒަމާނެއްގައި އުޅުނު ބޮޑުފިލިމީހުން އެހެން ޒަމާނުތަކުގައި އުޅުނު ބޮޑުފިލި ދެރިވެރިންނާ އަޚްލާޤީތައްފިނަކަ ކޮންމެވެސް އެއްބަހަކަށް ގޮތެއް ދަޢުވާއިންނަކަމުގައިވާނެވެ! އަދި ފަހަކަށްއައި މުޅިއްހަދާ ޖާހިލިއްޔަތުކަމުގައިވެސް ފާޅުވެއެވެ.

ނަމަވެސް މިއަގާރިއްމަޔީ ގްލޯބަލް ރިޔުލުކަތް. އެހެނީ ކޮންމެ ޤައުމަކަށްވެސް އެޤައުމަކަށްވާ ގަވާޢިދު ޖަލްސާތައް، އެޤައުމެއްގެ ބައިވެރިވުންވެއެވެ.

މާއްދީއަރައްޤީ ތަރައްޤީވެގެންދާ ދުނިޔަވީ ހަޔާތުގެ ކަންކަމާއި ދީނީ މާނައެއް އެޤާރިއްޔަ މިހެން ޒަސްބާރިތު؛ ދުނިޔެ އިޤްތިޞާދީ ހަޔާތް -އާޚިރަތުގެ ދީނީއުޚުއްވަތުގެ ކަންތައްތަށް- މީޙުންނަކުރުގައި އާދާގެ ޘަޤާފަތާއި ތަހުޒީބުކަން ހަރު، ހުރިހާ ޤައުމުތަކާވާ ތަޢުލީމީ ސަޤާފީ ތަޢުޔީން މީޙުން އާދާގެ ޘަޤާފަތަށް ޙަޔާތުކުރަން ގެންދާތީ ހެދި ކަންކަމެއްކަމެވެ!؟

ޘަޤާފީތިރާ ސިޔާސީ ފިކުރުތަކުގަކުރު ފިލާސް މަދަރުސާތަކުން ހުސްވާކަން ނުކުރެވެއެވެ. އުޅެން ޖަދު އަހަރުމެންގެ ތަރުބިއްޔަތު ދަރިވަރުންގެ ތަޢުލީމާއި ޚިދުމަތް ބަދަލުވީ ސިޔާސަތު ޘަޤާފީހުންނެވެ!؟

ދުނިޔެ މިޒަމާނު، ހުރިހާކަމެއް ދުނިޔެވީގޮތަކަށް، ސާދާކަ ހުރިހާކަމެއްގެ ހަބަރުދުނިޔޭގެ ހަބަރު އިޚްލާ ދިރުމާކަން ދުނިޔާވީހާހިސާބަކުން ހަރިހަރުކަންނެއްވެއެވެ!؟...

އިބްނު ޚަލްދޫނު ކުރިން ދިޔަ އާދަމުގެ ތަޙްޒީބުތަކަކީ ވިދާޅުވިއެވެ:

"އަދިހުނަރަށް ދުނިޔާ އާޚިރަތުގެ ތަރައްޤީކުރަން އެނގެއެވެ. ނަމަވެސް އަދިހުނަށް ދީނުގެ ކަންތަކުގައިވެސް ތަރުޖަމާ ނުދަންނަ ބާރުލުންކަމުގައެވެ!"

އަލްޤަރަޟާވީ ބަޔާނު ވިދާޅުވިއެވެ:

"އަދިހުނުކޮށް މިހާރު ދުނިޔަވީ ކަންތަކުގައި ތަޢުލީމުހާމާއި ކުރަދުނަކަން މަޢުލޫމާތުން، އާދާގެ ނިޒާމުތަކުގެ މަޤާމަށް ދިޔަހަމަ ފުރުޞަތު ފުރުޞަތުތަކާފައި އާގެ ބަރުދަނުގެ ހަރަކާތް ލިބޭއަނބުރެވެ!

އެކަމަކު އެއީ އާދާއަށް ރަނގަޅުން ނަމާދުކުރަން ނޫނީ ހާލުގައެވެ!"

*****

34- ފިލްމުތަކާއި ޓީވީ ޗެނަލްތަކަކަށް ދިރިގެންދާ، އަދި އެހާ ފަސޭހައިން ބަދަލުވުމާ އެއްޗެއް ނޫން

ފިލްމުތަކަކީ މިހާރު ބޮޑުންނާ ގޮތެއް ހަދަން ވަކި މީހަކަށް މިލްކު ކުރެވޭ އެއްޗެއް ނޫނެވެ. އަދި ކިއްސާތަ، އެއީ އުއްމަތްތަކާއި، މުޖުތަމަޢުތަކާއި، ތާރީޚީ ރިގެން އަންނަ ޗެލެންޖަކަށް ދިމާވެގެންދާ އެއްޗެކެވެ. އެންމެ ޗެލެންޖް ނުވަތަ ދަތިތަކުން އެބަދަލުވުމަކީ ވާނުކަމެއް ނޫނެވެ.

އެގޮތުން ޗެލެންޖަކީ ވަސްދަން އެއްވަރެއްގެ ގޮތުން އެދުވުމަކީ ޑިސްޓަރބްކަން ހިފާހައްޓައިގެން ދިޔަބަސްރަން ދަރާސާއެވެ. އެއީ ބަދަލުކުރުމުގެ އުނދަގޫތަކުންނެވެ. އެހެންކަމުން އެބަދަލުކުރުމަށް ބޭނުންވާގެންސިއްޖޯމާއެވެ. އެހެން ކަންކަން ފުރިހަމަ ބަދަލުކުރުމަކީ ނަފުސުގައި އެއާލީ ފަސޭހަ ހަލުބަހުލަގާ ކަމެކެވެ.

މިއީ އަންނަހުން ފުރުޤުގައިވެސް ކަންތައްތަކުގެ ގޮތެވެ. ދަންފަހަ ޑިސްޓަރބްކަން ނަބިއްޔުންނާ ދަރަޖަތަކުން ހަނދާންކުރަމުންދާ، އެކަންތަކެއްގެ މައްސަލަ ބޭނުމެއް ގޮތުގައި ކަރުދާސް ބަލައިލާ ފިލްމުތަކާއިމެދު އަދި ކަންތައްތަކުން ކިޔަވަދިނުމަށްތޯއެވެ!؟ އެހެންމެ ފާއިދާ ހުދުންތަކެއް ބަދަލުކުރުމަށް އަދިކުރުކުރުވުނަމަ، ހަދަންޖެހުނު ކުރުމުގައި އެކަންކުރިހެވެ.

އަދި ވަރަށް ގިނަފަހަރު ފަރުދުންގެ އުޅުންތަކާއި ކަންކަން ކަނޑައަޅާ ޤަރާރުތަކުން މީޑިޔާ ގެނެސްދީފައެވެ. އެއީ އެކަންތަކުގެ މަޢުމޫލުން ދާނުގެއީ ނިމުން ހުށަހަޅާ ގޮތުގައި ޗިރިކޮށް، (ހަމަޔަކަށް ފުރުޞަތު) ބަދަލުވުމުގެ ޒަރިއާ ބެހެއްޓުމުންނެވެ.

ބުއްދިޒަމް ކަންކަމުގެ ފެށުން ދިވެހިކުރެއެވެ. އެކަމަކު ނިމުންބަކުގައި ކަސިތާރުވެގެންދެއެވެ.

ވިސްނުމާއި ބުއްދިން ރަނގަޅު ފިކުރެއް ފެނުމަކީ އަދި އެފިކުރުގެ ނިމުން ރަނގަޅުވެ ބަރުދާސްތުކަމަށް ދޫރަކުރާ ކަމެއް ނޫނެވެ! އެގޮތުން ނިމުން ދުރުވާ ވަރަކަން އެކަން ނަގައިގަންނަން ބުއްދި ކޮށިވެ ބަލިކަށިވެއެވެ.

ތަޖުރިބާ ވިސްނުމާއި، ތޮރުގެ ފެނުމާއި، އަޤްލުމާއި، އަތާއި މިޒުރާ އެއްކޮށް ޖަމަޢަތްތަކުން ކަރުދާސް ގަނޑެއްގައި ލިޔުންތެރިންނަށްވެސް؛ އެންމެ ކުޑަގާނަ ލިޔުންތެރިޔާ އެއާއެކުވެސް ކަރުދާހުގައި ތޯސްގެދުރިގެންވުމަން ބޭނުންޖެހެއެވެ. އެއީ އާދާގެ ތޮރުވަޅު ކަރުކަޅަ ދިޔަ ނުދިނުމަށެވެ.

ދުނިޔަށް އިންސާނާ ހުސްއެކަނި މިބުއްދި ހިފައިގެން، الله ތަޢާލާ ކުރަނާ ދެއްވާފައިވާ މަގު ބުނުމުއްސުރެ، ކަސްތާރުނުވާ މަގެއް ފެނިގެން ނިމުމާއި ހަމައަށްވާ ގޮތަށް ވާސިލުވާން އުޅޭނީ ކިހިނަކުންހެއްޔެވެ!؟...

ބުއްދިއާއި ވިސްނުން، އޫނާ ދާން އޮތް މަގު ދިގުކަމުގައިވާނަމަ، އޫނާއަށް އިރުސާލްވެސް ނުވާހާދު މަގުކަސްތާރުވެގެންދާނެއެވެ.

*****

35- الله ތަޢާލާގެ ހަމްދުކުރުމާއި ނަޞީޙަތުގެ ހިތްވަރު އެނގިގެން އެކަމަށްޓަކައި ބޭނުމާ މިހާރަށްވުރެ، ހިތްވަރު ނުނަގައިގެން ޝުކުރުގެ އުނިކަމެއް އެއްބަސްވެ، الله ގެ ރަޙްމަތްތެރިކަން އަރިހަށްކަނޑާ ވިދިވަ ތެދު ޒަބޫރުކަށް މިހާ މާތެޔެވެ

ރައްބާނީ ޙަދީޘްގައެއް، ހަމަ ގޮތުގައި ގެރަލްތަކުގައި އަދި ހަމަ ބޮޑުތަކެއް ކައިރީގައި މާއްދީގޮތުން ކަމާ ތަރުޖަމާ އިއްތިޙާދުވަނަމަ، ރަސޫލުންނާއި ސަލާމް ތޮތުގައި، ތަޤުވާއި އުފާވެރިކަމެއް، ސުވަރުގެއާއި ނަރަކަ ވެދުރުވެގެންވެދުގެ ފަރުދަށް ނުވެއެވެ! އަދި ކިޔުއްޔަ، އިލްމާއި ހިތްވަރުގައި ގާބިލާއި މަސްދޫދުގެ ފަރަދުއްވެސް އާރުން ނުވެއެވެ!

ސަލަފުންގެ އިލްމުވެރިން ގެދުކުރިގެއްސުރީ ބައިންކުރައްވަމުން ގެންދިޔަ ސަބަބު ބުނުމަކުން އެތައް ބުނުމަކުއް، ޙައްދިއަށް ނަގައިގަތުމާއި މާއްދީ ތަރުޖަމާކުރުމުން ޢާރުވެގެންވާ ކަމެވެ. އަދި އެތައް ތަންއްގައި ދީނާއި ޙައްދީގެ ރައްދާ ފުރުއަރާ، އުރުންއަރާ ގޮތުވެރިންއެވެ. އެއީ ވައްތަރުވެ އުރުންއަރާ މުޙިތި އެދުކަންތަކުގެ މެދުގައި ފައިސަފާކޮށް ވަކިކަރަން ބޭނުން ނުޖެހުނީވެ.

އަބޫއަރ ޖިނާދު ވިދާޅުވިއެވެ:

"ސުބްޙާނަކޮތާއި، ރަށްދު ގޮތަށް ވަރަށް ފިނަރިން ޙައްދީގެ ރައްދުން ވިސްނާގޮތް ހިލާފަށް އާދެއެވެ! އެއަށް ތަބާވުން ނޫނޭގޮތް މުސްލިމުންނަށް ނާންނަގުށްޖެވެ! އޭގެ ތެރެއިން އެއްކަމަކީ: ރަސޫލުﷲ ޙުދަ ފަސްގާނތީފައި، ނަމާދު ފަސްގާ ނުކުރުމެވެ..."

ﷲ ގެ ޙުކުމްތަކާއި ޝަރުޢުއްޔަތް ދިނަވަރަތު (ސޯއްބަ ޢަހުދުގެ) ޢަހުދާ އެއްބަސްވެއެވެ. އަދި ޢަހުދާއި ޚިލާފުވެ ބަޣާވާތްވުން މަރުވެ. އެކަން އެހެންވީ އަޅުވެރިކަމުގެ ބަޔަކަށްބެދި ހިއްޖަރަތްވުން ބާޠިލުކުރުމަށެވެ. އަދި އިޚްލާޞް ފުރިހަމަކަމުގެ ކުރިމަތިވާއި އިންސާނީ ނުކުތާތަކުގެ ބަދަލުގައި ބާޠިލުކުރުމަށެވެ.

ކުޑަ ކުއްޖެއް ނުވަތަ ހެޔޮވަރު ޒުވާނަކުވެސް، އޭނާގެ ބައްޕަ ކަމަކަށް އަމުރުކުރާ މަނާކޮށް، ދެން އޭނާ ނުކުމެ ބާރުގައިވެސް ބައްޕައަށް ހިއްވަރުދެއްވާފައި ޚިދުމަތްކުރެވެއެވެ. އޭނާ ނުކުމެ ބާރުގައިވެސް ބައްޕަގެ ބަސްފުޅުތަކަށް، އަދި މަސައްކަތްކުރިކަމުގެ ހިތްވަރު ދިނުމުގެ ބާރު އޭނާ ނުހިއްވަރުދިނެވެ. އަދި އޭނާ އޭނާއަށްވުރެ އިތުރުން ބަލިކަށި ބަޔަކު މިހާރު، ކަންކަމުގެ ނިމުން ހުންނާނެ ގޮތް ނުކުރެވިގެން ބައްޕަގެ ބަޔަކު ގޮތް އޭނާއަށް ނުކުރެވެއެވެ. އެހެންވެ އޭނާގެ ބައްޕަގެ ބަސްގެ ޙަރަކާތް އޭނާއަށް އެނގެއެވެ.

މިއީ އެއްޗިހެއްގެ، އެއްވަރެއްގެކަތުގެ ދަރަނޑުވެރިން ދަރުދުނިޔެއިން ނިކަމެތިކުރުގައި ހުރި ފަރާތެވެ. އެދުވުނުގެ ދަރުދުނިޔައި ހުރި ފަރާތްތަކީ ކުރު އުމުރުކަމެވެ. ދެންފަހު ހާލަތާއި މަސްދޫލުގެ ފަރާތުގެ ދިނުމަށް ކަމަށްވެގެން ވަރަށްއެއްވެއެވެ!؟

އަދި ހާލަތާއި މަސްދޫލު ދަރުދުނިޔާ އިތުރާއި، ކުރެދުނިޔަކާއި، ކަންކަން މަނާޖެހުނުގެ ފަރާތުގެ ހާލަތުވެސް ހިނގައިދިޔައެވެ!؟ އެކަމަނާގެ އިތުރުވުން އެއްވެސް އެއްޗެއް އެދިހުރިހިން ފުރިހަމަކަމަށް ހިތަދެކެވިއްޖެއެވެ.

ބައްދަލުވި ޢަހުދާއި، އިންސާނިއްޔަތާ ސަރަޙައްދާ ކަންތައްތަކުގެ ހިއްވަރުދިނުމަށް ނަގާފައިވާ ބޮޑު ޤަވާޢިދުތަކަށްވުރެ ނުވަތަ ކާމިޔާބު ބައްދަލުވުމާއި ބައްދަލުގެ ޢަހުދާ

އިއްތިޙާދުވާ ގޮތަށްކުރާ ހިތަމަންތަކަންތަކުގެ އުކަންތަކެއް ދަމިވެރިވެ ބޮޑުވެގެންވިއެވެ.
މިއީ އިޙާރީ ބަދުރުވެރިކަމާއި އިންސާފު ނިޔާކުރާގޮތެވެ.

އެގޮތުން އިންސާފާ އަދާލަތަށް ބަލައިލާއިރު އަޅުގަނޑު ބުނެ ދަޢުވާކުރަނީ އިސްލާމީ ބަލައިގަތުން

ހުރިހާ ޙައިޘިއްޔަތުން އިންސާފުވެރިވުމުގެ ގޮތުން ޙައިޘިއްޔަތުން އިންސާފާއި އަދުލު ލިބިއެވެ.

އެހެންނަމަވެސް، الله ގެ އަޅުތަކުނަށް ބޭނުންވާ ކުރި، އަދި ފުރިހަމަކަމާ ހިތްވަރާއި ބިނާވެފައިވާ

ދުނިޔަޔަށް ބައިދި ނިޔަތަށް އުނިކުރެވޭނެހެން އިހްސާސްކުރެވޭނެ؛ ހިތްވަރުވެރިވެ

އުނގެން ދަބަރުވެރިކަމުގެ الله ގެ ޝަރީޢަތުގައި މަޤާމުކުރެވޭނެހެންކަމެވެ!

އެހެން ގޮތަކުން ހުރިހާ الله އަށް އިޚްލާޞްތެރިވެ އެކަހެރިވުމުން އިބާދަތްކުރުން ފަރާތްތެރިވާ

ހުރިހާ ހުރިހާހެއްވެ.

އަސްލަކީ ދީނުގެ ދުނިޔެވީ ފަރާތްތަކުގެ ހަރަކާތް ހިނގާ ގޮތަކުން ބަލައިލާއިރު ދުނިޔަވީ ކުރުމަށް الله

ބައްލަ ޖަބަރުދޭއި ކަމަކަށް ބަދަލުކަމެވެ. ނަމަވެސް އިންސާނުގެ ކުރުވެރިކަމާ

ހުރިހާއި އެހެނިހެން ޙިކްމަތް ޖަމާޢަތުގެ ދެކިގެން ކަރުނަ ހިތްސާވާކަމާއި، ބަދުވާތަކާ

ބަދަލުވެރިކަމުގަ ހުރިހާ ކުރެވިއެވެ.

އެގޮތުން (މިސާލު ހިނގަމުންދާ) ފެށިގަތުމާއި ހިތްސާވާކަމާއި ދުނިޔެ، އަދި ނިކަމާ

ކައިރިވެގެން ހިތްސާވާކަމާއި ފަރާތަށް، އަދި ކުރިން އިސްލާމީ ނިޔަތާއި

ހިތްސާވާކަމާއި ތަފާތު ކުރަހާ އުފެދިގެން ހަދައެވެ. ދުނިޔޭ ނުހަނު ސަބަބުން އޭނާއަށް

ބައެއް އުނދަގުލާ ޝައްވާލް ގުޅުމަށް އަރައެވެ.

ކައުނު ފުރުސީއްސުތާ މިއަދާ ހަމައަށް އުޅެނީ ގެނބިލާމާކުގެ ސުކޫނުގައި އޭނާ ދިރިއުޅުއްވަމުން، އޭނާގެ ދިރުގެ އުމުރުން އެހެރިހާކަމެއް ފުސި ހަޔާތުވުމަށް ދެން ﷲ ތަޢާލާ ހަބަރުދާރުވާފައިވާ ގޮތް، އަދި އެމީހުން (ބަރްޒަޚް) ހިޔާތުވާ ކޮންމެ ދިރުކަމާއި ނުބައި ގަބުރުކުރުގައި އޭނާއަށް ހިސާބުކުރުވާ (ވިސްނައިގަތް) ހަނގުވޫގެން ދިރިއުޅޭނެވެ.

އެގޮތުން ހަދުބު ޝަރީފާއި ގުރުއާނާއި އުއްމަތާއި އެހެން މީހުން، ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم އެންމެ ރަހުމަތް މަސްޖިދުލް އަޤްޞާއަށް ވަޑައިގެންނަވާ އިސްރާ ރުއުޔާވިކަމުގެ ހަބަރުދާރުވިރިނދު އެކަކާގެފުން ދުރުގުކާސް ހަމަނުޖެހު މުރުކަސާ ވާހަކަދެއްކިކަމަށް ތުރުހަމުތެރިއެވެ. އެމީހުންގެ އުމުރު މިއަދާ ހަމައަށް ދިގުވިޔަސް އެއީ ހަމަ ވަގުތުކުޑަކަމެއްކަމަށް އެމީހުން ދަންނަހެވެ!

ނަމަވެސް އެމީހުން އަދި ތިރީހުކަން ތާރީހު ހުރިތަކެއް ނުވާ ޖަމާނެއްގައެވެ. އެމީހުންނަން އެހިތަކެއް ނުފެންނަމަށި އެކަން ކުރީން ނުވަތަ ފަހުން ވުޖޫދުވެގެން ނުވާކަމަށް މާނަކުރެވެކަތް ނޫނެވެ.

މިހެނެވ އިންސާނާ އޭނާގެ ބޭއިދި ހަޔާތާ، އުޖާޔި، އެއްގަމާއި ކަސްޖާއި ދިރިހުރި މަރުފުދުޅޭނޑަކާއި، އިސްތިދިރާ މީހުންގެ އަޤީދަކާގުނު ވިސްނާ ފިލުވުމަށް ﷲ ތަޢާލާ އިންސާނާއަށް އަމުރުކުރެއްވިއެވެ. އެއީ މުޢައްޖަރު ވަކިކަންކަމާގުނު އޭނާއަށް ހައިރާންކަން ވާތުތަކުރާ -އަދި ފަހަރެއްގައި އެކަމަންޖެކައި (ޖެއްދިއާ ދިމާސްވާޒިވެ) ތިރީވެސްކަންފުސް- އެހި ބެއްދި އާގެ ސަބަބުން ފުޖަބްދަރިއިނުމަށެވެ.

*****

36- ލިބޭބަލާ ފިޔަވަޅުގެ އަސާސަކީ ޤުރުއާނާ ބޮޑުކުރުމެއް، ޢަމަލުގެ ކަންކަން ބޭނުންކުރުން، ހައްދުފަހަނައެޅުމަކީ ދުނިޔަވީ މާއްދީމަޞްލަޙަތު ނޫނީ ވިސްނާ އަދި އިމާންކަމާ ފިޔަވަޅު ހިފާފާ މީހުންގެ ހުރި އާރާއި ހިތްފަހަތް ދަރަޖަކުރުމާއި އަޤީދާ ފިޔަވަޅު ތަރުތީބުކުރުމާ

މާއްދީ ތަޙްލީލުކުރުމުގައި ހައްދުފަހަނައެޅުމަކީ: ހިތުން އިމާންކަމާއި ދީންފެރިކަމުގެ ހުޅުކުޅު ނިޢުމަތާ ކިޔާ ޖެންގަނޑެވެ. މިހެންވެ ލިބޭބަލާ ފިޔަވަޅުން ވަންނަ ކޮންމެ މީހަކު ހިތުގައި ޚައިބަތް އިމާންކުރުމުގެ ބައި ބަލިކަރުވާން ފެށޭނެއެވެ. އެފަދައިންނެވެ އިލާހީ ޙިކުމަތުފުޅުތަކުން ޢަޤީދާ ހިތުގައި ނިކަމެތިވާނެއެވެ. އަދި (އާޚިރަތުގެ) ޢަޛާބާއި އުޤޫބާތު ޢަޤީދާގެ ހިތަށް ބާޒު ދެއްކުމެވެ.

އަދި ޢަޤީދާގެ ގޮތުގައި (ދުނިޔެމަތީގައި) އަވަސްކޮށް ލިބޭ މަސްލަޙަތުތަކާއި ފައިދާތައް ވަރަށްވެސް ބޮޑުވެ މަތިވެއެވެ!

ދީން އޭގެ ދަރުން ތާފަތި (އެއިން ދުނިޔަވި ފައިދާއެއް ޙާޞިލަ) ކޮށްދެކަމެއްވެސް ކުރުން މަސްލަހަތެއް ނާކަމަން، އާދައިގެ ކަމެއްކަމަށް ދެކެއެވެ. ޙަޤީޤަތުގައިވިޔަސް ވެރިހަމައެވެ.

މިހެންވެ އެމީހުންގެ ދުނިޔަމަތިންނެއް ޙާޞިލުކުރުމަށް، ބޮޑުސާޙިބުން، ބަދުން އަނާރާތްދީ، ރެދިފަތިރިޔުލްފެލްސް، މާއްދީއިޙްތިރާމްގެ އަރުލްފަތިރިޔުލްގެ ގޮތުގައި އެކަން ހުޅުވާ، ހަމަޖެހިގެންދާކަމެއް ނުވެއެވެ. މިއީ އެކަންތައްތަކުން ތާފަތި ކޮއްޅުވަރެއް ވާސިލްވާން އަތުވުން ގެނެވޭ އަދިއްލަތު ބަލާ އެހެން ހުއްދަ ބެލުމެވެ.

އެއީ: މީސްތަކުންގެ ބުއްދިތައް، ޒިޔާރަތްކުރުމުގެ ބައިވެރިވުމާއި އުނިކަންތަކުގައި މަސްއޫލިއްޔަތާ، އެކަންތައް މާބޮޑުކަންތަކެއްގެން ދެއްކުމަ އެދިފައިން އެގޮތް ތަފުސީލުކޮށް ފިޔަވަޅު ދިރާސާ ގޮތަކެވެ.

އަދި އެގޮތާ ފިޔަވަޅުތަކާއި އާދޭ އަހުލުވެރިންގެ ބައިވެރިވުމާއި އުނިކަންތަކެއް ފުރުޞަތުތަކަށްވެއެވެ. އެއީ ވަކިއެއްނޫ މީހުންގެ ބައިވެރިކަމާމެދު މަސްއޫލިއްޔަތުވެސްވެއެވެ. މިއީ ބޭރުގެ ސަރުކާރު މަސައްކަތް ތަރުތީބުގެ ނަތީޖާއެކެވެ.

އެގޮތުން ޖަމާޢަތްތަކުގެ ޗާރިވިލާގައި ޖަވާބުދާރީވުމަ، އެމީހުންގެ ތެރޭއިން ބޭރުގެ ރާއްޖެ ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ކަސްރަތު ގެއްލުންތަކާއި، ކައިރީގައި ވަކިވާގޮތް އެކަމަކާއި ބަރަސްދޭ ކަޑަ ދިރާސާކުރާއިރު ދޫދޫގޭއެވެ.

ބޭރުފިޔަވަޅު އެހެރީނަކަށް: ހުރިހާކަމަކާއި މިނިވަން ފިޔަވަޅުތަކަކީ އެއަށް އަމަލުކުރަން ތަޢުލީމީ ކަމުގެ ކަމެވެ. އަދި ސިޔާސީ ކަމަކަށްވާނެ (އާދޭ ސިޔާސީ ކަމާގުޅޭ) މިނިވަން ފިޔަވަޅުތަކަކީ އެހެންކަމުން ގޮތަށް ކަމުގެ ކަމެވެ. އެއީ އެހެން ކަމަކީ މަޢުލޫމާތު ދޭކަށް ވިޔަފާރިވެރިން އަސާސީ ސިޔާސީކަމެއް ފިޔަވަޅު އަދި އާދޭ ހިތްހަމަޖެހޭ ކަންތައް އެހެންނެވެ.

*****

37- ދީނުގެ ޙުކުމްތަކަކީ އެކަށީ އަންނަހުރިގޮތް ގުޅިފައިވާ ކަމެއްކަމުން އެއްބާރުލުމު ފުރިހަމަކުރުވާނެތީ އަސްލު ޙުކުމް ގެއްލުވާލާފައިވާނަމަ އަދި ސަލާމް ނަމަވެސް އަދި ސް ފުރަތަމަ ޙުކުމްގާބިލުވެސް ޝައްކެއް ވަރުގެ އަންނާނެ

ދީނުގެ ޙުކުމްތަކާމެދު ބޭރުފުށުން އިންސާނާ ކުރާ ތަޖްރިބާ އުކަންކަމާ ދިމާނުވެ ފުރުއަދުންވާކަން الله ތަޢާލާ ދެންނެވިދޭންވާނެއެވެ. އަދި އުކަލާނުގެ އަޚްލާޤީނިޒާމުން އުކަމުގެ ހަތަރުދުއްވާ، އަދި އެއްބަޔަކަށް ދިމާވެފައިވާން ނުވެސް އަދި ބޭނުންކުރުމަށް އަދުލުވެރިކަމާ އެންގެވިއެވެ.

އެހެންނަމަވެސް މެއްކައިން ފިޔަވައި ގޮތުގަ ބަޔަކު މުޝްރިކުންނަށް މައްކާއަށް ވަނުން، އެމުޝްރިކުން މައްކައިން ބޭރުކުރުމަށް ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم އަށް الله ތަޢާލާ އަމުރުކުރެއްވިއިރު ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّمَا ٱلْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا۟ ٱلْمَسْجِدَ ٱلْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَـٰذَا ۚ وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦٓ إِن شَآءَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾ ﴾ [التوبة: 28]

"އޭ އީމާންވެއްޖެ މީސްތަކުންނޫ! މުޝްރިކުންނަކީ، ނަޖިސް ބައެއްކަން ކަށަވަރެވެ. ފަހެ، މިއަހަރަށްފަހު، ބުރުމަތީޓަރިވެގެންވާ މިސްކިތާ އާއްރެން، ކައިރިވެއް ނުވާހުށިކަމެވެ! އަދި ޙާލުބޮޑުވުން، ފަގީރުވެވެދާނެކަމަށް ބިރުގަންނަނަމަ، ފަހެ، الله އިރާދަކުރައްވައިފިއްޔާ، އެކަލާނގެ ފަޟްލުވަންތަކަމުން، ތިޔަބައިމީހުން މުސްތަޣްނީ ކުރައްވައިފާނެއެވެ.

ހަމަކަށަވަރުން، الله އީ، މޮޅަށް ދެނެވޮޑިގެންވާ، ބަޔާންވަންތަ ރަސްކަލާނގެއެވެ."

(عَيْلَة) އަކީ ފަޤީރުކަމާއި، މަސްކަކާގެ ޙާޖަތު ބޭނުންތެރިކަމުން އިނދަޖެހިގެން ދިއުމެވެ. މިއީ މިއަދުރުހުރެ ބާވައިލުއްވުނުހުރު މުސްލިމުންގެ ނަފްސުތަކުގައި ހިނގި ކަންތަކެވެ.

الله ތަޢާލާ އެކަން ޤަބޫލުވެގެންވާކަން ބަޔާންކުރައްވާ، ނަމަވެސް އެކަން އެހެންވުމަކުން އުޅުއްވުމުގެ ސިއްރުކަމާއި ސަލާމަތްކަމުން މިއަދާއިހުރިހާ ނަފްސުތަކުން އަސާރުކުރާކަން ނުބައި ފާހަގަކުރުއްވިއެވެ! އެއީ އެއިން ކަމެއް ބަޔާނާކަކުން ވިދާސް ވެއެވެ.

އެހީ މިޤާމަށް ނާނގޭ ކަންތައް الله ދެންނެވިގެންވެއެވެ. އެހެންވެ އެކަލާނގެ އެނގެވި الله ތަޢާލާ މިޤަބާއިލުންނަން ފުރުހަތުތަކަން ދެއްވާނެކަމެވެ. ފުރުހަތުތަކުންވާހި ފަޤީރުކަން އައްމަން ފަރުވާއެވެ. އަދި الله ގެ ބުނުއްވުމުގެ ނިސްބަތުން އެކަލާނގެ މަތިވެރިވެގެންވާ ދިއްސުއްވެވިއްޔާނެއެވެ. "ހަމަކަށަވަރުން الله އީ މާތް ދެނެވޮޑިގެންވާ ޙިކުމަތްވަންތަ އިލާހެވެ."

އެބަހީ: މިޤަބާއިލުންނަށް އެބަރަކާ، އާގެ އަސަރުތަކާ ދެމުދާ (ދުނިޔަވީ މަސްލަޙަތުތަކާ) އިދިކޮޅުކަމާދުގެ މިޤަރާރު ފިޔަވަޅުތަކާސް އެކަލާނގެ ދެނެވޮޑިގެންވެއެވެ. އަދި ދީނާއި ދުނިޔޭގައި މިޤަބާއިލުންނަށް މަސްލަހަތަކުއްޓި ގޮތްކަމަށް މިޤަބާއިލުންގެ ޙިކުމަތް ނިޔާކަތާ ގޮތަށްފުޅު އެކަލާނގެއީ ހާދަމިއްޔާގެންވާ ޙިކުމަތުގެ ވެރިއެކެވެ.

އިބްނު ޢަރީފު އަލްޖަބަރީ ރިވާކުރެއްވިއެވެ. ސަޢީދު ބިން ޖުބައިރު ވިދާޅުވިއެވެ:

"ﷲ ތަޢާލާ މިއާޔަތް ބާވައިލެއްވިއިރު، ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلمގެ އަސްޙާބުންގެ މައްޗަށް އެކަން ދަތި އުނދަގޫކަމަކަށްވިއެވެ. އަދި އެބޭކަލުން ވިދާޅުވިއެވެ: "ދެން އަހަރުމެންގެ ކާބަފައިކޮޅާއި، ސާފާންތައް ގެންނާނީ ކޮންބައެއްހެއްޔެވެ!؟"

ދެން އެކަލާނގެ ބާވައިލެއްވިއެވެ: "އަދި ތިޔަބައިމީހުން، ފަޤީރުވެދާނެކަމަށް ބިރުގަންނަނަމަ، ފަހެ، ﷲ އިރާދަކުރައްވައިފިނަމަ، އެކަލާނގެ ފަޟްލުވަންތަކަމުން، ތިޔަބައިމީހުން މުއްސަނދި ކުރައްވައިދޭނެއެވެ."

އަދިވެސް އިބްނު ޢަރީފު އަލްޖަބަރީގެ ބަޔާގެ އަރިހުން، އިބްނު ޢައްބާސް ވިދާޅުވިކަމަށް ރިވާކުރެއްވިއެވެ:

"ﷲ ތަޢާލާ، މުޝްރިކުން މަސްޖިދުލް ޙަރާމުން ބޭރުކޮށްލެއްވިއިރު، މުއުމިނުންގެ ހިތްތަކަށް ޝައިޠާނާ ހިތާމަވެރިކަން ލައިދިނެވެ. އެކަލާގެ ބުންޏެވެ: "ދެން ތިޔަބައިމީހުން ކާނާ ކޮންތާކުން ހޯދާނީހެއްޔެވެ!؟ މުޝްރިކުން ބޭރުކޮށްލެވުނީ، ވިޔަފާރި ޤާފިލާތައް އުނިވުމުގެ ކިބައިން އުވައި ކަނޑައިފާނެއެވެ."

ދެން ﷲ ތަޢާލާ އެއާޔަތް ބާވައިލެއްވިއެވެ. ދެން އަހުލުކިތާބީންނާ ދެކޮޅަށް ހަނގުރާމަކުރުމަށް އެކަލާނގެ އަމުރުކުރެއްވިއެވެ. އަދި އެކަލާނގެ ފަޟްލުވަންތަކަމުން އެމީހުންނަށް ތަނަވަސްކަން ދެއްވިއެވެ."

އިސްލާމްދީނުގެ ހުކުމްތަކަކީ ގުޅިލާފުލިގެންވާ، އެކަކީ އަނެކަކީ ލާޒިމްކުރާ ގޮތަށްވާ ހުކުމްތަކެކެވެ. ފަރަޟުއްގައި الله ތަޢާލާ ހުކުމަކަށް އަމުރުކުރައްވާ، އަދި އެހުކުމުން އަންނަ ނުދެވޭ އަސަރުތައް އެއާ ބޭރުކުރުން ވަކިވެގެންވާ އެހެން ހުކުމްތަކުން ބަދަލުދުއްވާލާދޭނެ ވެދާނެއެވެ.

އެއީ މިތަނުގައިވާގޮތުން، މައްސަލައިން މުޝްރިކުން ބޭރުކުރުމަށާ އަމުރުކުރެވުނެވެ. އަދި އެއިން އަންނަ ގެއްލުމާއި ފަޤީރުކަން ޖިހާދުގެ ސަބަބުން އެކަލާނގެ ދުރުކުރައްވާނެއެވެ. ދެންފަހު މީސްތަކުން އަނެއް ހުކުމްގައި ފަރުވާކުޑަކޮށްލުމާ، އަދި އެކަމުގައިވާ الله ގެ އަމުރުފުޅަށް ބޯނުލަނބައިދީނަމަ އޮލިހުން ބުނެއެވެ: "الله އަހަރުމެންނަން ޚަބަރުދެއްވި ކަންތައް ކޮބާހެއްތޯ!?"

އެކަންތައް އެހެންވެވުގެ ސަބަބަކީ الله ގެ ހުރިހާ އަމުރުފުޅުތަކުގައި ހިކުމަތާދު އުއްމަތަށް ފަރުވާކުޑަކުރެވެ. الله ތަޢާލާއަށް އިޝްތިރާކްތަކާއި ހުކުމްތަކާއި، ކަންކަން ގުޅުވާލެއްވުމާއި، އަޅުތަކުންގެ ކަންކަން ތަރުތީބުކުރެއްވުން ހެއްދެވުމެއް ވެއެވެ. އެކަލާނގެ ފިލާވައި އެއިން ހަނދާންކަން އެފަދައިން އެހުރިހާކަމެއް ދުވާޖެހުމުގެ ވާހަކަތަކެއް ދޫނުވެ!

*****

38- ލިބަރަލް ފިކުރުގައި އާޚިރަތުގެ ކަންކަމާމެދު ވާހަކަދައްކާމުން، އަދި އަކީދާގައި މަޝްޣޫލުވުމެއް ނުވޭ

ލިބަރަލިޒަމްގެ ފިކުރުގައި ދެސޫރަތަކަށްގައި ދީން ގެއްލުވާލައެވެ:

- ފުރަތަމަ: ދުނިޔާގެ ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަމުން ދީނުގެ އަސަރު ކަނޑުވާލައެވެ. ސިޔާސަތާއި، އިޤްތިޞާދާއި އަދި އިޖްތިމާޢީ ކަންކަމުގައެވެ. އަދި އާޚިރަތުގެ އެއްޗެސް ކަމަކާގުޅު ލިބަރަލް ފިކުރުގައި ކުރިމަތިލާ ވާހަކަދައްކަން ނުޖެހެއެވެ. އަދި އެކަންކަމާމެދު ހަނދުމަކުރެއެވެ. އަދި އާޚިރަތުގެ ކަންކަމާމެދު ނަޒަރު ހިންގާ ބޮޑުމަކަށް އެ ފިކުރުގެ ބަޔަކު އޮތްކަމެއް ނޫނެވެ!

- ދެވަނަ: ޢަވާމުގެ ނިސްބަތުން ދީނުގެ އަސަރު ގެއްލުވާލާ، އަނެއްކާވެސް ފަރުދީކޮށް އެކަމާ ނުބައި ހުރުމެވެ. ދުނިޔާގެ ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަމުން އެއްކޮށް ދީން ގެއްލުވާލާ، އަދި އެއާއެކު ޢަވާމުގެ ނިސްބަތުން ފަރުދީ ނިސްބަތަށް ދީން ބަދަލުކޮށްލީ ދުނިޔަވި ކަމެއްގެ ގޮތުގައެވެ:

- ފުރަތަމަ: އެއީ މުޅި ދީން އުނިކުރުން ދިމާކުރެވޭ، އަދި -ހާމަކުރާ ވާހަކަ އިލާހު ނަފީކުރުމުގެ ކުރިން ފަހަރު- އަދުން ދިރުވުމާއި ވެރިކަމާއި، އިޤްތިޞާދާއި، ސިޔާސީގޮތުންނާއި ނަޒަރިއްޔާތު ފަދަ ކަންކަން މާއްދީ ފިކުރުތަކުން ނަފީކުރުމެވެ ބޭނު ކުރިމަތިލާފައިވާ ކަން ތެދެވެ، ހަމައެއާ ފިކުރުތަކުގެ އިސްތިޢުމާރު ގެންދިޔައީ ކަމުގައެވެ.

އެއީ "މާރކްސިޒަމް" (Marxism) އާއި އެހެން ފިކުރުތައްވެސް ފެއްޓިގެންދިޔަ ގޮތެވެ. އެއީ ފިޢުލުތަކުގެ އަސާސް ހިފާފައިވާ ގޮތުންނެވެ. އޭގެ ބަދަލުގައި އިންސާނާއަށް ފެނުނު މާއްދީ ތަޖުރިބާތަކުން އެއްޗެއްޗެހި އަދުނުވެއެވެ

ފުއްދާދިނުމަށްޓަކައި ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަމުން ދުރުން ނަފްސާނީވުން އެކަށި
އަމަށް ހިތަދަރަށްޓަކައި ފުދިގެންވެއެވެ.

އެގޮތުން ދުނިޔަވީ ޒަރީޢާ އެދޭ މީހަކަށް މި ބައިވެރިކަމާއި އެކަށި ދީނުން ގެއްލުވާލުން
އެމަށް ހިތްދާ ހޯދައިގަންނަން ފުދޭއެވެ!

- ދެވަނައީ: ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަމުން އިސްތިޤްރާރު ގެއްލުވާލާ، ނަފްސާނީތަކުގައި ދީން މަޙާރިން، ބަސްއޯގާތެރިކަމާއި ޤައުމު އެއްބަޔަކު ބައި މަޖުމަޢުން ގެއްލުވާލުމަށް ފުދޭއެވެ. އަދި އެކަންކަން ގެއްލުވާލުމަށް ދަރުވަތުދޭ ދީނުގައި އަދި އެކަންކަމުގެ ތަރުއަށް ތަދައްޚުލުވާން އުޅުމެއްވެސް ނުޖެހޭއެވެ.

އެމީހުންގެ ބޭރުފުރުންގައި ހާލުފުވަސްތަ އިޤާރަސްޓަކައި އަސާސީގޮތެއް ނުވާ މީހަކު،
އިޒުރާގަނޑާ ފަރުގައި ވިއަސް އެއްޗެއްގައި އަސާސަކު ކުރިޔަށްގެންދާނެއެވެ!

ދިބެހިވެސްޓުންގެ ކޮންމެ މީހަކުވެސް ފުރަތަމަ ވާގެ އަސާސީތަކުގައި ހިފެހެއްޓު ބާރާ ގަބޫލުކުރާ ދީނެއް އޮވެއެވެ. ދީން އެހެން މަޢުމޫލާތުގެ ބާރާ ދުވަހުދަކަށްވެގެން ދިޔައެވެ...

ސަރުކާރުގެ -ދީނީ އަދި ދުނިޔަވީ- ހުކުމްތަކަށް މިހިބޫލުގެ މަޤާމު (މާއްދީގޮތުން ވިޔަ ފައިދާއާއި މަސްލަހަތުތަކަށް ބަލައިގެން) ނަޒަރު ހިންގުން ފުރިހަމަކޮށްދިނަމަ، ވިޔަފާރި ދިރުނުގައި އަދުލުގެ މަބްދައު އެއްކޮށް ހަރުދަނާވާނެއެވެ! އެހެން ވިޔަފާރިޖަމާޢަތު ދުނިޔަވީ މާއްދީ ދިރުނުނެވެ. އެއަށް ތަބައަވާ ގިނަބައިތަކުގެ ފުރުޞަތު ޚާއްޞަކޮށްފުނަ އަޚިއްޔާ އެއިބާގެ ކަންކަމަށް އިމާނާ ބޭނުންބުރުގެ މަސްޢަލައަށް ފުދެނީ ވާހަކަނޑައެވެ. އަދި އެތަކަ ކަންކާމުގައި ވާހަކައުޞާ މަސްއޫލުވާންޖެހޭ އިޖުމާޢު ބަރުތަރީ ނޫނެވެ!

އެހެނީ އޭގެ ސަބަބުން ދުނިޔެދަރަކަށްވުމަން ގެންދާނީއެވެ. ނުވަތަ އޭނާ ޖަހަންނަމަށް ލިބޭނެތް ލިބުނު ދުޅަން ޓުޅުއަވުމަން ގެންދާނީއެވެ. އެހެނީ (ދީނުގެ އަހިބުގެ ކަންކަމުން) ބައެއްގައި އެބަޔޭފިލުވާލުމުގެ ސަބަބުން ފުރުޞަތުލިބޭނެއެވެ. ނުވަތަ ހުރިހާ ދީންތަކުގެ އަހުލުވެރިންނާވެސް ދުރާލުވުމަށް ގެންދާނެއެވެ. އަދި އެމީހުންނަކީ ދުނިޔެއިން އަވަސްކޮށް ލިބޭ އުފާވެރި އަރާމުތަކުގެ އަހުލުވެރިންނެވެ...

އަދި ދުނިޔަވީގޮތުން އަވަހަށް ލިބޭ އުފާވެރި އަރާމު ބޭނުންވާ މީހާ؛ ފަހެ الله ތަޢާލާގެ ސުންނަތަކީ އޭނާ ބޭނުންވާ ކަންތައް ބަޚުޝީކޮށް ހަދިޔާކުރައްވާ، ނަމަވެސް އަވަސްކޮށްދެއްވާފާނެއެވެ! އެއީ الله އެދެއްވާން މުނުބަރިކުރުއްވާ ގަސްތުކުރެއްވުމަށްވެ! އަސްލުކޮށްގެން އާޚިރަތުގެ ނަޞީބަތަކީ ފަހުން ލިބޭނީ އެއްކޮށެވެ...

﴿مَّن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُۥ فِيهَا مَا نَشَآءُ لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُۥ جَهَنَّمَ يَصْلَىٰهَا مَذْمُومًا مَّدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ ٱلْـَٔاخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ كَانَ سَعْيُهُم مَّشْكُورًا ﴿١٩﴾ كُلًّا نُّمِدُّ هَـٰٓؤُلَآءِ وَهَـٰٓؤُلَآءِ مِنْ عَطَآءِ رَبِّكَ ۚ وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ ٱنظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ وَلَلْـَٔاخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَـٰتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾﴾ [الإسراء: 18-21]

"މިއަވަސްވެގެންވާ ދުނިޔައަށް (ދުނިޔަވީ ޙަޔާތުގެ ފާޅާއި އަރާމަށް) އެދޭމީހަކަށްވިއްޔާ މިމީހަކަސްކަމުގެ އެދިވޭގެންނެވިއަކާން އެދިވޭގެންނަވި އަދަކަށް މިދުނިޔެއިން ދެއްވާނެއެވެ. ދެން އޭނާއަށް (ޖަހަންނަމް ދުވަހުން) މިކަމަކަސްކަމާއި ލައްވާލައި ނިކަމާއެވެ. ނިކަމެތިވެ

މަލާމާތްލިބި الله ގެ ރަޙްމަތުން ދުރުވެގެންވާ ޙާލު އޭނާ އެނަރަކައަށް ވަންނަވާނެއެވެ. އަދި މުއުމިނަކު ކަމުގައިވާ ޙާލު، އާޚިރަތް އެދި، އެދުވަހަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރިމީހާ، ފަހެ، އެއުރެންނީ، އެއުރެންގެ މަސައްކަތަކީ ޤަބޫލުކުރެވި، ޝުކުރު ލިބިގެންވާ މީހުންނެވެ. އަދި އެމީހުންނާއި (އެބަހީ: ދުނިޔެ އެދިގެން މަސައްކަތްކުރިމީހުންނާއި) އަދި މިމީހުންނަށް (އެބަހީ: އާޚިރަތް އެދިގެން މަސައްކަތްކުރިމީހުންނާއި ދެބައިމީހުންކުރެ ކޮންމެ ބަޔަކަށްވެސް) ކަލޭގެފާނުގެ ރައްބުގެ ދެއްވުންތަކުން ތިމަންއިލާހު ދެއްވަމެވެ. (ކޮންމެ ބަޔަކަށްވެސް އެބައިމީހުން އެދޭގޮތަކަށް ކުރިއަރަން ދިނުމުގެ ތަނަވަސްކަން ދެއްވަމެވެ.) އަދި ކަލޭގެފާނުގެ ރައްބުގެ އެދުމާ ދެއްވުންތައް (ދުނިޔޭގައި) މަނާކުރެވޭކަމުގައި ނުވެއެވެ. (ކާފަރަކަށްވިޔަސް ފާޖިރަކަށްވިޔަސް އިރާދަކުރެއްވި ވަރަކަށް ދެއްވަމެވެ.)

ތިމަންރަސްކަލާނގެ އެއުރެންކުރެ އެއްބަޔަކު އަނެއްބަޔަކަށްވުރެ މާތްކުރައްވާފައިވަނީ، ކޮންފަދަގޮތަކަށްކަން ކަލޭގެފާނު ދެކިވަޑައިގެންނަވާށެވެ! އަދި ހަމަކަށަވަރުން، ދަރަޖައިގެގޮތުން އާޚިރަތް އަދި މާބޮޑެވެ. އަދި މާތްކުރެއްވުމުގެ ގޮތުންވެސް މާބޮޑުއެވެ."

*****

39- ހުރިހާކަމެއް ބުއްދިއަށް ފެންނަ މާއްދީ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ވިސްނަން ފަށައިފިނަމަ ކަންކަން ބޮޑުސުންގާ ނަތީޖާއަށް ގޮސްފާނެ

މާއްދިއްޔަތުގެ ކަންކަން ބުއްދިތަކުން ތަޙްލީލުކުރުން، އަދި ކޮންމެ ހާލެއްގައި އެއަށް ބަރޯސާވުމަކީ: ބައެއް ގޮތްގޮތުންނާއި މަޢުލޫމާތުތަކުގައި ގޯސްހުރި، އޮޅުންބޮޅުންވާ، ހަމަކަށަވަރުނުވާ ނަތީޖާއަށް އެކޮޅަށްދިޔުމުން ފާރުމަތަކުރުން ކަމެކެވެ! އެހެން މާއްދީ ތަޙްލީލުކުރުމަކީ އަޤްލިއްޔަތުންނާއި މައްޗަން ބަރޯސާވާ ބުއްދިގެ ކަމެކެވެ. ދުނިޔޭގެ ނުބައިގޮތްތަކުގައި ތަހްލީލުކުރުމުގައި އަޤްލިއްޔަތުން ފަރަގުކުރިނަމަވެސް، ނިކަން ނަތީޖާވެސް ނުބައިވާނެއެވެ.

އެއީ މިސާލަކަށް: اللّٰه އާއި އެކަލާނގެ ފޮތާއި އެކަލާނގެ ރަސޫލާއަށް ބަދުބަސްބުން ފުރައްސާރަކުރުމާ މުއުމިނުން އެކަލާނގެ (ދުނިޔެމަތީގައި) އުފުއްދަވާ ނުވަތަ، ބަދަލުނުކުރެވޭފަދައިން اللّٰه ވުޖޫދުވުން ނުވާކަމަށް ނިންމާ މީހާ ގޮތްތަކެވެ. އެކަލާނގެ އަމުރުން ދީނުތަކާފަދައި ބޭނުންތެރިވެފައި އެކަލާނގެ ނުކުރެއްވުމުގެ ހާދަ ނަސްދުއެވެ! މިގޮތަށް ނަތީޖާ ހިނގުމީ، ހާލަތު މަޤްބޫލުނުވާ ހަލާކުވުމުންނެވެ.

އެހެންކަމުން އޭނާއަށް ފެންނަނީ އިންސާނާއަށް މިހަރު އެއްޗެހިތަކާއި ދުނިޔަވީ ނުބަޔަ ފާޅުވިޔާ ބަދުބަސްބުނުމަކީ؛ އޭނާގެ ހިތުގައި ޖަހާ ޖެހިލުންތެރިކަމަށް ޝިފާކުރުން ބަދަލު ހިފުމަށެވެ. ކުރުކުރި ތަންކޮޅެއް މިއީއެވެ.

އެހެންކަމުން اللّٰه ތަޢާލާއަށް އެއްވެސް މީހަކުގެ ފުރުސަތު އުނދަގޫކުރާ ބޮޑުބަލާ ނުކުރިބައެވެ. އެކަލާނގެއަށް އުނދަގޫކުރާ ޖުއްރާވަރުންވުރެ ހައްގުތަކުންވުރެ މާނިކަށްލިޔެފަ ދަންތާދޭންވާނެއެވެ!

ފަހަ އިންސާނާ އޭނާގެ ނަފްސަށް ބަލައިލިނަމަ، އޭނާގެ ގައިގައި މަދިރިއެއް ހާޒިރުވަން ފެނި، ދެން އޭތި އުދުއްސައިގަތީމާ އޭގެ ފަހަތުން ގޮސް މަރާލާކަށް ނުކުޅެއެވެ. އެހެނީ އޭނާ ދެކޭގޮތުގައި ބުއްދިއާއި އިންސާނިއްޔަތުކަން ހުރި އޭނާފަދަ މީހަކު އެފަދަ އެއްޗެއްގެ ކިބައިން ބަދަލުހިފުން އުޅުން ބައްދަލުވެގެން ނުވެއެވެ. އެއީ އަސޫލީގެ ހަގެއްނެތްކަމާއި، ހަޑި އޭނާގެ ހަޤީރުކަމުންނެވެ. އެއީ މިސާލަކަށް އޮޅިދަރި އަލިއެޅިއަސް އުސޫލު މުޢާމަލާތަކުން ހިތްހަމަގެން އުފެދޭނީއެވެ!

ދެންފަހެ އިންސާނާއި، ހުރިހާ މީސްތަކުންނާއި މުޅި ދުނިޔެ الله ގެ ބަސްބަހުމުގައި މަދިރިއެއްގެ ފިޔަތައްލާތަކުގެ އެއްހަމަކަމާއި؛ އެހިނދު އިންސާނާ (الله ތަޢާލާ) އެފަދަ (އަޑެއް ނެތި) އެއްކަލަކުން ބަދަލުހިފުން ދުރުވާކަމަށް ދެކެއެވެ. ބަދީޢުގައިވެއެވެ:

"الله ގެ ބަސްބަހުމުގައި ދުނިޔޭގެ އަގު މަދިރިއެއްގެ ފިޔަތައްލާ ހަމަވީނަމަވެސް، އެދުނިޔެއިން ކާފަރު ބޯން ފެންތިއްކެއްވެސް އެކަލާނގެ ނުދެއްވީހެވެ!"

الله ތަޢާލާއަށް އިންސާނާގެ ކާފަރުކަމާއި އިލްޙާދުން ގެއްލުމެއް އުނދަގޫވެގެން އެކަމަކަށްޓަކައި ރިޒްޤާއި، ވާރުތާއި، ދުޢާއި، ދިރިއުޅުމުން އެކަލާނގެ އޭނާ މަޙްރޫމު ނުކުރައްވައެވެ. މިއީ އިންސާނުންގެ ސިފަތަކެވެ. އެގޮތުން އޭނާއަށް ދެއްތޮރާކަން ގެއްލުނީ މީހަކަށް ތަކުލީފު ދިނުމުން ހުއްޓާލާ މަނާވެގެންނެވެ.

މިހެންވެ الله ތަޢާލާ އެކަލާނގެ ނަފްސުގައި ސިފަކުރައްވާފައިވަނީ އެންމެ ހާއްސަ ރިޒްޤުދެއްވާ އިލާހަކަށްވާތީއެވެ. އެއީ އެކަލާނގެއަށް ކާފަރުވާ މީހުންނަށްވެސް ރިޒްޤުދެއްވުމުން އެކަލާނގެ މަނާނުކުރައްވާނެތީއެވެ...

*****

40- މިސްތަކުން ހޭނި ފަރިތަވެގެންވާނީވެ، ސުވަތަ ގިނަދިނުން ދޫކޮޅޭ، އަދި ބާރުގަދަވެ އަޅުގަދަވެގެންވުމަކީ ހުކުމެއް ސަލާމަ ނުބަސްއަހަރުމުގައި ބަލާނެ މިޒާނެއް ނުވުން

މިސްތަކުން ބަސްތަކަކާއި އަމަލުތަކަކާ ގުޅުވުނުވެސްތަކަކަށް ހޭނި ފަރިތަވެގެންވުމަކީ އޭގެ ޙާލުގައި ސަލާމަ ބައިދިގެ މިޒާނުގައި ބަރަދަސްދޫކޮށް ކަމެއް ނުނެވެ! އެއީ ގޮތަކަށްނުނެވެ. އޭގެ ތަފްޞީލް:

- ފުރަތަމަ: ސަފްސުތަކުގެ ޖަބުރުތަކީލިސީ ދުވަސްވެގެންވާ ގޮތް ސަރުތާރުގޮތުގާ އާ ކަންތަކަށް ސަފްރަތަތަރިވުމެވެ... ދެން މަޢުމަޢުން ތަދުރިޖީކަން އެކަންތައް އަނަނަން ފަރައިފިއްޔާ ސަފްސު އެކަމަށް ފަރިތަވެ، ބިރަށްބިހިކަން ފިލައިދެއެވެ...

އެގޮތުން ތިބާއަށް ފެންނާނީ ބިރަށްބިހި ނުދަނަނަ މިހާރު ދުރުގައި އައިސް ބަޔާ ޖަހައިފިނަމަ (ފުރަތަމަ) ސަފްރަތަތަރިވެ، ދެން އެއަށްފަހު ބިރަށްބިހިކަން ފިލާތަނެވެ. އަދި މިހާރު ބުރުސުރަ ހުރުރުކަމުން އުސްދަރުގެ (ދެން އޭނާ އަބަދު ފެނި އުޅެން ފަރައިފިއްޔާ) އެކަމަށް ފަރިތަވާތަނެވެ...

ސަރުއީގޮތުން ސަރަޙު ހިނގަން ރައްދުވެގެންވާ ކަންކަމުގައި މާއްދީގޮތުން ސަރަޙު ހިނގުމަކީ އޮމާނާމުނެވެ. އަދި މުޖުތަމަޢުކަށް މާއްދީ ސަރަހުހިނގުމަކީ ސަރުއީ ސަރަޙު އެމިނައާ ރައްދުކާ ކަމެނެވެ. އެހެންކަމުން ސަރުއީ ސަރަޙު ހިނގަންޖެހޭ ކަންތަކުގެ މައިދާނަށް މާއްދީ ސަރަޙު އައިސް އެއަށް އަސަރު ހިނގާ، އޭގެ ރަޢުޤުތަ ފުރަތަމަގައި ސަރުރަތާނަ ގޮތް ނުނެވެ!

އެގޮތުން ބުއްދީގެ އުސޫލުތައްވެސް އިމްތިޔާޒުވާކަމަކީ: މާއްދީގޮތުން ނަޒަރު ހިންގޭ ވަކިވަކި ޖުޒުއީ ކަންތަކަށް ނަޒަރު ހިންގޭގޮތް ތަފާތުވާކަމެވެ. އެގޮތުން ކަސަރީ ދިރިކަމުގައި ބަލައިގެން، ނުވަތަ ދިއްސަކީ ރަސް ކަމުގައި ބަލައިގެން، އެއީ އެކޭޅިވެސް މުދަލެއްކަމުގައިވާނީވެސް އެއްސަރަޙައްދުގައި ބުނާނެ ގޮތެއް ނުވާނޭ ބަސްތަކެއް ހަލަބޮލިގޮތަށް ވަކިކުރުވެއެވެ. އެހެން އޮޅުވާލަދީ ދިރާސާކުރަމުންނެވެ...

- ދެވަނައަށް: އިންސާނާ، މިނިވަންކޮށް މާއްދީ ނަޒަރު ހިންގައިދިނަމަވެސް ފެނިގެންދާނީ ސަވާލު ބެދުރަގެން ދުރުވެގެންނާ ގިނަ ރައްދުތަކެއް، އެންމެ ފުދުވެގެންނާ ކަންކަމުގެ ވައްކަން ހާދަވެގެންނާ ތަނެވެ. އެގޮތުން ފިތުރަތުން ފިތުރަތުންނާ ކައިވެނިކުރުމަށް އިންސާކުރުކޮށް، ދެން އެއަންހެނުން ގާނޫނީ ގޮތުން އެކަން ހުއްދަކޮށް އިތުބާރުކުރިމަށް ފެންނާނެއެވެ.

އޮރިޔާންވުމާ ހުރިހާކަމެއްގައި ދެކޭ، ދެން އެއަންހެނުންގައި އެއީ ރައްދުތެންގެ ރަސޫލީ ސިފަތެއްކަމުގައި ހެދިއެވެ. މަގުރަމުންނާ -މިސާލަކަށް އަޅުކު އާރާގެ އެއްބަސްވުމުގެ އެއްބަހާ އުޅުމާއި، ބޭނުމެއްގައި ކައިވެނިކުރުން ހަމަޖެހުނު ކަމެއްކަމުގައި ބަލާލައި، ދެން މަޖުމަޢުން އެކަންވެސް ބަލައިގަނެވޭ ކަމެއްކަމުގައި ހަދާލައިވާކަމެވެ.

އަޅުގަނޑުވީ އެބައްލާސް އިންސާނުންނަށް ދެރިޔާއި ގަސްގަހާއްސާއި ހިތަހުރެން އަޅުކަންކުރާމީހުން ފެނިފައެވެ. އެއަންހެނުންގައި، އެބަހަރު ބުއްދި ސަލާމަތުންހުރިކަން ދަޢުވާކުރާ ބަޔަކު މިފަދަ ކަމިފޯރިކޮށްދެން އެއީ އިލާހެއްކަމުގައި ހަދައިގެން އުޅުމުންވެސް ފެންނާނެއެވެ!

އެއްވެސް ނަރުސެއް ކޮންމެފަދަ ބަނީއާދަމެއްވިޔަސް އަދި ކިޔަމަންވާ ވެސް ދުރު ދިޔުމާއްވިޔަސް ގަބޫލުކުރުން، އެއަށް ޒަހަރު ދަރިވަތް، ބަލަދީގެންނަ ހިސާބަށް ނުވާނެކަމާމެދު ގެރުންޓީއެއް އަޅާނުލަމެއް ނުދޭނެ.

އަދި ހަމަ އެހީތެރިން، އެހީތެރިންގެ މުދަލާއި ވިޔަފާރިއާއި ކާއްމާ ބޭއިމާއި، ގުދުރާއި، ޑޮކްޓަރުންގެ ކަންކަމުގައި ބެހެއްޓިފައިވާކަމުގައި ގަބޫލުކުރެވެ. އަދި އެހީތެރިންގެ އިސްވެރިޔާ ކާބަފައިންނާ ތެޅިފޮޅި ސުންނަތުގެ މަޤާމައިގެ އޮތީއެވެ.

އިންސާނުންގެ ތާރީޚައިން ކޮންމެ މަސްލަހަތުތަކުގައި، ނުބައި ކަންތައްތަކުގެ މަޤާމު މަދުމަދުން ފަސޭހަކުރުވާ ގޮތަށެވެ. އެއްބަސްވެ ފުރިހަމަ ބޭނުންކޮށް ނުވެސް އަންނަ ބޮޑަށްއަރާ ނިމިގެންދިޔައިރު އެކަން ބޭނުންކުރެވިގެންނެވެ. اللّٰه ތަޢާލާގެ ބަސްފުޅުގައިވާ:

"ވަރުދާއި، ސުވާލުއާއި، ރަޙްމަތާއި، ރަޙްމާނާއި، ނަސޭހަތު" މިގޮތަށް ތަފުސީލުގައި އިބްނު ޢައްބާސް ވިދާޅުވިއެވެ:

"މިއީ ނުބައިގޮތުގެ ގޮތުގައި އުޅުން ބާވަތުގެ ނަސީހަތްތަކެވެ. އެމީހުން މަރުވުމަށްފަހު، ޝައިޠާނާ އެމީހުންގެ ގޮތުމަތި ތަޢުލީމު އެމީހުން އިލްމުވެރި މަސްލަހަތްތަކުގައި ބޮޑުތަކެއް ކުރަން ޖެހޭކަށް، އެބާވަތުގެ ނަސީހަތް ދިޔައި ބެހެއްޓުމަކެވެ. އެއީ އެމީހުން އެކަހަލަ ކަންތައްތައް ކުރިއެވެ. އެކަމަކު އެއަށް އަމުރުކުރުމެވެ. އެއީ އެމީހުންނަށް މަދުވަމުން، އިލްމު ސާބިތުނުވާނެ އެވެސް އެކަމުގައި ބޭނުމަށްކުރެވުނެވެ." ރިވާކުރެއްވީ ބުޚާރީއެވެ.

ހާދިސާ ތަރިކައިން ލިބިދެވޭ އިސްލާމީ އުސޫލުތަކާ ކޮންމެ ފަދަ ކަމެއްގެ މައްސަލަތަކުގައި ހުށި، ޙިކުމަތާ ފަހަރުގައި ވަގުތު ހަމަވާ. އަދިވެސް ތަޤުދީރާއި

ދަރިފުޅުކުރިކަމަކީ އަޑަށް އަންނަ އިންޒާރުކުރުވާ ފުރުޞަތުތަކަށްވެސް އިސްތިސްނާއެއްނެތި މުސްތަޤުބަލުން އާދަތް ހާނިގެންދާތަނަށް.

ނަފްސުތަކަށް ހަޔާތަން ނަފުރަތުތެރިވާ ވަރުގެ ބޮޑުކަން ފުރަތަމަވާދޭ ތަޖުރިބާކުރެވޭ. އެއީ އޭގެ ކުރިން އޭގެ އިރުކާތު ފުރުޞަތުގައި އެމީހުން ހިފަހައްޓައިގެން ތިބޭފަރާތުގެ ބޮޑުކަމުގެ ތަފާތުގެ މައްޗަށެވެ. ދެން ނަފްސު އޭގެ މައްޗަށް އިމާންވުމަކީ ހަމަޖެހި ޤަބޫލުކުރެވޭނާ ކަންތައްތަކެވެ ހަމަހަމަކަމުން އެއްބަސްވުމަކުން ގެއްލުމުގެ ސަބަބެވެ. އެހެންކަމަށް ކުރިން ހުރި ގޮތަށް އަނބުރާ ތަޖުރިބާކުރެވުނު ބޮޑުކަމުގެ ބަދަލުތައް ފެންނަނީއެވެ.

މިއީ ހަމަ އެއްވެސް އިސްތިސްނާއެއްނެތިއެވެ. ހުރިހާ ރައްޔިތުންނާއި، ބޭރުގެކާއި، މިއްލަތްތަކަށް އެއީ ޚުދުމުޚުތާރުކަމަށް އިމާންވާ ފުރުޞަތުތަކަން ދޭންޖެހެއެވެ. މިސާލަކަށް ވައިންބަހައިންގެ ބައްޗާއި އެހެން މީހުންގެ ވައްކަން ވައިންބަހައިންގެ ބައްޗާ ވަޒީރުންނަށްވެސްވެއެވެ. އެއީ ނަފްސުތަކަށްގައި އެކި ވަސްވާސްތަކުން ބޮޑުނުޝަންނާރުގެން އެދުމުންގެ ބަރުދު ގެއްލުވާލުމުގައި ތަސައްވަރުކުރެވެނެވެ.

މިހެންވެ ހިންދީ ފިލޯސަފަރު މަހާތުމާ ގާންދީ ބުނެފައިވެއެވެ:

"އަހަރެންގެ ގެރި މަންމަ، އަހަރެންގެ ބަޔީ މަންމައަށްވުރެ އެތައް ގޮތަކުން ރަނގަޅުވެއެވެ! އެގޮތުން ބަޔީ މަންމަ އަހަރުމެންނަށް ކިރުދެނީ އަހަރެއް ނުވަތަ ދެއަހަރަށެވެ. އަދި އޭގެ ބަދަލުގައި މުޅި އުމުރު އަހަރުމެން އުނާސިބުރާގެއަން ޚިދުމަތްކޮށްދޭނެއެވެ!

ނަމަވެސް އަހަރުމެންގެ ގެރި މަންމަ، ތާއަބަދަން އަހަރުމެންނަން ހިދުމަތްދެއެވެ. އަދި އާދައިގެ ކާއެއްޗެއްގެ ދިރުމަށް ފުރިހަމަ ދިޔަ އެއްވެސް އެއްޗެއް ބަދަލުގައި އަހަރުމެންގެ ހަރެން ނިދެއެވެ. އަދި ބަޔީ މަންމަ ބަލިވެއްޖެނަމަ އަހަރެންނަށް ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދުތަކެއް

އަހަރުމެން ކުރަންޖެހެއެވެ! ނަމަވެސް އަހަރުމެންގެ ގައި މަސްމަހަށް މާބޮޑު އުއްމީދެއް ހަރަދެއް ކޮށް، އަމިއްލަ ގެއްލުމެއް ނުވެއެވެ.

އަދި ހަޤީޤީ މަސްމަ މަރުވެއްޖެނަމަ، އުޚުރަވީ ޖަޒާގެ ކަށަވަރުކަމެއްވެސް ބޮޑެވި ހަރަދުކުރެއް ކުރަންޖެހެއެވެ. އުޚުރަވީ އަހަރުމެންގެ ގައި މަސްމަ މަރުވެއްޖެނަމަ، ދިރިހުރިއިރު ފައިދާކުރެއް ކޮށްދިން ގޮތަށް އަޅުއްގާވެސް އަހަރުމެންނަށް ކޮށްދެނީ ފައިދާއެވެ! އާދޭ ގެރިގެ ހަނިގަނޑުގެ ކޮށްލާ ބަރަކާތުން އަހަރުމެންނަށް މަސްތާ ލިބޭއެވެ. ކޮށްބާއި މަހާއި ދަޅަން ހާސްދުށެވެ!"

އުސްތާދުން މައިންބަފައިންނަށްވުރެ ގައި ވަނީ އުތަރު ސަލާމަތު މިރިޔަސް ދިރުމުގެ ގޮތުގައި މާބަރުއްޔަކަށް ބޮޑު އުއްމީދުކޮށްފައެވެ!

- ޤިޔާމަތަށް: ނުބައިކަމެއް، އެކަން ކުރާ ބަޔަކު ގިނަވެގެން އެކަން ހުރިހާކަމަކަށް ބަދަލެއް ނުވާނެއެވެ. އަދި މީސްތަކުން ހައްދަން އަދި ހައްދުގެ ބައެއް ކަންކަމަށް ތަބާވާނެތީވެ އެކަންތަކުގެ ބާރުލިބިގެންވެސް ވެގެން ނުދާނެއެވެ!

ބޮޑުދިފާޢު ކަންތަ ޖަމާޢަތެއްގައިވާ މީސްތަކުންގެ ކަންކަމަށް ނަޒަރު ހިންގާ ބަލައިލިނަމަ އެންމެ ފުރިހަމަ ކަމެއް ޖަމާޢަތެއްގައިވެސް ވެގެން އަމަލުގައި ނުވަތަ ވެގެން ދިރިއުޅެ ފުރުޞަތު ނުވަތަ ވެގެން ގޮތެއް ފިޔަވަހަ ދަރަޖަތަކަށް ތަބާވުމުގައި އިސްއެ މީހާގެ ގޮތުން ގިނަވެ މަދުވުމުގައި ތަފާތުވާނެއެވެ...

ގިނަވުމާއި މަދުވުމަކީ ހަގީ ރަނގަޅު ގޮތް ދުޝްމަންގަކުގައި ބަދަލުކަމާ ބުރަދަންހުރި ކަމެއް ނޫނެވެ! ބޮޑުތިރިކަމާ ދޫނިގެ ބައިގަނޑު ތަތް ފުލު އެއްކަލާވެ. ތަބާވެގެންދާނީ އެންމެ ބޮޑުގަދަ އަޑުގަދަ، މަސްއޫލު ގޮތަށެވެ! އާދެ އުކަމެއްގެ ހަޤީޤަތް އަދި ޖައުހަރު ވަޒީފާ ފިކުރުކުރުމެއް ނުކުމެއެވެ.

ﷲ ތަޢާލާ ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿قُل لَّا يَسْتَوِي ٱلْخَبِيثُ وَٱلطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ ٱلْخَبِيثِۚ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ يَٰٓأُوْلِي ٱلْأَلْبَٰبِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴿١٠٠﴾﴾ [المائدة: 100]

"ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވާށެވެ! ނުބައިކަންތަކާއި، ރަނގަޅު ކަންތައް ހަމަހަމަވެގެންނެއް ނުވެއެވެ. ނުބައި ކަންތައްތަކުގެ ގިނަކަމާމެދު ތިބާ އަޖައިބުވިޔަސްވެއެވެ. އޭ ބުއްދިވެރި އަހުލުވެރިންނޭވެ! ފަހެ، ތިޔަބައިމީހުން، ﷲ އަށް ތަޤުވާވެރިވާށެވެ! (އެއީ) ތިޔަބައިމީހުންނަށް ކާމިޔާބު ލިބުމަށްޓަކައެވެ."

*****

41- ތިބާރަތް ފިލާޅު މަސައްކަތްކޮށްކުރަނީ އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ފިތަވަރު ދެމެން

ހުރިހާ ނުފޫޒެއް ދުރުކުރުމުގެ ކަންކަމުން އެއްކިބާވެކަން

ތިބާރަތް ސިވިލިޔަނާ ޖަމާއަތްތައް އަދި ދުއްމަނުންގެ މައްޗަށް އެކަށީ އެންމެ ފަރުދުންގެ ބުނުމަ ގޮތުގެ ޝަރުކަތް ޢިޝާރާތް އެއްޗެއް ނުކުރާ! އެފަރުދަކީ ނަޞީޙަތްދާސ އަދި ނަޞީޙަތްތެރި ނުކުރަސް އެގައި ފަރަފެށް ނުވެއެވެ. އަދި އެހެއެކު އަނގަ (އުޖޫރާ ގެތްތަށް) ހަމަޖެއްސޭން ދީނެއް ޚުމަކަންވެސް އެސިވިލިޔަ ބަލައިނުގަނެއެވެ. އަދި ޝިޔާރަތް، އެސިވިލިޔަން އިމާނުވަނީ ބޭނުން ހަމަ އެބޭނީގެ މައްޗަށް ޙުކުމްކުރުމަށެވެ.

އެގޮތުން ހުރިހާ ފަރުދުން ނުވަތަ ޖަމާޢަތް ބަހުސް އެކި ދަރަނ ޖަމާއަތާ ނިޒާމް އަދި ޙާޟިރުވާމަށް އައްތަނުވެއެވެ. އެއީ އިންޓަރނޭޝަނަލް ޤާނޫނުގެ ނަންދޭ ކަންކަމުން ދޫވެއެވެ.

އަދި އެފިސާރީ ގަރާރުން ކުރަނީ އަނީޝާފަރު ފިޔަލައް ޝިޔާރުކަން، ވާރުތާވާގެތަކަށް ކުރަނީ ފިރިކަންވެސް ބަލައިގަނނަ އެއްގެތް ނުކުރެވެ! އެގެ ގިނަ މީހުން، ދަރާޖަތަކާ މަދުބަރުގެ އަޚްލާޤުގެ ހުރިހާ ބަހުރުވަތަކުގެ އަޚްލާޤީ ބިނާކުރުމުގެ އަޚްލާޤީ ކަންކަން ފިރިހަރު ކަނޑައެޅުމަށް ހުރިހާ އެއީ މައިންޑްޓްރައިލް ނަހްވާރުވުން އެއްކަހަލަވާރިސްއެވެ...

އަދި ފަރުދީ މިނިވަންކަން ފުރިހަމަކުރުމަން، އަދި ބަސްބުނު ކަންކަންކުރުމަން އެގެ ބަރުދު ކަނަވަރުކުރުމަށްޓަކައި އަށާގެ މައްޗަށް އެހެން ބާރުއޮތުން ކަންމެހެންވެސް

ދުރުކުރަން ޖެހެއެވެ. އެއީ އިންސިޔާތުވެގެންވާ ފެތިކަމުގައި ހަސަދަވެރިކަމެވެ. އަދި ފެތިކަމުގެ މަސައްކަތަކީ ވާން ޖެހޭނީ ޚާރިޖީ ސުލްޙަވެރިކަމުގެ ކުރުމުގައެވެ.

ފިތުރަތީގޮތުން މަސައްކަތްކުރަނީ ބޮޑުވެ ދިރިހުރި ދެންހުރިހާ އެއްޗެއް ފަރުދާއި ޖަމާޢަތުގެ ކަންކަމުގައި ބާރުވެރިކުރުން އެއްފަރާތްކުރުމަށެވެ. މިކަމުގެ މައްޗަށް އެމީހުން -ޢިބާދާތުގެ ބޭނުމަކަށް- ދިރިއުޅުމާއި ސިޔާސަތު، އަދި ބާރުވެރިކުރުމާއި ފީސަބީލާއި އިޤްތިޞާދުން އެއްވެސް ދީނެއް ނުވަތަ ނަޒަރިއްޔާތުން އުބުދުރުކައް ހަދައެވެ.

ބަދަލުކުރުން ތަޢާރުފުކުރެވިގެން الله އަށް ނިސްބަތްކުރުވާ ދީންތަކުގައި މިހެންވެގެންނެވެ. ނަމަވެސް މުބާރަކުވެގެންވާ ދީނުއިސްލާމުގައި، މިކަމުގެ އަހުލުވެރިޔާގެ ކިބައިން އިމާންކަން ނެތި ނަފުވެގެން ދެނެވި މިކަން ޤަބޫލުވެއް ނުކުރެވެއެވެ. الله ތަޢާލާ ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾﴾ [النساء: 65]

"އެހެނަކުން ނޫނެވެ! ކަލޭގެފާނުގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެއަށް ހުވައި ވާހަކަދައްކަމެވެ! އެމީހުންގެ މެދުގައި ދެބަސްވެވި އަރައިރުން ފެތުކަންކަމުގައި އެމީހުންނަށް ބާރުވެ ކުރާ މިހެކުކަމުގައި ކަލޭގެފާނު ހަދައި، އަދި ކަލޭގެފާނު ދެން އަކުރެއްވި ނިޔާއަކާއިމެދު އެމީހުންގެ ހިތުގައި އެއްވެސް ނުރުހުމެއް ހިތުބަދުވެމެދުނުގި (އެތުރުފާނައި ބާރުވެރިން) އެމީހުން ކިޔަމަންވެއްޖެއަށްމަނީ ދާނދުން އެމީހުން އީމާންނުވެއެވެ."

*****

42- އިންސާނާ ފިލުމުތަކާއި ވިސްނުންތައްވެސް މުޝާހިދަކީ ގިނަފަހަރު އިންސާފުން ބޭރުން، އޭނާގެ ހިތްއެދޭ ގޮތްތަކާއި އެދުންތަކާއި ޒަރީޢާތަކުގެ މައްސަލަ ބަލައިގެން

އިންސާނާގެ އަމިއްލަ މާއްދީ ނަޒަރު ހިންގުމުގައިވެސް ރަނގަޅު ނުބައި ވަކިކުރުމުގައި ވަރަށް ގިނައިން ގޯސްކޮށްހަދައެވެ! އެގޮތުން މިސާ އެއްކަލަ ވިއްކާ ބާޒާރުތަކާއި، އެއްކަލަ ގަންނަ ބާޒާރާ ތަފާތުވެއެވެ. އެއިން ކޮންމެ ބާޒާރެއްގައިވެސް އޭނާގެ މާއްދީ ޝަރީޢާ ފުއްދައިދިނުމަށް އޭނާ މާބަޔަކަށް ބޭނުންކަމަށް ދެކެއެވެ.

ހަމަ މިގޮތަށް ފިލުމުތަކާއި މާނަތަކުގައިވެސް އެއަށް ފޮނުވާލުމުގައި އޭނާ އިންސާފުވެރި ނުވެއެވެ. އެކަމަކު އޭނާ އެކަށީގެންވާ ގިނަފަހަރު ގޮތްތެރި އޭނާގެ ހިތުގައިވާ ޝަރީޢާއި، އަމިއްލަ އުފުލުމުގެ ނަފްސީބަން ބަލައިގެންނެވެ.

އެގޮތުން އޭނާ އެއްޗިއްސާބެހޭ އޭގެ ވަޒަން ތަފާތުވެގެންވާ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެއެވެ. އޭނާ ބާޒާރަށް ގޮސް އެއްޗެއް ގަނެނަމަ، އަދި އޭނާއަށް މަސްތަކަބަރަތުރި އެއްޗެއް ހަރަދު އަގެއްގައި ގަތް ދުން އޭގެ އަގާދުރު ސުވާލުކޮށްފިއްޔާ ބުނެއެވެ: "އަހަރެން އޭތި ގަތީ ވަރަށް ހަރަދު އަގެއްގައެވެ!"

އަދި ހަމަ އޭތި އޭނާ ހަރަދު އަގެއްގައި ވިއްކައިފިނަމަވެސް ބުނެއެވެ: "ވަރަށް ހަރަދު އަގެއްގައި އަހަރެން އޭތި ވިއްކާލައިފީމެވެ."

އެގޮތުން ވިއްކިއިރު ހަރަދުވި އަގު، ގަތްއިރު ހަރަދުވިކަމަށް ނުވެއެވެ. އެހެނީ ހަރަދުވުމުގެ ތަފާތު ދުނިޔަތަކުގައިވެސްވީ އޭނާގެ އަމިއްލަ ފައިދާ ނަޒަރިއްޔާ ބިނާކޮށެވެ. އޭނާ ބުނަނީވެސް، އަދި ބުނާބަހުން ފަހުމުވަނީވެސް މިހެންނެވެ.

ބޯޓުފުރުންވާ ބައްޒުވަކާކާގެތު ދުރަބަސްވެ، ނިޔާކަނޑައަޅާ އުމަރު ހާސް މީހުންނަށް ތިބާއަށް ފެންނާނެއެވެ. އެއީ ކޮންމެ މީހަކުވެސް ތަޖުރިބާކުރަނީ ބައްދުދިޔަ އާދާއާ އުކުޅިކަމަކަށެވެ. އަދި އަނިޔާ ލިބުނީ އާލާއަންކަމަކާއި، އަނެކާ އަނިޔާވެރިއެއްކަމަކަށް ކަނޑައެޅެއެވެ. މިއީ ބިރުސުވުން ފުރި އަދި ބިރުސަވަން ނިމޭ އިބްރާސާސުވުކުރަވާ، ބިރުސަވުކުރަވާ ކަންކަމުގެ ކަންކަން ހުރިގޮތެވެ.

ދުނިޔޭގެ އިންސާނާގެ ބަލިކަރި ނަފްސުގައި ޤާއިމުވެއްޖެ އެއްޗެއް ފިޔަވައި އިންސާނާއަށް އާދޭ ސަލާމަތީކަމާއި، ބިލަމަތީކަމާއި، ނިމުންތެރިކަމާއި، މަސްތުވާއަށް ނަގައިނަގަނޫ ހަޔާތުގެ ކަންކަމާއި، ޝަރުޢީ އަމުރުތަކާގެ ދީނީ ގޮނޑިރިން އުޅޭ ބާރުދިނަކާމުދަ އަދި ކޮންތޯ ކަންކުރައްވާ!؟

ކުރު އިންސާނާގެ ޙަޔާތުގައި ހަމަހަމަކަމާ ކަންކަމާމެދު ނުވަތަ އާދާގެ އަމިން ހިފަހައްޓައިގެން ހުރިހާ އެއްޗެއްސާމެދުވެސް އާދިލުވެ، ގޮސްހަދާ، ކޮންކަކުރެވެ. އެހެރެގެ އަމިގައި ގަޑިން ހިފައިގެންކުރެވެސް ގަޑިން ނުފެނިގެން ހުރިން އުޅޭ މީހުން އަހަރެންނަށް ފެނިފައެވެ! އެކަން އާދޭގެ ސަލާމަތުކަމަށް ގެންސުފުމަށް ދާންދެނެވެ.

ދުނިޔެ އަދިއްލަ އަމިގައި އޮތް އެއްޗެއްވެސް ކައްސާލައިގެން ދާ ބޮއްދިޔައް ހިފައިގެން، ނުވެސް ފެނުނު ޚައިބުގެ ކަންކަމާމެދު اللّٰه އާ ޢަހަދުކުރާ މިހާ ކޮންފަދަހެއްތޯ!؟

އަހަރެންގެ ގޮތުން އެއްފަހަރަކު، اللّٰه ތަޢާލާގެ ޚައިބުގެ ބިލަމަތީކަމުގައި އަރައިރުންވެ ބަރަކާތެރިން މިހަށް އައެވެ. ދުނިޔެ ކޮންމެއަކަސް އާދާ ތެދުވެގެން ދިޔައިރު ދިޔައީ އޮޅިގެން އަހަރެންގެ ހިއިވާނަން އަރައިގެންނެވެ! އަހަރެން ބުނީމެވެ: ކަލާގެ ދުފެއިހުރި މަޤާމުވެސް ކަލެއަށް ނުފެނުނަ ބާލު، ދުނިޔެ ޚައިބުގެ މަޤާމުތަކާމެދު اللّٰه އާ ތިޔަ ޢަހަދުކުރަނީހެއްތޯ!؟

*****

43- ސިޔާސަތުގެ ތަޢާރަފް ލިބެރަލް ފިކުރު އަލިފުން ފެއްޓުމުގެ ކުރިން މުޖުތަމަޢުގެ ވަޙުޝީ ޙާލަތު ދިރިއުޅުމާއި، ޢާއިލީ ދިރިއުޅުން ކަންކަމުގެ ތަޢާރަފް އަލިފުން ވައްދާ ހުސްވަނީ ދެން ސިޔާސަތަކަށް ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ އެއްވެސް ނުފޫޒެއް ޝަރީޢަތުކަން

ލިބެރަލިޒަމްއަކީ މިހާ އަލިއަލަފައިން އުފާގެ ކަންތަކާއި، ސިޔާސީ ކަންކަންވެސް އުފާގެ އަލިއަލަ ބެއްދިއަން ފެންނަގޮތަން ކަންތަކުގެ ކަންމަގުތައް ރަމަޖައްސާ ފިލުވުކުވެ. އެއީ އެހެން ބެއްދިއުމުގެ އަސަރު އުފާއަން ކުރުމުއްސީމައެވެ. އަދި އިސްލާމްދީން ނުވަތަ އެހެން ދީނުއްގެ އަސަރުވެސް ނުކުންނެވެ.

އަދި ދީނުގެ ނުފޫޒުން އުފާ ބަޔަކުންނާ ގޮތްއް ލިބެރާލިޒަމްބަލަން އެފިލުވު ލިޔުނުވީއެވެ. އެހެން ދީނަށް ބެއްދީގެ ބަޔަކުނާ ހަރަޖީ އަސަރު ކުރުމާ އެއްޗެކެވެ. އަދި އެދީނަށް ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަމަށް ވަދެގެން އެއްޗެކަން ވެގެން ނުވާނެއެވެ!

އެޒަމާން ދިރިއުޅުމަށްވެސް، އަދި ވެރިކަމާއި ސިޔާމަސްވެސް ދީނުގެ އަސަރު ކޮންމެނުވާނެއެވެ. އަދި މުޖުތަމަޢުއްގައި ދީން އަސަރުކުރުމާ ގާތަށް އޮތްއޮތްޖެހޭ އެއްވެސް އެއްޗެއް ލިބެރާލިޒަމަށް އުޖުތަމަޢު އެކަހީގެންނުވާއެވެ...

މިހެންވެ ހުރަހަކުން ދެކެނީ، މުސްލިމުންގެ ގިނަ ބަހުތަކަކުން ސިޔާސަތުގައި ލިބެރަލް ފިކުރު ވަރުން މުސްލިމް ނުވާކަމަށެވެ! އެއީ އަލިމުންގެ ހިތްތަކުގައި ދީން ދިރިގެންވާނެ ހިނދުކޮށެވެ. އެހެނީ އާގެ މާނައަކީ ފުރުދުނުނާއި މުޖުތަމަޢުގެ ކަންކަމުގައި އެކަހި ދީން ކޮމަޓަކުގަ ސިޔާސަތުގެ ތަޢާރަފްވެސް ދީން ވަދެގެން ދިޔުމެވެ. މިއީ ލިބެރަލިޒަމްގެ މަޤްޞަދުތަކާއި އާގެ މާއްދީ އުޞޫލުތަކާ އެއްބަސްވާ ކަމެއް ނޫނެވެ!

ހުޅަނގުން އެކަމަށް އީމާންވެއެވެ. އިސްލާމްދީނަށް ނިސްބަތްވާ އެތައް ކުދި ދައުލަތްތަކުގެ މައްޗަށް މިނިޒާމު އިލްޒާމުކުރުމުގެ ކުޅަދާނަކަން ހުޅަނގުގެ ޤާނޫނުގައިވެސް އެމީހުން އެފަދައިން ކަންތައް ނުކުރެއެވެ. އެމީހުން ދެކޭނީ އެދައުލަތްތަކުގެ ރައްޔިތުން އަދިވެސް މިކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި ވާހަކަދައްކަން އެކަށީގެން ނުވާކަމަށެވެ. އެއީ ދީން ވަކިކުރަވަ ވެރިވެގެންވާތީއެވެ.

ދީން އެމީހުން (ދީނުގެ) އަސާސްތައް ބަދަލުކުރަން އެކުލަވާލުންޖެހޭގޮތަށް ފެނިއެވެ. އަދި އިހަށް މީސްތަކުންގެ ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަމާއި، މުޖުތަމަޢުގެ ތަރައްޤީއަށް ފިޔަވަޅު ފިޔަވަޅު ވަންދެން މަސައްކަތްކޮށްފިއެވެ. އެއީ ހިތްވަރާއި ފުރުޞަތުގެ ހިތައިން، ދީން އެއަށްފަހު މުޖުތަމަޢުގެ ހިތައިންވެސް ދީން އެއްކިބާކޮށް ތަޙައްމުލުވެގެން ދިޔުމަށެވެ! އެހެންކަމުން ސިޔާސަތާ ހަމައަށް މައްސަލަ އަރާއިރު، ދީނާއި އެއްވެސް ނުފުށުއްނުމި ސިޔާސަތުކުރުމެވެ!

އަދި ހަނިކަމާކުން ހުރިހާ ބާރުގެންދާ ގޮތް އާއުން ދީނުން ބާރުވެގެންދެއެވެ. މަތިން ބާރުވަސް ނުވަތަ ތިރިން ބާރުވަސް ހާލަތު ގެއްލުމެއް ގޮތަށެވެ.

އިރުމަތީގައި އޮތް ޗައިނާއާ ދިމާލުގެ ބޮޑުދައުލަތް މިހާ އިރުކޮޅަކަށް ތިރިވެފައެވެ! އެގޮތުން ވިލާތަށް ދުރުވިލާތައް ބާރުންނާ ގޮތްމަތަށް ފެނުނުނާއި މުޖުތަމަޢުތަކުގެ މައްޗަށް އެމީހުން ކަނޑައަޅަން ފެނިއެވެ. އެއީ އަނިޔާވެރިކަމާ ގަދަބާރުން މަޖުބޫރުކޮށްފައެވެ.

މިފަދައިން މިހެނި އެއްކަލަ ހުޅަނގުގައި ޤައުމު ދިޔަބާރު ބޮޑު ނަގާފައި، އިރުމަތީގައި އެބޮޑު ބާރުގެ ވަރަށް ބޮޑުއެއްޖެއެވެ. އެހެނީ ހުޅަނގުގެ ދިޔަބާރުޖެހުމުގައި ފަރުދުން ބަލާނެ ކަނޑައް ފެނިފަތުގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅާނެއެވެ. އާދޭ އިދިކޮޅުކަން ނުނެއެވެ!

ބަޔާނާއި އަނގާރުގައި ކަސިދާރުވެގެންވާ ހުވަނދުގެ ގިނަ އަސާސްތަކެއް -މިސާލަކަށް ޢާންމު މީހުންގެ ހިބައިންފެސް ޤަބޫލުކަން ނަޒީރުކުރުން ޒޮސް ބާވައިލުއްވުން ޓްރާންސްފިރަސް، އަދި ތެދުކުރުވިގެންވާ ނަބުއްޔާފެސް ޤަބޫލުކަން ނަޒީރުކުރުމާއި، ބުއްދަ ހާމަކުރުމާއި އަންހެން ފިރިހެން މަސްއޫލިއްޔަތު ހުއްދަކުރުމާއި، އެކަކަށްވުރެ ގިނަ އަންހެނުންނާ ކައިވެނިކުރުން މަނާކުރުންފަދަ ކަންތައް- އިސްލާމީގެ (ޢަރަބި ޤައުމުތަކުގެ މީހުންގެ މައްސަލަ ސިޔާސަތު ބޭނުންކުރެވެން އެއިން ރާވައި ކަނޑައެޅެއެވެ. އެއީ މިކަންކަމަކީ ދީނުގެ އަސާސްތަކުގެ ކަމުގައިވާތީވެ، އަދި މިނިވަން ބައިދިން ގެނައި ކަންކަންކަމުގައި ނުވާތީއެވެ...

މިއީ މުސްލިމު ބިންތަކުގައިވާ ދީނާ ފެރުންތަކުގެ ހިޔާ ގޮތެވެ. އަދި ނޫސްވެރިންނާއި ކާތިބުންނާއި މިޔާ ބޭނުންކޮށްގެން ސިޔާސީ ބަޤީޤަތުގައި ފަސޭހަކޮށްދޭ، އެގޮތް ބޮޑު ހިތަންބޮޑުކަން ރަޢުޔާ، ނަފްސަ ބަޔާއްފަރަދު އެއީ (ދީނުގެ ބަޔާއް ސިޔާސީތަކަކީ ޢަރަބީންގެ) އުސޫލުތަކާއި ތަޢުލީމު އޮތް އަދި ދީނުގެ ތަޢުލީމާ ކަމެއްނޫންކަމަށް ބޯނު ބަލިކަންކޮށްލުމާއި، ނަފްސަ އެއީ ހަރުކަށިވާން ނުޖެހޭ ހިތާމަ މައްސަލައެއްކަމަށް ބޭނުގެންނެވެ!

އަދި (ދީނުގެ ތަޢުލީމު) އުގަނޑަށް ދިމާލަށް ދޭތެރެއިން ކަންތައް ދޭތެރޭގެ ބަދަލުކުރުމަށް ބަޔަކީ އުފެދިފައި ހަރުކަށިކުރެވިއްޖެ. އެއީ އަދުގެ ޙާލަތު އެކަންކަން މުނާސަބު ނޫންކަމަށް ބޭނުގެންނެވެ! މިއީ ސިޔާސީ ފިޤުހުގެ ބައެއް މުހިއްމު ގޮތްތަކެއް، ބަލައިލުމުން އެދޭކަންތައް -އެއީ ނުބައި ގޮސްކަމެއްކަމުގައިވިޔަސް- ގުދުރަތުން ހަރުކަށިކަމުގެ އެކަން މަނާކަން ކުރުވުން އަސްލު ހުއްދަވެސް ނުކުރާ ފަރުދުގެއެވެ.

އުމްމަތު އިނގިރޭސި ފިލާސަފަރު ޖޯން ސްޓުއާޓް މިލް ބުނެފައިވެއެވެ:

"މަދަނީ ސިވިލައިޒޭޝަން ޤާނޫނުން ކުރިއަރާ ދިޔުމަކީ އެއްވެސް ބަޔަކަށް އެކަނި ބަޔަކު މަޤްބޫލުކުރުމުގެ ބަރުދަނާކަމަށް ހަރަކާތް ނުދެކެމެވެ. އެއީ އާދަތުގެ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުގައި އުޅޭ މީހުން އެހެން ބަޔަކުގެ ޙައްޤުން އެހީއަށް ނަގާނެ ހިނދަކުއެވެ.

އުމުރުން ނުވެސް ބޮޑު ބަޔަކު ޙައިސް އުމުރުގެ ކުދިކުދިން ތިބެދެން ފަރުވާނުކުރަން ޖެހޭކަން ނުދެކެމެވެ. ޙަޤީ ގާނޫނުގައި ދޭ ބަޔަކުގެ ނަޒަރުގައި ބަލައިގަންނަ ކަމަކަށް އޮތުމުގައި ދަރާޖާ، އުމުރުން އެއްގޮތަކަށް ނުވެސް ބޮޑު ކުދިންނަށް ބޮޑެތިން ފަރުގަނޑުގައިވެސް އުޅެންގައި އުފުލުން ދެކޭނެ އަށްމުން ޖަވާބުދާރީ ވަކި ގޮތެއް ނަގާތަކުން މަސައްކަތުގެ ބުރަދާރީކަމުން ނުދެކެމެވެ. އުމުރުން ބޮޑުވީމާ މިސާލަކަށް ފޯނުވައިގެން ހިތްދަން، ބަލައިގަނޑު ވަސީލަތްތަކަށް ދުރުވެރިކަން މިފަދަ ޖަވާބުދާރީކަން ފޯރިގެންދިޔާ ދެކެވަން އުމުރުގެ ބޮޑުގައި މަސައްކަތުގެ ބުރަދާރީވެއެވެ. ނަމަވެސް ހައި ބޮޑުގައި ދަރުވަރުކަން މީހުންގެ އަނގަބަސްދުރުކަރާ އަޅުކަމުގެ ވާޖިބުއް ނުވެއެވެ."

ނަމަވެސް ބައެއް ސަރުކާރުތަކުން މިކަމުގައި ބަސްދުވަވަރަކާއި އެއީ ފެނިކަމުގެ ނިޒާމް ގެއްލިދަނީ ރަށްކާކުރުމަކަށެވެ. އެއީ މިސާލަކަށް ދުނިޔޭގައި ކަންތައް ސިފަކަރާކަން އިސްލާމްތަކަށް ގެއްލުވާގެނިޔަސްވެއެވެ. ބާރުފުރެން ހުޅަނގުގައި ޙަރަކާތްތަކާ ވިޔަފާރިގެ ފިކުރު ބަދަލުވާމަށް ނިމުނީއެވެ.

ނަމަވެސް މުސްލިމުންގެ މައްސަލަ ތިމާ ގިނަ ފެނިންނަކަން ފުރިހަމައަށް ނަގައިނުގަނެވުނު ކަމަށް: އެކަމަކީ އުމުރުގެ ފެނުކަމެއް ފުރަތަފިތުމުގެ މަގުކަމުގައެވެ! އެގޮތުން ވިޔަފާރި ފިލާވަޅު ދޭހަކުރެވި، ފަރުދުން އެއާ އެއްގޮތަށް ޒިމާދާރުން ފުރަތަމަ ފެނިވަޑައިގަތުމަށް ސިޔާސަތު ނިޒާމު ނިމުމަކަށް އަންނާނެއެވެ!

އިރުމަތީގައި އޮބް ދިބެހަލް ފިކުރުގެ ކަށިވަރު ބަނގަޅަށް އެނގުނު މީހަކަން ހަޤީޤަތުގާކަމަކީ އެފިކުރުގެ ބިންގާ އެފުލުގައި ފުރުނި ދިޔާއި އާދަމުބާއި ރަސްގަފު އުކުފުރަކާ ދީނުވެރިން ޖާހިލުކަމުގެ އަނދިރިވަލު. އަދި އެފިކުރު ނިމިގެންދާނީ އެއާ ނުބައްދަލުވާ މުސްކުޅިވާ ދައުލަތް ކަމުގައި ފާހަގަކުރެވެން އެކަށީގެން ހުރިކަމެވެ. އަދި އޭގެ އެންމެ ސާފުކަން ބޭނު ރަސްކަން ވާދަކުރާކަމަށް ދައުލަތްތަކެވެ...

*****

44- މިސްކިތުން ކަންތައްކުރާ ބަލައިގަތް، އަދި އޭގެ މަޢުލޫމާތު ދިރިއުޅުން އަމާންކަމާއި އެކުވެރިކަމާއެކު އުޅުމާއި، ދުނިޔަވީ މައްސަލައްތަކުން އެހެން އުފުލާ އަދި އެކަމުގެ ރައްޔިތުން ޝަރުޢީގޮތުން ދަރިފުޅުންނަށް

މާއްދީއުފެދުމުގައި މައްސަލަ ދިރުމުން އަންނަ އަސަރުތަކުގެ ތެރެއިން އެއްކަމަކީ: ބަސްބަހާއި އަމަލުގެ ސުވާލުކުރާއި ސަރުމަހުތެރިކުރާއި، މިސްކިތުން ބަސްތަކާއި އަމަލުތަކެއްގެ މައްސަލަ އާދަޔާ ޚިލާފަށްތަކެއް އެމީހުން ގޮތުގެކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ދަކަށްތައް މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމެވެ.

ދެން މިފަހައްޓަރުތަ ބައިތުން ހިޔާރަށް: އިންސާނާ ވަކި ސުލޫކެއް އަދި އުޅުމެއް ފިރިމަތް، އޭގެ މައްސަލަ ފެށުމެވެ، އެއުޅުމާއެކު އާއިލާ ދިރިއުޅުން ހަމަޖެހިގެންވެސް އެއީ އެކަމެއް ބަހުރުވަ ރަސްމީކޮށް، ޝަރުޢީގޮތުން ހުއްދަކަމަކަށްވުމަށް ފުރުޞަތު ކަމެކެވެ.

ހަމައެކަނި މިގޮ މައްސަލަ އެހީގެ ބަލަން: މިސްކިތުންގެ ގޮތަށް އަންނަ އުޅުންތަކަކާއި ގުޅޭގޮތުން އެހީގެ ނުރުހުންވާ ހަރަކާތްތަކުގެ ބަދަލުގައި އެކަން ހުއްޓުވާލެއްކަމެވެ...

ބައްޕަ ބައްޕަރާތީ ފަރުދުކުރާ މީހުންގެ ގިނަކަމުގެ ނުރައްކާތެރި ނުކުތް. އަދި އެފަރާތްކުރާ މީހުން މަދުކަމުން ބައްޕަ ބަލިޔަން ބަދަލުވެސް ނުކުމެވެ. އެފަރާތުގެ ބަލިކުރެވުނީއެވެ. މިސްކިތުން ކަންތައްތަކާއި މައްސަލަ ފެށުމެވެ، ބަލައިގަތުމަށްވަނީ އަޅުގަނޑު ބަދަލުކުރުމާ މިންގަނޑެއް ނުކުމެވެ.

ލޫޠުގެ ޤައުމުގެ މީހުން ބާޠިލުގެ މައްޗަށް ހުރި ބަލައިގަންފައިވާ މިންވަރުގެ ބޮޑުކަމަކީ: އެމީހުންގެ ގެއަށް ބީރައްޓެއްސެއް އައި ޚަބަރު ލިބިއްޖެނަމަ، އޭނާއާ ޚަބަރު ކަންތައް ކުރަނީ އުފާފާޅުކޮށް ކުރިއެވެ. އެއީ އެމީހުންނަކީ ބޮޑުއުފާއި ވިސްނުންހުރި މީހުންނަށް ހާމަވާނެއެވެ!

الله ގެ ނަބިއްޔާ ލޫޠުގެ އަރިހަށް މަލާއިކަތުން (އިންސާނުންގެ ސޫރަފައިގައި) ވަޑައިގެންނެވިހިނދު، އެމީހުން އެތަނަށް އައުމާ، އެއީ އިންސާނުންކަމަށް ހީކޮށްގެން، އެމީހުންނާއެކު ފާޙިޝް ކަންތަކެއް ކުރަން އުޅުނެވެ. الله ތަޢާލާ ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿وَجَآءَ أَهۡلُ ٱلۡمَدِينَةِ يَسۡتَبۡشِرُونَ ٦٧﴾ [الحجر: 67]

"(އެރަށް ބަދަލު އައިކަމުން ޚަބަރު ލިބުމުން) އެރަށުގެ އަހުލުވެރިން އުފާކުރާ ހާލު އައިސްފައްޓެވެ."

އެކަލާނގެ ބަސްފުޅުގައިވާ "ރަށުގެ އަހުލުވެރިން އައެވެ." އެއީން އިސްތިޤާމަތުކުރަނީ އެއީ ރަށް އެކުއެކީ އެންމެން ކުރަމުންދިޔަ ކަމެއްކަމެވެ. ވަކިވަކި މަދު ބައެއް ނޫނެވެ.

އަދި އެކަލާނގެ ބަސްފުޅުގައިވާ: "އެމީހުން އުފާ ފާޅުކުރާ ހާލު" އެއީން އިސްތިޤާމަތުކުރަނީ އެމީހުން މިކަންތަކުގެ މައްޗަށް އެއްބަސްވެގެންވާކަމެވެ. އެކަންކޮށް އެކަންކުރުމުގެ ބޮޑުކަމުން އެމީހުން އުފާވެސްކުރަނީއެވެ.

ޤުރުއާނުގައި ދިނުކުރުކައްވާފައިވަނީ އާދަމުން ވާސިލުވި ނަތީޖާއެވެ. އާދަމުން އިސާބަހަން ޤުރުމަތަންޖަހައި މަދުމަޖެހުން ގިރާކުރި ބާކީވެގެ އޯގާތަކުގެ ވާހަކަތައް ނަގާލެވެ.

ބޮއްދިން ތާރީޚުފުރާކަމަށް: އާދަމުން ފިޔަވަޅުގެ މަތިގައި ހަވީރުކޮށް، ދެން ކުއްލިއަކަށް ގުޅުން ހިންގަން ފިރިހެނުން ހާދަން ބޮޑުވެރިން ހުސްދުވަސް ސުކާރާނުކަމެވެ. ނުވަތަ ފިޔަވަޅުގައި މިބަޔަށް އަންހެނުން ޖަމާވެފައި ދެން އަންހެނުން އެއްޗެހިސްކޮށް ގެނެސް ހިންގުމަށް ހުއްދަކުރާ ގޮތަށް ނިންމަމިގެން ނިކުމެމަކުއްވެސް ބޮއްދިން ތަޅުމަވެރިކަމާ ކަނޑައެޅުނެވެ.

ނަމަވެސް އާދަމުން ކަސްތާރުވުމުގައި ދިރައި މަޖުމަޖެހުނެވެ. އެގޮތުން ފިރިހެނުންގެ ފުރަގަސް އާދަމުން ހުއްދަކުރީ އަންހެނުންގެ ކުރިމަތީގާއި ފުރަގަސްވެސް ހުއްދަކުރަން ފުހެގެއެވެ. ދެން ހަރުފަތަކުން ހަރުފަތެއް ގޮސް ފިރިހެނުންނާ ގުޅުން ހިންގަން ދިރައިއެވެ. ޤުރުއާނުގައި މިކަންތައް ދިރުކުރުނުކުރީ ބޮއްދިއާއި ބިއްސުން މިކަމަށް ދަލީލުކުރާނީއެވެ.

އެގޮތުން ފަރުބަދަތަކުގެ ކުޅުން ފުރާގިގެން ވެއްޖެމުން އަންނަ މީހެއް، ބިނގަދަކޮށް ފާރަނީ ފުދި ފަރުބަދައިގެ މަތީން (ވިރިއަށް އެއްކޮށް އުނބުރިގެން) ނެވެ.

އެންމެ ދުވަހަކުން ނުވަތަ މަހަކުން އަހަރަކުން ފިޔަވަޅު އަހެއް ފުރަތަމަ ހިނގާބުވުން އެއީ މިސްކިތަކަށް ނުނެވެ. މިސްކިތުގައި ފުރަތަމަ ހުރިހާ ބިއްސުގެ ދަރާނިވެއްކަމުގައިވާ އަޅުއިވުމާއި، ފުރުމާއި، ބިއްސުންވެސް މަޖުމަޖެހުން ވެދުރިޖީތަކަށް ބަދަލުވެ ހުރި އާދަފުއްވެ. ކިއްސަ، ނުވެސް އުނގެނުމާއި އަށައް ފުރަތަމަ ހިނގާބުވީއެވެ.

އެއީއްގަނޑުން އަޅުއިވުމަށް މަޖު އަޖައްހުން ނުވަތަ ރިސްކުއް އަހިސް، ދެން ފުރަތަމަފަހަރަ މަޖުމަޖެހުން ބާރުވެދުން ގެސް، ބޮޖު އަޖުފަހަރަކަށް ފުރިހަސް އާސާއަށް ބާރަތަ

ތަޢައްޞުބުވާކަން އިޙްސާސްކުރެވެއެވެ. ސަރުކާރާއި ފުލުހުން ހުންނަ މީހާވެސް އެންމެ ފުރަތަމަ އެއީވެ އަޅުގެ ސަބަބުން ހިތްހުން ހަމަޖެހިގެން ހުރުން ކުޑަކުރަންވާނެއެވެ.

މިފަދައިންގެ ފެންމާއި އިމްޔާއި، ރަހަމާއި، ނުބައިވަހެއް ދުވަސްވަސްގެއެވެ. މިފަދައިން ފުރުސަތާއި، ދީނާއި އަޚްލާޤުވެސް މަޖުމަޖުން ދަމުން ދުނިން ބަދަލުވެ އާގެ ނުބައިކަމުގެ އިންތިޒާމަށް ފޯރަނީ އާންމަށް އިޙްސާސްވެސްސްވެސްކުރެވެއެވެ...

ގޮތަށް މުޅިކާ ތަފާ މީހާވެސް އާންމުގެ އުމުރުކާ ފުސުލުންގެ އަޅުފަތަކަސްޖެގެ ތެޖެއާޔަ ހަމަޖެހިގެން ނިދަހެވެ. އެއިން އުނދަގޫތަކުގެ ހޮވާ ނުވެއްޖެއެވެ. އެކަމަކު އެނދުން މިހާރަށް އެކަން ކުޑަކުރަނުވާނެއެވެ. ކަނޑު ޔާއްޓަވ، ވަރަށްއްގައި ގޮތަށް މުޅިކާ މިހާ، ވާއަޅު މަޖެވެ، އެއަޅު ނިޔާނަމަ ހޯދިވެ، ނިކަންފެސް އުނދަގޫވެއްޖެއެވެ!

މިއަދު ހެޔޮނުގެސް އެނިކަނި ފުރުޞަތާއި ދިނާ އަޚްލާޤު ފުނޑާލާ މުޅިކާހުރުގެ އަޅުފަތަކަސްޖެގެ ތެޖެއާޔައިއެވެ. އެމީހުން އެވަނީ އެމީހުންގެ ފުރުޞަތު އަނބުރާ ސަލާމަތް ގެންސަލާމަތް މިހާކަން ބޭނުންޖެހިގެންނެވެ. އެމީހުން އެފަދަ މިޔައްނަމަ އިންސާނުކަން ނުބައިވެސް ކުރާނެއެވެ. އަދި އެމީހުންނާއި އަދި އެކަށީގެ މައްސަލަ ހަމަޖެހި ހާނިގެނާ މިހުން، އެފަދަ މިހާކަން ޖެހިލުކާއި، ފުރުޞަތުން ބޭރުވެނިކަމަށް، އަދި މިސްކީނުންނަށް މަޖުބޫރުކަން ގަދަބާރުން ކަންކަން އަންގަނިކަމަށްވެސް ބިވެކުރާނެއެވެ...

*****

45- ގަޑުބަޑުވީ ބަދަލުވުމާއި ފުށުއަރަހަކުން ޝަރީޢަތުގެ ޙުކުމްތަކުގެ ޚިލާފްތަކާއި ނަގައިދޭނެގޮތް އަދި ފިޤުހީ ޝާފިޢީ ޒިޢުބިގިރިކާއި ގަދުވުމަކުން ޝަރީ، އާރިފާނުވުމާއި ޖޭން ފުޤަހާއުނާ މުޖުތަމަޢު ބާރުބަދަލުވުމާއި ބަޔާން މަޖިލިސްމާއި އަންނަނީ ގޮތަށް ފުޤަހާއުން ކަންކަންތަކުގައި ބަޔާންކުރަން، ނަގައިގަތުން އުސޫލު ކަންކަމަށް

މުޙައްމަދިއްޔާ ޝަރީޢަތް އަދިސްވަރިވަނީ ޤުއްދުސް ނަގައިގަނުވި، އަދި އެއަށް ހިފައި ގޮތްތަކެވެ. އަދި އެއީ ޤުއްދުސް އިސްލާމީ ވަނީ ޢަރަބިއްޔާގެ ބަލަގުބޫލުވެ. އެއީ ހާލަތު އަދިކަކަޅުގައި އަދި މުސްލިމުންނަށްކަމުގައިވާ ސަރަޙައްދު ފިޤުހުގެ ނަމޫނާ ކަމަށްކަކެވެ. ނަހަވަނަ ފަތަރަކުގައި ފިޤުހުގެ ޤަވާއިދުތަކެވެ، ގަޑުބަޑުވެ، އުސޫލު ކަމަށްކަކުން ޙުރުމަތްތެރިވެރިކަމެވެ. އެގޮ ސަމާޢުން ﷲ ތަޢާލާ ޙަކީމުގެ ރަސޫލާގެ ބުނުމުގެ ރަޙްމަތަކުން ދީނަށް އަދި އެގޮ ދުނިޔަވީ ނަގައިގަތުން އަސާސްތަކެވެ.

އަޅުގަނޑު ފިޤުހުގައި އޭރިޔާސްތުވީމާއި ޖީނާކުރުން ފިޤުރު، ޚިލާފްތަކާއި މުޤައްރަރުތަކާއި ޝަރަޢީތަކާއި އަށްޅާއަށް އިސްލާމްދީނުގެ ސިޔާސަތު ނަގައިގަނޭ ބަލާގައި ދީނުއެދުގެ ސަމާޢުން ޙުކުމާގެ ފިޤުހުގެ ބަދަލުވުމާ ވާނެ؛ އެއްޗެއް އަށްހަސާގެ މައްޗަށް ދީނަށްބަޔަން ފުރުޞަތުވުމާއި އަދި ޙާލާ ފިޤުރާއި ވާރުބާރުގައި ގޮތްގޮތަށް މިނިވަނަކަމުގެ ފުރިހަމަކަމުން ނަގައިގަތުމަށްކަމެވެ! ޙާޟިރު ބަލާނުގެ ކުރިން ޖީނާގެ ބަޔަލްކަމާއި، ސަރުބަ ފިޤުހުގެ އިންތިޒާމްކަން ޤާނޫނެވެ.

އަޅުގަނޑު އެނާ ޙާބަނުނުވަނީ ފިޤުހުގެ ބިދުގައި ދީނީ މިބުލުގެ މަސްއަލަތަކުގެ ދިރިނުދުނިޔާ މަސްއަލަތަކުގެ އެގޮ ޢާލިމުގައި ދީނުގައިނާނެވެ. އެއީ އެގޮ ފިޤުހީ ބަލާއި

ވަކިކޮށްދެއްވައިގެންނެވެ. އަދި އެފިޔަވަޅުތަކެއްވެސް އެވަނީ ބަދަލުކުރެވިފައެވެ. އެއީ ގަދަފަދިކަމާއި މުރުއްތަދިކަމާއި، ޖިހަތްޕަދިކަމާއި އެހެން ސިފަތަކުގެ ފިޔަވަޅެވެ.

ޤިޔާ ބަރާހްފުޅުގައިވާ އެކަމަކް ޚާއްޞަކޮށްފުދޭ ކަލިބަވާއި އޮޅޭ ބިއްލަވާ، އެއްޗެހީގައި ނަސޭޙަތްތަކާއި ކަރުވާ ގުޅުންތަކާއި އިބާރާތްތަކާއި ސިފަތައް ފާހަގަކުރެވެނީ މިލަތު ނިޔާވާ ނަސޭހަތްތަކާއި ފޯނުތަކާއި ނަޞޭޙަތްތަކެވެ! ދީން އެކަން ބަރާހްފުޅުގެ ބަޔާންފުޅާއި އެކީ ސަލަފުންގެ އިއްޔަތް އެއްގޮތް ގޮތްތަކެވެ ފާހަގަކުރެވޭ މިފަދަ ގޮތްތަކެވެ.

ހަމަ ޙިކުމާއި ޖަނާޒާއި ވަޔި މުސްލިމުންގެ ނަމާ ތަފާތުތަކެއް ހަމަ އެކުލެވޭ ޙާލު ނިކަންނޫނީ ހަމަކާނީގެ އެދެދުވެއްގެ ﷲ ތަޢާލާ ނިޢުމަތްތައް އެކަށޭނަ ގަދަރުތަކާއި ވިސްނުންތަކަށް ކަންކަމާއި ބަލަތަކެއް ނިޔަތްފުޅުތަކާ ޢިބާދަތްތަކާއި ބެހޭގޮތުން އެކަންކަން.
(ފިޔަވަޅު ގޮތުގެ ތަޢާލީމާއި ބިލްއްގައި އެގޮތަށް ދޮޅޮތްވިގޮތް ނަމާދުންތަކުގެއެވެ.)

މިހެން އިސްލާމްދީނުގެ ޙުކުން ބަޔާނުގެ ސަބަބުން ބަދަލުވެގެންވާ ފިޔަވަޅުތަކެއް ދަލީލެއް. އެއް ސަރަޙައްދު ތިޔަ މުއްދަތަށް ވަރުގަދަ އިސްލާމްދީނަށް ވަނީމަ ކުރަހައިދިނެވެ. އެހެންކަމުން އެ ބަޔަކު ބާކީވުމުގެ ތަރިކައި އަރިއްސަ ނަގާސަވަ ނޭފޮނު ބާކީ ގޮތަކުން އިސްލާމްދީނަށް ފެނުނު ބާކީވުމުގެ ސަބަބުންނެވެ.

އަބޫ ސަޢީދާން ރިވާކުރެއްވިއެވެ:

"ﷲ ގަންދީ ބުނަމެވެ! ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلمގެ ކަންތައް ތަފާތުވެވަޑައިގަތުމަށް ބަހައިވާ ހަދީނަށް ބާކީ ނިކަމެތިކަމުގެ އިޙްސާސްގައިވުން ގެދިނެއްސެވެ. އެހެންކަމުން ބަހައިވާ ނަބިއްޔާ ބާކީގައި ﷲ ތަޢާލާ ބަހައިވާގެ ހިތަން

އިސްލާމްކަން ފައްދަވައިދެމުން ދާންދެންނެވެ." ރިވާކުރެއްވީ ބުޚާރީ އިބްނު ޢައްބާސްގެ ޙަދީޘުންނެވެ.

އަދި ބައެއް މީހުންގެ ސަބަބު ފުރުޞަތުގެ އެއްކަލަކަށް ބަދަލުވެން ދިމާވެދާނެއެވެ. އެއީ ބާކީބައި ސަލްބަރާކަން ފުމާއުކުގައެވެ. އަދި އޭނާގެ ބަދަލުވުމާ ފުރުޞަތާ ގުޅިގެންވާ ތަރްބިއްޔަތާ ބުނުއްވާ ބަދަލުވެގެންވާ ދަރިކޮޅުތަކެއް އޭނާއާކުވެދެވެ.

އެގޮތުން ޙަދީޘް ބުނެފަ ބައްޔެއް އިސްލާމްދީނަށް ވަދެވަޑައިގެންނެވިނަމަ ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم އަށް ހިއްޖުރަ ބައިއްޔަތާއި (ނަމާދުގައި) ޙުކުމް ނުކުތުމަށް ސަރުކާރުތަކުގައިވެއެވެ. ކިއްޔަތް، ކުރަން ޚިޔާލުގައި ހުރި ސަލާމަތްކުރުން ދަފާތަރެވެ. ފަހުކަށް އެއީ ތުކުރިކަމުގެ ސިފަޔަކީ ބާޒީބިއްޔަތުގެ ކަމެއްކަމަކަށް އުކާލާގެ ފުރުގެ ފުޅުތަށް ބަދަލުވެގެންވާފިލް އުކަމަށް އިންކާރުކުރުމާވީކަމަށް ވެދާނެއެވެ. ދީން އެއްފަހަރު އިސްލާމްވެގައިގެންނަކާ، ފުޅުތަކު ސާފުވެ ސިފަވެގެންދިޔައެވެ.

މިފުޅުތަކުގައިވާ ކަންކަމަށް (ފަސްތަރި) މަނާކުރުމުގެ ސިފަ، އިންސާނާގެ ޙަޤީޤަތުން ބަދަލަށްކަށްގުޅިގެން ދީން ކިބައިންނާ ނުބައި ހުކުރުކަމެއްވެސް ޤަބޫލުކުރުން ބަދަލުވެގެން ފަސާދަކަށްދަލާފުންއެވެ! އެހެނީ ބަރާތްކުރުމާ ކަމެއްކަމަށް ވާޖިބުވެގެންވާކަމެއްކަމަކަށް އަދި އެހެންހެނިހެން ސަރުކަރުކަމެކާ ފެތުމަސައްކަތްވެސް ޖާހިލުން ނުކުރެވިއްޖެއްގައިވެސް ދުނިޔާވީ ހަޔާތާ ވަރުގަދަ ގުޅުންބަދަލުވެއެވެ. އެއީން އެއްކަލާ ބަދަލުކުރަމުން ޖެހުނު ރަނގަޅު ކަމަކަށް އަސަރުކުރާނެއެވެ...

ނަފްސަށް ކުރި އެއްމެފަހެވެ. އެގޮތުން ނަފްސު ދިނަގަޅު ބަދަލީ ވަޔަވަޔާ ކަމެއްކަމަށް އެކަށީގެންވެއެވެ. ޖަމާޢަތްތަކުން އެކަމަށް ގޮތުގައެއް ނުނެވެ.

އޮރިޔާންވުން ގުޅޭ ފިތުނަތަކާއި ބަދުއަޚްލާޤުގައިވާ ބިލާދުގައި ދިރިއުޅޭ ޢާއްމު މީހާ ޔައުމިއްޔާތުން، ފިލްމުތަކާއި ވީޑިއޯސް އަންހެނާ އާމުގެ ގޮތް ފަރާތްތަކުން ޖަރީމާތަކުން ސަލާމަތުވުމުގެ ބިޔަކަމެއް ނަގަނީގަތުމުން ނުވަގަނޑު ދެނެގަނެވިފައެވެ! އެހެނީ މޫނު ނިވާކުރުން ޝަރުޢުވެވިފައި އެކަމަށް ކުރާކުރާ ހަމަޖެހިފައިވާ ފާހަގަކޮށްލެވޭ ދުވަހުގެ ކަންތައްތަކެވެ. އަދި ފާހަގަކުރަނީ ވަރުގަދަކަމުން ބަލައިލާ އެކަމަށް ފާސްކޮށްދީފައެވެ!

ވަކި ފާއްދާއަކަށް ހެކިވުމުގައި ބަލާއިރު ފިރިހެނުންނާއި އަންހެނުން މަސްއޫލިއްޔަތާ ބަރާބަރު ވެސްބަލައިގައި ދެކިދާނެ ހުރި؛ ފިރިހެނާގެ ހެކިބަސް، ދެއަންހެނުންގެ ހެކިބަހާ އެއްވަރާ ބަރާބަރު ކުރައްވާ ނަގައިދޭގޮތަށް ބަޔާންކުރައްވައެވެ:

﴿فَإِن لَّمۡ يَكُونَا رَجُلَيۡنِ فَرَجُلٞ وَٱمۡرَأَتَانِ مِمَّن تَرۡضَوۡنَ مِنَ ٱلشُّهَدَآءِ أَن تَضِلَّ إِحۡدَىٰهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحۡدَىٰهُمَا ٱلۡأُخۡرَىٰۚ﴾ [البقرة: 282]

"ދެފިރިހެނުން ނެތިއްޖާ ދެން ހެކިންގެ ތެރެއިން ކަމުދާން ރުހޭ ފިރިހެނަކާއި އަންހެނުންކުރެ ދެއަންހެނުންނާއެވެ! އެއީ (ހެކިބަސް ދޭއިރު އެއިން އެއްއަންހެނަކު ބަސްތަކުން) ވަގުއްޔާ (ހަނދާންނެތިއްޖެ) ނަމަ ދެން އެދެއަންހެނުންކުރެ އެކަކަށް، އަނެކަކު (އެކަކަށް) ހަނދާންކޮށް ދިނުމަށްޓަކައެވެ."

ފިރިހެނެއްގެ ބަދަލުގައި ދެއަންހެނުން ގެންނަނީ ޙިއްސުކަމުގެ ބާރަކަށް ނުކުޅެދޭތީއެވެ. އެއީ ފުރަތަމަ އަންހެނާ، ސަވާރީދިނުމާއި ޤާނޫނުގެ ވަރަކަށް ފިރިހެނާއާއެކު ޙައްކަން ހެދިފައި ދުވަހު ތުހުމަތާ ދުރުވުމެވެ. الله ތަޢާލާ ވިދާޅުވެއްވިއެވެ:

﴿أَن تَضِلَّ إِحۡدَىٰهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحۡدَىٰهُمَا ٱلۡأُخۡرَىٰۚ﴾ [البقرة: 282]

"ތަގުޅޭ -އެބަހީ: ހަނދާންނެތުމީ- ދާއިނދު ދެން ދެއަންހެނުންކުރެ އެކަކަށް، އަނެކަކު (އެކަކަށް) ހަނދާންކޮށް ދިނުމަށްޓަކައެވެ."

އެކަކުވެގެންވާއަށް އެހެނިބަސްތާ ފިރިހެނާ، އޭރާހަކަ އެކަކުވެގެންވާއަށް ހަނދާންކޮށްދިނުމަށް ނުޖެހޭ ކީއްވެހެއްޔެވެ؟ އެހެނީ ހަނދާންކޮށްދިނުމަށް ވާހަކަދެއްކެވީ ދިގުވާން ކަމުގައެވެ. އަދި އެކަކު ކަންޓްރޯލްކުރަން ޖެހޭ ސަބަބެވެ. ހެދިފައި ދުވަހު އަންހެނުން އަޅުގަނޑު އެކަކު ބޭނުންވެއެވެ. އެހެންވެ ދުވަހު އަންހެނުން އައިއެވެ.

ސަބަބަކީ: އަންހެނާއަކީ އަބަދު ފިރިހެނުންގެ މާހައުލާއި، ވިޔަފާރީގެ ކަންކަމާ ދުރުން ދުރުގައި އުޅޭ މީހެކެވެ! އެހެންކަމުން ފިރިހެނުންތަކައިން އަންހެނާ ވިޔަފާރީގެ ކަންކަން ރަނގަޅަށް ހަމަނުޖެހިއްސޭނެއެވެ!

އަންއެކުވެސް ފިރިހެނުންނާއި އަންހެނުން މަސްތުރުވެގެންވާ މާހައުލެއްގައި ދިމާވާން ފިރިހެނާގެ ހިތަށް ދެއަންހެނުންގެ ހިތަށާ އެއްވަރުވުމުގެ ނިސްބަތަކީ ކޮބައިކަމެއް ނަގައިދޭނެވާނެއެވެ! އަދި އޭގެ ސަބަބާއި ޢިއްޔަތްތެރިކަން ފާދު ނުވާނެއެވެ.

ދެންފަހު އުމުރުން ދުވަސް އުނިކަމެއް އާދައާ ހިލާފު ބޮޑެއްޗެހި އެއްޗެއްކަމަށްވެ! އެހެން ފިރިހެނާއި އަންހެނާ ދުވަދު އިތުރު ވާހަކަތައް ދެއްކުމުން ދުރުވެ ސަލާމަތުން ދެކޭ ހަރަކާތްތެރިވެ! އެހެން އުމުރުން އަބަދުވެސް އެއްގޮތަށް މަސްތުރުވެގެންވާ މާހައުލެއްގައި ތިބޭއެވެ!

ސޯޝިޔަލިސްޓުގައިވާނީ ގޮތަކީ ސޯޝިޔަލިޒަމް އެއްބަސްވެ އިޚްތިޔާރުކުރުމުގެ ނިޒާމަށް އެހެން ކަންކަން ޖެހޭނީ ބަދަލުކޮށް ރަނގަޅުކުރެވޭނެއެވެ. ދުނިޔޭގެ ކަންކަމުގައި ސޯޝިޔަލް ގައުމުތަކުތެރެއިން ނުކުތެވެ!...

އެފަދައިންނެވެ، މިސްކީނުން އެކަންކަމެއްގެ މައްސަލަ ހުރިފަދަ އާދަމީކަމާއި ބަދަލު ޤާނޫނީ ފެންވަރުގައި -އަދި އެކަންކަން ގައުމުތަކުގެ މަސްލަހަތާއި ނޫނީ ކަންކަންވެސް- ވިޔަފާރި ދިރުމުގައި މާހައުލާއި ދެމެހެއްޓުމުގެ ބޭނުންތަކާ: ކަންތައް މިހާރަކުން ބޮޑުން ސަރަޙައްދަކު އަދި ބޮޑުން ގޮތަކަށް އެކަންކަން ދޫކޮށްލާ ފަރަނަރާ ދިޔުމުގެ ޝަރުޠު އޮވެގެންނެވެ. އެއީ އެމީހުންގެ ހުއްޓަ މަސައްކަތް -އެއީ ޚިޔާލުގެ ކާގާ މަސައްކަތް ހުއްޓުވުމުގެ- އެއްބަސްވެ ދިމާވާނަމަށެވެ. މިސާލަކަށް ވަރިއުޅާ ހުރުމުގައިވެސް މިސްކީނުން ފަރިތަވެ ހުރިފަދަ ހުރިހާކަމެއް ބޭރުވެ ތަފާތު ހުރިހާ ކަމަކާ އެއްކޮށް ކަންކަމެވެ.

މިހެންވެ "ޕޮޕިއުލިސްޓް" (Populist) އެއް ކަމުގައި ނުވާ ވިޔަފާރި ވެރިންގެ މިހާރު ވަރަށްވެސް ނުވާނެއެވެ. އެހެން އަރަބިވެރިކަމާއި އަރަބިނުނަށްވެސް އެއްވެސް ބަރަދަނާ ނުދެއްނެވެ! އަދި ނަސްލަބުގެ ގުޅުމަކަށް، ނަސްލުވަކަށް އެހެން ނުބައިމީހުން ފެންނަނީއެވެ. އަދި އެހެން މަސްތަކުން ކާފަރުއްވިފަސް، ނުވަތަ އަޒަލީ ނުވަތަ އަރަބި މުސްލިމުއްވިފަސް ފެށިދަކަށް އަރާކަން އެހެނގެ ގޮތުގައި މަސްސަލަކަށް ނުވެއެވެ.

މިއީ އަސްލަކީ ބަލާއިރުއެވެ. ނަމަވެސް ވަކި ބާބެއްގައި ދިރިއުޅުމުގެ ނުވަތަ އިޤްތިސާދުގެ ނުވަތަ ސިޔާސީ ބާބުގައި ވިޔަފާރި ފިކުރުގެ އަސަރުކުރުން، ދީން ތަޢުލީމަކީ ގަދަފު އާގައި ހިތްއިގެން ހުރިހަ މީހާ ހިފާރަނެވެ.
ފިޤުހުގައި އެކަން ފެން އެގޯ ކަންފާރުއް ފަދަ އެއްޗެކެވެ. އެކަންފާރުގެ ފުޤުޅުފަދައިވިއްނަމަ ނުވަތަ ރަނގަޅު ފިޔައިގެން ނުވަތަ ފިޔައިގެން ގޮސްފިނަމަ؛ އެގައިވާ ފެން ހަރުފާ ނުހުންނާނެއެވެ. ބަދަލުކުރެވޭފަދަ ފިޤުހުރާގައިވާ ރައްޓެހި ވަރިވެސްފަހި މިގޮތަށެވެ.

*****

46- ބުއްދީގެ ނަތީޖާތައް ބޭނުންކުރެވޭގޮތް ޝަރުޢު އަމުރުތަކާ ދިމާކުރުމީ އިބްލީސް ބޭނުންކުރި އެންމެ ފުރަތަމަ އުކުޅު

ބުއްދީގެ ނަތީޖާތައް ބޭނުންކުރެވޭގޮތް ޝަރުޢު އަމުރުތަކާ ދިމާކުރުމަކީ އިބްލީސް، އާދަމު عليه السلام އާއެކު ބޭނުންކުރި އެންމެ ފުރަތަމަ އުކުޅެވެ. އެއީ އާދަމުގެފާނާއި ހައްވާގެފާނުގެ މައްޗަށް الله ތަޢާލާ ކަނޑައެޅުއްވި ޙުކުމްކަމުގައިވާ: ސުވަރުގޭގެ ވަކި ގަހަކުން ކެއުން މަނާކުރެއްވުން. އެއީ އެދެބޭކަލުންނަށް ހުރި މާއްދީ މަސްލަހަތާ ފުށުއަރާކަމެއް ކަމަށް ޖިނާޔަތްތެރިކޮށްގެން ދައްކާދީގެންނެވެ! އަދި އެގަހުން ކައުމުގެ ނަތީޖާއަކީ މަރުވުމެއް ނެތި އަބަދަށް ދިރިއުޅެވުންކަމަށް، ނުވަތަ ދިބާއާއި ދިބާގެ އަނބިދިރާ މަޖާއިކަހަކަކޮށްވުންކަމުގައި ދައްކައިދިނެވެ!

މިދެކަންތަކަކީ މާއްދިއްޔަތުގެ އަސްލެވެ.

އެހެނީ އިންސާނުން އެންމެ އެދި ބޭނުންވާ ކަންތަކަކީ: ރަސްކަމާއި ސިއްޙަތާއި ދިރިއުޅުމުގެ ނިޢުމަތު އިސްތިމްރާރުކުރުން ހަމަޖެހުން، ބަލިވުމާއި އޭގެ ބޮޑުދަރަޖައެއްކަމުގައިވާ: ކަންބޮޑުވުމާއި ހިތާމައާއި ވޭނުގަދަ ކަންކަމުން، ނުވަތަ މަރުވެ ފަނާވެގެން އެކަންކަމުން ބަރީއަވާ ހުރަސް އެޅިގެންނުދިއުމެވެ.

މިއީ އިބްލީސް ބޭނުންވާ ކަންތައް ބަޔާންކޮށް ގެނުމަށް އެދެބޭކަލުންނަށް ވަސްވާސްދީގެން ބޭނުންވި ކަންތަކެވެ. އެހެންވެ އާދެ، އިބުލީސް އަމުރުފުޅު މިޔާއިދު އަސްލުގާ ފުރުޞަތަކަށް ދައްކައިދިނެވެ. ދެން އެއަށްފަހު އަނެއްކާ، އެގަހުން ކައުން މަނާކުރެއްވުމުގެ ހިކުމަތަކީ (الله ގެ ރަސްކަލަކުން) ބަދަލު ސުވަރުގޭ ނޫކާތުރުވެގެން ނުވުމެވެ. އަދި ހިއްލުމަކީ، އާދޭ ހިކުމަތަކީ ފުރުވިގެންނެވެ.

އެހެންކަމުން ކޮންމެ މީހަކުވެސް އެކަމަކަށް ވާޞިލުވާން ބޭނުންވާ މާއްދީ މަސްލަހަތާ މިކަމާ ގުޅުއްވާލާފައި، އިލާހީ އަމުރުތަކަށް ބޯލަނބާލުމުގައި މަސްލަހަތެއް މިތާގައި ނެތެވެ! ވަޙުޔުތަކާ ވަންދެން އާދަމުގެފާނު އިބްލީހަށް އިޖާބަދެއްވީއެވެ.

އެހެންނަމަވެސް އިބްލީސްގެ ފުރުން ޖިނަސްތެރިކޮށް ޚަޔާލުން ދިގުލައި، މިކަން ރަނގަޅަށް ބިންގާއަޅުވާ، ދަލީލުދެއްކުމުގައި ފުރުފުރުން ތަކުރާރުކުރިއެވެ. އަދި އޭގެ އިތުރުން އިބްލީސްގެ މަޤްބޫލު ޖުރުމްޖެހުނުކަން މިގަހަން އާދަމާ އަމިއްލައަން ދޫކުރަދިގެން ނަގައްލާވެސް އެކުރެއްވިއެވެ! އެގޮތުން އޭނާ «ޝަޖަރަތުލް ޚުލްދު» (އަބަދުގެއަބަދަށް ދެމިގެންވުމުގެ ގަސް) އޭ ކިޔާ ނަންދިނެވެ! އެގަސް އެނގުމުން މާކުރިން މަސްތޫރުވެގެންވާކަހަލައެވެ!

﴿ يَـٰٓـَٔادَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ ٱلْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَىٰ ﴾ [طه: 120]

"އޭ އާދަމެވެ! (އެ ގަހުން ކައިފިނަމަ، ތިބާ ތާއަބަދަށް ދެމިހުންނާނެ) ޝަޖަރަތުލް ޚުލްދު ގަހާއި، ފަނާވެގެންނުދާނޭ ވެރިކަމެއް، ތިބާއަށް ތިމަން ދައްކަންހެއްޔެވެ؟"

އަދި الله ގަންދީ ހުވާކޮށްގެން އޭނާ އެދުބޭކަލުންނަށް ނަސޭހަތްތެރި އިޚްލާސްތެރިއެއްކަމަށް ދަޢުވާކުރިއެވެ. އާދަމުގެފާނާއި އަނބިކަނބަލުންނަކީ ދިނަ ވަޙުޔުތަކާ ވަންދެން ބަސްބަދަލުކުރުމުން، އަދި ޝައިޠާނާއި ދައުމަދުވާލިގެންވުމުގެ ކަންކަމަށް ފުރުގައި ދެނޫ ހުވާކުރުން ނުވާނެއެވެ.

ތިބާއަށް ފިލުވުން، މާއްދިއްޔަތަށް ބިންގާ އަޅާދެއެވެ. އަދި މާއްދިއްޔަތުގެ ވާހަކަ ދައްކާ ހަރަކާތް ގިނަކުރައްވައެވެ. ޖެހިއަނގައި ސެކިއުލަރ ބުނެފި ނަޒަރިއްޔާތާއި އިޖްތިމާޢީ

ފުރުއްދިއަސް ވަރިހަމަވެއެވެ. އަދި ޚާލިދު ނުފެންނަ ޒަމާނުގެ ޖިއްލަތްޖަނަތް ގެއްލުމާތު، ކަނޑުވާލައިވެއެވެ.

އަދި އިންސާނާގެ ދުނިޔަވީ މަސްލަހަތަށް ގާނޫނުކުރުމަށްޓަކައި ޓޯކާ ބުއްދީގެ ބަރުވާރުކުރަމުގެ ފުރުއަރާގެ ހިނދުކަ ޚަޟްރަތު ޖިއްލަތްޖަނަކަން (ޚާލިދު ނުފެނި އަޅުނިވާ ނަޒަރިއްޔާ ސަލަފުއްޞާލިޙުންގެ) އެފިކުރު އެއްބަސްވެއެވެ. އަދި އެފިކުރުގެ ގޮތުގައި އެއްބަސްވުމެއްނާ (ދުނިޔަވީ ޒަރިޔާއަކައި މުޢާމަލާތު ކުރައިކު) ބަޔާކުރުމަކާ ފުރުއަރާ، އެޒަރިޔާ ގެއްލުމާތު ކާރުމު ޖަރީޔާއެއް ނުވަތަ ފިކުރަކާ ދިރާގެ ވިސްނާކުރުއެވެ!

އަދި އެބަޔާކުރުމާ ހިފާހަވާ ވިޔާއަކު މާރަނޑުގައި އުޅޭ ނާބަލަކަށް، ތާރީ ގަވާޢިދު ވިޔާއަކަން، އަދިވެސް ނުބައި ސިފަތަކުން ސިފަކުރެވޭނެއެވެ! އެޢީ الله އާއި އެކަލާނގެ ރަސޫލާގެ ބަސްފުޅަށް ބަރުސާވެ ބާނިބަޔެއް މިރަސްމެއެވެ...

މިކަންބަޔާގެ ބެރުއަށް ޒަރާއާނުގެ އާދަބަކަށްގައި ނަށްސިފަވެގެން އަދިސްފަހިޔާ، މިސްބަޔާނުކަނުން ނުފެނުނަ އެބައް މުޤާބިލުވެރިބަށް ވަރެއެވެ.

މުސާގާފަނަނޑަކައި ކަނޑު ދެފަރާތުގެއްމަދުގައި، މުޙައްމަދު صلى الله عليه وسلم އަށް ހަނދު ދެފަރާތުގެއްމަދުގައި، އެކަލޭގެފާނުގެ އިސްރާފުކުރި، އެއްޒާއިން މަތްތަކަށް މިއުޒާޢުކުރި އަނބުރާ ވަޢުގަރުމާއި، އެމުގެ އަރުތުވިރުންގެ މަތްތަކަށް ދުނި ބައިގަނޑެއް ފާނުމުންނެވި ކަންކަން ވަނީއެވެ.

މިކަންކަމާއި މިފަދަ އެހެން ކަންކަމީ ދިރުމުގެ ޒުލުމްތަކް އެކަމުގައި ވާރިދުވެގެން އައިސްފަހިވާ ރިބާއާއި، ވިޔަފާރިގައި ޖާހިލިއްޔާއި ޢުދުވާނުންވުމުގެ ބަރާބަރުކަން ޤާބިލުކުރުންފަދަ އިޤްތިޞާދީ ކުށްތަކާއި، ޚިޔާނާތްތަކާއި، މަސްތުވާތަކާއި، ރިޝްވަތު ދިނުމާއި ނެގުމާއި ބަޔާންކުރެވޭ ކުށްތަކާއި، ޙަރާމް ހުށަހެޅުން އަނިޔާވެރިކަމާއި އެހެނިހެން ކުށްތަކުން ބޮޑުވާ ކަމެއް ...

*****

-47 ލިބަރަލް ފިކުރުގެ އަސަރުކޮށްފައިވާ މީހުން ކޮންކަން ދުނިޔާވީމުން މަނަވާ ހަރާމްތަކުގެ ރަޙްމަތުގެ ނަފްސާނީއްޔަތު، އެބަލައިދެމް ދުސްތޫރު އަދިކަން މާއްދީ ދުނިޔަވީ ގޮތްގޮތުން ކޮންކަން ވިސްނައިދޭން އެވޭ

"މާއްދިއްޔަތު" (Materialistic) ފިކުރުގެ އަސްލުވެރިން، މާއްދިއްޔަތާ ނުގުޅޭ ޣައިބުކަންތަކުގެ ނުވަތަ ފިކުރެއް ނަޒަރިއްޔާތުގެ މަގުގައި މަނާވެގެންވާ އެއްޗެއް ކަމުގައިވާކަމަށް ނުދެކެއެވެ. އެއީ ސަޔަންސާއި ފިޒިކަލްވާލްޑުކަން އެމީހުން ފުރިހަމައިން އީމާންވެގެން ނުވާތީއެވެ. އެމީހުންގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅިގެންވާ ހަޤީން ބައްޓަނީ: ބޯދިން ނަގައިގަންނާ ހޯދިބް ނަތީޖާތަކަށް ވާސިލުވުމެވެ. އެއީތުން އެއްޗެހި ނާޒަރީޤުވެއް ފަރަތަން ދިރުމުގެ.

ދެން އަޚްލާޤީ ކަމުގެން، އަދި ތަރުބިއްޔަތުގެން، ފިކުރީ އިސްލާހާކާތް މަސްއޫލިއްޔަތުގެން، އަދި ޒާތީ ފައިދާގެ ބަހިތަކަށް ފަތުރުގަތުގެން، އަދި މިޒާޖާގެ ވަސީލަތްތަކާގައި އެމީހުންނަށް ފާޅުވީއިރުގެން އެމީހުން ހަނދާނަށް ނުލިބެއެވެ!

ދެން މުޅި ބިން ފުރޮޅުގެ އުޑުމަތީގައި ހިކްމަތް ވަކިވަކި ފަރުދީ ބަލަދު އެކިކަންކަމުގައި ވެފައިހުރި އާދަޔާ ޒާތުގެ ޝަރުޢީ ރަހުމަތް ހަރަކާތް އެއްޗަކަށް ޖަމާޢަތްތަކެވެ. އެއެއްވެސް ތަރައްޤީ އެސެއް ފިޔަވަ ދޮރު އަހަރެން ނުބެލެއެވެ. ދެން މިހެން އެހެރަ އެއްޗެއް ގޮސްސީގެން، އެހެން އެއްބަސްވެ އިޖާމަވެލޭގެ ބަރަކާތް ހަމަޖެހިފައެވެ.

އެއީ އާދަރާފުޅާތު ބީރައްޓެހި ސޫދަރާއް މިސްކިތަކުންގެ ބޮޑުގައި ކުރާ ދިރުމަކަތެވެ. ނަމަވެސް އެބަސްތަކަކީ ބަޔަކުދުގައި ވަކިވަކި ބައިތުގެ ބަސްތަކެއް ކަމުގައިވާ ހާލުގައެވެ.

މިހެދުން ފާޑަށް، ބިތުގައިވާ ކަސްތު ފިލާވަތްފެސް އެއީ ހަރުދުފަސްހަރާފަތަށް ނުވަތަ ހަރުދުން ނިގުޅިގެންވާ ފިލާވަތްކަމުގައި ހުދުދާންއެވެ. އަދި ވަކިވަކި މަސްސަލަތަކެއްގައި އައިސްފައިވާ ކަންކަން މަސްދުނިޔާން ޖަމާއަތްތަކުއްގެން ދިން އެފިލާވަކަން ނުބައި ނުވަތަ ރަނގަޅު ސިފައެއްފެސް ލިބިވާކަށެވެ.

އެމީރުން ވަކި ކަންކަމުގައި އިސްލާމްދީނުގައި ހެއް ސަގާފަތް އައިސްފައިވާ ރަސްމީ ކަމުދުގެ ހުކުމްތައް އެއްނާގިހަކަން އަމުނާލަތެވެ. އަދި އެވާރަކަތްކަން އަޗުއަރާ މީހާގެ ވިސްނުން ފުރާލައެވެ. އުނގެނިގެންނުދި މީހަކަސްހެވެ.

މިސާލަކަށް އަސްހެނާއަށް ރަސްމީ ކަމުދުގެ ހަސްތަކުގެ ގޮތުން ކަސްތަށް އެއްސިފާތަކުން އެއްފަހަރު އަރާލައެވެ! ބޮޑުބެރު ހަވަކަތް ފުލުކުރުން ރަސްމީ ފޮތުދި، އެކަށީގެން ދާއިރާ، މަގުރަމާ ސުރާ ދަތުރުކުރުދި، މަސްސުނިވުރި، ބޮވަށުރުދި، ބޮޑުބެރު ރަސްމީ ފެނަކަށް ކަމަކަވެ. މިފަދައިން އިސްލާމީ ތާރީޚުގައިވެސް، އަދި ސިޔާސީ ގޮތުން އަސްލާމީގައިވެސް އެހެން ކަމެއް ދައްކައެވެ. ރަސްމީ ކަމުދުގެ ނަސް ސިފައެއް ހުސް ސިފަކަރުދުގެން ފުރުކަން ދޭއްކައެވެ.

އެއީ އިސްލާމްދީނާއި ދީނުގެ އިލްމުވެރިންނަށް ކަސްކަން ރަސްމީކަން މަނާކުރާ ބައެއްކަމުގައި، ނުވަތަ ރަސްމީ ކަމުދުގެ މައިންޏާސާބައް (ފިސްނުލެއް) ކަމުގައި ނުވަތަ ހެދުކަރި ބައެއްކަމުގައި ތަސްބައްވަރުކަން ދިނުމަކަށެވެ. އެއީ އެއިލްމުވެރިންނަށް ނުކިއުމަކަށެވެ، ހިފާފުދިނަކަށް ފަސާދަކަން، އަދި އެމީހުންގެ ކިބައިން އިތުބާރާއި އަމާނާތްތެރިކަން ނިމިގެއްގަތުމަކަށެވެ.

ކޮންމެ ނިޒާމެއް، ނުވަތަ ޤާނޫނެއް، ނުވަތަ ދީނެއްގައިވެސް ޙަރާމްކުރެވި މަނާކުރެވިގެންވާ ކަންތައް މިމަގުން ތާގައި އަޅުގަނޑުސާ ހުރަސް މިހަރު އުޅެމުންނަމަ؛ އެބުރަ އުފައްދައިގެން ދެއްކުނީހެވެ! އަދި އިސްލާމްދީން، އެފަދަކަމަކުން ޙާލަތި ޙަރާމްކުރެވިގެންވާ ކަންކަމާއި، ވާޖިބުކުރެވިގެންވާ ކަންކަން ގެނެސް އަމުނާފައިގެން، ގަދަބާރުން މަޖުބޫރުކުރި އަނިޔާތަކީބާރުވާ މީހުންގެ ބޫޒަ އުފައްދައިގެން ދައްކާދެވުނީހެވެ.

މިސާލަކަށް (ޔަހޫދީންނަށް) ފަރުވާލާއި، ރަސްކާއި، ރިއްސާވި، އިޖާރު ވަސްބުކަރިން ޑިރިކްރުމާއި، ވުސްބޭ ބޭފުން ޙަރާމްފެގެންވުމާއި، އަސްބުލިމާއަރު ހަރުދުކޮޓު ހޮދަކުރުމާއި، ރަށް ދިނުމާއި، އުޅޭނެ ވަށް ދައްކައިދިނުން ވާޖިބުވެގެންވުމެވެ.

އަދި ހުރިހާ ދައުލަތްތަކުގައި މަނާކޮށް، އަދަބު ޢުޤޫބާތް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންކަމާއި، ގަދަބާރުން އަމުރުކޮށްފައިވާ ކަންކަން އެއްސާފުޒުވުން ދީބާ ޖަމާކޮށްފިނަމަ؛ އެހެރީ ދައުލަތްތަކަކީ އަނިޔާވެރި ޖައްބާރު ދައުލަތްތަކުގައި ސިފަކުރެވުނީހެވެ.

ބެއްދީތަކުން މިފަދަ ގާނޫނުތަކުން މިކަންކަން ރަނގަޅު ބަލައިގަންފަދަ؛ ދުން ދިރިއުޅުމުގައި އުބެއްދީތައް އުޅޭނީ އިޞްލާޙުކުރެވޭ ނޫވާ ޙާލު ޙަރާމްކުރެވުނު އަޅުއަރާފުމު ސިޔާ، އެއީ ހިލާއި ރައްކާވީމަހެވެ! އަދި އެފަދަ އަމުނާރިންތަކުން ބަނދުކުރައިގެން ދިރި ބަލަހު އިލުމުކުރިންނެވެ، ދިބާއަރު ފުރުނާނި ޙަރާމްކުރެވިގެންވުމުގެ ލަފާޒާއި (ދީނީގޮތުން) ވަނަކުރެވިގެންފަދަ ލަޙާޖަކަށް ބޮޑުން އުސްދަނޑު ފަސާދަހިގެން އުޅެނީހެވެ!

އަދި އެއިލްމުވެރިން ނުވެސް އުނދަގުލު ބަލާފަކަށްތަކެއް އެ ކުރިއަށްދާ އަޑުދަރުނަކަށްދާނީއެވެ! އުޅޭ ހިތްޖަހައްވާ ދީނާގެ ކާބޯތަކުން ތަފާތުކުރެވުން ކަކޫޖައްސުވާ، ކުރެކަށްދާނެއެވެ!

ދޮންބެފަށް ބާރުނުވެ ސާފުވެގެންނާ ބަލާފްކަމަށާދިނު އާނާއާ ސުވާލުކުރުވުނަސް، އާނާގެ ވިސްނުމަން އަންނަނީ އިސްވެދިޔަ އަމުނާފުމުގައި އައިސްފައިވާ ބަލާފްކަންތަކެވެ! ދޮން އަންއާކާ އުޅިސްޓަން އުނަންކަމުގެ އިތުރުކަންގެން، ބަލާފްކަންތަކުގެ ލިސްޓު މާދިގުވެގެން ދާންޖިވެ އާނާއަން ބޮޑުކަމަކަންވެއެވެ!

އުނިދޮން އާނާ ދޮން ފާހަގަކުރައްކަނި ވަޔާގެ ހައިބަތާއި، ހުށަހަޅާލެއްވި ބޯފުނުބާ މާދިމަ ހިސާބުކުރަންވެ! އެއީ الله ތަޢާލާ މަތިދަރުކަމަށާ ގެތް ނުންގެތަކަށް އުކާލާނުގެ ކުރެވޭ ފޮތްތަކަށް ގެނެސްގެންނެވެ. އަދި އުކާލާނުގެ ދިނާމުދު އިސްލާމުވެރިވުމުއްނެވި، އަދި ޢަދުދުގެ މިޒާނުގައި ލުމުއްނެވިއެވެ.

ދޮންބެފަށް ލިބަރަލިޒަމް، ފުދޭނީ އިރުޝާ ދުނިޔާގައި މިސޯރަފިން ދިރުވަފައެވެ. އެއީ ބަލާފްކާނު ހުއްދަކުރުމުގެ ދާއިރާ ފުޅާވެ ތަނަވަސްކުރުމަށެވެ. ދޮން މިފުދޭނީ އިރުޝާ، ލިބަރަލިޒަމް ރަނގަޅަން ނަގައިގަން، ފަރުދުން އިހްތިޔާރުކުރާ ކަންތަކާއި އުމުރުގެ މިނިވަންކަން ބަޔާންތަކަން ހައްދުއެވެ. ބަލާފްކަން ސާފުކަން ބަޔާންފާނެގޮތާ ބަލާފް ކަންތަކުގައިވެސްފާއެވެ. ދޮންބެފަށް އުޅުނިއާ އުފެދުނަށް އުކާލާނުގެ ކަމުގައިވެ، ލިބަރަލިޒަމްގެ ދިދައިގެ ދަށުގައިވެއެވެ.

މިގޮތަށް މިޒޯނުގެން އަގައިދީފައިވާ ވާހަކަތަކުން ބަނޑުފުރާފައިވާ ބަހެއް ޢާއްމު މީސްތަކުން ނޭނގިހުރެވެސް ޙަރަކާތްތަކަކާމެދު (ކަލެއް ޙަރާވޭ ބުނަން) ފަސްޖެހި ބިރުގަނެއެވެ! އެއީ ޙަރަކާތްވެގެންވާ ހުރިހާ މަސްލަހަތެއް އޭނާގެ ސުފުނިދަން އެއްފަހަރާ ފުނިޖެހި، ވިސްނުމުގައި އަބަދުވެސް ދިރިގެން އެނބުރޭތީއެވެ.

ދެން އެހިނދުން ޙަރަކާތްކުރުމަކީ (ވިސްނުމާއި ބުއްދިއާ) ބީރައްޓެހި، އުނދަގޫވާ އެއްޗެއްގެ ގޮތުގައި އޭނާގެ ވިސްނުމުން ފަޙުސްކުރުމެއްނެތިވެސް ނަގައެވެ. ދެން އޭނާ ކަންކަން ހުއްދަވެގެންވުމަށް ހިތްހަމަޖެހި، އަދި ޙަރަކާތްވެގެންވާކަމަށް ބުނެ އޭގެ ވާހަކަދެއްކުމުން ފަސްޖެހި ހިފަހައްޓައެވެ!

*****

48- ދީނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ޤުރުއާނާއި ޙަދީޘްގެ ހަބަރުތަކެއް، އަމިއްލަ ބުއްދިން ވިސްނައިގެން މާއްދީޔާތުން އެކަންކަމުގެ ފައިދާހުރިކަމެއް، އަދި އެކަން ވަރާހަކަން ބޮޑުވެދާނެ އެކަމަކަށްޓަކައި ހިމާޔަތް ދިނުމާއި، އަދި އެހެން ބޮޑުކަމެއް އެއަށް އިތުރުކުރާ މީހާ ބަލާށޭ ހިތާމަޔާ ވާހަކައެވެ

ބުއްދި، އޭގެ އަމިއްލަ ޖަހާވެސް ދެކޮށްޖެހުން ދިމާވެއެވެ. ނަގައިގަތުމުގެ ދަރަޖައަށް، އޭގެ އެންމެ ދަށް ދަރަޖައިން އެންމެ މަތީ ދަރަޖައާ ބަދަލުކޮށްލުމުގައި އެންމެ ވަރުގަދަ އަސަރުކުރުވަނީ ޚިޔާލުފެށި އަޑުއިވޭ ކަންތައްތަކެވެ.

އެޅުމުން މިހާރު، ކަލޭގެ ނަފުސަ ބަރައް ނަފުސަ ގޮތުގެމަތީގައި ފޫދުކުރުމުގެ ނަފުސާނީ ބާރުތަކެވެ. އަދި އެހެން ބޮޑާ މިހާވެސް އެއީ މާތްއެއްކަމަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ތަރައްގީކުރުމަށް ފުރުޞަތުލިބޭނެއެވެ. އެއީ އޭނާގެ ޚާއްޞަ ދިރިއުޅުމުގައި އެކަމެއްވެސް މުސްތަޤްބަލުގެ ކަމެއްކަމުން ދެކޭއިރެވެ.

ދުނިޔެ އެކަމެއް އޭނާގެ ޚިޔާލުތަކުން ލިބި، ތަޖުރިބާކުރުވުމުގެ ނަތީޖާ؛ އެހިނދުން އެކަމަކަށް ތިމާގެ ތަޖުރިބާތަކެވެ. އަސްލުގައި އެއާ ހިތްވަރުދޭ އެހިސާބުން ކުރިން މުޅިއެކަމަށް ސަފުކުރުމެވެ! އެހިނދުން ހުރިހާ ހަރުދަނާކަމުން ވެސްމެއްދަކީ ދުނިޔޭގެ މުޅިއެކަމުގެއެވެ!

އެއްބަސްވެ އެކަމެއް ދުނިޔަ ތަޖުރިބާ ކުރުމުގެ ހިތްތަކުން މުޅިއެކަމުގައިވެ، އަސްލުބަސްކަ އޭގެ ފަހުންނެވެ! އެއީ ހަމަ އެއްބަސްވުމެއްގައެވެ! މިބައިދު ދުނިޔާގެ ބޭނުމަކީ އޭގެ އަމިއްލަ ނަފްސުގެ މަސައްކަތް އެހެނިހެން ކަންކަމާ ޖެހިލުވާއި މުޅިއެކަމެވެ!

އިންސާނީ އެއްވެސް ބުއްދިއެއްވާނަމަ، އެވަނީ މިޒަމަނަ ނަގައިގަންވުންތަކާއި ބުނުދުމަށް އޭގެ މައްޗަށް ކުރާ ގޮތުގައެވެ. ކަމެއް ނުވާނަކަމަށް ނަޒީލުކުރުގެ އެންމެ ދަރުގައި ދަރަޖާގައި އޮވެވި، އެކަމެއް ޤާބިލުކުރުމުގެ އެންމެ މަތީ ދަރަޖައަށް ބަދަލުވެދެއެވެ!

އެބުއްދިއެއްގެ މައްޗަށް ތަރުބިއްޔަތުކުރުމަށް އަމިއްލައަށް ބުރުދުކުރެއްގެނާ ގޮތުގައި މެނުވީ އެއްވެސް ބުއްދިއެއް ނުވެއެވެ. އެނގޭ ބޭޒު ހެއްކަކީ އަމިއްލައަށް އިޤްރާރުވެ އެއްބަސްވުމެވެ.

އިސްލާމާއި މިޢުރާޖުގެ ޙާދިސާ، އެންމެ ފުރަތަމަ އުފެދުނު ޤުރައިޝީންގެ ބައްދަލާ އެއްގޮތަށް އިޢުތިރާޒުވެއްޖެނަމަ؛ އެހިނދުން އެކަން ދޮގުކޮށް އީމާންވާ މީހާއަކީ ކާފަރުވާ ކަމުގައި، އަދި އެކަމަށް ތަޞްދީޤުކުރާ މީހާއަކީ ބުއްދިވެރިއެއްކަމުގައި ވެއެވެ. އަދި އެއްރޭތެރޭ މައްކާއިން ބައިތުލްމަޤްދިސަށް ދަތުރުކުރެއްވި ވާހަކަ އިންކާރުކުރި ބައިމީހުން ބުއްދިގެ މައްޗަށް އަބޫބަކުރު އިޢުތިރާޒުވެއްޖެނަމަ؛ އެހިނދުން ފުރަތަމަ ތަޞްދީޤުކުރެއްވީ، އަދި އަބޫބަކުރު ޞިއްދީޤު ބުއްދިވެރިއެއްކަމުގައިވެއެވެ.

އަދި އަބޫބަކުރު، މުޙައްމަދު ނަބިއްޔާގެ ބާބުގައި އިޢުތިރާޒު ބޮޑުވީމަ ކުރިއާ އެންމެންވެސް އަސްލު، ނަގައިގަތުމުގައި ޙައްޤު ފަރާތުގެ ބަޔާނެއް ކުރުގައިވެއެވެ. އޭރު (ތަރައްޤީވެސް އަދި މިޒާޖުގެ ޖަވާހިރުވެސް) އެކަމަށް ނަޖާތު ހިންގާ ބޮޑު އަސާސް ތަފާތުވުންތަކެވެ. އެހެން މިކަމަކީ ޝަރުޢީ ދަލީލު ކަމެކެވެ. ހުސްއެކަނި ވާރިދުވެފައިވާ ބުއްދިއަކުން މިކަން ފަޤީރުކޮށް އެޤީދާއަށް ބަދަލުވެއެވެ. އަދި ކިބައިން، މިކަން ފަޤީރުކުރުމުގެ ދާއިރާ އިތުރު އިމާންވުމުގެ ވެއެވެ.

ދުންފަތް އިންސާނީ ޚަބަރުތަކާއި، އިންސާނުންގެ އަމިއްލަ ނަޒަރިއްޔާތަކާއި ކަންކަން ރައްދުކުރުމާ މަސްދަރަކީ ބުއްދިޔާއި ވިސްނުމެވެ. އެބުއްދިން އެކަންކަން މިނާ އަގުރިއާ، ރަނގަޅުގޮތް ރަނގަޅުކުރުމުގައި ކަނޑައަޅާ، ކުރެއްކުރުމުގައި ބޭނުމާ ކަންކަން (ކަންތިރީގާ) ރަނގަޅުކުރައްވާ.

މިސާލަކަށް ޝަރީޢަތް ގިނަ ބައިވަރު މިދިއަސްރާސް މަސްވެރިކަން ޢަމަލުކުރާށެވެ.

ބައެއްފަހަރު އިންސާނާ ފަރި ދުނިޔެ ނަގައިގަންނަން ހުޅަނގުއުޅޭނީ، ބޭރުގެ ގޯތިން ރަށްރަށުގެ ކައިރިރާއްޖޭގެ ނަފަރަ އުޅުއްވާތީއެވެ، މިދިޔަސާލުގަ އެކަމުގެ ކުރި ފަރުވާގެ ސޮރުހުރުމުގެ އެކަމާ ގާބިލުކުރާށެވެ. އެނިނދުން އެރުވުން އެކަމާ ޤުރުބާނީ ކަންއަރަކަން ހާމަވި ޤުރުއާންގެ. ބަޔަކު ގުރުބާނީގެ ޤުރުބާނީކަމަށް، އަދި ނަގައިގަތުގެ ގެރޯއް ދަރިވަރުން ދުއްމިނުއަށް، އެކަމާ ގެރޯގައި ނަޖިސް ތާހިރުވެ، މާނަ ބައިވަރު ދުވަހު الله ގެ އެޅުއްވީ ބުނުމާ ދުރަކަށް ހިފާޖެހުމަކަށެވެ.

ބައެއް މިސާލަކަށް، އެކަމުގެއަށް އިލާނުގެ الله އަށް ބެހިގެންވުމުގެ ކަންތައްތަކަކީ ވާއްދެވިގެން ނަޒަރު ހިނގާ ބެލުމަށް ފެނިގެވެ. އެކަމަށް އެނާ ގޮތުގެތަކަކީ އެނާގެ ނަފްސުގައި ފޮނުވިގެންވާ އަމިއްލަ ހަވާނަފްސުގެ އެދުމެވެ. އެއާއަށް އެކަން ނަގައިސްގަނެއެވެ.

އެކަން ހަމަވާކަމަކީ: އެނާ ހަމަ އެވިސްނާ ގޮތަށް (ދީނުގެ އެހެން ބުރުގުތަކަށް) ބަލާ ނަޒަރު ހިނގައިދިޔަމަ؛ އެނާއަށް ފެންނާނީ އެނާއަށް (ޤަބޫލުކުރެވޭ އުނދަގޫލުގެން) އެއްޗެ ބުނުމަށް ދުރުވެދެވުން މާއަދުވާ ސަލާމަތީ ބުނުމުގައެ އެނާ ބަލަައިގަން ހިތަމަނާކަމެވެ.

ނަމަވެސް އެހެރިހާ ބުނުއްވުމައް އާނާގެ ވިސްނުމަށް (މައްސަލައެއް އުޅެ، ޤަބޫލުކުރުން އުނދަގޫވެގެން) ނާދެއެވެ. އެހީ ހަވާނަތުސްގެ އެއިންކަމަކަށް ބާޖަޓް ނުޖެހޭއެވެ. ނުވަތަ ނަފްސަށް އަންނަ ފިކުރުތައް އުފެދިއަރުވާލާ ނުވަތަ އެއަށް ބާރުދީ ކަމެއް އެބުނުއްވަނާ ގެތިގެން ނުވާތީއެވެ.

މިމަގުގައި ހިފައިގެންދާ ދިނަބައަރު އުމުރުގެ އަމިއްލަ ނަފްސުމަކަން ބޭއްދިގެ ގޮތުން އިންސާފުކުރިނަމަ؛ އިލްބާދުގެ ހަރުފަތުން ތަފައި މައްޗަށްގޮސް (ދީނުގެ) އެއްވެސް ކަމެއް ސަލާމަތުން ނޯންނާނެއެވެ. އަދި އުމުރުގެ ބިރުސްސުތުން އިޚްލާސްތެރި ފުރި ހަޔާތްތަކެއް ވެސްވީ އުމުރުގެ ވިސްނުމުގައި ސަލާމަތް ނުވާނެއެވެ.

ޝަރުޢީ މައްސަލަތަކާ ހަރުގަނޑެއްފަދަ އެއްޗެކެވެ. އާދޭ އެއްކަންތަކާއި އަސްލުކަންތައް ބޭއްދިގެ ނަގައިގަތުން ކައިރިވެގެންވެއެވެ. ޝަރުޢީ އެއްވެސް މައްސަލައެއް، އެއާ ހަމައެއްފަދަ އަދި އެއާ ކައިރިކަމާ އެހެން މައްސަލައެއް ވާޖިބުން ވެސްވީ ނުވެއެވެ.

ދީނުފުދަ ވަރުބަދުވާ މައްސަލަ، އެއާ އެއްފަދަ އަނެއް މައްސަލަ ނަގައިލާ ގެއްލުވާލައިދީނަމަ އެވެސް ގެއްލިދާނެއެވެ. އަދި ކައިރިކަމާ މައްސަލައެއްނަމަ، އެއީ ގެއްލުވާލި މައްސަލައަށްވުރެ ދަރަނިކަމެއްނަމަ ފުރަތަމަ ގެއްލުވާލި މައްސަލައިގެ ދަރާޖައިގެ މައްޗަށް ދަރުގައިވާ ކަންތައްވެސް ގެއްލިދެއެވެ.

އަދި އެއީ އެއަށްވުރެ މަތީގައިވާ ވަރުގަދަ މައްސަލައެއްނަމަ، އަހުލަބާޒުތަކާ ހުރިހާ މައްސަލައެއް އަޅައިދާނެއެވެ. އެއީ އެމައްސަލަތަކާ ކައިރިވެގެންވާތީއެވެ.

*****

49- ދުނިޔަވީ މާއްދީ ކަންކަމުގެ ފުރުން އާއި ރިޔާސަތު ފިކުރުގެ މިޝަނުގެ މަގުފުރަތަމަ މީހަކު ދުނިޔަވީ ވެރިކަމަށް އެމީހަކީ ކުރިއެރުމާއި ތަރައްޤީގެ ދިފާޢުކުރުމަށްކަމުގައި، މާޒީތަކުގައި އާއި ބޮޑު ސަހަރަންދިން މިއުޅެންކަމަށް ސިފަކުރެވޭ

މާއްދީ ކަންތަކުގައި ބޭއްދިއާއި ވިސްނުން މަސްއޫލިޔަތު، ދުނިޔޭގެ މުދަލާއި ޤާނާއި ޝަރަފާއި ފެނިކަމުގައި މައްޗަށްދާތީ ހަރުގަނޑު ކުޑަ ބޮޑު ކޮންމެ ކަމެއްވިޔަސް ކުރަތޯވެ. ދެންވެސް އުޅުންކަމެއް ވާކަމަށް އިމާނުވެސް އޭނާގެ ގޮތުގައި ނުބެލޭތޯވެ. ނުވަތަ ނިކަމެތިވެއެވެ.

އެހިނދުން ދެން އޭނާ ހިތާމަވާ އެއްވެސް މީހެއް ހުރިނަމަ އެމީހަކީ އޭނާގެ ހިތް އެކަމެއްގައި މަސްއޫލުވި ކަންތައްތަކުގައި ދެބަސްވެ ދިމާކުރާ މީހެއްގެ ގޮތުގައި ދެކޭ ނުދެކޭތޯވެ! އެހެން އެކަންކަން ދެކޭ އޭނާއަށް ނުފެނެއެވެ.

މިހެންވެ، ހާރޫނު މޫސާކަލޭފާނު އިސްތިޢުމާރުކުރަން އަށް އެހެން މީހުން ފިރުޢައުނާއި ރިޔާސަތު ހޯދަން އެކީ، އަދި މީހުން އޭނާއަށް ކިޔަމަންވުން ހޯދަންއެކީ މިކަމުގެ ތުހުމަތުކޮށްފިން އޭނާއަށް ދީސްބަސްއެވެ. އެއީ ފިރުޢައުނާއި އޭނާގެ ޤައުމުގެ މީސްތަކުން، މޫސާގެފާނާއި ހާރޫނުގެފާނާ ދިމާކޮށް ބުނިކަމަށް الله ތަޢާލާ އެކަލާނގެ ފޮތުގައި ބަޔާންކުރެއްވި ފަދައިންނެވެ:

﴿قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا لِتَلۡفِتَنَا عَمَّا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَا وَتَكُونَ لَكُمَا ٱلۡكِبۡرِيَآءُ فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾ [يونس: 78]

"ޢުމަރުން ބުނެފި: ކަލޭ ތިޔައީ ތިމަންމެންގެ ކާބަފައިން އުޅުނީ ތިމަންމެންނަން ފެންނަގޮތުން ތިމަންމެން އަނބުރާލާފައި، އަދި ކަލޭމެން ދިމުނުންނަން ބިމުގައި ބޮޑުކަމާއި ވެރިކަން އޮތުމަކުނުރީއްތޯވެ؟"

އެހެން ފިރުޢައުނުގެ ހިތް މަސްތުވެފަދައިވަނީ ވެރިކަމާއި ބަޑުކަމާއި އަޅުވެ ނަފްސުގެ ބޭރުތެރިކަމެވެ. ދީން އޮޅުވައިނުލާ ފެތުރުމާ ކުރެވުން މިޔަދު އެއީ މިކަމުގެ މައްޗަށް (އެނގޭ ވެރިކަމާ ދިމާކުރެ ރައްޔަތުން ހުޅުވާލެއްގެ މިހުރިކަމަށް) އެކަމަކު ތަޅުވާލާކަށް މާނަވެރިކަމެވެ.

މާތްރަސްކަލާނގެ އަރުތުވެރިކަމުގެއިމާ ދީޢަވަތުކޮށްދެއްވާ ފަސޭހަކަމެއް މިހެންނެވެ. އުމުރުގެ ގަޑިތަކުގައި ހުރިހާ މިއަދު ކަންކަން އުޅުން މާނަކަން ދޫކޮށްލަނީ: މާތްރަސްކަލާނގެ ކުރުއްވާމާ ވަކަލާތުދާއި ބަސްތަކެއް އުފައްދަނީވެރިކަމާއި ސިޔާސަތުވެރިކަމާ ދަލީލަށް ހަނދުކޮށްދެއް އުޅޭ މިހެއްކަމަކުތޯ! އަދި މިސްރުގައި ވޭނުން ވަސްއަޅުވަނީ ތަޢާރަފް މިހެންނެވެ.

މިއީ މާތްރަ ވަގުތުތަކުގައި ބައްދަލުވާނެކަމެވެ. އެއީ ބަނީ ފުރާލުމުގެ އުމުރުގެ ހިތަށް ޝުކުރުދާ ރަހުމަތްތެރިކަމާއި ދިޔައީ އެހެންނެވެ. އެއީ ފިރުޢައުނާ ހާލަތު މިހުރީ ކަންތައް ޙަޤީޤަތުގެ ފިރުޢައުނުގެ ވިސްނުންފަސް އަދިއެގޮތު ގޮތަކެވެ...

*****

50- ޖިބްރީލް ފިރިހެނުގެ އަސްލަށް ޖެހިފައިވާ ބޮޑުދުވަހާއިލާ ދީނުގެ ކަންކަން އުނގަންނައިދިން ހަދީޘް ޖިބްރީލު އިސްލާމްދީނުގެ ކަންކަން އުފެދުނު ފިލާވަޅުގެ ޖަވާބުދެއްވި ދީނުގެ ވަޑައިގެން ކަންކަމާއި މުޅިން އެކަށީގެން ވާހަކަފުޅުކަން

އުމުރުގެ ތަރުއީން ދީނުގެ ޖެހުނު އުނގެނި ދަސްކުރުމަށް ވަރަށް ގިނަ ބަލާހަކު އެއްޗެހި ޖިބްރީލްގެ ބަޔާންކޮށްދެއްވިއެވެ! އެއީ އިސްލާމްދީނާ އަދި އީމާންކަމާ ފިލާވަޅު ޖަމާޢަތަށް ދަސްކޮށްދެއްވިއެވެ.

އެކުވެ ފިލާވަޅުތަކާއި ކަސްތާރުވެގެންވާ ޖަމާޢަތް، އިސްލާމްދީނާ ދިރާސާކުރެވޭ އެއާ ދަރުސްތައް ޖަމާޢަތް ފިލާވަޅުތައް ބަރުކަތްލިބިއެވެ. ތަރިކު މިކަމަށް ހިތްދެއްވެ.

ދީން އުމުރުން ހަދާއެކުގައި އިސްލާމްދީނުގެ ނަމުގައި، ނަބީސާއި އިޖްމާޢާ މުޅިން ދުނިޔައި (އުމުރުން ބާރުތަކާ ގެތެރެ ފަތާވާތަށް ދީނަށް ނިސްބަތްކުރާ) ނުބައިގެތެރެގައި ކަންކަން ފާރުތުވާކަމުގައެވެ. އެއީ ފިލާވަޅު އަސްލާ އިދިކޮޅުވާގޮތަށެވެ. އަދި ފަހަރުގައި ޖަޖުބާތުގެ ސަލަބުން އެކަމަށް އުމުރުން ގެންގުޅުމާއެވެ...

އިސްލާމްދީނުގެ މައްސަލަތަކާއި ބުނެވޭތަށް ފަހުމު ނަގައިގެތުގައި ހުރި ކަރަކާތްގެ ސަލަބުން އާދާ ދުއްތަކާއިގެ ގެއްލުން އަރަދެއެވެ! އެއީ އިސްލާމްދީނުގައިވާ ބާއްޖު ނިޒާމުގެ އެކަމިގަނޑުން ބައްޕާނގެން ފަހި ދެއްގެ ކަމަކަށް މުސްތަޤްބަލު ނަތީޖާ ހިނގާ ބަލައިގެންނެވެ.

އެގޮތުން ވާރުތަ މުދަލުގައި ފިރިހެނާއި އަންހެނާ ހަމަހަމަކުރުމުގައި ވާހަކަދައްކާ މީހާ އެކަމާމެދު ވާހަކަދައްކަނީ ދީނުގައި ފުދުންތެރިކަން ދެކޭ އެއްވަރަށްވާ މުދަލުގެ ނިޒާމުން ވަކިކޮށް އެކަކަށްރިކޮށްގެންނެވެ. އެހެނީ އިސްލާމްދީނުގައި މުދަލުގެ ކަންކަން ބައްސަވާފައިވަނީ ފުރިހަމަ ނިޒާމަކާ އެއްގޮތް ގޮތަކަށެވެ. އެންމެ ބާރަތަކަން ބަލައިގަންނަން ނޫނެވެ!

އެގޮތުން އަންހެނާ އޭނާގެ އަމިއްލަ ނަފްސަށް ހަރަދުކުރަން ޖެއްސުން ދީނުގައި ހުއްދަވެގެން ނުވެއެވެ. ކާއުންބުއިމުގައި ނުވަތަ އަންނައުނު ފޭރުމުގައި ނުވަތަ އުޅޭނެތަނުގައިވިޔަސް ނުވަތަ ފަރުވާކުރުމުގައިވިޔަސްވެއެވެ.

އެގޮތުން ކައިވެނީގެ ކުރިން އެކަނބުލޭގެއަށް ހަރަދުކުރަން ޖެހޭނީ އެކަނބުލޭގެ ބަލަހައްޓާ ވަލީވެރިޔާއެވެ. އަދި ކައިވެނީގެ ފަހުން އެކަނބުލޭގެ ޚަރަދު މިހަކަން ކުރަންޖެހޭ ހަރަދުކުރަން ޖެހޭނީ ފިރިމީހާއެވެ. އެއީ އެކަނބުލޭގެ ބާއިލާގެ ގޮތުގައި ވީއިރު ހަރަދުކުރުމުން ދިޔައިގޮތެވެ. އަދި ކައިވެނީގެ ރަނގެ ގޮތުގައި އެކަނބުލޭގެ އަމިއްލައަށް ނުވަތަ ފިރިމީހާއަށް އެކަނބުލޭގެ ތަންދިނުމުގެ ނުވެއެވެ. އެއީ ދިގަނޑު ގިނައިން ތަކުރާރުކޮށް ފިރިހެނުންނާ ކައިވެނިކުރިއަށްވެއެވެ. ބިލްކުލް ވިޔަސް، އިނދެގަތުމުގައި ހުރި މީހަކަށްވިޔަސްވެއެވެ. އެހެންކަމުން އެކަނބުލޭގެ އުޅޭނެތަން ދައްކާ ހަރަދުކުރުންތަކުގެވެސް އެކަނބުލޭގެ ވަކިވެރިޔާއަށް ނުވަތަ ފިރިމީހާއަށެވެ.

﴿أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنتُم مِّن وُجْدِكُمْ﴾ [الطلاق: 6]

"ތިޔަބައިމީހުންގެ ތަނަވަސްކަން ހުރިވަރަކުން ތިޔަބައިމީހުން އުޅޭ ތަނެއްގައި އެކަނބަލުން ބައިތިއްބާށެވެ!"

ފިރިހެނަކު ކައިވެނިކޮށް ހުރި އަންހެނާއަށް ޚުލްޢާކޮށް ދޫން ކައިވެނި ޖަޒުދުކުރުމުގައި،
ދޫން އަނބުރާގެނައުމާ އެކު އެއްގާނާކުރުމުގެ ކުރިން ވަކިކުރިޔަސް؛ ޢިއްދަ ހަމަވަންދެން
އަނބުރާގެ ވައްތަރު އޮތީ ހަމައެކަނި ފިރިހެނާއަށެވެ. އެއީ އެންމެ ދުވަހެއްވެސް
އަނބުރާގެނައުމުގެ ޙައްޤު ނުލިބޭނެއެވެ...

ދެން އިޖުތިމާޢީ ގުޅުން ވެސް ހަމަހަމަ ކުރެއްވުމަށް: އަންހެނާއާއި ފިރިހެނާގެ މައްޗަށް
ހަމަހަމަކަމާއި ތަފާތުކަން ދެނެގަނެ ބަލައިގަތުމުގެ ގޮތުން ތަފާތުވުން، ކަމަކާހުރި
މަޤްބޫލުކުރުމުގެ ސިފަތަކެއް އެބަހުރި ހަމަހަމަކުރަން ވާނެއެވެ. އެއީ އިސްލާމްދީނުގެ
ޖަމާޢަތު މިފަދަ، އަދި އެއްބަޔަކު އިސްލާމްދީނުގައި އިންސާފުވެރިކަމުގެ
ދުނިޔޭގައި އިޖްތިމާޢީ ނިޒާމަކީ ބަލަދުވަސް މީހުންނާ ހަވާލުކުރެއްވިއެވެ...

ބޮޑުބައެއް ގޮތުން އެއްވެސް ޢިލްމުވެރިއަކު ވިދާޅުވާ ފަދައިން ހަމަހަމަކަމުގައި
ނަފްސާނީ ތަފާތުތަކަށް ފަރުވާ ނުދީ ހަމަހަމަކަމެއް ނެތެވެ. އަދި ފަރާތް ދެފަރާތުގެ ވަސީލަތްތަކުން ބަޑުބަޑު
ހުރި ކަމެއް އިޖުތިމާޢީ ތަފާތެވެ. އަދި މިކަމާ ގުޅޭގޮތުން، ހަމަހަމަކަމުގެ ޤަވާއިދު
ނެތިހުރި ބޭނުންތަކާއި ޙިކުމަތް ބަލައިގެން ކަމުގެ ގޮތުން ބަލަހައްޓަމެވެ.

ހަމަހަމަކަމުގެ ޤަވާއިދު އެއްވެސް ހިފެހެއްޓުމެއްނެތި ކުޅަދާނަކަމާ ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ
ކަމެއްގައިވެސް މުޅިން މަސްލަހަތު އޮޅުންބޮޅުންވާނެ ކަމެކެވެ.

އިސްލާމްދީނުގެ އެއްޗެހިތަކުގެ ތެރެއިން ބަޔަކު ގޮތަކަށް އެހެން
ހަމަހަމަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން ޤަވާއިދު އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ގޮތުން ދުވަސްވީ
މުސްލިމީނާއި ޒުވާން ފިރިހެނާއާ ތަފާތުވެއެވެ. އެހެންވެ ރަސޫލާ صلى الله عليه
وسلم ބަޔާންކޮށްދެއްވިއެވެ:

"ކުޑަކުއްޖާ ބޮޑުމީހާއާ ސަލާމްކުރާނީކަމެވެ."

ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلمގެ އަރިހަށް ދިޔަ އަޚުން އައިސް ދެން އެތަނުން އެންމެ ކުޑަ މީހާ ވާހަކަދައްކަން ފެށުމުން ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلم އާނއާ ހުއްޓުވާލައްވާ ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ: "ބޮޑުކުރާށޭ ބޮޑުކުރާށޭއެވެ!"

އެބަހީ: ތިބާއަށްވުރެ ބޮޑު މީހާ ވާހަކަދެއްކުމަށް ދޫކުރާށެވެ.

ކަންމިހެން ހުރިއިރު ދެންފަހަ ޒިންމާދާރުވެގެންވާ މީހުންނާ ދިމާލުން ނުވަތަ ޖިންސުތަކެއްގެ ކަންކަމާއި ކަރިކަކޯޅުކުރެވޭ!؟...

ބޮޑުމީހާއި ހަމަޔާ ދިޔުން ބަޔަކު ކަމުގެ މާނައަކީ ބައްޓަންވާ ބޭސްބޮޑުކަމުގައި ހަމަހަމަކުރުން ވައްޓާލުމެއް ނޫނެވެ. ލާޒިމުގައި މުހައްމަދު އަޅުގަނޑު ބޭސްބޮޑުކަމެވެ. އެގޮތުން ދުވަސްވީ މުސްކުޅި ކުދިން ޒަމާނުގައި ހިތުބޭ ކުއްޖާ ޒަމާނުގެ ގައިމުގައި ބޭނުންވާ ކަމެކެވެ. އަދި އެއް ބޭނުންވާ ޒަމާނުގައި އަހަރެމެންނަށް ތިބޭ ހިނގާ ޒަމާން ބޭނުންވާކަމެވެ...

*****

51- ހެދީ ޝުޢައްބާސީރި ގެސްޓްހައުސްގެ ތަރައްޤީ ލިބިޔާގެ ފިލާއުގެ ބޮޑުވަރު އަލައިގެން ރޮބީ މުޙައްމަދު ފެހުރި ގާތުން ޒިޔާރަތްކުރި ޚިޔާލީގެން ދަސްވާނަގުރުން އުޅުމަށް، އަދި ސިޔާސީ މައިދާނުގައި އުޅޭ ފެކުޓަގެ ކުރިއާ މިހާރު އުފެއްދީތަކާއި ބަސްތަށް ދަރިވަރުން ނަހައިގެން އާމުންނާއި ސިޔާސަތުތަކަށް ބޭރުވި ފުއްޓުނަ

ލިބިޔަން ފިލާއުގެ ބޮޑުދި ވަރަށް ގިނައިން މާއްދީގޮތުން ބޮޑުވުމުން ގާޒުވާނާ ބައި ތަނބުރުފުވަރަށް ނަގާ، އެކަމުގައި ގަދައަގާ މަސައްކަތްކުރެއްވި. ނަމަވެސް މާއިދީނުން ކަންކަން މިސާލަކަށް އިލާޖް ނައްސުލައް ނަގާހިނދު އެކަންކަން ނަގައި ވަރަށްވެސް ބަލިކަރިކަމާއެކުގައެވެ.

އެހެން ލިބިޔާ ބޮޑުދިން އިލާޖް ނައްސުލައް ހަމައެކަނި ނަގައި ދެކޮޅުހަދާ ހަސްތު ހިތް ރުއްސާލުމަށްޓަކައިވެ. އެހެންގޮތަކުން ފަރުވާލެއް ހުރެގެންވެއް ނޫނެވެ...

ދެން ސަރުކާރު ނައްސުލައްކުން މުޅިސާބިތުކޮށްވާ، ވަޅުލުއް އަޅާ ކަހަލަ ނައްސުލައްކަން އެނާ ބޭނުންވާ އެއްޗެއް ހޯދާ ނަގައެވެ. އެއީ އެނައްސުލައް އޭނާގެ އަމިއްލަ އެދުމަން ބާރުދޫކޮށެވެ. އަދި ސަރުކާރު ތަޅުސިޔާސަތުތަކާއި އެހެން މުޅިކަމު ނައްސުލައްކާރު އޭނާ ނޫނީގާކަމަށްހަދާ އާޝިޤުވެގަތެވެ!

އެހެން ކާލިބުންގެ ތެރެއިން މިހެންކަމުގައިވާ "ވައިޓް ހާޓް އަތްޓަކުސް"، އާޝިޤު އިނގިރޭސިއެއްގެ ގޮތުން، އަސްހެނާ ހަމަކަށް ބޮރަކް ނިކަމެ، މަސްހުނިވެގެންވާ މަހައުލެއްގައިވާތަ ވައިޓް އަކާކުން ހުއްދަކުރުން ދަރިފުޅުކަށް ހުރަސް އެދުނެވެ.

ދެން އެއިރުގެވިދާޅާ އޮންނާނަން އެފަދަ ދަރިވަރުތަކާ އެހެން ބަޔަކީ ފުރުޞަތުދޭނެތީވެ. އެއީ ހިލާބު ފަރުމާކޮށްދެއްވުމަށް ކޮންމެހެން ކަލޭގެ، އަދި މަސްއޫލުވުން އިސްލާމްދީނުގައި މަނާކުރުވި ކޮންއިހަކުކަލޭމެ ވަޒީފާ ގާހަގަކުރުމަށްޓަކައެވެ!

ހުރައި އަބުދުނާ އަޖަން އުޅޭ މީހަކަށް، ބަޔާނެއް ނަމާދުވެސް ނުކޮށް، އަދި ބަނދަރާބަކަން ހުރަވާ ނަމައްބޮޑަށްވެސް ފުރުނިހެވެ! ނަމަވެސް އެއީ ނަމާދު ފަރުސްކުރެއްވުމުގެ ކުރިން، އަދި ބަނދަރާ ބަރާތުވުމުގެ ކުރިންނެވެ...

މިފަދައިން، އިސްލާމްދީނުގެ ދަރިވަރުންގެ ހިފައިގެން ތިބެރަޖިބުއަން ބޮނާ އަހާދިގެން ޖިހާ ޖިހާދުކުރުނުގެ ގިނަބައެއްގެ ފުރުން ގާނޫނީ ސަރީޢަތުގެ އިލްމުވެރިކާއި އުސްތާދުވަރުކާވާ އޮޅުނު ބަޔަކިންވެގެންގެ ވަރުވެ. ނަމަވެސް އެބަޔަކިކަމެ އޮޅުމުގެ ނަފްސުވަރަކަށް ފުނަށަ އެއްޗެއް ނުނުވެ. އެހެނީ އޮޅުމުގެ ނަތީޖާގައި ބޮޑުވި ދުނިޔޭގެ ވަބާއަށް އުވަރުގެ ގެދަރައް ނުދެއްވެ.

މިހެންވެ އޮޅުމުންދެކެނި އޮޅުމުން ނަފްސު ފަރުމާކުރާ ގޮތަކަށް ފާހަގަކުރެވޭ ބޯޗާވެގަން، އަދި ހަރުކަށި ރައްދުތަކުގައި ޖެހި، މަޖުމައިތިރިކާ ދުދިންނުން ދުނިޔެދުނިޔޭ ކަމުގައެވެ.

މިފަދަ މިހެންނާ ޖަދަލުކުރުން ވަރަށް ގިނައިން ސަލަފުއްޞާލިހުން އިލްމުވެރިޔާއަށް އުނދަގޫކަމަކަށްވެއެވެ. އެހެނީ ދީން ފަހުމުކުރުމުގައި އިލްމުވެރިން ހާދަވެގެންނެވާ ހިސާބަކަށް، މުނާޒަރާކުރުމުގެ ބާބުގެ ދަރުސް ފުއްބަސްޖެހޭނީއެވެ. ނަމަވެސް ބަހެއް ބަޔާންކޮށްދިނުން އޮޅުމުގެ މައްސަލަ ވާޖިބުވެގެންވެއެވެ...

އަދިވެސް ހުދު ގޮސްތަކުގެ ޝުބުހާގައި: އެފަދަ ޖިހާދު ފިލާޅު ބޯއެގެން ތިބޭ ބޮއްދިތަކުގެ ކުރިމަތީގައި ފިޤުހުގެ ދެބަސްވުމުގެ އެއްކޮން ހުވާފާ، ފިޤުހުގެ އުސްތާދުތަކާއި ފަރުޟުތަކާއި ހުކުމްތަކާއި ދަރިވަރުންގެ ހުކުމްތަކާއިގެން ވަހަކަދައްކާ، ބައެއް

އިތުރުވެރިން އާދިޔުވެގަތުންވެއްވެ! އަދި އިތުރުވެރިޔާ އެފަދަ އެހެން އިތުރުވެރިޔަކާއެކު (ފިޤްހީ ހިލާފީ މައްސަލައެއްގައި ދަލީލުތަކުގެ މައްސަލަ) މުޢާމަލާތްކުރާ ގޮތަށް ހިފައި ބަޙުސްކުރުމުގައި އެފަދައިން އާދައިވެސް މުޢާމަލާތްކުރުމެވެ. އަދި އިތުރުގެ ސަލަފުންގެ، އިމާމުގެ ސަލަފުންގެ ވަޞިއްޔަތްކުރުމެވެ. އަދި ދަލީލުތަކަށް ގޮސް ފެއްޓޭން ދިމާލަށް ކޮބައިކަމެއް، އަދި ޖެހޭ ކޮންބާކުކަމެއް ކިޔަށްކަމެއް ނަގައިގަތުމެއް ނެތި، ވާދުރުން ދަލީލުތަކަށް ނަގައިގެން އެއްކުރުމެވެ.

މިފަދަ މަޤާމުތަކުގައި ހަމައެކަނި (އެކަންކުރާ މީހާގެ) ހިތް ސާފުވެ ސަލާމަތްވެ ނިޔަތް ރަނގަޅުވެގެންވުމުން ފުއްދާލުމަކީ ދީނުގެ ނަމުގައި ދީން މުގުރާލާފާން އެންމެ ބޮޑު އެއްކަންތަކެވެ!

އަދިވެސް މިފަދައިން، އަދި ކިޔެއްތަ މިއަށްވުރެ މާބޮޑުވެގެންވާ އަޅުއްކަމަކީ: ސިޔާސަތާއި ވެރިންގެ މައިދާނުގެ ތަޢާރަޟް ދީނުގައިވާ (ފިޤްހީ އިޚްތިލާފު) ބަޙުޘުތަކަށް އެއްޗާ އާދޭ މައްސަލަ ދަލީލުދަށްކާ، އަދި އެވެރިންގެ އެހެނިހެން ސިޔާސީމަސްއަލަތަކާއި، ކުރިންނާއި ފަހުން އެވެރިންނަށް ކޮންފަދައި ހުރި މުޢާމަލާތުތަކަށް ބެލުމެއްނެތި މިކަމުގައިވާ މުޢާމަލާތް ވަޞިއްޔަތް މުސްތަޤިއްލުކޮށްކުރުމެވެ. ކޮންމެ ޤަޟިއްޔާއެއް އެހިނގުމުންދާ ސިޔާޤާއި ގޮތާއި، ނިމިގެންދާނުވާގޮތާއި، އެނގައިގަންނަ ފިކުރުގެ އެނގުންތަށް ހުރިގޮތާ ދުރިން ވަކިވެގެންވާ ކަރަފައްވެ!

އަދި ވަރަށް ގިނައިން އެމީހުންގެ ތެރެއިން މީހަކު، މިސްތަކުންގެ ދަސްތޫރަކަށް މުނާސަބުވާ އަދި ޝަރުޢީ އަސާސާ ޚިލާފުނުވާ ބަދަލު ޖަމާޢަތުގެ ތަޢުލީމީ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ނަގައިގެން ރަނގަޅުކޮށްގެން މަޝްވަރާކޮށް އުޅެއެވެ. ދެން އޭނާ އެއަށް ގޮވާލައެވެ. އަދި ދިވެހިރާ ޤާނޫނުގެ އަޅުގެ ދަރުމައި ދެން އޭނާގެ އަޅުވެސް ހިފެހެއްޓިއެވެ.

ޤާނޫނުއާއި ޖުޒާރީ އޭނާ މުޤަރުދުރުކޮށް، އޭނާ ތަބްދީލުކުރާ ގޮތުގެ މައްސަލައެވެ. ޤަރާރެއްގައި އޭނާގެ އަމާޒަކީ އުއްމަތް އިސްލާމީ ކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމެއް ވެރިކަން ހިފައެވެ. ސަލަފުން ގެއްލުވާ ދިވެހިރާގެ އަރުތަދުވެރިންގެ ފިޤުހުގައި ގޮތަކަށް ގާތް ވަސީލަތްތައް ހޯދުމުގެ ވަސީލަތެވެ.

ޤާނޫނު އުނގެ ސަރުކާރަށް މަޤްރޫފަތަކާ ރާއްޖެ ދިރާސާކުރުން ޖާގަ ޝާއިޢުކޮށް (ދީނާއި ހިމާޔަތްކުރާ ގޮތުގެ ބެލެނިވެރިން ސަރުކާރުން ރާއްޖެ ނުކުރެވޭ) މިގޮތަށް ގޮތުގެ ދިވެހިރާ، އަދި އިސްލާމު ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް ދިވެހިރާ ދިވެހިން ދިވެހިރާ ކަމެއް އެބަހުރިކަމުގެ، އެހެނިހެން އެވަރަށް ދެކެވޭ އެއްވަރުވެގެން ބަޔަކު ޚިލާފު ގޮތަށް ޤާނޫނު ހިނގައިދިޔައެވެ. އަދި ޤާނޫން ސަރުކާރު ބައްޔަތް ހާލަތުގެ ސަރުކާރު ގެންގުޅުއްވި އަމަލުތަކުގެ ބައްޔަކުވެ...

*****

52- އެންމެ ނުރައްކާ ބާޠިނީ ބައްޔުގެ ފޭރާން އަލަތިގެން އެވޭ ބާޠިނުކަމާއި، އަދި އެއްވެސް ބާޠިނު ފިލުވައި ކޮންމެވެސް މިންވަރަކަށް ބައްޔުން ބަލައް އާދަޔާ ހިލާފަށް ހާލު ގޮސްފައި ނުވާކަން

އެންމެ ނުރައްކާ ބާޠިނީ ބައްޔަކީ އައްޑަނަ އަލަތިގެންނާ ބާޠިލުވެ! ބިލުގައިވާ ބާޠިލު ފިލުވުމަކުން އެއްވެސް ފިލުވާއެއްގައި ބައްޔުން ކޮންމެވެސް މިންވަރެއްވާ ހާލުގައި ގޮސްފައި ނުވެއްޖެ! އަދި ﷲ ބަރާބަރު ކުރެއްވި އެއްވެސް އެއްޗެއްގައި، އެއާ ގުޅިގެންނާ ކޮންމެވެސް ނަޒަރު ކަށަ ތަފާތުއެއްވާ ގޮތަށް ގޮސްފައި ނުވެއްޖެ.

ތަޢާރަފުވާ ގޮތުގެ ސާބިތުގައި ހުރިހާ ގޮތްޕުޅު ފާލުގައި އަދި އެހެނިހެން ތަފާތު ކުރުމަކީ، އަދި އަންނަކަމުން ނަފުސިހަކެވުމަށް އައީ (އެހެނިހެން ގުޅިގެން އަނެއްކާވެސް) ތަޢާރަފުގެންނާ ބަލިކަން އެއްޗެއްގެ ގޮތުގައި ހިނގައިގަނެވެ؛ ދެންފަހެ ތަޢާރަފުގެން އެއްޗެ ނަފުސިހަކަން ބައްޔަށް ކުރުމަށް ތަކަށް އެއާ ގުޅިގެން އޮތް ނަފުސިހަކަމަށް އިސްކާރުކުރުމާ މުޅިން ފަހިން މިސްކީނުގެ ބައްޔަށް ދަރުމަވެރި ގޮތުގައި: ބާޠިލު އެގޮތުގައި ތަރައްޤީ، އަދި ބާޠިލު މިސްކީނުގެ ތަޢާލައި އުމުރު ދިރުމަށްވާން، އަދި އެކަން ނަހާތަކަން އުފެ މިންގެ މަސައްކަތުން ހުރަސްއަޅާ އެންމެ ބޮޑު އެއް ކަންތައްތަކެވެ.

އެއީ އަހަރެމެންނަކީވެސް ތަޢާރު ހެދުންތެރި ބައްޔެއްކަމުގައި ބޭނުމުން ބުއްދިތަ ދައްކަވައިގެންނެވެ. ދެން އެހެނަސް ހިތާމަވެ، ތަދުތަކުތަކުވެސް އަސްލު އާގެ ޖާތަގައި ހިތާމަވެސް އަދި ކަންތައްތަކެއް ނުނެވެ...

މިސްކިތުގެ މުޢުޖިޒާތަކަށް ހުރި މުރައްމަތު ޢަބްދުލް (1323ހ) -އިސްކަންދަރުމާރުގައި
އޭނާގެ ކުޅުން ރާޅާއި، ޚަރަން އަރުވާލުމާ މިކަންކަމާއެކުގައިވެސް- އޭނާގެ ފުރުން
ކަންތައްތަ މިހެންހެންވެ. ހުކުރުގެން ހުރަހާ ފަރުވާލުމާ ކަންކަމަށް މިހާ ބޮޑުވާ
އުސޫލުތަކާއި ތިންފުރުގެ މަސްރަޙު ނިގުއޭ. ސަމަވެސް އެއީ ދީނާއި ދަރިވެރިގެ
ޒިއްމާދާރުކަމެވެ.

އެޖެހެން ހުކުރުގެން ހުރަހާ މަތްސަރަހައް އޭނާ ނަމާ، އަދި އިސްލާމްދީނުގައި
އެކަންކަމަށް އެއްބަސްވެވިދާނޭ ކަންކަން ނަގައިގެން އެކަންކަމަށް ދަރިވެރިދައްކާ،
ބިނާއަކައިދެވެ. މިދިނުގަތުގައި އެކަހި ހިފޮޅުވުމުގެ ޤާގަ އެބަފޮތަވެ. ނަމަވެސް
އެހާއެކު ގުޅިގެންދިޔައީ އޭނާ މިޤާސަރަޙައްދުގައި ހިފައިގެން ޚުދާ ދަރިވެރިދައްކާ
ގޮދުރުކަން މަސަރަކަތްތެރިކަ އެއްވަރަކަށް އެހާގައި އިސްލާމްދީނާ ފުދުއަރާ،
ގެއްލުމާ ބަޖެހި މަސްސަރަހައްކަށް އިނާކަރުކުރުން އޭނާ ނުނަގާކަމެވެ!

*****

53- ޖިބްރީލް ފިރިޝްތާ ޚަދީޖާއަށް ސަލާމްގެނެސް، ހަވާލުކުރެއްވުމާއި އެދުމެއް ވާހަކަ ގެޅިފައިވާ ފިލުވުން ނޫން

އިސްލާމްދީނުގައި، ނަބިއްޔާގެ އުންމަހާތުލް ޚަދީޖާގެ ފަޟީލަތްތަކަކީ އުރުޙަފާއެއް ގަޑިއެއް އެހެރެކެވެ. އެހެން އެކަމުގެ ބޭނުމަކީ ގޮތަށްވާ ދިރިއުޅުން ދުނިޔޭގައި ބޮޑުއެއް ދެކުނު އެހެން ފުރިހަމަ ކަމަކެވެ. އަދި ނަބިއްޔާގެ ޙައްޤު އެދި ކާމިލު އެހެން ބަޔާންވެފައިވެއެވެ.

ޖިބްރީލް ފިރިޝްތާގެ ބުނުއްވުމަކީ: ޚަދީޖާގެ ވަސްވާސްތަކާއި އަދި ހަވާލުކުރެއްވުމެވެ. އުރުޙަފަކާއި، ހަރީރު އެއްކޮށް ގަޑިއެއް ބޮޑުކަމުގެ ސަލާމްވާހަކަ ބުނުއްވީ، ކަމަށްވާ އެއީ ވާހަކަ ބެލުމެއް އިތުރު ނޫނެވެ!

މިއީ ބުޚާރީގައި ނަޤުލުކޮށްފައިވާ ޙަދީޘެކެވެ.

*****

54- ތިމަންނާއަށް އެއްވެސް ނުފޫޒެއް އަދި ދުނިޔޭގެ އަސަރެއް ނުކުރާނެ އަދި ސަލާމް ޙަސަދަވާ އެއްޗިއްސާ ނަޒަރި ބެލުން ކުރާ ދަރުބާރަށް ބޮޑަށް ހުރި އެއްޗެއް ނުން

ބިއްސުން ނަގައިގަންވި އިބްސާސްވާ ކަންކަމުގައިވެސް އުނަގައިގަން މައްސަލަތަކުގައި މިފަދަ ކަންކަމުގައި ޙުކުމްކުރުމަށް ރަސޫލުﷲ ގެ ޝަރީޢަތާ އެއްގޮތަށް ނިންމާ ކަންކަމުގައި ޝަރީޢަތުގެ އަޙްކާމުތަކަށް އަދި ދީނަށް ބޯލަނބައި ކިޔަމަންތެރިވާން ޖެހެއެވެ!

ޝަރީޢަތުގެ ޙުކުމްތަކަށް ބޯލަނބައި ކިޔަމަންތެރިވާން ޖެހެއެވެ. އެއްވެސް މީހަކަށް އެއިން ބޭރުން ޙުކުމްކުރުމެއް ނުވާނެއެވެ. ﷲ ތަޢާލާގެ އަމުރުފުޅުތަކަށް ބޯލަނބާ ކިޔަމަންވުމަކީ ސިއްރަކާ

މިއެވެ.

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤۡمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيۡنَهُمۡ ثُمَّ لَا يَجِدُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَرَجٗا مِّمَّا قَضَيۡتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسۡلِيمٗا٦٥﴾ [النساء: 65]

"އެހެންކަމުން ނޫނެވެ! ކަލޭގެފާނުގެ ވެރި ރައްބު ގަސަމްކުރައްވައި ހުވައި ވަޙީ ކުރައްވަމެވެ! އެމީހުންގެ ދެމެދުގައި ދިމާވެއްޖެ އަރައިރުން ފަސޭހަކޮށްދިނުމުގައި އެމީހުންނަށް ބަލާއިރު ކަލޭގެފާނު ޙުކުމްކުރައްވައި ކަލޭގެފާނު ހުކުމަށް ބޯލަނބައި ހިތުގައި އެމީހުންގެ ހިތުގައި އެއްވެސް

ނުކުރުމެއް ހިތްބަރުވުމެއްނެތި (އެތެރެފުށާއި ބޭރުފުށުން) އެމީހުން ކިޔަމަންވެއްޖެއުމަށް ދާންދެން އެމީހުން އީމާންވުންވެއްވެ."

އެއަމުރުތަކުން ޤަބޫލުކުރެވޭ ހިސާބަށް (ޚިޔާ ފިސްޓިގެން) ވިޔަސް ނުވަތަ ނުވިޔަސް ހެޔޮވެ.

އަދިވެސް ޤަބޫލުކުރަން ޤާނޫނަކީ ޝަރުޢީ އަމުރުތަކާއި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ އެއްބަސްވާ ގޮތަށް، އެއާ ޚިލާފު އެއްޗެއްކަމެއްނުވާނެވެ. ނަމަވެސް ޝަރީޢަތް ޒަމާނާއި އަޅުވާ ބަދަލުވެގެންދާނެއެވެ. އެއީ އެޝަރީޢަތަށް ހުރަހެއް ގެނައުމަކަށްވުރެ ވިސްނަކުރާކަމުގެ ހުއްދައެވެ. ދީން އޮބްއިދާން ހިޔާރަނީ ޝަރީޢަތުގެ ސަބަބުން އަދިވެސް ފައިސާވާއިރު ހަމަހަ ބެއްދީގެ ބޮޑުން އަދި ޝަރީޢަތުގެ ގޮތުންވެސް ބަދަލުގެނައުން ކަމަށެވެ!

ނަމަވެސް ކަންތައް ފެށީ އޮތްގޮތަކީ ޢާއްމުކޮށް އިސްލާމްވެސް ނުވާ ބާރުގައި ޝަރީޢަތް އޮތީ ކަންތައްތަކުގެ ފައިދާތަކަށް ބަދަލުވެފައެވެ. އެއީ ހަމަ އިސްލާމްދީނުގެ ހުރިހާ ރުކުންތަކެއް ކަމުގައިވާ އަޒީވުމާއި، ފިކުރާއި، ރަހުބާނުމާއި، ޒަކާތުދޫނުމާއި، ޙައްޖުވެރިވުމުގައިވެސް ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން. ޙިޔާސީކަމަކީ ބައްޓަން ތަކުގެ ޓީމާ ދެކެމެވެ.

އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރިހާ ފަންޑުތަކުން ބަލަހައްޓާ ހުރި ޝީޢާ، ފިޤުހުގެ ރިޢާޔަތް، ޒިންމާ ކުރުވުމުގެ ދެރަކަމަކީ ފިޤުހު ބަޔާންކުރާ ކަމެއް ޤަބޫލުކުރަނީއެވެ! އަދި އެއިޖުމާއުގެ ފިޤުހު ދަލީލުތަކުން އާދަޔާ ޚިލާފު ފިޤުހުގެ ހުރި ތާރީޚުގެ ރިވާޔާތް ދެލިކަމުގެ ބުނެވޭހެން ގޮތުގައި ވަޙީން އެވެ! އާދަޔާ ޚިލާފުގެ ޝަރުޢީ ދަލީލު ފިޤުހު ހުރި ބަލައިލުމާއެކު މަސްއަލަތަކުގެ ތިޔަ ބިމުގެ، ދަލީލުތަކުން އެކިފަރާތުގެ ހިފެހެއްޓުން ދުނިޔޭގެ ތަޖުރިބާއެވެ.

ޤާބިލުކަމުގެ އަސްދިރިކަމާއެކު ބައްޗުގެ ނޫރުވެސްވަނީ މިހެންނެވެ. ﷲ ގެ ތައުޙީދު އުކަލާނގެއާ ޝިރުކު ކުރުމާއެކުވެސްވަނީ މިހެންނެވެ. އަދި ބަދަލުވެފައިވާ ބުއްދިއާއި، ތަޣައްޔަރުވެގެންވާ ޛިހުނުގެ ކަންތައްތަކުވެސްވަނީ މިހެންނެވެ. ބުއްދިއަކީ ގެއެކެވެ. ހިއްސާތަކަކީ އެގެއަށް ވަންނަ ދޮރާށިތަކެވެ.

ސަވައްރަ ރަނގަޅު ބަޔާއި، ޚިޔާލުތަކާއިވާ ފިކުރު ވެރިހީ ނުހަނުގާކަމަށް ބޮޑު ވިސްނުމުންކުރާ ދަޢުވާއަކީ ބުރަދަނެއް ހުރި އެއްޗެއް ނޫނެވެ! އެހެނީ މަގުފުރެދިފައިވާ މީހާވެސް ބުނަނީ: ތިމަންނަގެ ބުއްދިއަށް ވިސްނޭ އެއްޗެއް ގެންވި ބުއްދިން ޤަބޫލުކުރަމެވެ! އެއީ އަޤުލުގެ އެއްޗެއް ގެންވި އަޤުލުވެރިން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތަށް، އަދި ފެންނަ އެއްޗެއް ފެނުނުން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތަށެވެ. ވަރުގަދަ ހިތަކުގެ ކަނޑުގައި އަޅާ ކަމާ ބާރުގަދައެވެ...

*****

-55 މީސްތަކުންނާއި މީޒާނާގެ އެއްޗެހި ފާނު އަޅުއިވާ މީހާއަށް ބޭނިޔާތަކުގައިވެސް އެކަންކަމުން އަސަރުކުރުން، އަދި ވަކި ބޮޑުމަކަށް އުފެދޭތީ ފަސްދިޔުމަށް ބިރުގަނޑަށް ސަބަބު

ހަނިގަނޑު ފަސްދީ އެނބުރި ބަލާލާގޮތަށް، ހިތަށްވެސް ފުރަގަސްދީ އަނބުރާލުމެއް ވެއެވެ. އެބަލާލުމުގެ ސަބަބުން އެންމެ މަޝްވަރާތަކުރި ރަނގަޅު މަޤްޞަދުތަކުން އެރިޔ އެނބުރިގެންދެއެވެ. އެއީ ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅު އަޅާ، ސަލާމަތުން ހުރުމުގެ ބުއްދިއާ ދެއްކައިދެނެވެ.

އެހެން އެކަށި ސަބަބަކީ: ބޭއްދިޔާއި ހިތްވަރު ބައްދުވަރަށްދިޔާއި، ހަރުކަށި ފިކުރާއި، ބޮޑަށް ނާތަށް ދިޔުމުން ކިޔާ ރަދުގަނޑުނާ ތުރުމަތިކުރުން ތަކުން ބޮޑު ފުރާތާފައެވެ.

އެހިނދުން ދެން ލިޔެވޭ ލިޔުންތަށް ލިޔެވިދީ (އެފަދަ އެއްޗެކެން ގޮސް ކިބަބެދެވެ ކުރުލިޔަނުކެކަން) ވަރަށް ސަމާލުވެ ހުރިހާ ކުޅިވެދެނެވެ! ވަރަށް ގިނަ ފޮޓޯތަކާމަތި ދުޅަކުގެ މަތިންވެސް އެ ކަންބޮޑުވުމުގެ އަސަރުތައް ފެނިގެންދެއެވެ! ވަޒަންހަމަކަން އިންސާފުވެރިވެން ހަދައިގެން ދައްކަވަނީ ގުޅުން އަރައިގެންނެވެ!

ހިތްތަކަކީ އަސަރުކުރާ އެއްޗެކެވެ. އަދި މީސްތަކުންނާ އެކު އިނގޭތޯއެވެ، މީޒާނާގެ އަޅުއިމް އިތުރަކީ މަސްތޮއްކަރި ޤާނޫނުތަކެވެ.

އެގޮތުން ވަކި މައްސަލައަކާއި ޤަޟިއްޔާއެއްގައި ވާހަކަދައްކަން ތަބްދުލުކުރާ މީހަކު، ދެން އެވާހަކަ ދެއްކުމުގެ ކުރިން އެހެން ޤަޟިއްޔާއެއް ތަޙައްމަލުކުރުމުގެ ކަންބޮޑުވުމާއި ހާސްވުން ޖެހިފައި ހުރި މީހަކާ ހުރަހެއްވިއްޖެނަމަ؛ އެންމެ މީހުންގެ ސަބަބުން އަނެއްކާ މުޅި ޖަމާޢަތަށް ދައްކާ ވާހަކައިގެ ވައްތަރުގަނޑެއް އަސަރުކުރެއެވެ.

އެހެންކަމަށްވާނަމަ، ދެންފަހެ މިޖީލުގެ ނަމުގައި އުއްމަތަކަށް ތަމްސީލުކުރާ އެތައް ބައިވަރު އަޚްބާރުންގެ ފުރުން އެކަންވާނަމަ ކޮންފަދައަކަށްތޯ!؟

މިހެންވެ ފިކުރުވެރިންގެ ތެރެއިން ގިނަ ބޭބޭފުޅުންތަކެއް، ބަޔާނުކަމާއި މަޖްލިސްތަކުގައި ޤަސްދީ މިސްތަކުންނާ މަސްރުނިވެ ނުވުން ޤަބޫލުކުރައްވިއެވެ. އެހީ އޭރުގެ ސަބަބުން ޤަސްދީގެ ހުކުމަށް ވަންހަނާވެދޭނުވާ އަސަރުކުރާނީއެވެ...

*****

56- ގަރާރުގެ ދަރަޖަޔަށް އޮފީހާ، އަދި ގަރާރާއި މުންޓަރޯލް ވަސީލަތްތަކާއި ވަޒީފާ، މިޑިއާއިން ކަށަވަރު ކުރަންޖެހޭ ދަރަޖައިގެ ސިޔާސީ ދަރަޖައިގެ އިންތިޚާބީ ގަވާއިދުތައް، ބަލަހައްޓާ ފަރާތަކީ ބާރުއަޅައިގެން ވިޔަފާރި ޕާޓީތަކުގެ ސަރުކާރުގެ ގަވާއިދުގެ އަމަލުތައް

މީޑިއާއިން ކަނޑައެޅުނު ގޮތަކީ: އިންތިޚާބުތަކުގެ ބަސްމަގުކަން ވަކި ހާއްސަ ވައްތަރެއްގައި ހިފަހައްޓައިގެން މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ. އަދި އެންމެ އަހަރެއްގެ ދަރަޖައިގެ ދަރުމަތަކުގެ ކަނޑައެޅުނު ބަދަލުތަކުގައި ފާހަގަކުރެވޭ. އަދި އިންތިޚާބުތަކުގެ ގޮތުން ކަނޑައެޅުނު ގަވާއިދުތަކުގެ ހަމަތަކަށް ބަލާއިރު ހުރި މިންވަރުން މިޑިއާ އިތުރަށް ބާރުއަޅައިފައެވެ.

އެހެނިހެން އިންތިޚާބުތަކުގެ ވެރިކަމުގެ ބަދަލުތަކުގެ ވަކިކުރުމުގެ ޝަރުޠުތައް ބަދަލުކުރުމުގެ މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމެވެ. އަދި ދަރަޖަތަކުގެ (އަދި ފާހަގަކުރެވޭ ބަދަލުތަކުގެ) ބާރުތައް ބަދަލުކުރެވިގެންނުވާނެއެވެ.

އެހެން އަދިވެސް ބަސްމަގާއި އަމަލުތަކުގައި: ބާރުތަކަށް ދަރަޖަތަކުގެ ދަށުން، އަދި ގަރާރުތަކުގައި މަޖިލީހުގެ ވަޒީފާ މީހުންގެ ހަމަތައް. އެއީ ހަމަ އިދާރީ ވަޒީފާތަކުގެ ވަރަށް ދަރަޖަ، އެހެންވެސް ދަރަޖަތައް ކުރިއަރާފައިވާ ވަރަށް ދަރަޖައިގެ ގޮތުން ހިމެނިގެންވެއެވެ. އެއީ މިޑިއާއަށް (ހުއްޓުވުން ކަނޑައެޅުން) ސަރުކާރުން ދިރާސާކުރަންވާނެ ބާރަކަށް އާދެވިފައެވެ.

ދެންފަހެ، ކަންކަމުގެ ނަތީޖާއާއި ނިމުންތަކަށް ބެލުމުގެ ހަމައެކަނި އާޚިރަތުގެ ދުވަސްވަރުން ބާރުކޮށްލާފާ ޖިންސާ ބަރިއަވިކަމަށް ބެލުމަކީ ސާފު ގޮތެވެ. އޭގެ އިދިކޮޅަކީވެސް އަސްއަލާ އެހެން ގޮތެކެވެ.

އެއީ އިލްމުވެރިޔާ އުއްމަތުގެ ފަލްސަފާތަކުން އެއްފަރާތްކޮށް ދުރުވެގަން، ހަމައެކަނި އާޚިރަތުގެ ކާމިޔާބު ނަތީޖާތަކުގެ އެއްބަސްވުމުގެ މައްސަލަ ބާރުތަކުގެ ބަލަނީ ދުރުކޮށްލުމެވެ. އެއީ އާޚިރަތުގެ ޖިންސާ ބަރިއަވިކަމުގެ ފިކުރުގެ އެކަށީގެންވާ ގުޅުމެއް ހުރިކަމަށް ބެލުމެވެ.

ޝާއިރު ބަޔާން ދަހަރުވެން މިވަނީ: ކުރީކަމުގެ ދަރަޖައާއި ތަރައްޤީވީމަތް، އަދި މުސްކުރާމުގެ ދަރަޖަތަށް ޢަމަލުތަކުން ޔާރުކުރަން، ސިފަ ކުރީކަމާއި މުސްކުރާމުވެސް މަސްއޫލިއްޔަތު ޢަމަލުތަކުން ކާރުކުރަ ޖަވާބުދާރީވެއެވެ. ދެން އެހެނިހެން އިލްމުވެރިޔާ ބަސްމަތް ގެއްލުމެއް ނުދާނޭ މިކަމާއި ނަތީޖާތަކުގެ އުނިކަން ހުރެއެވެ...

"މާއްދީން" (Materialists) ގެ ގޮތަށް ބެހެވެ އެމީހުންގެ މާއްދީއްޔަތުން ބިންގާއަށް އުސޫލުތައް އެކުލަވާލަނީ ޝަރުޢީ ދަލީލުތަކާއި ނަގައިގެންނެވެ. އެކަމަކު އެއީ އާޚިރަތުގެ ގޮތެއް އާލާ ފިކުރުތައް ގެދަރުމަތީ ބިންގާއަށާދީނުމަށް އެއްވެސް ބުރަދަނުއް ނުދެވެ ގޮތަކާ ދަލީލުތަކުގެ.

އެގޮތުން މިސާލަކަށް ދީނީ މިނިވަންކަމާއި، ބާރުން ދީނަކުން އެހެން ދީނަކަށް ބަދަލުވުމުގެ މިނިވަންކަމަށް ބިންގާއަކާތުން الله ތަޢާލާގެ މިބަސްފުޅު ބާރުންދުކުރުމަށް ދަލީލަކަށް ނަންގަނެއެވެ:

﴿لَآ إِكۡرَاهَ فِي ٱلدِّينِۖ﴾ [البقرة: 256]

"ދީނުގައި މަޤުބޫލުކުރުމެއް ނެތެވެ."

އެއާޔަތް ބާވައިލެއްވުނު ވަގުތެއް، އަދި އޭގެ މުރާދަކީ ކޮބައިކަމެއް، އަދި އެއާޔަތާއެކު އޭނާއަށް އަރާފާއިވާ އޮޅުން ފިލުވާލާ އެހެން ސަބަބުތަކެއްވެސް އޮޅާލައަކަށް ނުހުރެއެވެ.

އަދި އޭގެ ސަބަބުން މުޙައްމަދު صلى الله عليه وسلم ގެ ރިސާލަތުގެ ހުރިހާ އުއްމަތްތަކަށް ޝާމިލުވެގެންވުން ބާތިލުކޮށްލާކަމާއި، އަދި އެކަކާގެ ފާނުގެ ނަބީކުރުއްވުން ދީނުން މުޅި އާލަމުގެ ސިޔާދަތުގެ މުޖުތަމަޢު ބަރުކަތް ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم އަށް މިލްކުވެގެންވާކަމުގެ ފާޑުކިޔާކަންވެސް އެނގުމަކީ މުހިއްމު ނޫނެވެ!...

ދީނާ ހިމާޔާ ދިމާލުގައި މުޢާމަލާތްކުރުން ޤަވާޢިދުތަކުގެ ދަށުން ކަންތައް ގެންގުޅެން ޖެހޭނެއެވެ. އެއީ ކިހިނެއް ތަންކޮޅެއްގައި އަހުލުކިތާބީންނާއި އެކުގައިވެސް ބައެއް ހާލަތު ނަމަވެސް ސަލާމަތްގައި، އަދި ބައިވެރި މަސްލަހަތުގެ ޝަރުޢީކަމަށް ފަރަތްކުރެއްވިއިރު އަހުލުކިތާބީންނާއި ކަމާބެހޭ ނަސޭޙަތްތެރިވުމާއި، އަދި ބައިވަރު އެހެން މުސްލިމުންނާ ނުހިމެނޭ ރަނގަޅު ގުޅުމެއްގެންގުޅެވެ.

އަދި ބާރުގެ ކަންކަން ބޭނުންކުރުމުގެ މަސްލަހަތު ދުވަހު ބޮޑުވި ހަމަޖެހުމެވެ، ޝަރީޢަތާ ކަނބަލުން މަސްއޫލިއްޔަތު ގޮތަށް އިސްލާމްދީނުގައި ބޮޑެތި ހިތާ ދިރިހުރުންނާ އަންހެނުން މަސްހުނިވުން ހުރިހާކަމެއް ކަނޑައެޅުމަށްވެސް ދީގެ ތަރުއީބުކުރެވެ. އެއީ އެއްވެސް ސަރަޙައްދަކާ، އަސްލު މުސްކުރު ތޯގެ ވަރަކަށްވެސް ވާނުގަދައެވެ!

އެއާއެކު ދުސްތޫރީގައި އެއާ ޒިޔާރަތް އަދިއިސްތިފާ ވާނަ ޚިލާފުވެ ރަސްމީކަމަށް ދުވާލުވަރިގެންނެވެ. އޭނާ އުޅެނީ ފަހިސާ ޚިޔާލު އެންމެ ފަރާތަށް ފާރަވިހިތާދުވަން ސަލާމަތްކޮށްދިނުމެވެ. އެފަހިސާ ސަރުކާރުގެ އެފަހިސާ ޚިޔާލު އަށްޓަކައި ފިރިހާނުންނެވެ އެއަށްބާރުލާން އޭނާ ބާރުލައި ނުވެއެވެ.

ނަމަވެސް އިއްތިފާގެ ބަޔާންތައް މިފަދައިން ޢާއިލާ، މަކާނާގައި ހަދައިގެން، މައްސަލަތައް އަދުލުވެރިކަމުގައި އެއްކޮށް ފުރިހަމަ ނުކުރެވޭނެއެވެ. އެއީ ޚިޔާލުތަކުގެ ދުވަން ސަލާމަތްކޮށް ހުރިކަން އެނގިގެން ވެއްޖެއެވެ. އެއީ އަދި ދުވަސްގެ ރަށްފަށް ދުންގަތުމަށް އޭނާގެ ނަފްސު ހިންގުން އުޅެ، އަދި މައްސަލައެއްގައި ޒިޔާރަތް އެއްކަން އޭނާއަށް އަޅުވުން ދުން އެޒިޔާރަތްގެ ވެރިކަމުގެ ބަދަލުކުރާށޭ ގާތުން އޭގެ ރަށްފަށް އެނގޭތޯއެނގި ނުވަތަ އަސާސީ އެއީ ޒިޔާރަތްވެސް ކަނޑަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ އެޒިޔާރަތް ބަދަލުނުކުރި ޙުކޫމަތަށް ޒިޔާރަތް އަސާސީ ބަދަލުކުރުމަށްވެސް، (ޙަޤީޤަތުގައިވެސް) ރައްޔިތުން ސަރުކާރާ ދިމާލަށް ފިކުރުކުރުން އަދި ބަޔަކަށް ފަހުވެ.

އެހެން ރަށްފަށުގައި އޭނާ އިރުޝާދުތަކުގެ ބަސްމަގު ސަރުކާރު ބަލާކަން ފާސްކުރެވި ނުވެއެވެ. އެކަމަކު އޭނާ އުޅެނީ އެމަކަސަރުކާރެއް ބަދަލުކުރުމަށް ދިނުމަށްފަހު ހިތްވަން އެއްކޮށް ޚިޔާލު ހުރިހާކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް އޭނާ އަސާސީކޮށް އެއަށް ބަދަލުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ބޭއްވިއަށް ފުރުސަތު ގަބޫލުކުރެވެން އެންމެ ބަދަލުކަމަށް ފުރުސަތު އިޚްތިޔާރު ކުރުމަކާ ނިންމާފައެވެ...

މައްސަލައިގެ ފިކުރުވެފައިވެއެވެ:

"އިޚްތިޔާރުވެގެން ވުމަށް ބަދަލުވެއް ނުނެވެ. ސިޔާސަތު ބަދަލުކުރުނިންމަށް އިޚްތިޔާރު ފުރުސަތު ޒިޔާރަތްފުރުސަތުގެ މައްސަލަތަކަށް ބަދަލުވެވެ."...

މީގެ ތެރޭގައިވާ އެހެން ކަމަކީ: ޝުޢޫރުތަކާއި ބަސްތަކުގައި (ބާރުންގޮތަކަށް) ތަނަވަސްވެ ދުވާލުކުރުމަށްޓަކައި، އަދި އެއްބަސްވުމުގެ މައްޗަށް ހަނިނުކުރުމަށްޓަކައި "އިންޞާފުވެރި ރަޙްމަތްތެރިކަމަށް" ގޮވާލެވެ. އަދި އެކަމުގެ މައްޗަށް އަޑުއުފުލުމު ބާރު ދުބައްމަދުރާއި ޢުމަރު ބަސް ޢަބްދުލް ޢަޒީޒާއި އެކުން ބާކުރުންގެ އަރިހުން އަރިސްޓޮޓަލްގެ އެކަސްތުރުމުން ބުއްޗެއްބަހައްޓައިގެން. އަދި ބުނެއެވެ: "އިންޞާފުވެރިކަމާ ރަޙްމަތްކަށެވެ."

އަދި ފަހަރެއްގައި މިހެން ބުނާ މީހާ، މައްސަލާގައި މަސްއޫލު ޝަޢުރުވަން ނުވަތަ ދަރިވަރާ އެއްބަސްވާ ޝަޢުރުން، ނުވަތަ ނަޞީޙަތުގެ އަރުވާލުމުންނާއި ގިނަ މުސްލިމުން އާގެ މައްސަލަ އެއްބަސްވި ޙާޟިރު ޝަޢުރުގައި ހިފާ މިފަދަކޮށްފަސް އެއްކޮށްހިފާ ނުބައިކޮށްފާނެއެވެ. އަދި "ތިބާ ތަނަވަސްކަމުގެ ފަހަރެއްކޮށްލީ"، މިސްތަކަށްނުހަރު ދަތިކޮށްލީ"، ދީނުގައި ދަތި އުނދަގޫ ހަރުކަމުގެ ނުވާނެ" މިފަދަ ބަސްތަކަށް ބުނެފާނެއެވެ.

މިހެން ބުނުމަކީ މުޅިން ގޯސްކަމެވެ. އަދި ސަލަފީއްޔާ ޙައްމިގެންވާ ކަންތަކާއި މަޒު ހަލާކުގެ ޓޭރިޙުމްތަކެވެ.

*****

57- ގިނަ ގޮވާލުންތަކާއި ދަޢުވަތުތަކާއި ފިކުރުތަކާއި ޤަބޫލުކުރުން

އިންސާނުކުރުމުގެ އޭގެ ޤައުމުތަކާއި އޭޝިޔާގެ ބަރުބަރުން ބޮޑުވުމުން،

އަޅުގަނޑުމެން ޝާފިޢީގެން ހުރަހަށް ގެނައުމާއި ފިލިޕީންސްގެ މުސްލިމުން ބޮޑުވުމުގެން

ގިނަ ގޮވާލުންތަކާއި ދަޢުވަތުތަކަށް އިސްލާމު ކުރިފިލި އޭގެ ބަޔާއި ހަމަލާއި ޤައުމުތަކުގެ ޗާނަން ބަލަހައްޓަނިވި ގޮތަށް ދެކެނީއެވެ. ނަމަވެސް އުވާލަވަފައި ގެންނަ ޒާތީ ސިޔާސީއި، މުނާސަބާތަކާއި، މަޖްމޫޢާތަށް ގެންނަގޮތާއި، ހާއްސަކޮށްދިނުމާއި، ވަކިވަކިން ކަނޑައަޅައިގެން ގެންނަގޮތެވެ. އެކަމާގުޅޭ އުނިކަމާ ފަރުމުލުވަނީ އެބަސް އަދި ބަލަހައްޓާ ބަޔަކު ޗާނަން އަސާސު ގެންދަނީއެވެ.

އިލްމުވެރިން ބައެއް ނަމާ، ވަކިގެ ނަމުސްލިމުން އެބައެއް ނިސްބަތްވާން ބިނާކުރާ، މިސްލަކަށް އެއާ ގުޅުވާލައިވެ. އެއީ ޚިލާފާ މިހެން ކިޔާއޭ ނަމްމަކާއި މުސްލިމުންތަކުގެ ވަކައިގެން (އުވާލަކަމުގެ ދައުލަތައިގެން) އެންބުރުމުއްސެނެއީވެ. އެއީ ބާރަލު އުސޫލުތަކުގެ ބިނާއަޅައިގެން ހުރަހެއްވައިގެން އެއިން ފަރުޤީ ކަންކަން ޝަރުޢުވެގެން ނުދިއުމަށެވެ.

ފިތުނަ ގެނައި ފަރާތްތަކުން ބައެއް ނުބައި ފިތުނަތައް ފިތުނައެއް ނުކުތެވެ! އަދި ބައެއް ފަހުގައި ހިފާފައި، އުއްމަތް ބާރުލު ހިފައިގަންނަގެން އުފެދިން ފެންނަހިނދުވެސް ބާރުލާލުގެ ހިނގުމުގައި ފިތުނަ: ބަދު އިސްލާމީދުން އާގެ މަޤާމައި ދީބީ އަލިއްޔަ އުދުމުގެ ފިތުނައެވެ!

ﷲ ތަޢާލާ ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުޢީ މިންވަރުގެ މައްޗަށް ކޮންމެ މައްސަލައެއްގައި، އަމުރާއި ނަހީގައި ގުޅުމިނަށް ވަޒަން ހަމަނުކުރާ ޝަރީޢަތޭ މީސްތަކުންގެ ގުޅުގައި އޮޅުންބޮޅުން ވާރުތާކުރާ ޝަރީޢަތެވެ.

ދެން ﷲ ތަޢާލާ ޤުރުއާނާއި ސުންނަތުގައި ތަޙްރީމްކުރާ، ނަމާދާއި، ޒަކާތާއި، ރޯދައާއި، މައިންބަފައިންނަށް ހެޔޮކަން ހިތުމާއި، ތަރިކަގެ ގޮތުން ދޫކުރެއްވުމާއި ކަންތިރިކުރުމާއި، ދުރުވާނުނަން ކަށަވަރުކުރަން އަމުރުކުރެއްވި "ކަރާރު" ކިޔާފައި އެއް ބިޔާއަކުންނެވެ. އަދި އެތަޝްރީޢުގައި އަޝްއަބައި އެނގިގެން ގެނުވި އެއަމުރުތަކުގެ ގުޅުގައި ފަރަޟު ނުކުރުވާނެއެވެ. އެއީ "ނުކުރާނާ" ގެ ޢިބާރާތުންވާ ނަހީއެވެ.

އެގޮތުން އެއީ ބައެއް ކަންކަން ދޫކޮށްލުމުން ގާރުވާއެވެ. އަނެއްބައި ދޫކޮށްލުމުން ކުށްވެރިކަމި އަދަބުދޭވެއެވެ. އަނެއްބައި ކަންތަކަކީ އެކަމުގެ ވެރިޔާއަށް ހެއްސެވިކަން އުނިކަން އަންނަ ކަމެކެވެ.

ދެންފަހެ ޒިލާދުވެރިޔާ ތަޝްރީޢުގެ އަސާސްފަދަ ފޯރުވާފައިވާ ނަމަ؛ އެހީތެރިން ޝަރީޢަތުގެ ދަރުމަ އެތައް އެއްބަސްކަން ހަރުފައިވެ. އެއީ ހުރުކަމާއި ރަނގަޅު ކަންތަކުގެ ބާބެވެ. އަދި މުޅިއުމުރު ކަންތަކާއި އާދޭ ދަރުގައިވާ ކަންތައް ފުރަތުއް ނުކުރެވެ.

ދެން ޖާއްމުންގެ ގުޅުގައި އޮޅުންބޮޅުމާއި މަސްހުނިވުމް ވާރުތަވާނެއެވެ. ފަހަރެއްގައި ޖަމާއަތުގެ ބާލިޢާނާ ކުޅަދާން ވެއްޖެންހެވެސް ހުރުކަންތަކާއި ސުންނަތް ކަންތައްކުރުގެން ﷲ އަށް އަޅުވެލާ ބަރަކާތްދާނެއެވެ! މިގެ ސަބަބުން ހިތްކަމުން އިސްލާމްދީނުގެ ހައިބަތް ފިލައިދެއެވެ. އެއީ އިސްލާމްދީނުގެ ކަންކަމުގެ ތަރުތީބުގެ ހައިބަތް ވައްޓާލުމުންނެވެ.

*****

58- މާއްދީޕަރުސްތުން ވިސްނުމުގައި ބައްދުފުރަނަހަވާ ދީނުގެ އިމާންކަމާއި، ވިސްނުމަށް ކުރާ އަސަރުތައް

"މާއްދީވަންތަ" (Materialistic) ކޯން ތަރައްޤީކުރުން ބުރުދުގައި މާހައްސަރު ދިރުމަކީ އިމާންކަން ބަލިކަށިކޮށްލާ ކަމެއްކަމެވެ! މިއަސާސުގައި ހިފައިގެން އުޅޭމީހާ، އަޚްލާޤު ބާޠިލުކަމުގައި އޮންނައަން އަސަރުކުރެއެވެ.

އެގޮތުން ހިތްއެދި ގަދަވާ ގޮތަށް، ތަކަތައް ހެރުވަތު ގޮތަށް މަސްލަހަތުގައި ކަންޖެހުމުގައި، އަދި اللّٰه ތަޢާލާގެ ހުކުމްތަކާ އަޅުކަމަށް ދޫކޮށްލުމުގައި މަޝްޣޫލުވުން އެއީ ދުނިޔަ ދިރުން، ދިރުމުގެ ގޮތުދިރުމުގެ ގޮތުގައިވެސް އެދިރުމުގެ ހިސާބުން އަޅުވެރިވުމާއި، اللّٰه ތަޢާލާއާއެކު ހުރަވެރިވި އެކަލާނގެއަށް ޝުކުރުވެރިވުމުގެ ސިފަ ހުރެންވާނެއެވެ...

މިމަގުގައި ހިފައިގެން އުޅޭ އަހުލުވެރިންގެ ގޮތުގައި މިފަދަގެ ކަންކަން ތަރައްޤީކުރުމުގެ ބާރާއި ގަދަކަމާއި، ވިސްނުމުގައި ހުރިކުރު ފަހަރެއްޖަހާފައިވާ ދިންވަރުގެ މަސައްކަތް ބައްޓަންވެއެވެ. އެގޮތުން ވަރީގެ ނިދާއަން ބުރުދުއްސުރި، ފައްކަބަޔަކަށްޖެހޭ ހުސްއެކަނި ނިޢުމަތް މާއްދީ ގޮތުން ސިޔާސަތުގައި، އިޤްތިޞާދީގައި، އިޖްތިމާޢީ ކަންކަމާއި ބާރުސާބަކަން ނަޒަރު ހިންގުން ދިނަހާން، އަދި މިމަގުންފާޚަރަ އާގެ ވަކިވަކި ކަންތައް ނަގައިގަންނަށް ދިޔާ؛ اللّٰه ތަޢާލާގެ ޝަރީޢަ އަޅުކުރުމުކަން ބާރުނުބޮނިވެސް ބޮޑަބާކަމަކަން ފެންނެއުގެއްސަން ޚިޔާލަން ފެންނާނެއެވެ!

އަދި ފަހަރެއްގައި (ދީނުގެ އަޅުކުރުމަކަން ބާރުނުބާ އެކަންކަން ކުރާމަން) އާންމުގެ ހިމައިން (އެއްނ މިހުނަން) ފެންނަނީވެސް ތަނުދެސްނެއެވެ! އަދި އެކަންކަން ސިއްރުން

ކޮށްފާނެއެވެ. އަދި ފަހަރެއްގައި އޭގެ ބައެއް މީހުން އިލްޙާދުވާ (ދީން ދޫކޮށް ނުކުތުމާ) ކައިރިގައިވެސް ވެދާނެއެވެ!

އަދި ކިއްޔަ، އޭނާގެ ދުވަހީން ﷲ ތަޢާލާ ޛިކުރުކުރުން ނަހަމަގޮތުގައި ހީކުރާތީ އޭނާއަށް (އުނދަގޫވެ) ހަނދާނުކުރަނީ ނުފެނެއެވެ. އަދި އެކަލާނގެ ނަންގަނޑު ޛިކުރުކުރުމުގެ ބުރާ އޭނާގެ ނަފުސު އެކަމަށް ނުރުހުންވެރިކަމުގެ އިސްކާރު ކުރާނެއެވެ!

އަނެއްކާވެސް އޭނާގެ އެކުވެރިކޮށްލާ ބަޔާނިކޮށްދިނުމަށް، ފަހެއްކަތު ފުރިހަމަވެރިންގެ ތަރުޖަމާ (ޝިރުކުގެ) ނަންގަނޑުބޭނުން އުފާވެރިކަން އިސްކާރުކުރެއެވެ!

﴿وَإِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَحْدَهُ ٱشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦٓ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾﴾ [الزمر: 45]

"ހަމައެކަނި ﷲ ގެ ނަންފުޅު ގެންނެވިއްޖެ، އާޚިރަތަށް އީމާންނުވާ މީހުންގެ (މުޝްރިކުން) ހިތްތަކަށް ނަފުރަތުކަން ލިބިގެންދެއެވެ. އަދި އެކަލާނގެ ފިޔަވައި އެހެންބަޔަކުގެ ނަން ގެންނެވިއްޖެނަމަ، އެބައިމީހުން ހަމަޖެހި އުފާވެގެންދެއެވެ."

އެހެނީ ޛިކުރުކުރުމީގައި ﷲ ތަޢާލާއަށް ޝުކުރުވެރިވުމެވެ. މިއީ އިންސާނުން ދުނިޔޭގައި ވޭތުވެދާނެ (ދިރިއުޅުން) ލާޒިމްކުރާ ކަމެކެވެ. އެހެނީ އިންސާނުންގެ ދުނިޔަވީ ހިތްތަކުގައި ހުންނަ ﷲ ތަޢާލާ ބަރަކަތްތެރިކޮށް ފޯރުކޮށްދެއްވާ ކުޑަކުރައްވަވާނެ ގޮތުގައެވެ.

ދެންވެރެ ޗޮތަން ނުފެނި އަޅުއްވާ ގޮތަށް ހަށިކަލާ މަލަފެޅި ޖަހާތަން ހަރަކާތްދީ މަތިކުރުން ކުޑަވިއެވެ. އަދި ޗޮތަންނުފެނި އަޅުއްވާ ގޮތަށްވާ އަސްކަލަކަން ހަރަކާތްދީ މަތިކުރުން ބޮޑުވިއެވެ!

އެމެރިކާގެ ތަޢުލީމީ ދިނަބަޔަކު ފިލާސަފަރުގެ އާދަތަކާއި، ސުންނަތުގެ ބުރުވަރުގެ ހިތްވަރު އިންސާނުގެ އުނދަގޫތަކާއި (ބަކަރިގަލުން ދަތިކާން) ވާހަކަ ފެންނަނީއެވެ. އެކަންތައް ގާނޫނީގޮތުން އިދިޔުންނަކަން ނުކުރެއެވެ! އަދި އިދިޔުންނަން، ޗޮތަށް ނުވަތަ ޖިންސުއްލަ އެއަން (އެބަހީ: ބޮޑުއާދައި މާއްދީގޮތުން ވާހަކަދައްކާފުގެ ބަދަލުގައި ދިވެހިރާއްޖޭ ސުންނަތުގެ ދަނޑުބޮޑުކަން) ބަޔާސަވާތަން ފެނިއްޖެއްޔާ ތިޔާގެ ހިތަން އުނދަގޫވެ، ދުރުވެގަނެއެވެ!

އެހެން ތިބާ ދެކެން ބޭނުންވާ އެއްޗެއް އެތަކެއްގައި ހުރިތަން ދަށްކާ ބޮޑުނަންބަރު، އެތަކެތިފެނުނަ ފާޅުއްވެސް ތިބާގެ ގޮތުގައި ޖަހަގަނުވެއްޖެއެވެ! އެހެންގޮސް އާގެ ދިނަބަހަރު އިދިޔުންގެ ހިޔާބަތާއި ތޮއްތަން ފަދައިރުވެސް ބިސްމިން ނުވަތަ الله ޚިލާފުވުމަށްދެން ފަދަން ކުރެވުނަ ނުވެއެވެ. އެހެނީ (ހާނާގެ މިސްނުމުން ފެންނަ ގޮތުގައި) މިއީ (މާއްދީގޮތުން ކަންކަން ބަލާ) ތަނބިލިޔުކުރުމަށް އަސަރުކުރުވާނެ ދުވެއްދަރަސްކަމެއް އަތުގަދަކުރުމުގެ ކުވެ! އެހެންކަމުން އެއިން ދުރުވެ (ނިޔުޒްޕޭޕަރު) މިނިވަންވާން ޖެހެއެވެ.

ކަންކަމުގެ އަސަރުތަކާއި ނިޒާމްތަކާއި ނަތީޖާތަކުގެ ވާހަކަދައްކައިގެން މުޖުތަމަޢުތެރޭގައި ކުރިއުރުމުގެ ވަރަށް ބޮޑުން އެއިން އަސަރުކުރާނެއެވެ...

اللّٰه ގެ ރަސޫލާ ވަނީ ތަވައްކުލްވުމެވެ ކޮން ބުރަދަނައެއްގެ މައްސަލައިން އުޅުނުގެ ނަފްސުސާފުކޮށް ސުވާލުކޮށްފިނަމަ، (ޤަވާޢިދުކޮށްވެސް) ކޮންމެ ބުރަދަނައެއްވެސް އެއަށް ހޯއްދަވާނެ މުޖުތަމަޢުގެ ނަފްސުގެ ތަވައްކުލްވުން ޤާނޫނެއްކަމަށް. މިއާއެކު އެހެން ތަވައްކުލްވުމަކީ ފަރުވާކުރުމަކާ ޚިލާފު، އުޅުނު ބޭނުންވާ ގޮތަށް ކުރީ ތަވައްކުލްވުން ނަފްސުގެ މައްސަލަ އާގެ ޚިޔާލު އަޅާ އަދިވެސް ހިނދީ ކަންކަމެއްގެކަމަށް ބެލެން ރަމަޟާނުގެ ދުވަސްތަކުގައި ދުވެއެވެ. އެހެނދުން ވަރީގެ ބޭނުންކުރުމުގެ ގޮތުގައި ގެއްލުވާލުން މުހާސަބާކުރެވެއެވެ. އެއީ ފުރިހަމަކަން ސާފުވެގެންނުވާނެއެވެ.

މިސާލަކަށް ދުނިޔޭގެ ގެދޮރުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޝަރުޢީ ޙުކުމްތަކެއް، އެކަންކަމަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ޙުކުމްތަކާއި ދީނީ ކަންކަމާއި ކުރިމަތިލާ ކަންކަމުގައި، އަދި އަދުން ދިރިއުޅުމާއި، މަރުސޫލާއި، اللّٰه ގެ ސިފަފުޅުތަކަށް ވުރެ ޙުކުމްތަކެއް، މިހިރީ ކަންތައްތަކުގެ ޢަމަލީ އަސާސްތަކާއި އިލްމުވެރިން ލިބިގެން ގެނެސްދިން ކަންތައްތަކެވެ. އެއީ އެއްކަލާ ކަމުގެ ޝަރުޢީ ފާއިދާ ފުރިހަމައެއް އެކަމެއްގެ ވުޖޫދުވެއެވެ.

ދުނިޔެ ބުރަދަނުގެ އިސްލާމީ ސަޤާފަތްތަކާއި ނިޒާމްތަކެވެ، ޝަރީޢަތުގައި ލާޒިމްވެގެންވާ ދުނިޔަވީ ޙުކުމްތަކުގެ ފުރާ ބާބު ނިޒާމްތަކާ ގެއްލުވާލަން ދިނުމަށް ދީނާއި ހިނގައިދިޔަ: ދުން ބުރާ ފުރިހަމަ ޒަމާނެއްގައި އެހެން ޤަދީމް ކަންތައްތަކެއް ބުނާ އަސަރުކުރާނެއެވެ! އަދުން ދިރިއުޅުމާއި، ޝަރީޢަތާއި އެކުވެރިކަމާއި ދެމަފިރިންގެ ޙައްޤުތަކާއި ޙަލާލުގެ ކަންތައްތަކެވެ.

އެހެނީ މިހުރިހާ ކަމެއްގެ ޙުކުމް ކަނޑައެޅުއްވީ އެއްފަރާތަކުންނެވެ. ވަކި ތަނެއްގައި
އެކަލާނގެ ޙުކުމެއް ތިބާ ދޯކޮށް، މޫނުއަނބުރާލަނީ، ތިބާއަށް އިސްލާމްދީނުގެ
އެހެން ތަނެއްގައި ހުކުމަކާމެދު ތިބާކުރާ އިތުބާރު ބަދަލުކުރަނީ!

*****

59- ބިމުގައި ހަރުދާ ހުންނަ ހިލަމަތް ބަރަކާތްތަށް، ކައުނި ސުންނަތްތައް ބަރަދުތުނަށް، އިންސާނީ ފިތުރަތުގައި ބަރަކާތްތެރިކަމާއި ކުޑަކުދިންނަށް

الله ތަޢާލާ އިންސާނާގެ ކިބައިގައި ހަރުދަނާކަމާއި ފިތުރީ މަތިކުރުމުގެ ސިފައެއް އިންސާނާއަށް ދެއްވައިފައެވެ. އެހެން މީހުންގެ އަސަރުކުރާ ނުފޫޒު އޮތް ޚުޠުބާ ނުކުރި، ބިރުގަން ހަރުދަނާވާ، ކަންތަކަކާއި ދުރަށް ހިތްމަދުކުރާ، ކަންކަން ގޯސްކުރާ ތެރޭގެ ކަންތައްތައް. މިއީ އިންސާނާ އެދޭ އިސްދޫތަކާއި الله ތަޢާލާ ހަދާވާ ހަރުކަށިކަމާއި ފިތުރަތީ ކަންތައްތަށް. އަދި އެކަންތަކުގެ ބަދަލު ނުކުރުމަށް އަމުރުކުރައްވައެވެ!

އަސްލުގައި ފިތުރަތީގައި ވާއިދި ތަރުތީބުތަކުން، ދީނަ ކަންތަކުގެ ނުބައިކަމަށް ދުރި، އަދި ދީނަ ކަންތަކުގެ ދުރުކުރުން ނުބައިކަމުގައި ދުރުކަމުގައި ހުރިވާ ހަދާދޫތަކަށް އެއްވަރުވާ: ބަޔާއާ ފިތުރީ ގުޅޭފަދަ ވާހަކަދައްކަތް އޭގެ ސިއްރުބަރަކަތްތަކުން އިމާންއެ ނުވެއެވެ!

ފިތުރަތަށް ގެއްލިގެންވެއެވެ. އެއީ ހަދުވެރިކަމާއި، ޖުލްއަތްތެރިކަމާއި، ޒީރަތްތެރިކަމާއި، ވެރިވުމާއި، ދަރަޖަވެރިކަމާއި، އިބްރާހީމްގެ ސުންނަތާއި، ހަރުގަދުކަމުގައި ދުރުވާއި، ނުބައިކަމަށް ދުރުކަންތަކު ކަންކަމެވެ. އެ ފިތުރަތީ ބަދަލުނުވާނަމަ، ނުވަތަ އެއީ ވާހަކައިގެ ނުވެސް ބަޔާނަކަ އެހިނދުން ކުރާ ހިތުގެ ސިއްރުބަރަކަތް އަސަރުކުރެއެވެ. އެއީ ބޮޑުމުޞީބާ ހާއްސަކޮށް "މާއްދީވަންތަ"

(Materialistic) ތަބްޢީޔާ އެއްގޮތުންވާކަމަށް، އަދި އޫގެ ނަތީޖާތަކާ އެއްހަމަހަމަވާކަމަށް ބުއްޖަތް ތަރްކައިގެންނެވެ.

މިޒާބުއަތުގެ ކޮންޓްރޯލުކުރުމުގެ ސިޔާސަތު ހުރިހާ ޝަރީޢަތްތަކުގައިވެސް ކަނޑައެޅިގެން ތަތުބީޤުކުރެވޭ ޤާބިލުކަމެއްނުވާ ކަމުކަމެވެ. އަދި އެކަމަކު އިސްލާމްދީނަކީ ޒުރުއާން ވަނީ ފުޅާކޮށްލެވިގެންނެވެ. އަދި ބަޔާންކޮށްދެއްވާ ތަފުސީލުތަކާއި އިސްލާމްދީނަކީ އެއްމަތީގެ ހުރިހާ ބޭނުންތަކާއި ފަރުސަތުގެ ތަފާސްހިސާބުތަކެއް އެއަށް އިލާހީ ދީނެވެ. އެއީ ގެއްލުވާ ފަރުސަތުގެ ތަފާސްހިސާބުގެ އަޙްކާމްތަކާއި ސުލްޠާނުންނާއި އަދި ޙާކިމުންނަށް މިނޫނުވެސް. އަދި ހިންގުމުގެ ހަމަތަކާއި އެހެން ތަންތަން ފަރުސަތުގެ ތަފާސްހިސާބުތަކެވެ.

އެކަމަކު ތިޔަފަދަ ބައްލަވާ ފަރުމާތަކާއި ސިފަވަނީ އިލާންވާ އެއްކަލެއް ނޫނެވެ! އެއީ ފަރުމާތަކާއި ސިފަވާ ބެއްލި ނަތީޖާތައް ނުކުތް ބެއްލި މަޖިލީހުގެ ކަންތައްތަކުގައިވެސް ބަލާ އެއްކަލެއް ނޫނެވެ! މިއީ އެބައްދަލުވި ހަދި އެންމެ ބޮޑު ގޮތެވެ. އަދި އެންމެ ފަރަތަކު މަގު ފުރިހަމަކުރުމަށް ނުކުތްތަކެވެ.

އެހެން ހުރިހާ ސަރަހައްދެއް ޝަރީޢަތްތަކާއި، ބަލި އިސްލާމީ ދީނުގެ ޝަރީޢަތްތަކާއި ތަރުތީބު ބަލާ ފަރާތްތަކާއި އިންސާފުވެސް ހިމެނޭގޮތަށް ފަރުމާތަކާ ވަރަށް މަތިކުރުމެވެ. އަދި ހިއެއްތަކަ، اللہ ތަޢާލާ ކަރުނަ ސުންނަތްތަކާއި ބަދަލުވުމަކީ އިންސާނުންނާއި، އެކަމަކު ފަރުމާ ސުންނަތްތަކާއި ބަދަލުވާން އިންސާ ނުކުރެވޭނެއެވެ!

އެހެން ފަރުމާ ސުންނަތްތަކާއި ތަފާތުކުރުމުގެ ނުކުތާ: ޝަރީޢަތް އެކުލަވާލުމަށް ޤައިރު، އަދި ފަރުމާތަކާއި ޝަރީޢަތް ފުރިހަމަވެފައިވާ ތަނެއްގައި އުނިއިތުރުވާ ގޮތަކަށް ޚާޞްކަމާއި އެއަށް

ބަދަލު އަންނަ ކަމުދެވެ. އެގޮތުން ޙަދީޘްތަކުގައި ރިވާވެގެންވެއެވެ. الله ގެ ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلم ބަޔާންކުރައްވައިވެއެވެ:

"މޫސާގެ ޤައުމުވީ ޤުރުބާނުކުރެއްވުން ބޮޑު، ތަދުވާލި ބާކަށްއަޅާކުރެވުނެވެ. އެބައިމީހުންގެ ތަދުވާލިކަމުން، ހަންގަސްކެން އެއްވެސް އެއްޗެއް ފެންނަ ގޮތަށް ނުބަހައްޓަވައެވެ. ދެން ބަނީ އިސްރާއީލުންގެ މީހުންގެ ތެރެއިން އެބައިމީހުންނަށް އުނދަގޫކަމާ ބޮޑުވި ހޯދުންތަކާ ބޭންވެއެވެ: މިހާވަރަށް އެބައިމީހުން އެތަކެތި ފަރާތުގެ ހަމަހަމަ ކޮށްދެއްވުމަށް ބަޔާން ކުރެއްވިއެވެ! ބަރަކާތްތެރި، ނުވަތަ އުފަލުގެ ބޮޑު ފަސޭހަވެރިކަމުން، ނުވަތަ އަމާންކަމާ ކުރެއްވިއެވެ!

ދެން އެމީހުން މޫސާގެ ޤައުމު ބުނީ ބަހުން އެބައިމީހުން ބަޔާންކުރެއްވީ ކަމަށް الله ތަޢާލާ އަރުވާލެއްވިއެވެ. އެބޭފުޅުން އެއްބަސްވެ އެބައިމީހުން އެކަނި ހުންނަވާ ހަދިންކާބު ބާޒާރާ، ހިތާމައިގެ މަތީގައި ބާއްވައިވެއެވެ. ދެން ނާޒިލްވި ފިރިހަލުވެއެވެ.

ދެން އެބައިމީހުން ނާޒިލްވި ފިރިހަމާ ނިކަމެތިކަން، ހަދިންކާބު ނަގަންވާމަން ވެދެއިގަތެވެ. ދެން އެކިދުވަސް ހަދިން ހިފައިގެން ދެއްވައިގަތެވެ. ދެން މޫސާގެ ޤައުމުގެ ސަމާސާ ނަމަގޮވައިގެން ހިތްވަރު ފަރާތުން ދެވަނަ ވޭރިގެންނެވިއެވެ. އަދި ވިދާޅުވެއްޖެ ފުރަތަމަ: "އަހަރެން ހަދިވާ އެ ހިތާ، އެ ހިތްވަރާ އަހަރެންގެ ހަދިވާ" އެވެ.

އެހެންގޮސް ބަނީ އިސްރާއީލުންގެ މިސްކީނުންގެ ޖަމާޢަތް އެއްޗާކަން ދެވިއްޖައުމަން ގާނދަންނެވެ. ދެން އެމީހުންނަން އެބައިމީހުން އެކިލާމުން ހުރިހާ މަނިކުފާނު ފުރިހެނެވެ. އެއީ الله ހަމަޖެހުއްވުމި އެންމެ ފުރިހަމަ ސުލްޠާނެއެވެ. އަދި އެމީހުން ބޮޑުމަންޑު ބަސްބަހުން އެކަނިވެ ބަރަކާތްތެރިވެއެވެ. ދެން ހިތަދަރީ ހެއްދުނެވެ.

ދޭން އެކަށީގެންވާ ހުދުންކަމު ނަންގަވާ ތަރުކުރެއްވިއެވެ. އަދި އަސާވަނޖެހެން ހިޔަގަނޖެގައި ތަޤުއްވަން ޔުއްޖެވިއެވެ. ﷲ ގަންދީ ބޭނުމެވެ! އެކަށީގެން ޤުއްސުވުމުގެ ސަލަބުން ތިބެއް ނުވަތަ ހަތަރެއް ނުވަތަ ފަސް ތަނުން އެހިޔަގަނޖެގައި އަސަރުކޮށްފައި ހުއްޓެވެ."

ފަހު އެތުހުމަތު ޖިޔާފާޔުމަންޖަކައި މުސާގޭފާނު އަމިއްޔަފުޅަށް މީސްތަކުންނަށް ޕަޑަރު ހާމަކަން ދެއްކުމަކަށް ﷲ ތަޢާލާ އެކަށީގެންނަށް އަމުރެއް ނުކުރައްވައެވެ! ނަމަވެސް ކަޑިޔާ ސުންނަތްތަކާއި، ހަރުހިފަތަށް ހަރުފާހަރުމާއި، ބިމުގެ ޤާޖެބިއްޔަތު ދަރާބަރު އެކަމާނާގެ ބަދަލުކުރައްވާ، އެބަރިއަށުމުގެ މަޑު ސަކުރު ޕަށްޑުކުރެއްވިއެވެ.

ޒިޔާރަތާ ހިޔާފުވެ، ޒިޔާރަތުގެ ވަޖަން ގެއްލިދާފައި ކަމަކަށް އެކަށާނާގެ އަމުރުއް ނުކުރައްވައެވެ. އޭގެ ސަލަބުން ކުޖޭ ދަރުއް ހުޅުވި ޖަމާނުއަކު ޓުގާވެ، ހަމައެއް ތަމައެއް ކަނޖެހެށޭއެވެ. އެއާއެކު ޕާޖަތްތަކާއި ސަރުހަތްތަކުގެ ޕާއްދުތަކާއި އިންތަޢް ނަގައިގަތުމުގައި ވަފުދުވާއި ވިސްނުންތަޢް ތަފާތުވެއެވެ. އެހެންނުންނަމަ ކަމުގެ ސުންނަތްތަޢް ބަދަލުކުރެއްވުމަށްވުރެ މުސާގޭފާނަށް އެކަމަށް އަމުރުކުރެއްވުން ފުއިވެގެންވެއެވެ.

އެހެރީކަމަކީވެސް ﷲ އަށް ފުއި ފަސްކޮށްވެގެންދާ ކަންކަމެވެ. ނަމަވެސް ހަރުދުކުރައްވުމުގައި ﷲ ތަޢާލާގެ ސުންނަތަކީ އެރަށްކަމާރުކުރައްވާ، އުސޫލުތަކުން ފުރުއްޖެވުމެވެ. ދުންފަށް ހިތަގަނޖެ ޕަރަކާތްކުރިއެވެ. އަދި ޒިޔާރަތް ޕަރަކާތް ނުކުރެވެ.

ހިތަޢާ ބިމުގައި ތަމައާފައިވާ (މަގު އޭޖެންޒިޔާ ދުނިޔަތްމުގެ) ޕަފާމާތްކެވެ. އެބަދަލުކުރުން ޕަރަކާތްކުރުމަ ބިމުގެ މިޔާވިރިކާއި، މީސްތަކުން ހިނގާބިގާ

މަގުތައް ހުސްވުމުން ބޭއްދިޔައް ނޫނީގެ ގެއްލުވާލާ ކަމުނުވެ. އަދި ބާޒަތާ ނުވާ (މަގު ހުދަން ކުރިޔަ ހިފާ) ތަފްއްހަރުކޮށް ބަދަލުކުރާ މީހާއަށް ތަޢުނަތް ލެއްވިގެންވާ މީހާލެވެ. އެއީ ސަޙީޙުގައި ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم ރިވާކުރެއްވިކަމަށް އަބޫހުރައިރާ ރިވާކުރައްވައެވެ:

"ބިމުގެ ނިޝާނުތައް ބަދަލުކުރާމީހަކަށް الله ލަޢުނަތްލައްވާފައިވެއެވެ!"

ދެންފަހެ ފިޤުހުވެރި މުސްލިމާއި ނިޝާން ބަދަލުކުރާ މީހާ އަދި ކޮންފަދަ ހުކުމެއްތޯ!؟ އެހެން ހަދައިފިނަމަ ވަކި އުކުޅުވިގެން އަރިސްތުވާ ކޮޅައި ފިޤުހުވެރި އެއްހަމަވެ މިޢާން ހަމަނުވެއެވެ. އަދި ވަކި ފަހުމުކުރެ ވިސްނައި ނުވަތަ ވެއެވެ. ދެން ވަކި ދުނިޔަ މަގުފުރިގެންދެއެވެ.

އަނެއްކާވެސް ފިޤުހަފިޤުކުރުމަށް ބަލާއިރު: ފިޤުހަތަކީ އެއްވެސް އެއްޗެއްކަމަށް އެއަށް ނުދެއެވެ! އަދި ފިޤުހަތު ފިޤުހުގައި ދުނިޔަ ބޭއްދިޔާ ހިއްސީ ނަތީޖާތަކާއި، ކާންމު އިންސާނަކަށް ހާއްސަވެގެންވާ ނަފްސާގެ އުދުންތަކުގެ އިޙްތިރާމްކުރުން ސަލާމަތްކަމެވެ. އެއީ ކިތަންމެ ބޮޑުކަމަށް ފޯވެގެންވާ ކަމަކަށްވާނެކަމެވެ.

ފިރިހެނުން ފިރިހެނުންގާ އިސްމާއި، އަންހެނުން އަންހެނުންގާ އިސްމަކީ ގިނަ ނަފްސާގެ އުއަން ނުކުރި އިންސާނުކުރާ ކަމަކަށްވާނެ އެއީ ބައެއް މީސްތަކުންގެ ގޮތުގައި ސަލާމަ އިޙްތިރާމްކުރެވެ. އެއީ ދެން މިހެން ކަތި އަންހެނާ ފުރިޙާއި އަގު އިސްލާމީ ކަމެއްކަމެވެ.

މިއުޖިޒާތުގެ ވައްތަރަށް ބަލާނަމަ މިހާ ބޭނުން ޖަނަވާރަކާވެސް ކައިވެނިކުރަންވީއެވެ! އެއީ އިންސާނާގެ ހާއްޖަ އިޚްތިޔާރާއި ވަކި މީހަކުގެ ބެއްދު ހާއްޖަވާކަން ރަނގަޅުކަމަން ފެނުނު ނަފްސުގެ ފެނބުޑުކަމެވެ. އެހެންވީމާ އެކަށްވެސް މަތިވެރިކަން، އެހެން ބައެއްގެ އަސަރެއް އެއަށް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ! އެއީ (ޖިބްރާން ޚަލީލް ބަޖާއިރު) ސިޔާރަތުގައި ހިބި ގިނަ މީހުންނާއި އެމީހުންގެ ޖަމްޢިއްޔާތްތަކުން، ނުވަތަ ދީންގެ ވިސްނުމެއް، ނުވަތަ ޖަމާޢަތްތަކެއްގެ އަސަރެއްވިޔަސް ކޮށްގެން ނުވާނެ ކަމެވެ.

*****

60- ތިމާގެ ބޮޑުދަރަޖަ ފެންނަ ވިސްނުންތަކާ މަޤާމްތަކުން ހުރިހާ ކަމަކަށް ގޮތްކާރާ ދިނާ، އެނގޭ ގޮތުގައި ވަކި ކުރަންވީ ސާބިތުކޮށް އޮތަށް މާއްދީ ޙިއްސީގޮތުން ދަރަޖާ ނަތީޖާތަކާ ޒިކުރުން ދިރުމަކީ ނަތީޖާނުފުދޭ، ފާއިދާގެން

ހަމައެކަނި ޙިއްސީގޮތުން ފެނިދިނުމާ ނަތީޖާތަކާއި ބޭނުންކޮށްގެން ހުކުމްތަކަށް ގޮތްކާރުވުމުގައި އުޅޭ ދިނާ؛ الله ދެކެ ބިރުވެތިވުމާއި، ހުސްއިޚްލާޞްތެރިވުމާއި، ފާރަވެރިވުން ބެލެހެއްޓުމުގައި ފުރިހަމަވުމެވެ! އެއީ ބޮޑުދިގެ ނަތީޖާތައް ބެދުރުވެގެންވާކަން އެނގޭ ހިތް ޔަޤީނުކުރުން ގުޅިގެންނާ މިންވަރެއްގެ މައްސަލަތެވެ. އަދި ހާލިފުވަންތަ އިޚްލާޞްގެ ކަނޑައެޅިގެންވާ ފަޟީލަތް ބަލަހައްޓައްވާށެ -ހުއްބުވަލާން އޭގެ މެދުއިނުމާ އެއިނު ބަލަހައްޓާ- އެކަމުގެ ގޮތުގައި ބެލެހެއްޓުމެވެ.

އެގޮތުން ފައިދާއާއި ގެއްލުން ދުނިޔަގެމުޅިގައި ހިސާބު ނަތީޖާބަލަމުން ސަލާމަތުން ގާތްގޮތް ދިރިއުޅުމާ ނަތީޖާތަކާއި ނިސްބަތްވާގޮތުން އެކަމަކީ އަސަރުކޮށްފައި، އަސަރެއްނުކުރެވޭގެން އެކަމުގެ ނަޒަރުސަވާއިގައި الله ގެ ރަސޫލުކަމުން އަންނަ ރުހުމަކަށް އެދެރަޖެހެއް ނުދެރަކަން ފެންނާނެއެވެ.

އަދި ކިޔުއްމަ، ޙިއްސީ މާއްދީ ނަތީޖާތަކާ ދުނިޔަވީ ދިޔުމަކީ -އެކަމަށް ވަކި ކިބައިން ސަލާމަތް އަބަދުވެރިކަމުގެ- އެކަ ދެކޮށް އެއީ ކުރިމަތިވާ، ނަތީޖާދެނީ، ތަހިވަ، ހުއްޓިގެން ދިޔުންކަމުގައެވެ!

އެގޮތުން ޙަދީޘާއި ތަފްސީރުގެ ގޮތުން އެއްކަލަ ނުވާ ބަޔަކާ ހަނދާންކޮށްދިނުމަށްޓަކައި ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم ކުރިމަތިލެއްވުމުން އެކަކާގެފާނާ ޒިޔާރަތްކުރި ބައެއް މިހުސްނާގެ الله ތަޢާލާ ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿إِذۡ يَقُولُ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَٰٓؤُلَآءِ دِينُهُمۡۗ وَمَن يَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝٤٩﴾ [الأنفال: 49]

"މުނާފިޤުންނާއި، އެއުރެންގެ ހިތްތަކުގައި ބަލިމަޑުކަމެއްވާ މީހުން ވެނިހިނދު ހަނދުމަކުރާށެވެ! މިބައިމީހުންގެ (އެބަހީ: މުސްލިމުންގެ) ދީން އެއުރެން ހެއްލުންތެރިކޮށްފިއެވެ. އަދި الله އަށް ވަކީލުކުރާ މީހާ (ދަންނާށެވެ!) ފަހެ، ހަމަކަށަވަރުން، الله އީ، ޢަޒީޒުވަންތަ، ޙަކީމުވަންތަ ރަސްކަލާނގެއެވެ."

މިފަރިން ބޭނުންކުރި ހަމަ ރަނގަޅު އުސޫލެކެވެ. އެއީ ޕްރެގްމެޓިޒަމް (ދީނީ އަޤީދާއިވާ މާއްދީ ކަންކަމަށް) ނަޒަރު ހިންގާ ބެލުމެވެ. ނަމަވެސް އެއީ އެބޭނުންކުރަންޖެހޭ މަޤްޞަދުން އެހެން މަޤްޞަދެއްގައެވެ. އެއީ އެކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ދުނިޔަވީމަން އަމުރުވެރިވެގެންވާ އިޚްލާޞީ ނަފްސާނީވާ މަޤްޞަދެއްގައެވެ...

ލިބަރަލް ބޭއިރީގައި "މާއްދީވަންތަ" (Materialistic) ނަޒަރު ހިންގުން ފާޅުވެއެވެ. މަޢުމޫން އެއްޗަކަށްވުރެ އެއްޗެއް އެހެން ތަމްސީލްކޮށް، (ދީނުގެ) ބޭނުމެއްގެންވާ އަސްލުތަކަކަށްވުރެ އިޤްތިޞާދީ ފާއިދާތަކަށް ބައްޓަން ދާނެއެވެ!

ލިބަރަލް ފިކުރަކީ ހުރި ފިލޯސަފީތަކުގައި އައިޑިއަލް އެދުންތަކާއި ފާސިދުކަމާ، ޑިމޮކްރަސީގައި ކުފުރާ، ނިފާގުގައި އިލްމާނީކަމާ އެއްކޮށެވެ! އެފިކުރުގެ ފިކުރީ ސިޔާސީ އެކަމަށް މުލި ގަސް ނިގުޅާލާފައެވެ! (މިސާލަކަށް) ވަކި ބައެއްދުވަސްގައި ގަސް ހައްޓަރަށް، ބޭނީ އެހެއްޓުން ފިޔަވަޅު ގަސްތަކައި ކުރިއަށް ނަގާގަސް

ހުއްޓެންޖެހޭ ހިސާބުކަމަށް އާންގެ ބުއްދިއަށް ގަބޫލުކުރެވޭނެކަމަށް ބަލާބަލުން ނުފެންނާނެއެވެ.

ވަޙީ ބާވައިލެއްވުމުން ދިޔަ ބާރުކުޑަކަމާ އެހާ ހިތާމަވީ މިހުންގެ ކަންކަމާމެދު ނަޒަރު ހިންގައިދީ މިހާކަން ދުނިޔޭގެންނަނީ: އެގޮތުން ހިތްހުރުން ގެންދިޔަކަމާ ޝަރުޢީ ޙުކުމް ބާވައިލެއްވުމާ އެއްބަސްވުމާ ޖިހާދާ ސަފަރު މާލީ ނަޒަރުދިނުމުގެ ސަބަބުންކަމެވެ. އެގޮތުން ތަބޫކު ހަނގުރާމައިގައި، ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم އެމީހުން ހަނގުރާމައަށް ނިކުތުމަށް އަމުރުކުރެއްވީ އެންމެ ހޫނުގަދަވެގެންވާ ހޫނު މޫސުމުގައެވެ. އެކަލޭގެފާނުގެ މައްޗަށް ވަޙީ ބާވައިލެއްވީ އެހެންނެވެ.

ދެންފަހު އެހާ ކުރާކު ހަނގުރާމައަށް ނިކުތުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުން އެމީހުންނަށް ފިލުމަށް އެކަމުން މަނާވެގެންނެވެ. ދެން الله ތަޢާލާ ބާވައިލެއްވިއެވެ:

﴿وَكَرِهُوٓاْ أَن يُجَٰهِدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَالُواْ لَا تَنفِرُواْ فِي ٱلۡحَرِّۗ قُلۡ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرّٗاۚ لَّوۡ كَانُواْ يَفۡقَهُونَ﴾ [التوبة: 81]

"އަދި الله ގެ މަގުގައި، އެއުރެންގެ މުދާތަކާއި، ނަފްސުތަކުން ޖިހާދު ކުރުމަށް އެއުރެން ނުރުހުންވިއެވެ. އަދި އެއުރެން ބުންޏެވެ. ހޫނުގެ ތެރޭގައި ތިޔަބައިމީހުން ހަނގުރާމައަށް ނުނިކުންނާށެވެ! ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވާށެވެ! ނަރަކައިގެ އަލިފާނުގެ ހޫނުކަން މާގަދައެވެ. އެއުރެންނަށް (އެކަން) ވިސްނޭކަމުގައި ވާނަމައެވެ."

*****

61- ފިޤުހަށާއި ޢަޤީދަތުގެ ބާރަން ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމްތައް ހަވާލުވެއެވެ.

އިސްލާމްދީނަކީ އަމަން ދިނުމަކާއި ފިކުރުތަކާ ދެކޮޅަށްވާ ކުރިމަތިލުމެއް

ކުރުމަށްފަހު ކުރިން ބަރަކާތްތެރިކަމާ ފިޤުހަށްވީމާ ދެކޮޅަށްވާ ކުރިމަތިލުމެއް

ޝަރީޢަތް އަދިސްލާމީ އެކަން ބުނުމުތަކުގެ ޢަޤީދާއާއި ފިޤުހުގެ ސިފައަށް ހަވާލުވެފައި ގޮތަކުން. އެއީ ދީނުގެ ބާރުގެ މަސައަލަ އެއްކަލާމުކަމުގެ ބާރު ގެނެވޭގޮތްތަކެއް. އެހެންކަމުން الله ތަޢާލާގެ ރުއްބޫބިއްޔަތުގެ ޙައްޤުތަކުން މާތްކަމުގެ ޙައްޤުތައް ދެއްވާފައި ތަޢާލާގެ ޢަމަލުތައް ބަލަހައްޓަވާ ނަތީޖާ ފައިދާގެ ކަމަށްވެ ތޫފާނާއި. އެހެން ފިޤުހުގެ އެއަށް ބަލިފުރުކުރައެވެ.

އަދި ބޭރުކަމުގެ ނަޒަރުން ކުރިމަތީ، ކުރިކަމުގެ ތަކެތި ބޭނުން ޙަރާމްކުރެވޭގޮތްކަމަށް އިސްލާމްދީނުގައި ސިޔާސަތުގެ އަދިސްލާމީ ނިޒާމެވެ. އެއީ އެތައްކަމެއް ދުރުކުރުމަކީ ޢަޤީދާއާއި ޙަރާމްކުރެވިފައިވޭ. ނަމަވެސް ފުރަތަމަ ފިޤުހުގެ ޙަރާމްކަމުގެ ކަމަށްވެފައިވާ ފުރަތަމަ އެކަށީގެނުވެސް ކުރީކަމުގެ ކަމަށްވެއެވެ.

މިސާލަކަށް ކަންތައްތައް މަނާކުރާކަމުން ސިޔާސަތު ވެރިކަން ނައްސެއް ހުރިން ދީބާ ފަސްއީސާއި ބަޔަހިނަމަ ނުވެސްނާނެއެވެ. އަނެއްކޮޅުން ޖުމުހޫރީ، މެޖޯރިޓީ ބާރުގެ ކުރިން ޙަރާމްކުރެވޭގޮތްކަމަށް އަދިސްލާމީ ނިޒާމުކަމެއް ދިނުމަކީ ނުވެއެވެ. އެއީ ބޭރުކަމުގެ ނަޒަރުން ކުރުގެ ޙަރާމްކަން މާތްވެފައިވާ އެކަމެވެ. އެކާއްކުވެސް އެކަމުގައި ޢަޤީދާގެ ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރުގެ ކަމަށްވެއެވެ އެކަމުގައި ނަޞޭޙަތް ދެއްވިއެވެ.

އެފަދައިންގެ އިސްލާމްދީނުގައި ކާފަރަކު އޭނާގެ އެއްބަނޑު އެއްބަފާ ދުއްތާއާ އެކު އެކަހެރިވުންވެސް، އަދި އެކަނބުލޭގާ އެކު ދަމަރުކުރުންވެސް ހަރާމް ނުކުރެއެވެ. އަނެއްކާވެސް ޖުހުދުވެރި ސާހިރު އަދުވެރިއަކުވެސް ހިޖޭ އަންހެނަކާ އެކަހެރިވުން ހަރާމް ކުރެއެވެ. އެހެނީ އެމަސްގައި ޖަބީރަމުގެ މަނާކުރުންވެސް ގަދަވެގެންނެވެ. އެހެންވެ ހަމައެކަނި އެކަމުން އިސްލާމްދީނުގައި ހުއްދަކުރިއެވެ.

އެގޮތުން (ފިޖެހިގެން ބަދަލުވެވުނު) ބައްދަލުވި ކާފަރަކު އޭނާގެ ދުއްތާ ނުވަތަ އަންހެން ދަރިފުޅާ ގުޅުން ހިންގުމަކީ ތަސައްވަރު ކުރެވޭ ކަމެއްނޫނެވެ. އަދި ގިނަފަހަރު ސައިޖިނާއަރަންވެސް ދިމަށްގައިވާ ރަށްރަށުގެ ބޮޑު ދެކޮޅު ހުރިކަން ދެނެގަނެވޭނެއެވެ. ނަމަވެސް ސާހިރު އަދުވެރިއަކުވެސް ހިޖުރައިގާ ސަރުކޮށް ހަމައެކަން ސަވައިޖާ ގަދަވެގެން، ދުރުން އެކަހެރިވާ ހިޖާ އަންހެނަކާ އެކު ގުޅުން ހިންގަން ގުޅުވިރިކުރުމަކީ ތަސައްވަރުކުރުމަކީ ކަމެކެވެ.

މިމިންގަނޑުމަކީ ދެމިހުރެންނާ ބާރުގަދަ ކަންކަމެކެވެ. އޭރު މަނާވެގެންވާ ކަންކަމުގެ ނިސްބަތުންނާއި، އަދި އިންސާނީ ނަފްސު އެއާމެދު ގެންދާ މައްސަލަގެ މައްސަލަތަކެވެ...

ފިޤްހުއްމަތުގެ ތަރުހީބު އެކަމް ފިޤްހުތަކީ ޙަރީޢަތުގެ ހަޖަތަކުން ބަދަލުވެގެންދާކަމެވެ، އަދި މިޖާޒުގެ ވަސީލަތަތް ބާރުނުކުރެވޭގެން ހަޖަހުމަތު ފާރިސްކަނތަކުގެ، ދަންދަރަޖާގެ ގަތަހުފަތަރާ އުޞޫލުތަކު ފިޤްޙުނަޒަރު ތަފާތުކަން ގަދަވެފައިވާގެ ސަބަބުން އެކަމު ޤަބޫލުކުރުމަށް ތަވައްކަލުކުރަން ކާރާފަވައިވާތީވެ، ދަންފަހަ ފިޤްހާން އެބައިމަގެ ތަތަހަން ބާވައިޖެހުމުން ފިޤްހުއްމަތުގައި ނަފްސުގެ ތަކަން ހުޖޫބަރާން ޖެހެއެވެ.

މިކަމަށްޓަކައި ލިބަރަލް ޑިމޮކްރަސީގެ ފިކުރާއި، ސިޔާސީގެންނާ ދީނުގައި ބަޔަކަ ޑިމޮކްރަސީގައި ހުރި މިޔާރާ ހިއްސާވާ ކަންތައްތަކެއް ނުވެއެވެ...

އެގޮތުން ދީނާއި ޑިމޮކްރަސީގެ އަސާސީ ބުނިޔާދުތަކުގެން އާދާ ތަފާތުވަނީ މީހާ އަރައިރުންވާއިރު ހަމަޖެހުން ނެތިގެން ވަނީ ތަފާތު ހުރިހާ ބަސްތަކާ އަރައިރުންވާ ފަރާތައިން އަރައިރުންވާފަރާތަށް މިހާރު ދެކެވެނީ. އަދި (ލިބަރަލް ޑިމޮކްރަސީ ވިސްނުމަކާ ދިމާވާނެ ފިކުރު ހަމަހަމަކަން) އަސާސީ ފިކުރުތަކާއި، ގަވާއިދުން ޖުމްހޫރީ ނިޒާމާ ހިމެނޭތޯއެވެ ކުރިން މަސައްކަތް ނުނިމޭ ކަނޑައެޅުން ނުކުރެވޭ. އެއީ އާދަ ބެލުމަކީ ސާފު ހަމަޖެހުން ހުރި ގޮތަކީ ހިތްހަމަނުޖެހުން، ސާފު ސާފުކުރުމަކީ ގާނޫނު ބަލާބަލަމެވެ.

މިއީ ލިބަރަލް ޑިމޮކްރަސީގެ ފިކުރާ ތަރައްޤީކުރުމުގެ ސިފައެވެ. އެގޮތުން އަދުލު އިންސާފު ދިވެހިން ހިނގަމުންދާ މިންގަނޑުތަކަށް ބަލާއިރު މިސާލަކަށް އަރާރުން މުޅިހުރިހާ ބިރުވެރިކަމެވެ:

"މިންވަރަކަށް ދެކޮޅު ނުހަދަން މިންވަރެއް ނުވެއެވެ!"

މިލިބަރަލް ޑިމޮކްރަސީ އަސާސީ ފިކުރުތައް ފުރިހަމަ ބާރުވެރިވާ. އަދި ހުށަހެޅުން ބާރުވާ ގަވާއިދު ފަރާތްތަކާއި ލިބަރަލް ޑިމޮކްރަސީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ކަނޑައެޅޭ ހިސާބުގައި ވަކިވަކި ފުރިހަމަ ނިޒާމަކީ ދިވެހިރާއްޖެ ނެތްކަމާއި އެކުލެވޭ ކަނޑައެޅޭ ހިސާބުގައިވެއެވެ.

އެގޮތުން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ޝަރުޢީ ބާރާ ސަރުކާރު ޝަރީޢަތުގެ މަސައްކަތް ހުށަހެޅުން ބާރުވެރިކަމާ ކުރިއެރުމަށް ދަސްކޮށްދޭ ގަވާއިދާ ފުރިހަމަކަމުގެ ވެރިކަމަށް. އެއީ ބަދަލުވާ ނިޒާމުތަކުގެ ފުރިހަމަކަމާ ބާރުވެރި ފުރިހަމަ ގަވާއިދާ ފުރިހަމަކަމެވެ.

ލިބަރަލް ޑިމޮކްރަސީ އިސްލާމީ ބުނިޔާދުތައް އަދަބުތަކަށް ގާނޫނުތަކުގެ އިސްލާމީ ފުރިހަމަ ގަވާއިދު ހަމަޖެހުމަކީ ހުރިހާ ޤާނޫނުތަކުގެ ވިހަލުތަށް ނިސްބަތްވާ ކަމުގެ:

އެފިކުރުގެ ދޫތަކާއި އުސޫލުތަކާއި އެފިކުރުގެ އަސާސްތަކާއި އުޞުލްތައް އެކުއެކީ

އެކަށިގަނޑެއްކަމުގައިވުމާ ވަކިން އެކަކަކީ ގޮތަކަށް މުޢާމަލާތްކުރުމެވެ. އަދި އެއީ

އިންސާނާގެ އެއްކުރުމުގެ މުހިއްމުކަމާއި އަސާސަކުން ބުއްދިމަތިން އީމާންވާ ފިކުރެއް

ނޫންކަމެއް އެމީހުންނަށް ނޭނގިދާނެއެވެ.

އެފިކުރު މާއްދިއްޔަތަށް ހުސްވެގެންވާ ނިޒާމާއި ސަރުކާރުގެ އަހައްމިއްޔަތާއި

ސަޤާފަތަށް އިޤްތިޞާދަށް ނުފޫޒެއެވެ. މުހިއްމުކަމީ ސިޔާސީ ވާދީ ސަރީޙަށް

ހާސިލުކުރުން ބަދަހިކަމަކަށް ހުރުމެވެ.

މިފިކުރުގެ ފެނިން ވަރަށް ގިނައިން ހާމަވެގެންދާ ކޮބައިކަމެއް، ހާމަކުރާ

އިތުރުފެނިންނަން އިބްތިދާއުކުރުމަކާއި، އިސްލާމްދީނުގެ ސަޤާފަތުތަކާއި

ތަސައްވުރާއި ޝަރީޢަތަން ބަދަލުކުރުމަކާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ނުވަތަ

އިސްލާމީ ބިނާކުރާ ދީނީ ނިޒާމުގައި ކޮށިކާއި އުނިކަން ހުރި ދީނީ ފިކުރުތަށް

ހުއްޓުވަން ގޮވާ ވަހަކަދެއްކެވެ.

މިކަންކަމަކީ އެފިކުރުގެ އެއްކުރުން ސަލާމަތްވުން ހުރިކަމަށް އަދި ބައްދަލު ހެދުން

އުޅެކަމަށް ދެވިދާކަން ކުޅެރި ނުންނެވެ. ނަމަވެސް އެފިކުރުގެ މުސްލިމް ވާދީ

ނަޒަރުތަކަށް ވާހަކަދެއެވެ. އެއީ ހަރަކާތްތަކާ ތަކުރާ ދީނީއްޔާތަކުން ކުރާ

އެފިކުރުގެ ދެބާރުގެ ފަސޭހަ އުނިކަތާއި އުނިކަތެކެވެ ތެރެސަކަމަކަތުގެ ދިއްމަދަވެ.

މިހެންވެ އެމީހުންގެ ނަފްސާނީކަމުގައި އިޖުތިމާޢީގޮތާ ޙަރާމްކަންތަކާއި ވާޖިބުކަންތަކާމެދު ހައިބަތެއް ދީގެންވާކަން ނުފެންނާނެއެވެ. އަދި އެކަންކަން އެގޮތަށް ޤަބޫލުކުރުމުގައި ނުވަތަ ބަދަލުކުރުމުގައި ހިތްވާ ބަޔަކު ހުރުމުންވެސް އެމީހުންނަށް ހުރުމެއް ނެތެވެ. އެމީހުންނަށް މުހިއްމުކަން އަމަލުކަމީ އެމީހުން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތަކާއި އުޅުންތަކާ ގުޅިގެންދާގޮތަށް ބާރުދޭ ބަހެއް އެކުލެވިގެންވާ ހިތާމަ މައްސަލައެއް ވިއްޔާ ބަޔާންކުރުމެވެ. އަދި އޮޅުވާލާ ކުރިޔަށްގެން އެކަމުގެބަޔަކު އެބަސް ވަރުގަދަކުރާނޭ ބޭނުންތަކެއް ދަރުމަޖެބަކާއި އުފައްދައިގެން ވިޔަސްވެއެވެ.

އެއީ މިސާލަކަށް ހިލޭ ފިރިހެނުންނާ އަންހެނުން މަސްހުނިވުން ހުއްދަކުރުމުގެ މައްސަލާގައި ކަންތައް ކުރިމަތިވިއެވެ. އެކަން ހުއްދަކުރަން (ފަހުން މިޒަމާނުގައި ފާޅުވި ޢިލްމަށް ނިސްބަތްވާ ބަޔަކު މާބޭނުމަކާއި ކަމުގައި) ދައްކަން މުދަލުން ގަންގެން، ޖަހައި މަގުމުވެސް މަޢިކަރުގެންނެވެ. އެއީ ޝަރީޢަތުގައި ބަޔަކާކުރަން ބުދަހަކަން ހަދައިގެންނެވެ!

*****

62- މާއްދީއްޔަތުގެ އަހުލުވެރިން ޙަޤީޤީ އިލާހީ ޙިކުމަތްތަކަށް ބަރަކާތުގެ ބަދަލުގައި މުސްތަޤްބަލް ބަލާ ގޮތުން މާއްދީ ދުނިޔަވީ ނަތީޖާތަކާއި ހިސާބުތަކަށް

"މާއްދީވަންތަ" (Materialistic) ވިސްނުމުގެ އަހުލުވެރިން ސަބަބު ނުބައި ކަންތައްތަކުގައި ބަލަނީ ހުސްއެކަނި ސާފު މާއްދީ ނަތީޖާއަށެވެ. ދީން އުމުރުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ނަތީޖާ އައިސްފިނަމަ އުފާވެ ހިތްހަމަޖެހި އުފާވެ ހުރިގޮތް ރަނގަޅުކަމަށެވެ! އަދި އެހެން ދިރުން އުޅުން ބޭނުމާ ނުލިބިއްޖެ ގެއްލިދާކަމަށެވެ.

އެގޮތުން މިއީ އެމީހުން ނިސްބަތް ނަތީޖާތައް ބަލައިގެން ރަނގަޅުކަމާއި ދަޑިވުމުގެ ގޮތުގައި އެމީހުން ދެކި، ދީން އެކަމަކާ ގުޅުވާލައެވެ. الله ތަޢާލާ އެމީހުންގެ ޙާލަތު ބަޔާންކުރައްވާ ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿إِن تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِن تُصِبْكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِن قَبْلُ وَيَتَوَلَّوا وَّهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾﴾[التوبة: 50]

"ކަލޭގެފާނަށް ހެޔޮކަމެއް ލިބިވަޑައިގަންނަވަ، އޭގެ ސަބަބުން އެއުރެން ނުބައިވެ ދެރަވެއެވެ. އަދި ކަލޭގެފާނަށް މުޞީބާތެއް ޖެހިއްޖެނަމަ، އެއުރެން ބުނާނެވެ. ހަމަކަށަވަރުން، ތިމަންމެން ކުރިއްސުރެން މިކަމާ، ރައްކާތެރިކަމުގައި ހިފައިގެންނެވެ. އަދި އުފާވާ ހާލު، އެއުރެން ފުރަގަސްދީ އެނބުރި ހިނގައިދެއެވެ."

އެކަލޭނގެ ބަސްފުޅުގައިވާ "އަހަރުމެންގެ ކަންތައްތަކުގައި ހިފައިގެން ތިބޭށޭ" އެބަހީ: ކަލޭމެން الله ގެ އަމުރުފުޅަށް އިޠާޢަތް ނުދިނުމަށް އަހަރުމެން ކަލޭމެންނަށް އިންޒާރު ކުރީމެވެ! އަދި އެމީހުންނަށް މުސީބާތް ނުޖެހުނީވެ އުފާކުރިއެވެ.

އެހެންކަމުން އެމީހުން (މާއްދީގޮތުން ވިސްނައިގެން ނިންމި) ނަތީޖާ ސަލާމަތުކަމުގައިވީއެވެ! އެމީހުން އުފާކޮށްގެން އެއްޗެހި އަސްލު الله އާއި އެކަލާނގެ ރަސޫލުފުޅުގައި އަސްލު ދަބްތަރުފިލުވުމާ ކަމަކާގުދުގައިވެސް ނޫނެވެ!

އެމީހުންގެ ވިސްނުންތަކުގައި ފުރުމާއި ނިމުމުގައި، އަދި ތަޖްރިބާކުރުމާއި ނަތީޖާއަށް ބަލުމުގައިވެސް ތަރައްޤީ މަދު ސަބަބުތަކާއި ޚަރަދުވިގެންވާ ހިސާބުތަކަން އީމާންވުން އެމީހުންގެ ހިތައިން ވަނީ ބަލިކަށިވެ ނުވަތަ އެއްކޮށް ނެތިގޮސްފައެވެ!

ހިތަކަށް މާއްދީއްޔަތުގައި މަސްލަހަތުވެގެންވުމުގެ ސަޤާފަތް، މާއްދީ ހަރަކާތަށް ދައްލާ މިހާރަށް ޢާންމުގެ ސިފަނިޔާ އެނބުރި، އަދި ޢާންމު ބޮޑު ކަންތައް އެއްކޮށްފައިވާ ކަންތައް ގެންނަން ބަލަހައްޓަވަން އެއްބަސްވެފައެވެ. އަދި ތިލާފުށި ތަނަވަސްކުރާގެ ދިހާއި ޤަބޫލުކުރުންތަކަށް ބަލަހައްޓަވަނީ، އަޅުއްކަނޑުން އަތްމަތީދަރީ އެއްކޮއްނެތް ތިޔުރު ވިހާގެ ރަށްދާ ބާޢީފުލަކަން ބަލައެވެ!

މީހުން ޤާނޫނުކުރަނީ ޝަރުޢީ ގޮތުގައިވާ ހުރިހާ ރަށްދާރީއަށްވެސް ބަލަހައްޓުވެ... އެހެނީ އެއްވެސް ރަށްދާރެއް، އެރަށްދާ ގަވާއިދުތަކާ މުއައްސަސާތަކާއި އުފެއްދުންތެރި ބިނާއަޅުއްތެރި ހުނަރުވެރިން ވާހަކާގައި ދެނޑި ނުވެއެވެ.

ދެންމެ އެއްގޮތަކީ އެމީހުން ދުނިޔަވީ ގޮތުން މަޤާމު އުފެދިގެންވާން އެމީހުންގެ ދިރިވުން ބަލަހައްޓައެވެ. އަސްލުގޮތަކީ އެމީހުންގެ ދިރުމުގައި ހައްދާތެވެ، އެހެއްދާގެ ސަލަބެން ދުނިޔެ ހަނދާނެއްކަމުދިއްޔަވެ.

މިއީ ހަމަޖެހޭ ކަމެއް ނޫންތޯ!

އެގޮތުން އެހެން މީހުންނަށް ލިބިގެންނުވާފަދަ ބަސްތާރަފުށް ހިންގީންނަން ލިބިގެންނުވާފައެވެ. އަދި އެފަދައިން ކަމަނާއާއި ޖަވާން މީހުންނާއި އެކުއްޔެއްވެސް ބޮޑު ދިރުމެ މީހުންނަށްވެސްވެއެވެ. އަދި އާއިލާތަކު ކާމިޔާބުންސްޓަންނަށްވެސް ވެއެވެ. ދުނިޔަ އެއިނދުން ހަރުދި އިޝްރާ ބަރާބަރުވާނީ ކޮންބައިތަކެއް ހެއްދެވެ!؟

ﷲ ތަޢާލާ ބަރަކާތްތެރިކަމާ ފަހިވެ ގިނަ ބޮއްދިތަކެއް މިކަން ނަގައިގަން ވިސްނައިގަންނަން ބަލިކަރިވެގެންވާކަމެވެ! އެކަލާނގެ ފަރުމާކުރެއްވިއެވެ:

﴿وَلَوۡلَآ أَن يَكُونَ ٱلنَّاسُ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ لَّجَعَلۡنَا لِمَن يَكۡفُرُ بِٱلرَّحۡمَٰنِ لِبُيُوتِهِمۡ سُقُفٗا مِّن فِضَّةٖ وَمَعَارِجَ عَلَيۡهَا يَظۡهَرُونَ ٣٣ وَلِبُيُوتِهِمۡ أَبۡوَٰبٗا وَسُرُرًا عَلَيۡهَا يَتَّكِـُٔونَ ٣٤ وَزُخۡرُفٗاۚ وَإِن كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۚ وَٱلۡأٓخِرَةُ عِندَ رَبِّكَ لِلۡمُتَّقِينَ ٣٥﴾ [الزخرف: 33-35]

"އެންމެހައި މީސްތަކުން އެއް އުކާއްޓަކަށް (ކާފިރުވުމެ، ކާފިރުކަމުގައި) އެއްއުއްމަތަކަށް ނުވާނޫނަމަ، ރަޙްމާންވަންތަ ﷲ އަށް ކާފިރުވާ މީހުންގެ ގެތަކުގެ ފުރާޅުތަކާއި، ފަންގިފިލާތަކާއި، އަދި އަރައިފައިވާ ސިޑިތައްވެސް ރިހަމުއިދާރު ރިހިން، ލައްވާމުވެ! އަދި އެމުރާންގެ ގެތަކުގެ ދޮރުތަކާއި، އެމުރާން ލޮނގިލައިގެން ތިބޭ ސޮފާ ދަންތައްވެސް (ރިހިން) ލައްވާމުވެ. އަދި ޒީނަތްތެރި ރަންވެސް ލައްވާމުވެ. އެހެރަ ތަކެއްޗަކީ، ދުނިޔޭގެ

ދިރިއުޅުމުގެ ވަގުތީ އަރާމެއްކަމުގައި ނޫނީ ނުވެއެވެ. އަދި ކަލޭގެފާނުގެ ވެރި ރައްބުގެ ހަޟްރަތުގައި އާޚިރަތް އޮތީ ތަޤްވާވެރިންނަށެވެ."

ވަކިވަކިވެގެންވާ ދަރަޖައެއްގެ ދުނިޔޭގައި ހުރި ރަނގަޅު ގޮތް އިންސާނާ ދެނެގަންނަން އަވަސްއަރައިގެން ދުރުކަން މިއިން ފަރުމާކުރައްވައިދެއްވިއެވެ. ދެން ﷲ ތަޢާލާ ބަޔާންކުރައްވާފައި އޮވަނީ ހުރިހާ މީސްތަކުން އެކުއެކީ ކާފަރުންނަށް ތަބާވެ ކާފަރުވެގެން ނުދާނޭނަމަ، އެކަލާނގެ ކާފަރުންނަށް ރިހީގެ ފުރާޅުތަކާއި ދަރަޖަތަކާއި، އަރައިފައިބާ އުސްފަރުތަކާ ގަނޑުވަރުތައް ދެއްވީހެވެ!

އިބްނު ޖަރީރު ރިވާކުރައްވައެވެ. މިއާއެއްގޮތަށް އިބްނު ޢައްބާސް ރިވާކުރައްވައެވެ:

"އެބަހީ: މީސްތަކުން އެންމެންނީ ކާފަރުންކަމުގައި ތިބުމުން ޖަހާލާނެކަމަށް ނުވީނަމަ، ކާފަރުންނަށް އެމީހުންގެ ގެތަކުގެ ފުރާޅުތައްވެސް ރިހިން ހެއްދެވީމުހެވެ!"

އަލްޙަސަން ވިދާޅުވިއެވެ:

"ﷲ ގަންދީ ބުނަމެވެ! ﷲ ތަޢާލާ އެފަދައިން ކަންތައް ކުރައްވާފައި ނުވާއިރުވެސް ދުނިޔޭގެ ގިނަ މީސްތަކުން ދުނިޔެއަށްވާނީ ލޯބިވެގެން ގޮސްފައެވެ! ދެންފަހެ، އެކަލާނގެ އެފަދައިން (ކާފަރުންނަށް މިއަށްވުރެ ބޮޑު އުފާވެރި އަރާމުތައް ދުނިޔެމަތީގައި ދެއްވާ) ކަންތައް ކުރެއްވިނަމަ އަދި ކޮންފަދަކަށްތޯ!؟"

ﷲ ތަޢާލާ ބައެއް އިންސާނުންނަށް ދެއްވާ ޚާއްސަ ކަންކަމުގައި، ދީނާއި ބަރަކާތް ސަލާމަތްތެރިވެގެންވާ ގުޅުމެއް ނުވެއެވެ. އާދަމުގެ ދަރިން، ޖަނަވާރުންނަށްވުރެ މަތިވެރިވެގެންވާ އެކުވެސް ހަރަކާތްތަކެއް ފުރުސަތު އެއްވެސް ބަސްބުނުމުގެ ބާރު ލިބި ޚާއްސަ ކަމެއް، ޖަނަވާރުންނާއި ޖަމާދުތައް އިންސާނުންނަށްވުރެ އެކަމުގައި

ކުރީގައިވާބަނަށް! އަޖައިބުން އުފެއްދުވުނީއްސުރު ދުނިޔޫސޫފާޝީ އުޅޭގައި އެދަނީ އުދުހުމުންނަވ. އައީ އިންސާނުން މަތިންދާބޯޓުތަކާފަދަ ފިޔަތުވެސް ހިނގުމުގެ ކުރިންނަވ!

އަކަމަކު މިއީ އިންސާނުންނަށްވުރެ ދުނިޔަށް މަތިވެ ގާތްވެގެންވުމެއް ނޫނަވ! އެދުނިޔަށް އުދުހުމުން އެދަނީ ނިޖާތެއްގެ ދަރުންނަވ. އެހެއްނާސް ދުނިޔަކާއްގެ ބައިގަނޑުޖެހިކާއް އެއްފަހަރާ އުދުހުމުންދާއިރުވެސް އެކަމީ އަނެކައްޗާ ޖެހި ނުޖެހޭނަމައެވ! އިންސާނުންނަކީ އެދި ދިރަހަބައިކުރަ އެއްބައިވެސް ރަނގަޅަކަށް ކުރާކަން ނޫނެގެއެވ!

އެފަދައިން އެނޫން ޖަނަވާރުތަކުގެ ކަންކަންވެސްވެއެވ. ހަމައިވުމުގެ ބޮޑާއި، ފެނުމުގެ ބޮޑާއި، ވަސްދުވުމުގެ ކުޅަދާނަކަމާއި، ބިމުގެ އަޑީގައިވާ ތަކެތި އިޙްސާސްކުރުމުގައިވެސްވެއެވ.

الله ތަޢާލާ އެތަކެތީގެ ކިބައިން ބޮއްދާގެ ފުރިހަމަކަން ގެންދެވިއެވ. ފަހެ الله ތަޢާލާ އެވަނީ މިހިރަ ފަންނުތަކާއި ހުނަރުތައް އެއްވެސް ބޮއްދިޔައް ނުވެސްވާ ތަކެއްޗަށް ދެއްވުމަށް މިންވަރު ކުރައްވާފައެވ! އެއީ ހަދައިންގަނޑާ އަކަމަކު ފުރުމުގައި ތަސްދީގައިވެސް ދިބިގެންވާ ކަންތައްތަކެވ. ބަރުތަފާތު ވިސްނާ ފިޔަވަޅުތަކުމެއް، ހުނަރު ހުނަރުތަކަށްވުރެ ނަމި ހުރި ކަންކަމެވ!

މިފަދައިންގެ ބޮ ތަރިތަކާއި ގުރަހަތައްވެސްދެއެވެ. ފަޟާގެ ތުރާގައި ނިޒާމެއްގެ ތުރާގައި ނާޖުކުކަން ދަތުރުކުރެއެވެ. އެތަކެއްކަން ފެނި އަޅުއިވާ ކަހަލައެވެ. އެތަކެތި ހިންގަވަނީ الله ތަޢާލާ އެކަނިއެވެ. ޖިންނިންނާއި އެމީހުންނަށް ތިބިފައިވާ އާދަޔާޚިލާފު ޤާބިލު ކަންތައްތަކަށްވެސް މިހުންނެވެ. الله ތަޢާލާ އެޖިންނިންނާ އުފެއްދެވުމުގެ އެމީހުންނަށް ދިރިގެންވާ އުސޫލުތަކާއި ހަލާލު ދަރުވަރުތަކާއި، ހަރުކަށި ތަކެތި ތަޙައްމަލު ކުރެވޭ ދުވަސްތަކާއި، އިންސާނުންނަށް ނުވިސްނޭ ތަދުވެސް ނުކުރެވޭ ދަރަޖައަކަށް މަށްކަށް އަރައިގެން ދިޔުންފަދަ ކަންކަމެވެ. ޒަމާނުގައި އެކަންކަން ދިނުކުރުވިގެން ނުވިނަމަ ތަދުނުކުރުވިނެވެ.

*****

63- ހިތްވަރާއި ވިސްނުންތެރިކަމުގައި ކުރިއަށް ދިރުންތެރިކަމާއި ބޮޑުކުރުންތެރިކަމާ އެކަމާ އަނެއްކާވެސް ގުޅިގެންވާ ފުރުޞަތުތަކުގައި ބޭނުންކުރު އެއްޗެހި

އިސްލާމްދީނުގެ ބާޔާ ހުރި ޝަރުޢުއްޔަތާއި، ފުރިހަމަކަމާއި އަންހެނުންގެ ގުޅުންވާ ގޮތާއި، އޭގެ އިންސާނާއި ހައްދުކަމާއި، އަދި ހިތާ ފުރިހަމަކަމާއި އަންހެނާ އެކަހެރިވުމާއި މަސްލަހަތުތަކުގެ ހުކުމާ މިކަންކަމާ ގުޅިގެން ވަކިކުރުން އެކަހެރިކޮށްލައިގެން (ފުރިހަމަގެ ދުވަހުގައި އެއްބަހާ އެއްވަރަށް އަންހެނުންގެ) މަދުގެދިރިއުމުގެ ހުރުމަތް ދަރަޖަކަށްވަރަން އުފުލިފާ؛ ހަމަ އޭނާއަށް އެކަން ފަހުމުވެ ނުވިސްނާނެއެވެ. އަދި ކަންތައް ތަންކޮށްލައިފި، އަދި ކަންތައް ގުޅުވޭއްމުގައި ފުރިހަމަކަމާއެކު އަންހެނާ އެދޭ މުޖުތަމަޢުގައްޔަށް އެނާ އޭތި ވެއްޓިއްޖެއެވެ.

އޭނާގެ ގުޅުމުވަނީ: މަސައްކަތާއި ވާޖިބުގެ ފުރުޞަތުގައި، އަދި ދެމިގެންވާ ގޮތަށްވާ ކުރުވުމާއި ކުރީގެ ދީނުގެ ފުރުޞަތުގައި ހުރި ނިވާނުކުރުމުގެ އަންހެނުންތެރިކަމާ އެކު މަސްލަހަތުގެން އެދުނުމިހާ މިކަމާ މުޖުތަމަޢުކުރުން ބެލުން ތިބިކުރަން ވާހަކައެއްކަ މިހާރު ހުރިހާ ފުރަތަމިންނެވެ!

ފަހު އޭނާއަށް އެކިޗެހި ކަމެއްގެ ސަބަބު މިޒާނުކުން ނުކުރާނެއެވެ. އެހެން ކަށްތަކަށް ބޮޑުތަކުގައި މިޒާނުގެ ދުވަހު ހަމަހަމަ ކަމަށްވެސްވާނަމަވާ ވާހަކަ ނުނެވެ!

ފަހުރުއްޔަ މިޒާނުގައި ފުރިހަމަ ނިސްބަތްވެގެން އެއީ ބެހުމް މިހެން ނަތީޖާ އިޖުމާޢު ފަހަރެއްގެ އެބަރުކަތުގެ ފަހުމުވާނީ ބުރަކަން ނުތް ބަރުކަތުގެ ދުރާސްތުވިފަހާ އެކަށީ ސާބިތު ބަސްތަކުގައި އެރިގެންގެން އުފާވާނެއެވެ! އެއީ މަސްގެ ދިރާގައި ފުރިހަމައާއި އަންހެނާ ހަމަހަމަވާގޮތުގެ ބުރުމަކަށެވެ. އެއީ އަންހެނާއަށް

އިންސާފުހުރި ގޮތްކަމަށާއި، މިޒާޖުންގެ ވިސްނުމާ އެއްގޮތް ފޮތްގޮތަކުގައި ސަބަބުތަކާއި ގޮތުން ދަރުމަވެރިންނަށް...

ފިލުވުމަކަށް ގެރިދު ފަރާތުން އެހެން ބަހާތަކުން ބާއްޖަތަކެވެ. ކުޅިވަރުތަކުން އެބުރި އެއްބަހި ހަށްބޭނުމާ ގުޅޭ، ތާރީޚުވެރިންނެވެ. އެގޮތުން ފާރާއްގެ ކުރެވޭނެ ހަމަގައި އެމީހަކަށް ބައިނުދަން ބިޔާ ބޭނުންނަމަ؛ ފަދަ އެގާ ތޮރުގެ ކުރިން އާދެގެ ބެންގާތާއި މުދަބައި ބިނާކުރެއެވެ. އެހެންނުނުނަމަ އެއްޗިގާ ބިބާހަރު ބާއްވާނީ ވަހިގެ ތަރާގަވެއެވެ. އާދުން ވެއްޖެނީއެވެ. އަދި ބިބާގެ ކަނޑަތް ދަރާ މިހުނުވެސް އަރައިބް ހިވެފަ ބިބާނުއެވެ!

އެފަދައިން، ފިލުވުމަކާއި އަޔަދަމަތަކުގެ ގާދުމަތަކާ ބައްދިމަތާއި ހިތްމަތްތަކުގައި ކުރަރު އެއްޗެކެވެ. އާގެ އަހުރުވެރިންނަށް މުހިވު އެމަކަތި ނުފެންނާނުއެވެ! އެއަށް ދަރިރިކުރާ އަހާރާތްތަތަކާއި ނިޝާންތަކުއްވެއެވެ. އެގޮތުން ޖިންނާއަށް ވާދިރިކުރާ (މަސްހުނިވުމާއި، އެކަށީގެންވުމާއި، ބިޒާބުވުން ދުކާނުދުންފަދަ) ވަސީލަތްތަކަށް އިޔުދިރާޖާކުން ދުކާޒުފަދަ، އަދި ޖިންނައަށް އެކަށްކުރާ ދުމިހުން ގެނުމީ އެހެން ބަލަކަށް އެކަށް (ގެއްލުމެއް ހުނަދުގެއްޓާން) ފަހަނަހަޒާ ނުދާކަތެއްކަމުގައި ދުލާ ގިނަ މިހުނ، ބާރުފުދުން ދަޒަދައްކައިގެން ބަހަށް ސިއާދީތަކުން ވާހަކަދައްކަމުން ޖިންނާ ބަރާތްތެޔާރުކަމަށް ބިދުނަމަބިސް؛ ފަދަ ﷲ ތަޢާލާ ކަނޑައަޅުއްވާ ވަރުގަދަކުރުއްވި ގޮތަށް އެކަމުގެ ބަރާތްކަމުގެ ދަރަޖާގެ މަސީގައި އޮންނާ ނުވެއެވެ...

މަޤްބޫލުކުރާއި ނިމުން ޤަބޫލުކުރާއި ޚިޔާލުމަތާ ވަސީލަތްތަކުގައި ގިނައިން ޚިޔާލުވާ ސަލަބާވެ. މުޖުތަމަޢުގައި ޖިންނާ އާދަޔަގެ ކުޅެކަމަށް ވާއްޖެނަމަ؛ އެއަށް ފުރާދަނޑު ވަސީލަތްތައްވެސް އާދައިގެ ކަމަކަށްވާއެވެ! ބިޒާބުވުމާއި، އެކަށީގެންވުމާއި، ބޭރުގެ ބަލިން ތިރިކުރުވުމާއި، މަސްހުނިވުމަ ވަސީލަތްތަކެވެ. އާގެ

ވަރުގަދަކަމާއި ބަލިކަށިކަމާއި ޖިންނާއަށް ވާސިލުކުރުވުމުގެ އަވަސްކަމުގައި އެކަށްކަށް ތަފާތުވެއެވެ.

އިސްލާމްދީނުގައި އެކަށްކަށްވެސް ހަމަޖެހެއްސާފައެވެ. އެއީ ޖިންނާގެ ދުވަސްވަރު ޒަހުރުކުރުމަށް ވާސިލުކުރާތީ ހަތިޔާރު ގެންގުޅުމުގެ ވަރުސަރަޙައްދެވެ. އެގޮތުން ދުޝްމަނުންނާ ދެކޮޅަށް ހަނގުރާމަ ހިނގަހިނގާ އޮތް ދުވަސްވަރެއްގައި، ޒަމާނުކުރާނުން ފެތުން ހުއްދަވާއިރު ދެން އެއްވެސް ޖިހާދު ހަތިޔާރު ގެންގުޅުމާއި ގަދަވެރިކަން މަނާކުރުން ބަލައި ނުގަންނާނެއެވެ!

އެގޮތަށް ޖިންނާ އާނާގެ ހިތުގައި ހުއްދަކުރެއްވުމަކީ، ނުވަތަ އެއީ އާދަމީގެ ކުޑަ ގަޑިއެއްކަމުގައި ހުރިހާ ހިތުން ބަލާނަމަ، ނުވަތަ އެބަހުރިކަމުގެ ތެރޭގައި ތަޢާލުއްޖައި ޖިންނުންގެ އެކަކަށް ގޮތުންތަކާ ހުއްޓަ އާދައިގެ ކަރުއްކަމުގައި ދެކޭ މާހައުލްއްގައި ދިރިއުޅޭ މީހާ؛ ޖިންނާއަށް ވާސިލުކުރުވާ ބަޔާންކަށްތަކުގެ (ބަޔާންކަމުގައި) ބަލައިގަންނަން ހަޤީގަތް ނުކުރެވޭނެއެވެ!

ހުގަނޑުގެ ލިބެރަލިޒަމްގެ އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން ލިބި ބައްޔަ އެކަށްކަށް ގޮތްތަކި އޮތް އެކުލުވާއި ސިޔާސީ ވަކިކަންތަކާއިގެން، އަދި އެހެން ދީބާޖާތުޖަހާއި ސިޔާސަތާ ގުޅުވުމްގެ ގޮތުގެ...

މިފަދައިން، ހިންދުކަރައާއި ގުރީކުގެ ކުރީގެ ފަލްސަފާވެރިންކަމުގައިވާ: "އަފްލާޠޫން" (Plato) އާއި، "އަރިސްޓޫ" (Socrates) އާއި، "ސުޤްރާޠު" (Aristotle) ފަދަ މީހުންގެ ބަސްތަކުން ތަޙުޤީޤުކުރައްވާ، އަދި އެމީހުންގެ ކިބައިން އައިސްފައި އޮވާ ހިކުމަތްތެރި އުޖާލާ ފެނުނު ދުވަސް، އެމީހުންގެ ފިކުރުތަކުގައި ގޮތަކަށް ނުހަނި، އަދި އެމީހުންގެ ދިރިއުޅުމާއި، އެމީހުންގެ ވިސްނުމާއި ފިލާސަފާއި ބަޔާނާއިން ޖުމްލަތައް އެއްކަމެއް ނުނިމޭ މިހާރު ބާރަކުވެސްމެދު މިހާރުވެސް. އޭރު އެކަމަކު އަހަރެމެން ގާތުގައި ބެލެވޭ ފުދި އެފިލާސަފީ އެއްކަލް އާރާއަށް ވިސްނުމަށްވެ...

އެބާރުން އަރިސްޓޫ، އާރާގެ ދުވަސްވަރުގައި ގުރީކުގެ ބިމުގައި އުފެންސްއާއި ސްޕާރޓާއާއި އެހެން ތަންތާ ފަލްސަފީ ފިލާސަފާއިން އުފެދުނު ގުދުން ހިންގާފުދު ދިރުމުންދިޔައީ އޭރު ވިހުން ގިނަވި އާބާދީ ބޮޑުވާފިވި ތަންތަން ޖަމްޢުވެ އެކަމުން ސަރަޙައްދާއިން އެމީހުން ކުރިޔަށް އަރައިގަނެފި! މިކަމުގެ ގައުމަށް ފިލާސަފީގެ މިނިވަންކަން އުފެއްސަވަޑައި އާދައިގެ ކުރެހުމަކަށް!...

ނަމޫނާގެން އަރިސްޓޫ އެއްބިންސުން ދުވަން ހިންގުމާ ނުކުރުތަކަށް އިންސާނުކުރި ފިލާސަފީން އެކަން ބަރާބަރުވާނެ ނުރަކަ ހާމައިވަނަކަ އިތުރު އެކަން ބަރާބަރަށްވާ ފިލާސަފީ އެކަމަށް ކުރިޔަށްދެވޭގެން ނުކުތެވެ! ނަމަވެސް އާރާއަށް ފުރަތަމަ އަންހެންނާ ކައިވެނިކުރަންވެސް ތާޖިރާ މިހާރުމިނެވެ! އެހެންކަމުން އާގެ ދަނޑުގައި ކަންކަން އަދި ވާހަކަތައް ނުކުރެއެވެ...

*****

64- ލިބަރަލް ފިކުރުގައި އޮންނަ މާއްދީ ވިސްނުމުގެ ތެރެއިން ނުކުތުން އަރައިގަތުން: ކޮންމެ މީހަކަށްވެސް ބޭނުން ގޮތަކަށް، ބޭނުންހާހަމަކަށް މާނަކޮށްގެން، ވާހަކަދެއްކޭނެ ހުޅުވިފައިވާ ނަތީޖާ ދިޔާ ކަންތައްތަކާއި، އަދި ވަކި މާނައަކަށް އޮންނަ އިޖްމާޢުގެ ހައިބަތު ކަނޑުވާލުން

ލިބަރަލް ފިކުރުގައިވާ "މާއްދީވަންތަ" (Materialistic) ގޮތުން ނަޒަރިއްޔާތު ހުރުން ގިނަވެ، ބޮއްޑުގެ އެދުމާ ހިތާވަރު އަންނަ ތިލޭ އަސަރުއޮވެސް ދުނިޔަކުން ތާހިރުކަމެއް ނެތި؛ މިއަސާސް ހަރުދަނާ ބިންގާއަޅުވާ އެހެން އުސޫލުތަކެއް ޤާނޫނުވެއެވެ. އެއީ (މިހާރު ނުވަތަ އެއްގަލަށް ފޮތަކަށް) ތަބައަށް ތަޤްލީދުކުރުމުގެ ކަސްތަވުތަށް ނައްބާގުމަށެވެ! އަދި އެއްވެސް (މުޤައްދަސް) ނައްސަވިއްގެ ގޮތުގައި - ހެއްސަވާނު ﷲ ގެ ހަޤުތަތުމާ ވަހީގެ ނައްސަވިއިސް- ގޮތުގައި ހުއްޓުން ދޫކޮށްލުމަށެވެ!

ދީން އާ ވައްތަރުގެ އަދަބީ ނަޒަރިއްޔާއެއް ޤާޢިމްވެއެވެ. އެއީ "ނިމު ހުށަހެޅިފައިނުވާ" (Open Ended) ނަތީޖާ ދިޔާ ކަންތައްތަކެވެ. މިއީ ނަތީޖާ ބޭނުން އަންނަ ތަޖުރިބާ ތަކުން އެއްމާނައެއްވެސް ކަނޑައަޅާފައިން އަދި ހުސްތަޖުރިބާއެވެ. އެއީ ހިތަށްއެރި ސާރު ބަދިދޭ މާނައެއްވިޔަސް، އަދި އެމާނަ ތަޙްސީލުކުރުމުގައި ބޭކާރު ހިތަށްއެރި ދަރަޖަ ދަތިވެގެންވިޔަސް އަދި ދައުރުވުމު ކަރުގެ ޤާނޫނު ވިޔަސްގެއެވެ...

އަދި ސާއްދު ބަލިކަށި މާނަތަކަކަށް ގޮވާލާ، ނަފްސު ފުރުދުކުރުމުގައި އެމާނަތައް މަޤްސޫދުކޮށްގެން ކަނޑައަޅުކުރެވެއެވެ. އަދި އެއީ އިސްތިޢުމާރުކުރުމުގައި ފުރުސަތުދިނެވެ،

އުފެއްދުންތެރިވެން ކަމުގައި، ތޫނުފިލިކަމުގެ މަސައްކަތް ހުރި ދަރިފުޅަކަށް ނަންދިނީވެ...

އަދި ބޮއްދިއަށް އެއްބަސްވާ ގޮތަކަށް ނަޢުސްތަކުން މާނަތައް ނެރުން ހުނަރުވެރިކަމަށް ކަނޑައެޅިއެވެ. އަދި ނަޢުސްތައް ފަހުމުކުރުމުގައި ބޭނުންވާގޮތަކަށް ޤާނޫނުގޮތަކަށް އުސޫލުން ކަނޑައެޅިއެވެ. ދީން އެނގުމު ނަޢުސްތަކުން އިދިކޮޅު ދެފަހުމުވެސް ސަރީޙަކަށް ހުއްދަކުރިއެވެ...

އަދި ލިޔުން މީހާގެ އަގައްމިއްޔަތާއި، ލިޔުން މީހާ އެލިޔުމުން ދެބަސްދުރުކުރި ގޮތާއި ރައްދަންވުރު ލިޔުމުގެއިރާ އެއްބައެއް މާލޫލުއްލާހުކަން ކަނޑައެޅިއެވެ! އަދި ކާތިބުގެ ރައްދަންވުރު އެކިޔާ މީހާގެ ރައްދު އިސްލާހުކުރިއެވެ! އަދި ފޮނުވައި ކިޔާ ފަހުމުކުރުން ރުޖޫޢަވުމު ހަމައެކަނި ކިޔާމީހާގެ ފަހުމަށްކަމަށެވެ...

މިފިކުރު މަސްއަލަތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައި މުޤައްދަސް މާތް އެއްވެސް އެއްބައެއްވެސް ކަނޑުވާލުމަށެވެ. އެއީ ރައްކާކުރުމުގެ ފުރާނަތަކަމުގައި، އަދި ސަރީރަ ސަބަބު ސުންނަތްތަކުގައި ވިހަސްފެއެވެ. އެގޮތުން އެޤުރުން އެކަންކުރަން މަސައްކަތްތަކުރި ރަނގޅި ގޮތުން މުޤައްދަސް އެއްބައެއްގެ (ފުރާނައި ސުންނަތްތަކުގެ ރަޔުޢު ތަކުގެ) ހައިބަތު ރައްކާކުރުމައި، އަނބައްކާމުން އެޤުރުން ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް މާނަތައް ބާރުލިކާނަދައިގެންނެވެ...

އަދި ސަޙާބީއަކާގައި ކަނޑައެޅި (ޚިލާފުން ވެވޭން) ތަޢުން، މުޞީބަތު، އެއްބަސްވުވާ ކަނކަން ނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައެވެ. އެއީ ސަޙާބީއަކާގެކު ހުކުމަ އިސްލާމަށް ގުޅުން އަދިވާލަން ބާރު ހުރުމަށެވެ! އަދި އެޤުރުން މުސްއަލަތައް މަޢުސޫމަށް ތަހުޒީބުކަރު

ބޭނުން ގޮތަކަށް މާނަކުރުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ. އެއީ ޝާޢިރު ނިޒާމުކާރާ ގޮތަކަށް ދުރުގެންވާ އެހި މާނަތައް ކުރުން ބަލައިގަންނަ އެއްޗަކަށް ވުމަކީ!

މިއީ އެހި މާނަތައް ކުރުވާކަމަށް ބުނާ ނަފްސާނީ ޚިޔާލުތައް ބޭނުންކުރާކަމަށް ބަދަލުގައި ހާލަތު ބެއްލި ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުންނެވެ. މިކަމުގެ މައްޗަށް ނަފްސާނީ ބަދަލުވެގެންދަނީ ގާއިމުވަނީ ތަޖުރިބާ ނިޒާމުގައި ނަފްސާނިއްޔަތު ގޮތަށެވެ...

އެހިނދުން ކާނާގެ ޖަހާޕައިކުރާ ޒާތުގެ ތަޢުލީމުތަކުގެ ހަމަ ރުޖޫޢު މައްސަލަތަކެވެ. ނަޒަރެވެ! އެހެން ހިތަކާ ޖަހަރިރަނަށް ބަސީ ހެއްދުން އަނަގިނުލަ އެހި މާނަތައް ކުރުވާ ކަމަށް ބަލައިގަންނަ އެއްޗަކަށް ބަލާސަލާމަތް ކުރެވޭނެ. ދުން އެހިދުވަސް އެހިދާ ވިސްނާގަތުގެ މައްޗަށް ޖަހާއިމްތިޙާނު ތަޢުލީމުތަކެވެ.

މިކަމުގެ މައްޗަށް، އިޖުތިމާޢީ ސަޤާފަތަކަށް އެއްވެސް ބަދަލުނާއި ނުރުވެއެވެ. އަދި އިޖުތިމާޢު އެއީ އެއްވެސް ބަދަލުނާއްރި އެއްޗަކަށް ނުވެއެވެ! (އެހެން ކާނާގެ މިހާރުވެސް ނަފްސު ނަގައިގެން އެމީހަކަށް ފެންނަ ގޮތަކަށް ބެއްދިއަށް ނަގާ، އަނގާއަށް އިސްތިޤާމަތް ބަލައިގަންނަނިވިއެވެ.)

އެއީ އެއްމަތީ ވަކި މާނައަކަށް އެއްބަސްވެ އިޖުތިމާޢީވެގެންވާކަމަށް ގެނައުމަށް އެއީ ހިފުން ބޭނުމް އެއްޗެއް ނުނެވެ! އަދި ދިނުމަށް ޙަޤީޤަތުގެ ބަދަލުންވާނެ ފުރިހަމަ ކަންކަމެއް ނުވެއެވެ...

(މިކަމުގެ ބާރުލުކަން އެނގުމަށް) ފުރަތަ ކަމަކީ: ޤައުމުތަކުގައި މިއޮންނަ ނިޒާމާއި ޤަވާއިދާއި ދުސްތޫރުތަކުގައިވެސް ހުންނަ ނަޤްޞުތަކާ، ކޮންމެ ވީހާވެސް އެކަ ބޮޑުންގޮތަކަށް ނަގައިގެން މާނަކޮށް ހިތާހުވާން ބަޔާން ކުރެއެވެ. ފަހު އެކަ (ޤައުމިއްޔަތަން ޙުދޫދުއް މާނަކޮށްގެން ބޮޑުންގޮތަކަށް ހިތާހުވާކަން) އަނާރަން އުފެދިގެންދެއެވެ. އަދި އަނާ އެނގިމާއި ސިޔާސަތު މާނަކޮށް ވިސްނިގޮތު ބަލަނީ ކުރެއްކަމުގަޔެވެ. އަގެ ސަބަބުން އަނާރަން އަދަބުންދީ ނުދެއެވެ...

ދެން އަގެ މަޢަޤަން ތަރުކާޔާއި، އަދި އެބައި ބައިގަ (ޤަޟިއްޔާ) މިނިވަންކަންވެސް ހިފެހެއްޓުމެވެ...

*****

65- އިންސާނާގެ ގައިގައިވާ މިނިވަންކަމުގެ ޠަބީޢާ، އިސްލާމްދީނުން ޒާބިތުކުރައް ކަނޑައަޅާ އިންކުރު

މިނިވަންކަމަކީ އިންސާނީ ޠަބީޢާއެކެވެ. އަދި އޭނާ ހޯދަން އުޅޭ ކަމެކެވެ. މިހެންވެ އަމުރުކުރާ ބަޔަކުކަމުގައިވެ، އަމުރުކުރެވޭ ބަޔަކުކަމުގައި ނުވުމަށް ބޭރުދިޔަކުން ލާޒިމުކުރުމަކުން އެއްބަސްވެއެވެ.

މިއިން ލާފައި ދިނަ ޙަޤީޤަތެއް ފަހައިގެން ދޫދާއެވެ. މިސާލަކަށް ދުނިޔާއި، ލިބަރަލާއި، ޗާރާއި ކެޕިޓަލާއި، ސޯޝަލިޒަމާއި، އިސްލާމާއި، ޑިމޮކްރަސީއަކަށް ބޭރުދިޔަކުން މިއަދުގެ ބަރާބަރު ޙަޤީޤަތެއް ހޯދައެވެ.

އެހެން މިފަދަ ބާވަތްތަކަކީ ޙަޤީޤަތްތަކެކެވެ. އެކަންކަން ގަދަވެ އެއްބަސްވެއެޖެހެއެވެ، ނަފުސާނީ އަމުރުކުރާ މިނިވަން ބަދަލުވުން ހަމައެކަނި ތަފާތު ކަމަށް އުސޫލު އަމުރުކުރާ މިނިވަން ދިނަވެއެވެ.

މިނިވަންކަން ބައްދަލުކުރެ މިންކުރެވޭނީ ދެބަޔަކުކަންނެވެ. "ކުރާނޭ" އަދި "ނުކުރާނޭ" އަދި އެހެނިހެން ބާރުގަދަވާ އެއްޗެއްކަމެވެ. އެގޮތުން އިންސާނާގެ ފިކުރު އަމުރާއި ނަހީ ފާލާގެން ހަމަވަރު ހެއްކާ ފުރިހަމަކުރެވެއެވެ. އެކަމަކު ހަނާގެ މަހްޔަރު އެއްސަ މިނިވަން އަމުރާއި ނަހީ ހަމަވަރު ފުރިހަ ނުކުރެވެއެވެ. މިފަދަ ބަލާނުކުރަމާ الله ތަޢާލާ ވަޙީކުރައްވައެވެ:

﴿أَيَحۡسَبُ ٱلۡإِنسَٰنُ أَن يُتۡرَكَ سُدًى ۝٣٦﴾ [القيامة: 36]

"އަމުރެއް ނަހީއެއް ނުކުރެވި، ހިތުހުރިހާ ގޮތަކަށް އުޅެން ބޭކާރުގޮތުގައި އިންސާނާ ދޫކޮށްލެވިގެންވާނެކަމަށް އޭނާ ހީކުރަނީ ހެއްޔެވެ؟!"

އައްޝާފިޢީ، އެކަލޭގެފާނުގެ ފޮތް އަލްއުއްމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ:

"އަހަރެންނަށް އެނގިފައިވާ ގޮތުން ޤުރުއާނަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ އަހުލުވެރިން، «سُدى» ގެ މާނައަކީ އެމީހަކަށް އަމުރެއް ނުކުރެވޭ، ކަމެއް މަނާ ނުކުރެވޭ މީހާކަމުގައި މާނަކުރުމާމެދު ޚިލާފު ނުވެއެވެ."

ތާބިޢީންގެ ތަފްސީރު އިލްމުވެރިންގެ އިމާމް މުޖާހިދު ބިން ޖަބްރުވެސް މިހެން ވިދާޅުވިއެވެ.

اللّٰه ތަޢާލާ މިތަންގައި "ހީކުރަނީހޭ" ބުނެންނުކުރައްވާފައި ވުމުން އިސްތިފްހާމުކުރަނީ މިވަހުމުގެ ބާޠިލުކަމާއި ދޮގުކަން ސާބިތުކޮށްދެއްވުމަށް ކަމެވެ. އަދި އޭގެ ބާޠިލު ދޮގު ހުއްޓިދޭކަމެވެ!

އިންސާނާއަށް އެކަން ބަޔާންކޮށްދޭން ފެށްޓެވީ، ދިރިއުޅުމުގެ ނިޒާމު ގަޅުބަދަލުވެގެންދާނެއެވެ! އޭގެ ޝަރީޢަތަކާއި އަމިއްލަ އެދުންތަކުން ހަމައިން ނެރެވިގެން ދިޔުމުންނެވެ.

އިންސާނާގެ ގައިގައި ޝަރީޢަތުގެ ގޮތުގައިވާ ކަމެއްނަމަ އިސްލާމްދީން އެކަން އެކުއެޅި ގެއްލިގެން ނުލައެވެ. ހިއްވަރު، އިސްލާމްދީން އެކަމުގެ އިސްލާމީ ބައެއް ދިޔަނުދީ ޒަވާއިދުތަކެއް ހިފެހެއްޓިއެވެ. އިންސާނާ އެކު ޝަރީޢަތަކުން اللّٰه ތަޢާލާ ނަފްސަށް ދެއްވާ ބައްދަލުކުރައްވާ އަދި ހުއްދަކުރައްވާ ކަންކަން، މަނާކުރައްވާ ކަންކަމާ ކަންކަމަށްވާޖިބު މާލިކަށެވެ...

*****

66- މިނިވަންކަން ކަމުގައި ކިޔާގެން ވަޙްޝީ ޤާނޫނުތަކުން ބޭރު ސުވެއިރު، ދެން ހާދިސާތަކަކީ އިލާހުގެ ޝަރީޢަތުގެ ކަސްތޮޅުތަކަށް މިނިވަންކަމާ ކިޔާފައި ފަހަރުގައި ކިރިޔާނުކަންނުލައިފިއޭ!؟

ދީނީ މިނިވަންކަން ލިބިގެންވާކަމަށް ބުނުން ލާޒިމްކުރަނީ އަދި އެއަށްފަހު ވާއަދުވާކަން ދިނުމަކީ މިނިވަންކަން ލިބިގެންވާކަމަށް ބުނުމެވެ. އެހެނީ ދީނީ އާޚިރަތަށްފުރެ ވަކި އައުލާދުގެން ނުވެއެވެ.

ދީން ރައްކާތެރި ދީނުގެ ކަންކަން ސިޔާސީކުރުމުގައި ނަބިއްޔުންނާއި އެބޭކަލުންގެ ވާރުތަވެރިންގެ މަޤާމަށް ދުނިޔޭގައި މިސްކިތްތަކުގެ ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަން ހަމަޖެއްސާ ރައްކާކުރުމުގައި ރަސްމީރަސްމުކުރުމުންނާއި ވެރިންގެ ހާލަތާ ގުޅޭ.

ސިޔާސަތުކަމާއި ޝަރުޢީވުމުގައި ޤާނޫން ދީނުން ނިކުމެގެންދާ މުނާފިޤުންނެވެ. އެމީހުން ބިލްކުއްލީ ވަރުގަދަ ނަޞާރާއާއި ޔަހޫދީން ބަލާކަމުގައި ކުރީގެ ދެމުންގެންދާ އިސްލާމީ އުޅުމަކީ ހިނގާފައިވާ ކަންކަމެވެ. ދީން އެއަށްފަހު މަސްލަހަތާ ކުރީގެ ނިޒާމުތަކެއް ނިކުމެގެން ހުރި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ބަދަލުގައި އެމީހުން އަމަލުކުރަނީ ވަރަށް ނަފްސާނީ ގޮތުގައި ނަފްސުގެ ހަވާތަކަށް ތަބާވެ، އަދި އެކަން ބޭނުން ނުވިހާސްކަމެވެ.

ރަސޫލާ ނަޞީޙަތް އެދި ގެއްލާ ގޮތަށްވުރެ އެއްކަލަ ނުބައި! މިހިސާބު ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ:

"ހިފިލިކާ ކަސްތޮޅުވާކަމުގައި ބަންދުވިގެންވާ ބާރު ސުވަރުގެ ވަރުން ބަޔަކާގުޅޭ

الله ތަޢާލާ އަޒަވަޖަލްލަ ދެއްވާ ގޮތްތަކެއް ދެއްވާނެއެވެ."

ގިނަ ނަފްސުތަކެއް ބޭނުންވާ އުދުންތަކެއް ހާސިލުކުރަން ހައްޤުކުރުމަށްޓަކައި، މިނިވަންކަމުގެ ބިން ތަނަވަސްކޮށް ފުޅާކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރައްވައެވެ. އެއީ ނަފްސު ބުތަކަށް އަޅުވާނަކަށް ކޮންމެ އަހުރެންނަށްވާ ގޮތް ބަދަލުކޮށްދިނުމަށްޓަކައެވެ. މިއީ ހަވާނަފްސަށް ތަބާވެގެން އުޅޭ ކޮންމެ މީހަކުގެވެސް ގޮތެވެ...

އެގޮތުން ގިނަބަޔަކު އެހެން ދީނަކުގެ މައްޗަށް އިސްލާމްދީނުގެ މާތްކަމާއި މަތިވެރިކަން ގެއްލުވާލަން މަސައްކަތްކުރެއްވިއެވެ. އަދި އެކަން ހަޤީޤަތަކަށް ގެނުމަށް އެކި ތިކި އިބާރާތްތަކެއް ބޭނުންކުރައްވަގެންނެވެ. މިސާލަކަށް ދީނަކީ އެއްބައިވަންތަކުރުމާއި، ހާފުކުރުން އެކުވެރިވެ ދުލިއްގެން އެދުމާއި، ދީނަކުގެ ގުދުރަތި ވާހަކަދައްކައިގެން ކައިރިކުރުމާއި އުޞޫލުތަކަށް އެދެރަ ކަންކަމެވެ.

މިދަރުޖަތަކާ ނުބައި ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ރީތި މާނަތަކެއް ދައްކައިގެން އުޅޭ ބަސްތަކަކީ! الله ތަޢާލާ އެކަލާނގެ ފޮތުގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވަނީ މިބިންމަތީގައިވާ ހުރި ދީނެއްގެ މައްޗަށް އިސްލާމްދީން ފައިސަލާކޮށް ނިންމާފައިވާ ކަމެވެ...

ބައްޕާ އެނގި އެއަށް ވަދެފައިވާ މީހާ، އެކަން ނުފެންނަ މީހާއަށްވުރެ ބޮޑަށް އޭނާގެ މައްޗަށްވެސް ޙުއްޖަތް ޤާއިމުވެފައިވެއެވެ. ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم ޙަދީޘްކުރެއްވިއެވެ:

"އެމީހެއްގެ ދީން ބަދަލުކޮށްފި މީހާ ފަހެ މުރުތައްދުވުމުން އޭނާ ޤަތުލުކޮށްލާށެވެ!"

ރިވާކުރައްވާ ބުޚާރީ އިބްނު ޢައްބާސްގެ ރިވާޔަތުންނެވެ.

އަދި ޤަރަޒެއްގައި އޮޅޭ ބަޔެއް ދިރުން، ދުޝްމަނުންނާ ދިމާގެ ވައްތަރާ ބުނުމް ގައި ހަމައެކަނި ހަނގުރާމަކަށް ދީނުގެ މައްޗަށް ނިކުންނަ މީހާކަމަށް ހާއްސަކޮށްފާނެއްވެ! މިހާރަކަށް އަރަން ޚާތުވެގެން އުޅޭ ފިޔަވަޅުތަކުން އައިސްފައިވާ ކަންތައް ގަނޑުކުރެވެ!

ބުޚާރީގައި އަބޫ މޫސާގެ އަރިހުން ރިވާވެގެންވެއެވެ:

"މީހަކު އިސްލާމްވެފައި ދެން ޔަހޫދީއަކަށް ވިއެވެ. ދެން އޭނާ އަބޫ މޫސާގެ އަރިހުގައި ހުއްޓާ މުޢާޛު ބިން ޖަބަލް ވަޑައިގެންނެވިއެވެ. ދެން މުޢާޛު ވިދާޅުވިއެވެ:

"މިއީ މިހިރީ ކީއްވެގެން އުޅޭ މީހެއްތޯ؟"

އަބޫ މޫސާ ވިދާޅުވިއެވެ:

"މިއީ އިސްލާމްވެފައި ދެން އަނބުރާ ޔަހޫދީ ދީނަށް ވަނީއެވެ."

މުޢާޛު ވިދާޅުވިއެވެ:

"އޭނާ ޤަތުލުކުރެވިއްޖައުމަށް ދާންދެން އަހަރެން ނުވެސް އިށީނާނަމެވެ! އެއީ الله ތަޢާލާއާއި އެކަލާނގެ ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلم ގެ ނިޔާކުރުމެވެ."

އަދިވެސް މިފަދައިން ދީނީ މިނިވަންކަން ޤާނޫނީގޮތުގެ ތެރެއިން ވެރިކަމާ އަންނަކަމީ ދީނުގެ އެޒާތް ބުނެވޭކަށް ނަގައިފާ ގެއްލިވާލުމެވެ. އެއީ ޢަރަބި މިނިވަންކަމާއި އެމީހުންގެ ޙައްޤު ކަންކުރުގައި ބޭނުމެވެ.

މިސާލަކަށް އަލާ ހުރިހާއި، އަންހެނާ ރިޢާޔަތްކުރުމާއި، ޤިރިޔާސްތަކާ ދެކުނުބަލާގެ ފަހަރުއެވެ. އެކަންކަމުގައި އަދުލު ނަޒަރުގައި އިންސާފާ ބޭނުންކުރަތް އުޅުމުގެ މިނިވަންކަމާއި ފުރިހަމަ އިރުޝާދުދެވެން ކަމަށެވެ.

އިސްވެދިޔަ ފަދަރައިން މިކަމަކީ ވަސަތީ ނިޒާމުތަކުގައިވެސް ހަމަޖެހޭ ކަމެއް ނޫނެވެ! އެގޮތުން ވަސަތީ ނިޒާމުތަކުގައިވެސް ކަންކަމަށް އަމުރުކޮށް މަނާކޮށް، ދުނިޔާބާއި އިނާމުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ޙައްޤު ނަގާފައިވެއެވެ. ދެންފަހެ އުޅުން ބާވައިލެއްވީ ގާދިރުވަންތަ އިލާހުގެ ވަޙީގެ ނިޒާމުގައި އެކަން ހަމަޖެހޭނީ ކިހިނަކުންހެއްޔެވެ!؟...

*****

67- ޢަޤުބާތާއި ޢާޝަފީ ވަރަށް ގިނައިން ބައްޔާ ޒުލްމާ ކަމެކޭތޯ!

ތިބާރަކް ފިލުވުން ޢެރިފައިވާ މިހާ ޢަޤުބާތަކް ވަރަށް ބޮޑާ

އިންސާނީ ޢަޤުބާތީ ޢާޝަފީ ބުނުމުތަކާ ކަނޑައެޅުމާއި މިހުރިގެ ކަންކަން ހަމަޖެއްސުމުގައި އެއަށް ބަލާނުލާފައެއް ނުކުރެވޭ! އެހެންނަމަވެސް ޝުޢޫރުތަކީ ކަންކަން ވަނީ ހަމަހަމަކުރުމުގެ ނިޒާމުގެ އިސްލާމީ ޤާނޫނުތަކުގެ ހަމަހަމަ ނިޒާމުގައެވެ. އެހެންވެ ޖިނާކުރާ މީހުންގެ ބަދަލު ގާއިމުކުރެއްވުމުގައި الله ތަޢާލާ ވަޙީކުރައްވައެވެ:

﴿ٱلزَّانِيَةُ وَٱلزَّانِي فَٱجْلِدُواْ كُلَّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا مِاْئَةَ جَلْدَةٍۖ وَلَا تَأْخُذْكُم بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ ٱللَّهِ﴾ [النور: 2]

"ޖިނާކުރާ އަންހެނާއި، ޖިނާކުރާ ފިރިހެނާއި ދެމީހުންކުރެ ކޮންމެ މީހަކަށް ގައިގައި، ސަތޭކަ އެތިފަހަރުން (ބަރުދު) ޖަހާށެވެ! އަދި ﷲ ގެ ދީނުގައި އެ ދެމީހުންނާމެދު އޯގާތެރިކަމެއް ތިޔަބައިމީހުން ނުހިފަހައްޓާށުނިކަމެވެ!"

ފަހެ އެކަލާނގެ ބަޔާންކުރައްވާފައި އެވަނީ ހައްދުތަކުރިވާއި ޢަޤުބާތަކީ: މިހުންނަން ކުރާ ބުނުމުތަކެއް ހަމަޖެއްސާ އަދި ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަން ހަމައިގެ މަތިން ދިޔުމަށް އުފެއްދެވިތަކެއް ގާއިމުކުރުމުގެ ކުރިމަތީގައި ހުރަހަކަށްވެދާނެ ކަމެއްކަމުގައެވެ!

ތިބާރަކް ފިލުވުން، މާއްދީ ތަރައްޤީކުރުމަށާއި ޢަޤުބާތުގެ ތެރެއަށް ބޯދަން ވަޒަންފާހީވެ، އެފުލުހުގެ އަސާސެއްކަމުގައި އެކަމުގެ މައްޗަށް ބަރޯސާވެއެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި ހަމަހަމަކަމުގެ ބާރުވެސްވެއެވެ.

ތިބެނަމަ ފިލްމުގެ މީހާގެ ނަތީޖާގައި މިއަށްވުރެ ރަނގަޅަށް ޒަރޫރުވެގެންވާނީވެ، އެއިން ހާދިޘާ ވެސްދީ މީސްތަކުންގެ ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަމަށް އޮތް ނުބަލައެވެ. އަދި ޖިންސީތަކުގެ ދުރުގައި، ނުވަތަ އެއްޖިންސުގެ ފަރުދުންގެ ތަރުކާގައިވެސްވާ ތަފާތުތަކާމެދު އާދަކުރެވިފައެވެ.

ފަހަރެއްގައި ފަރަޤުތަކާއި ތަފާތުތަކެއް ވާތަން އާދާއަން ފެންނަނަސް، އާދާގެ ނަގައިގަތުމުގެ ބާރު ބަލިކަށިކަމުން އެފަރަޤުތަކަކީ އަސަރެއް ކުރާ އެއްޗެއް ކަމުގައި ނުދެކެއެވެ! ދެން މިބަލިކަރިކަމާއެކު ހަމަހަމަކަމުގެ އަސާސް އޮޅި ގެއިމުކުރެއެވެ. އެއީ އޮޅާގެ މަޤްބޫލަކަށް ވާސިލުވުމަށެވެ.

ދެން ހުރިހާ ގޮތަކުން އަންހެނާ ފިރިހެނާއާ ހަމަހަމަކުރުމަށް އޮތް ގޮވާލައެވެ. އެހެންގޮސް އޮތޭ ބައެއް މިހެން، އަންހެނާވެސް ހަމަކު ފިރިހެނުންނާ ކައިވެނިކުރުމަށް ކުރެވޭން ކަމެއްކަމަށް ގޮވާލިއެވެ. ފިރިހެނާގޮވަނީވެ. އަދި އޭގެ ދަށުގައިވާ ހަމަހަމަކަމުގެ އުސޫލް ބޮޑުތަކަމަކަށްވެސް ގޮވާލިއެވެ...

ޗެޗެބޯރިޔާ ވަރަށް ގިނައިން، ބައްޓަން ވާސިލުކުރުމަށް މަގުން ކަސްތޮރުކުރިން އެއްޗެކެވެ!

އެގޮތުން ފިރިހެނުން ޖިންސާ އަންހެނުން ޖިންސު ހަމަހަމަކުރަން ގޮވާލާ މިހެން ވަރަށް ގިނައިން، އިސްލާމްދީނުގައި އަންހެނާއަށް ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ ބުރުޤުޢަކުގެ ވާހަކަދައްކާތަން ފެންނާނެއެވެ. އެއީ އެހާ ގެދޮރުގެންވާ އެހެން ބައިވަރު ބުރުޤުޢާ ވަކިކޮށް އެކަށައަޅުއްވައިގެން، އަދި އަންހެނާ ފިޔަވައި ފިރިހެނާއަށް ޚާއްޞަވެގެންވާ ބުރުޤުޢަކީ ވާހަކަފަސް ދެއްކުމުގެ ނުބައެވެ!

އޭނާގެ މިސާލަކީ ރިޔި ދޯން މޫނުއްގައި އިން ކަޅު ތަފާތުއް ނަގައިގެން އުފުރަނީ އެއްކޮށް ކަޅު މޫނުއްކަން ސާބިތުކޮށްދޭތޯ އުޅޭ މީހެއްގެ މިސާލެވެ. އޭނާ އެކަމަށް ދައްކާ ހެއްކަކީ އެތަނަށް ކަޅުކަރާގައި އިންދުމުންނެވެ...

ދީނުގެ ހުރިހާ ބާބުތަކުގެ ޚުކުމްތަކުން އަންހެނާއަށް ހާއްސަކޮށްދެވިގެންވާ ޚުކުމްތައް ނަގައިގެން ދަތިއުނދަގޫކުރުވުމުގެ ސިޔާސަތުތަކުން އެވަރަކަށްދައްކާ މިހާ، މިސާލަކަށް ރިޔާސީވުމާއި، މަސްރަޙަށް ހުރުން، ވަޒީފާވުމާއި، ޤާޟީވުމާއި، ބަލަހައްޓުމާއި، އިސްވެރިވުމާއި ފިރިހެނުންގެ މައްޗަށް ވެރިކަންކުރުން ބަރާބަރުވުމާއި، މިފަދަ ކަންކަން ހަރުކަށި، ގެދޮރާބެހުން މަޖުބޫރުކުރުން އަނިޔާވެރިވުމުގެ ތަސްވީރުތަކުން ދައްކައިދީ، އަދި އެހާއަށް އާރޓިކަލްތަކާއި ދިރާސާތަކާއި ކުރުހުރުސްތަކާއި ފިލްމުތަކާއި އެނޫން އެފަދަ ތަކެތީގައި ތަކުރާރުކޮށް އެކަންތައް ދައްކައިދީގެން ހަރަކާތްތަކުގެ ގޮތެއް ބޭނުންކުރުމަށް ބަލާއިރު، މިހެން ހަމަ މިކަންކަން މިކަމާ ގުޅުންހުރި ބާރުއަޅާ ފިރިހެނުން މަސައްކަތުގެ ވާހަކަތައް، އަދި ހަމަ އެހެން ކަންކަން ހުރިހާ ފަރާތަކުން ހަމަހަމަކޮށްދިނުމަށް ކަންކަން އަދިހެވެ!

މިސާލަކަށް ބަނާއި ރިއަލްސާއި ފަދަ ފިލްމުފަރާތްތަކާއި، އިޖުތިމާޢީ ޓީވީތަކުން ބަޔާންކުރާއި، ބާޒީން ޓީވީތަކުގެ ހަރުކަށިވުމާއި، ކަމުލާލާގެ ތަރުޙީބުވުމާއި، ރަޙުމަތްތެރިކަމާއި، ބުރިޔާލިކަން އަނބިދަރިންނާ ހަމަހަމަކަމާއި، އެކަންކަން ވަކިކުރުމަށް ކަމަކާއި، އަދި މިކަމާ ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރުވާ ފިރިހެނާ އަޅުވެތިކުރާ މަސައްކަތްކުރުމާއި އަންހެނުން ނިކުމެ ގޮތް އަރުވުމާއި ދަރިންނަށް ބޮޑުކަމަކީ ކުރަހައިދީ ދައްކާ، މިފަދަ ކަންކަން ތަކުރާރުކޮށް މިއަދު އަންހެނުންގެ ކަންކަމުގައި ދަށްކޮށް މިސްކީނުގައި ކަންފެށުމަކަން ހައްގަވެސް ދިނުމަށް ފެނިދާ؛ މާގެ ސަރަހައްދުން ވިސްނުމާއި ފިކުރުގައި އަންހެނުންގެ ކަންތައްތަކުގެ ކަންތައްތަކަށް ގޮތެއްދެވޭ މާރަކަށް ބަހުގެ ފަހަރަކަށްވުރެ ވަރުބާރުކުރުވިދާނެވެ...

*****

68- ވަކި ގޮތަކުން ނުވަތަ ސިފައަކުން އެއްގޮތްވާލީމާ، ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ތަފާތުތަކަށް ބަލާއިރުވެސް ހަމަހަމަކުރަން ގޮވާލާފައި ހުރީ ބޮޑު ގޮތެއް

ހަމަހަމަކަމަކީ އިންސާނީ ނަފްސު އެއަށް ފެނުނު އަސާސްތަކެވެ. އެއީ ދީނުވެސް އަސާސްތަކުގައިވާ: "މިނިވަންކަން" މިއާ އެއާ ހިއްސާވާނެއެވެ. އެހެނީ ދީނާއި ހުރިހާ ގޮތަކުން ހަމަހަމަވި މިނަކީ ދީނުގެ މަޤާމަކީ އަދުލު ނަޒަރިއްޔާތުގެ ބާރެއް ނުވެއެވެ. ދީން މިބާ އެހެނިހެން ވާނީ އާއްމު ޖަބުރުއްޔަތުގައި ހުރި އަނިޔާވެރިކަމާއި ގަދަބާރުން މިނިވަންވެގެންނެވެ.

އިންސާނާ އެހެން މީހެއްގެ ދަރަޖައަށް އެއްވެސް ގޮތަކުން މަޖުބޫރު އުފެދިއްޖެނަމަ؛ އުފެދިގެންވާ މިންވަރެއްގެ ދަރަޖައެއް ހާސިލު ޙަޤީގަތް އަސްލު މީހާގެ ދަރަޖަ ތަފާތުވާން ޖެހޭނެކަމަށް ދޭހަވެއެވެ. އެއީ އަސާސީ ބަދަލުތަކެއް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތެވެ. ދެންވެސް ހިތްވަރުލިބިގަތުމުގެ ބޭއްވުމަށް އުޅެމެދުވެރިކަން އަސާސީ ވާހަކަ ހަމަހަމަކަމެއް ހިއްސާކުރުމުގެ ދަރަޖައާއި މިންވަރު ދިނުމުގެ މަޤްޞަދަކީ ކަމެއް ނޫނެވެ...

ޙިއްސާ ބަރާބަރުކަމާއި އިޖުތިމާޢީ ޢަދާލަތުގެ ހަމަހަމަކަމުގެ ނިޒާމުތަކުން ތަފާތުވުން ގޮވާލާ ކަނޑައަޅާ ގޮތެއް: ދެ ސަރަޙައްދު އެއްވެސް ހިނދެއް އަސާސް ހިނގާނެ ދަށް ދުވަސްވަރު ގެއްލުމެއް ނުވާނޭ، އެއްވެސް ހިނދެއް އަސާސް ހިނގާ ގެ ފަރާތްތަކުގެ ނިޒާމާއި، އަދި އެއްވެސް ހިނދެއް އަސާސް ހިނގާ ބަރާބަރުކަމުގެ ބަދަލުގައި ނިޒާމާއި ޙައްޤެއް. އެހެނީ އެއްވެސް ތަފާތެއް ޙިއްސާ މުޢާމަލާތު ދަރަޖައާއި، ޝަރުޠު އިޖުތިމާޢީ، ޤައުމާއި ނަސްލުގައި ހަމަހަމަކަމެއްނެތެވެ.

މިފަދަ ރީތި މާނަތައް، ގިނަ ބަޔަކުގެ ބުއްދިތައް ޖަހައިގަންނައެވެ. އެހެންގޮސް ޝަރުޢީގޮތުން ކަނޑައެޅިގެންވާ ހަމަހަމަކަމާއި ޝަރުޢީގޮތުން މަނާވެގެންވާ ހަމަހަމަކަމުން ކަނޑުވެގެންދާ ހިސާބަށް ދެއެވެ. އަދި އެކަންތައް ވިސްނައިގަނެ، ޢަނގަޔަން ހަމަވެސް ނުޖެއްސެއެވެ. ހަމަހަމަކަމަށް ޢަދަލުކުރުން ތަޖުރިބާކުރުމުގައި ބައްދަލުވަނަސަރަށާ އިސްތިޢުމާލުކުރުމަށް ދެއެވެ.

ލިބަރަލް ފިކުރަށް ގޮވާލާ މީހުން ވަރަށް ގިނައިން މިއަދުވަރުން ގޮވާލައެވެ. އަދި މިކަންތައް އަސްލުގައި ލިބަރަލިޒަމްގެ ސޫރަތަތަކާއި ގާބިލް ގުޅުއްނާވާ ސިޔާސީ އެހެން މިސާލުތަކަށްވެސް އެމީހުން ޖަހައެވެ. އެއީ ބުއްދިތައް އެކުއެކި ބަލައިގަން ތަފާތުން ކަނޑަވަރު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި މިއަދުވެސް ބުއްދިތަކަށް ދިޔުމަކަށެވެ. ދީން އެއްގޮތަށް ހަރާމްކަމެވެ ކުރުމެއް، ބަޔަކުދީ، ފަރާތްތަކުން އެއަށްޓަ މީހާ އެކަމަށް ގޮވާލައެވެ.

އިންސާނީ ނަފްސު އަބަދުވެސް ލޯބިކުރަނީ މާލު ތަނަވަސް ކަމުގައި އެހެން މީހުންނަށްވުރެ އާދާ ނަފްސާނީ ބިޑިދަގެން ފުމަދެ ވުމަށެވެ. އަދި ދުރަކަށް ޢިއްޒަތާއި ލިބުމުގެ ބާބުގައި އަސާސް މީހާއަސްތުވާ ގިނައިން ޖިއިގެންވެ، މިނާއަކީ ޖާހާވަތު ފުއްޔާގެންވުމަށެވެ. އަދި ޢިއްޒަތާއި ބަރުދުގައި މީގެ ލިބުމުގެ ބާބުގައިވެސް އޭނާއަށް އެންމެ ގިނައިން ލިބުމަށް އެދެއެވެ.

ދީން އަނަގަނޑު އެއަށްވުރެ ދަށްވެގެންވާތީވެ އިންސާނުން ހަމަހަމަކުރަން ގޮވާލައެވެ. އަދި ޖުދާއި ހިންގާފަލި އެއީކަމުން ބުނެއެވެ. އަދި އެނގިގެން ހަމަހަމަވެ އެއްގޮތަށް ވެއްޖެނަމަ އިސްތިޢުމާރު އޭނާ މީހުނާ ވަރާއަކުން ވަރަދު ކުރިޔަށްދެބުވުން ލިބޭނެއެވެ. އެހެން އޭނާގެ ނުފުއްނަށް ނަފްސުގެ އެދުމާއި ޝަހުވަތު އެންމެ

އެހެންނެވެ. އަބަދުވެސް ކުރިއަށް މަތިވެ، އެކަމުގައި އެކަށަރިވެގެންވުމަށް ތަބިކުރެއެވެ...

އިންސާނާއަށް މިއަށްވުރެން ރާގައި އެންމެ ގިނައިން ގެއްލެނީ އެއީ އެބަޔަކު ޒާތުގެ ބައިވަންތަކަމެވެ އުކުޅުވެންދަކުގެ މައްސަލަ ދަރުމަ ހެޔޮދުވަސްކުރެވިގެންވާ އެކަށަކަށުގެ ތަފާތަ ފަރަހަތަށް ނޫނީގެ ކަމުގެ ނުވަތަ ހަމަ ނޫނީގެ މުސްތަޤްބަލެވެ. އެއީން ފަރަހަތުގެ ހިތަށްވެ ކުރިޔަށް ޖާހިލުވެއްޖެނަމަ؛ ހަމަހަމަކުރުމުގެ ބާރުގައި މަސްއޫލިއްޔަތާ އެދުނުބުރަފައިވާ އަސަރުކުރެއެވެ.

މިހެންވެ ފިރިހެން ޖިންސާއި އަންހެން ޖިންސް މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ބަރާބަރުކަމުގައި الله ތަޤުވާ ހަރުކަށިކުރައްވާފައި ވެއެވެ. އެއީ އެދުރިޔާސްގެ ދަރުދަރަޖައާ ހަމަހަމަކުރެއްވުމުގެ (އެއްގޮތްކަން) ގޮތްވެގެންވުމާ އެކުގައެވެ. އިބްނު ޢައްބާސް ވިދާޅުވިއެވެ:

"ފިރިހެނުންގެ ތެރެއިން އަންހެނުންނާ ވައްތަރުވެގަންނަ މީހުންނާއި، އަންހެނުންގެ ތެރެއިން ފިރިހެނުންނާ ވައްތަރުވެގަންނަ މީހުންނަށް الله ގެ ލަޢުނަތް ލެއްވިއެވެ."

އެހެނީ އޭގެ ސަބަބުން ފިތުނަ ގޮތުން މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަށް ދެނެއެވެ. އަދި ބައެއް ދުވަސްތަކުގައި އުޖޫބާޖާނުގެ އެހާ ދަބަޔަވެގެން އަނގަނގައެވެ. އެހެނީ އެއްޖިންސު އަނގައިޖިންސާ ވައްތަރުވެގަތުމުގައި ދުރުހުނުމަކީ ވަކި ބައްދަލަށް ނިމިގެންދާނެ ނުވެއެވެ. އެހެންގޮސް ޖެހުނީގެ ބޮޑުތަކުގެ ކޮލިސް ބަދަލުކުރުމަކީ އުމުރުން ވާސިލުވިއެވެ. ނަމަވެސް ހަނދާނު ބަދަލުކުރުމަކީ، ފުރާނައާއި ނަފްސާއި އޭގެ އެކުލެވުން الله އަށް ޚާއްޞަ މިލްކުވެގެންވެއެވެ...

އެހެންވެ މިކަމުގައި [illegible]، ތަރުބިއްޔަތު ބައްޔުވެގެންދިޔައެވެ. އެހެނީ އެކަންކުރާ މީހާ އަމިއްލަ ނަފްސަކާއި އެހެން މީހުންނަށްވެސް އަނިޔާވެރިވެއެވެ. އާސާގެ ފިތުރަތު އެކުންމިކުރަން ޖަރައިގެން އަދި އާސާރަން ތިބެގެންވާ ބައްޔަކަށް އަނބުރާލައިގެން އާސާގެ އަމިއްލަ ނަފްސަށް އަނިޔާވެރިވެއެވެ. އަދި އެހެން މީހުންގެ ކިބައިން ނުވެގެން ބައްޔުވެގެން ނުވާ އެއްޗެއް އާސާގެ ނަފްސަށް ތިބެންޖެހޭކަން ކަނޑައަޅައިގެން އެހެން މީހުންނަށްވެސް އަނިޔާވެރިވެއެވެ. އެހެނީ އެއީ އަސްލު ޖިންސުގެ ބައްޔެކެވެ.

ﷲ ތަޢާލާ ފިރިހެނާ، ރިޔާ އަންހެނާއާއިދު އޮންނަ ގުޅުމުގެ ވާރަކަ ދިރުމުގެއްލިއިނދު، ހަނިޔާގެ ގޮތުން އެކުލެވިގެންވާ ގޮތުގައި ތަރުތީބު ވުޖޫދުވެގެންވާފަދަ އެކަމުން ދުރުވުމަށް ސަލާމަތްކުރުވިއެވެ. އަދި މަސްހުނިވެސް މަނާވެގެންވާކަމަކައި، އަދި ފިރިހެނުންނާ، އަދި އަންހެނުންނާ މަސްހުނިވުމަކީ ތަޤުވާ ދުރުހިނދުގައިވެސް އެކަން ހުއްޓުވާލަން މާނަކުރާ ކަމެވެ ނުކަން އެންގެވިއެވެ.

އެގޮތުން އިމްރާނުގެ ވަޙީކުރެއްވިއެވެ:

﴿إِذۡ قَالَتِ ٱمۡرَأَتُ عِمۡرَٰنَ رَبِّ إِنِّي نَذَرۡتُ لَكَ مَا فِي بَطۡنِي مُحَرَّرٗا فَتَقَبَّلۡ مِنِّيٓۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٣٥ فَلَمَّا وَضَعَتۡهَا قَالَتۡ رَبِّ إِنِّي وَضَعۡتُهَآ أُنثَىٰ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا وَضَعَتۡ وَلَيۡسَ ٱلذَّكَرُ كَٱلۡأُنثَىٰۖ﴾ [آل عمران: 35-36]

"ޢިމްރާނުގެ އަނބިކަނބަލުން އެކަމަނާގެ ރައްބަށް ދަންނަވިއިރުއެވެ! އެކަމަނާ ދަންނަވިއެވެ. އޭ އަޅުގެ ރައްބެވެ! ހަމަކަށަވަރުން މިއަޅާގެ

ބަނޑުގައި މިވާ ދަރިފުޅު އިބާދަތްގާހަކާއި (އަލުކާދަރަން ހުސްވެ، ބައިތުލް މަޤްދިސްގެ ހިދުމަތަށް) މިނިވަންވެގެންވުމަށް ނަދުރުކުރެއްވީވެ. ދެން މިއަޅާގެ ކިބައިން ތިރަސްކަލާނގެ ޤަބޫލުކުރައްވާނދޭވާ! ހަމަކަށަވަރުން ތިބާއީ އައްސަވާވޮޑިގެންވާ ދެނެވޮޑިގެންވާ ކަލާނގެއެވެ. ދެން، އެކަމަނާ، އެ ދަރިކަނބަލުންނާއިގެން ބައްލަވައިލެއްވިއިރު، ވިދާޅުވިއެވެ. އަޅުގެ ވެރިރަސްކަލާނގެވެ! ހަމަކަށަވަރުން، އަޅު ވިހެއީ ދަރިކަނބަލަކީ، އަންހެން ކުއްޖެކެވެ. އެކަމަނާ ވިހެއްވީ، ކޮންކަހަލަ ކުއްޖެއްކަން ﷲ ދެނެވޮޑިގެންވެއެވެ. ފިރިހެނާ އަންހެނާއާ އެއްފަދައެއްނޫނެވެ."

އެޒަމާން މަރްޔަމުގެފާނުގެ މަންމަފުޅު، އެކަމަނާގެ ބަނޑުގައިވާ ދަރިކަލުން ފިރިހެންކަމުގައި އުއްމީދުކުރައްވަން ހަމަޖައްސަވަން ނަމަވެސް ބޮޑުވީއެވެ. ދެން ވިހެއީ އަންހެން ކުއްޖެއެވެ. އަންހެންކުއްޖެއް ފިރިހެނަކާ އެއްވަރު ޚިދުމަތްތައް ކުރެވޭނެކަމެއްނޫނެވެ. އެހެންވެ އެކަމަނާގެ ނަދުރު ބާޠިލުކުރެވިއްޖެއެވެ...

އިބްނު ޖަރީރު ސަހީހަ ސަނަދަކުން ތަފްސީރުގައި، އަލްޤާސިމު ބިން އަބީ ބައްޒާގެ އަރިހުން، އިކްރިމާ ވިދާޅުވިކަމަށް ރިވާކުރައްވައެވެ:

"ފައްޅީގައި ފިރިހެނުން ނޫނީ ނުވެއެވެ. އަންހެނާ ފިރިހެނުންނާ އެއްގޮތެއްނޫން ނުފެންނާކަމަށް އެކަމަނާގެ މަންމާ ވިދާޅުވިއެވެ. މަރްޔަމުގެފާނު ޙައިޟުވާއިރު ބަލައިގަތުމާއި، އަދި ނަމާދު ކުރެއްވުން މަނާކުރައްވާފައި އޮތީއެވެ."

ކަންކަމުގެ ބަޔާންތަކެއް އުނގެނުމުގެތެރެއިން ޤާނޫނުތަކުގައި: ހަމަހަމަކުރުމުގެ ބުނުއްމަތަކާއި
އިސްލާމީދީނާ މިންވަރުތަކާއެކު އުފެދުނުދުވަހުގެ މަސްހުނިވާލާ ކަލެކެވެ. ހަމައެގޮތަށް
ހަމަހަމަކަމާ މަގޫމަތަ މަހައްޕަކައިވާސް އުފެދުނުދުވަހުގެކަމެވެ...

އެހެންނަމަ ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް، މަޢުލޫމާތުކަމުގައިވާތީވެ ހަމަހަމަކަމުން އެއްކޮޅަށް؛
ފަހު ވިސްނާލި އެހެނިހެން އުފެދުމުގައި ހުރި ފުރަތަމަތަކުގެ ބަޔާނެއްތަކާކުރު
ޤާނޫނުގެ ނުނެވެ. އެހެންނަމަ ބަނޑު ރިއްސާއި، ޚާއްޞަ ދަގަނޑު ފިޔަވާ މަޢުލޫމާތެވެ.
އެއިން ކޮންމެ އެއްޗަކަށް ވެސް ވެއްޓެޖެހިއްޖެއެވެ...

ފަހަރެއްގައި އެޑިންގުގެ ދާއިގެ ދުވާލުގައި ވަރަށް ނާޖޫކް ކުޅަ ޒިޔާދަވެއްޖެއެވެ.
ދުން ހުރިހާ ގޮތަކުން އެދުނު ވައްތަރުގެ ޗީޒުއާއި އަނބުރިއްޖައިން ގެއްލަކުރަމުގައެވެ.
އެޒާތުގެ ކަންތައްގެ މިންވަރެއްގެ މައްސަލަ އާދައި ފަރުދުވާނެއެވެ...

*****

69- ނަބިއްޔާއި ބަސްފުޅުތަކުން، އާދި ނުފޫޒުތަކާއި ފިޔަވަޅުތަކާދި އަންގަ ނުބައި މަންޒަރުގައި ތަޞްވީރުކުރުން ޖާނަވަރުން، ނުބައި ފަރުމަކުރުން ފަރުމާކުރުމަކީ އެއީކަމި ޢަރްދުކުރުން ދިނޫކުރުކުރަން ގެންގުޅުމެވެ

ނަބިއްޔާއަށް ފުރަގާތާ އަދި ރައްދުކުރުމަށް ވިސްނުންތަކަށް އެންމެ ދިވެހިން ގެންދާ ކަމަކީ އެއްނުނުންނާ ގެއަށް ރަނގަޅު ފަރުދުންނަށްގެ! ދެންފަރާ ސިފައިސާއަށް އެނބުރި ނަބިއްޔާއަށް އަޅުދިފާރިނދު އަންނަނީ ބައްދަފަރަނއަރާފައިވާ ތަފްސީލުކުރެވެ. އަދި އިސްލާމްދީނުގެ މަންޒަރު ހަތަރުކަން ހިފަނބޭކާނާފައި ގެވާފުންތަކުގެ ދިނަކަމުންނަވެ! އެއްވާފުންތަކުން ބުރަވާ ނަރަވައިގެން، އެންމެ ދުރު އަދި އުނދަގޫ ތަފްސީލުތަކުން ތަފްސީލުކުރެވެ. އަދި އަޅުއަކާ ވީނާ އެއާވެދު ނަތީޖާތަކީރިތަކުވެމުނުވެ. ދެން އާނާ އެނބުރި ނަބިއްޔާ ދުރަނދާ ފުވަން ނުންގެތަކަށް ނުފޫރުއެވެ. އަދި އާޖެހުނު ދުތަފްސީލުކުރު ތަޢާލީމީ އެދިގަން ހާވައިގެން އަނބުރާވަރުން ސާފު މުޅިކަމު ނަބިއްޔާ ދުރާނދާއެވެ! އަދި އެކަމަކަށް ބިންގަލާއި އުސޫލު ކަނޑައެޅިގެންނާ މިހިރަންކަމުގެ އުސޫލުތަކާ އެއްބަސްވެ ދިމާވެގެން ދިއުމަކަށެވެ.

މިއީ އަސާސްތަކެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ގެންގުޅޭ ފަންހަނާފެގެންނާ ޝަރުއީތަކުގެ ފައްތަކުރެވެ. ދިނާމުދު ޗާހިލުވާއުކު މިކަންތަކުން އެމްނިގެންދެއްވެ. ދެން އެއްވެސް ނަސަބެއް އެނިގެންނާ ތަރުތީބުކަމާއި ފިޔަވަތަކުން އުފެންފެއްވެ.

މިމަންޒަރުގައި ހިފައިގެން އުޅޭ އެއްބަޔަކު ބަރާބަރު ކަންތައް އެގޮތުގައި ފެންނަށް ކުރަކަށް ބައްޔެވެ. ދެން އެމީހުން، ހިފާފާ މިހުންގެ ބަސްފުޅު ނުގެން އެނގޭ ބޯޖެހުން ނަގާ މާބޭކަލުންގެ ތަފްސީލު ކުރައްވައެވެ! އަދި އެކުވެރިގެ ދަރުމަގައި ޝާނުގެ ބަޔާއި ޖަމާލު

ބަލައިގަނެވިގެން ދިރުމަކަށްވެ. ދެން އާނާ ބައުލިފުލާތު ޤާނޫނާ ޖެހިއޭގެ ދައުރަކުން، އަސްލުކޮށްވެސް ހިމާޔަތް މިހާރު ބަސްކޮށްފައި ނިޒާމަކުން ސިއާދީގެން ބަލަދީކަމަށް ނަޒަރުކޮށް ބެލިޔަސް! އެއީ ބަދަލުގައި ގެންނަ ގޮތް ބަލައިގަނެވިގެން ދިރުމަކަށްވެ.

މިހެންވެ، މަސައްކަތްތައް ހިނގުމުގެ މާނައުލުގައި ފިރިހެނުންނާ އަންހެނުން މަސްއޫލިއްޔަތުން ބަހާލެވިފައިވާގޮތް ވާހަކަ ދައްކާއިރަށް، އެއީ ރިޔާޒީ ހުނަރުވެރި މަސައްކަތްތަކުގެ ތަރުތީބުގައި ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅަނީ ހަމައެކަނި ފިރިހެނުން ބައިވެރިވެދާނެ ތަފާސްހިސާބު ނޫނީ...

ރިޔާޒީ ހުނަރުވެރި މަސައްކަތްތަކުގައި ވެސް ކަނޑައަޅާ. އެއާއިއެކު މަސްއޫލިއްޔަތު އެހެން ކަނޑައަޅާ. ޙަޤީޤަތުގައި ރިސާޗަރުންގެ ހޯދުންތަކުގައި މުޖުތަމަޢުގައި ޢާދަތަކުން ފެށިގެން ވެއްޓުނު ފަރަދިޔާރު އަދި ސިޔާސަތުތަކުގެ ތަރުތީބުތަކަށް ދަރިމައިވެރިން ސިޔާސަތުތަކަށްވުރެ މާބޮޑަށް ބަލާ ކަމަށް ވެވޭތޯ؛ ދެން އެހެންނަމަވެސް މިބާ ސާރަނގު ތިއްބައި ބާރުގަދަ އާއި އެފަދަ ރަމާޒު ކުރިއަށް ގެންދަނީ މަސައްކަތްތަކަށް ދަރުބާރުތަކުގެ، އަދި ޤައުމުތަކުގެ ދުރުކުރުމުގެ ކަންތައް ދަރިކަތަން މިބާ ކަނޑައަޅާފައި ބަދަލުވެގެން ފަށާ ނިޔާވަތުރާ ގެނައުމުގެ ނަތީޖާ!

އަދި ސިޔާސަތުގެ ބާރާއި އަބިއަރިވާ ތަރުތީބުތަކާ ބެހެއްޓުމުގެ ގޮތަކަށް، ސިޔާސީ ބާރުހިފުން ނަގަހަލާގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ އަދި ކޮބާއިތޯ؟

މިސާލަކަށް ހިތާ އަންހެނުންނާ ފިރިހެނުން މަސްއޫލިއްޔަތުން ބަހާލެވިފައިވަނީ: ފިރިހެނުން ގެއްސަ ވެސް ޚަރަދަކަށް ދާއިރު، އަންހެނުން އެހެން ޚަރަދަކަށް ދާއިރު، ނަމަވެސް ފިރިހެނުން ހިންގަން ވެސް ގެއްސަ އަދި އަންހެނުން ހިންގަން ވެސް ގެއްސަ މަސައްކަތް ކަނޑައެޅުމުގައި އަދި އެހެނަސް ވަރަކަށް ހިއްސާގެން އެއާ ދެކޮޅަށް ހަނގުރާމަކުރާ މިހާ ގޮތަކަށް!

މާއްދިއްޔަތުގެ އަޑާގައި ޖެހިފައިވާ ބުއްދި، ވަރަށް ގިނައިން ސަގާފީ ނަސްބުތައް މަޤްސަދުތަކާއި، އެނަރައް ބުމަރުގެ ނަމޫނާތަކާއި އާއި ބައްދަލުތަކާއި އިސްތިޢާރު ނަގައިގަން ފަރުމުވުމުގައި (ބައްޔާއި އިންސާފުން އެއްކިބާވެ) ފެނިބެލުމުގެ ގޮތުން. ދެން އާއި ސަބަބުން އެނަރައް ބުމަރު މާނަތަކުން އަނބުރާލާ ބަދަލުކުރެވިފައި ވެއްޖެއެވެ. (މިސާލަކަށް) ﷲ ތަޢާލާގެ މިބަސްފުޅު:

﴿وَٱقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ﴾ [البقرة: 191]

"އަދި ތިޔަބައިމީހުންނަށް އެމީހުން ފެނުނު ކޮންމެ ތާކުން ޤަތުލުކުރާށެވެ!"

އޭގެ މާނައާއި މިންތަކާއި އިންތަކާއި ބައްދުތަކަކީ ކާބައިކަން ނޫނީ މިހެން، އަދި އާޔަތުގެ ވިސްނުމުގައި އޭގެ ވަކި ބައްދަލުވުމަކީ ހުރުވާލާ، ﷲ ގެ ޝަރީޢަތުގެ ކުރުމަ ކޮންމެ މިހެންވެސް އާގައި ސާމިލުވާކަން ހިމަނާ މިހާގެ ހިތުގައި ނަފްސުގެ ހައިބަތު ބަލަހައްޓަވާނެއެވެ.

އެހެންކަމުން މުޅިކަމު ސާފު ދީނާއި ގުޅޭ ނަސްރުވެރިކަމުގެ އާދޭސް އަސާސްތައް ތަރުތީބުކުރާ ފިޔަވަޅު ތަކާއި ވަހަކަތަކާއި އަދުލުއިންސާފް ބެލުމާއި ނަސްރުވެރިކަމުގެ އާދޭސް ވަކިކޮށްލެވިގެންދެއެވެ!

ބައްދަލު ގުޅޭ: ވިސްނުމާއި ބަސްބަހުގެ ހުރި ކޮންމެ މިހާގެ ގުޅުމަކީ ދީނާއި ގުޅޭ ނަސްރު ވަކިކޮށްލެވިގެންދެއެވެ. ނަމަވެސް ވިސްނުމާއި ފަހުމުގެ ކޮށްކަމާއި، އާދޭސް އެގެންނަ ގުޅުމުގެ އުނިކަމުން ބައްދަލުވާ ހިތް އާއްމުކޮށް ހަލަބޮލިކުރުމުން ބެލިކަމެއް ކުރެވިދެއެވެ

އޭގެ އަނެއް މިސާލަކީ:

﴿وَٱلَّٰتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَٱهۡجُرُوهُنَّ فِي ٱلۡمَضَاجِعِ وَٱضۡرِبُوهُنَّۖ﴾ [النساء: 34]

"އުކަނބަލުން ނުކިޔަމަންތެރިވެދާނެކަމަށް، ތިޔަބައިމީހުން ބިރުގަންނަ އަންބިން، ފަހެ، އުކަނބަލުންނަށް ވަޢުޡު ނަސޭހަތްތެރިވާށެވެ! އަދި، ބޮންޑިބިޔަކުގައި އުކަނބަލުންނާ ގުޅުންކަނޑާލާށެވެ! (އެއްދާނުން ކުރުން ދުރުކޮށްލާށެވެ!) އަދި، އުކަނބަލުންގެ ގައިގައި ތަޅާށެވެ!"

ﷲ ތަޢާލާގެ މިބަސްފުޅުގައިވާ ޖެހުން އެއީ ދަނޑިބުރިތަކުންނާއި ދަގަނޑު ގަނޑުން ތަޅާފޮޅުންކަމުގައި އޮތް މާނަކުރެވުނެވެ...

އެހެން ތަފްސީރުކުރާ މީހާ މިބަސްފުޅުގައިވާ ތަފްސީރުން އަބޫދާ ބުރުސްފަތި (ދިރިހުރުން އަސްހަނުންގެ މަސްހަނު) ފަރިވެ ބޭރުނޑުންޏިން ކަލުގައިފެން ބައްސަފުގެންމާ މިއާދެއްގައި ހިތްވަރުދީ ނަފްރަތުތެރިކުރާނެވެ...

*****

70- ރައްދުނުކުރެވޭނެ ތަފާތުތަކާއިއެކުވެސް ލިބަރަލް ފިކުރުގައި ހުރިހާ ގޮތަކުން ދެޖިންސު ހަމަހަމަކުރުމުގެ ވާހަކަދައްކަނީ ގިނަކުރޫ

ލިބަރަލް ފިކުރުގެ މީހުން ވަރަށް ގިނައިން އަންހެނުންގެ ވާހަކަތައް ދައްކާ، ހުރިހާ ގޮތަކުން އަންހެނާ ފިރިހެނާއާ ހަމަހަމަކުރުމުގެ ވާހަކަ ދައްކައެވެ. އަދި ފިޠުރީގޮތާ ތަފާތުވާއިރުވެސް ނައްތާލަން އުޅެއެވެ. މިއީ ފިޠުރީގޮތުން އާޒާދުވެ، ބުއްދީގެ ގޮތުން ހަދާ ގޯހެކެވެ!

ބުއްދީއާއި ދީނުގެ ހަމަތަކުން ބެލިއަސް ސަބަބަކީ އުސޫލަކީ އަންހެނާ އަންހެނާއާ ހަމަހަމަކޮށް، ފިރިހެނާއާ ހަމަހަމަކުރުމެވެ. އެއީ ބުރުއަން އަސާސުތަކުގާ ޖިންސު ތަފާތުކޮށްދިނުމުންނެވެ.

މިއީ ބައްޓަމުގެ ބަދަލުވުމާއި އިޖުތިމާޢީ ދެބައިމީހުން ވަކިވަކިވުމެއް ނުކުރެވޭނޭ! ވަޒީފާތަކުގެ ބޭނުމާއި އިޤްތިޞާދީ ބައިވަރު ކަންތައްތައް ހުރިހާ ދާއިރާ ބާކީވެސް ކަންތައްތަކުގައި ހަމަހަމަކުރުމަށް ދަތިކޮށްދޭނެ ކަމެއް ނޫނެވެ!

އެހެން އިންސާނުންގެ ޖިސްމު، ޖިންސީ ގުނަވަންތަކުގެ ބިނާވުމަށް ޢާއްމު ތަފާތުތަކެވެ. އެއީ ދަރިވަރުންނާއި، އަޑުއިވުމާއި، ފެންނާއި، ހިނގުމާއި، ކައްކާއި ބުއިމާއި މިފަދަ ކަންތައްތަކެވެ.

އެކަމަކު ޖިންސީ ތަފާތަކީ އިންސާނުން އެހެން ކަންކަމުގައި ތަފާތުވާކަން އޮޅިގެނެވެ. އެއީ ސަބަބުން އަޅާ ހަމަހަމަވެފައި ވަކިކުރެވޭ ބާއިނުވުން ބަލަނިވެއެވެ. އަދި ހައްދަކީ، ޖިންސީ ތަފާތަކީ އެކަތި އަންހެނުންގެ ގިނަ ބިނާކަމެއްގައި ހިއްސާވާގޮތުން ޝަރީޢަތްތަކެވެ. އެގޮތުން ޖަމާޢަތް އަހަރެ އަސާސުތަކަ

ގެނުވެއެވެ. އެއިން ކޮންމެ އެއްޗަކަށް ހާއްސަ ކަންތައްތަކެއްވެއެވެ. އަސްލު ޤުރުއާނުގައި އަޒީޒީއާއި ހެދުނު އެކަން އަސްލަކާއެވެ...

الله ތަޢާލާ މަރްޔަމްގެފާނުގެ މަތިކަން ބަޔާންކޮށްދެއްވީ އިހު ވަޙީކޮށްދެއްވިއެވެ:

﴿وَإِذۡ قَالَتِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰكِ وَطَهَّرَكِ وَٱصۡطَفَىٰكِ عَلَىٰ نِسَآءِ ٱلۡعَٰلَمِينَ۝٤٢﴾ [آل عمران: 42]

"މަލާއިކަތުން ވިދާޅުވިހިނދު، ހަނދުމަކުރައްވާށެވެ! އޭ މަރްޔަމްއެވެ! ހަމަކަށަވަރުން، الله، ކަލޭގެ އިޚްތިޔާރުކުރައްވައި، ޠާހިރުކުރައްވައި، (ކަލޭގެ ދުވަސްވަރުގެ) ޢާލަމްތަކުގެ އަންހެނުންގެ މައްޗަށް، މާތްކުރައްވައި މަތިވެރި ކުރައްވައިފިއެވެ."

ފިރިހެނުންގެ ތެރެއަކީ އެކަލާނގެ ދީނުގެ ނަބީކުރައްވައެވެ. އެހެނީ އެއީ އިންސާނުންގެ ތެރެއިންނާ އެހެން ޖިންސެކެވެ. އެއީ ބޮޑު ބޭކަލަކީ، އަބޫ މޫސާ رضي الله عنه ގެ އަރިހުން ރިވާކުރެއްވި ފަދައިންނެވެ. الله ގެ ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلم ޙަދީޘްކުރެއްވިއެވެ:

"ފިރިހެނުންގެ ތެރެއިން ގިނަބަޔަކު ފުރިހަމަވިއެވެ. އަންހެނުންގެ ތެރެއިން މަރްޔަމް ބިންތު ޢިމްރާނާއި، ފިރުޢައުނުގެ އަންހެނުން އާސިޔާ ފިޔަވައި ފުރިހަމަވެގެން ނުވެއެވެ"...

ފިރިހެނުންގެ ތެރެއިން ފުރިހަމަވުމުގެ މުރާދަކީ: ފިރިހެނުންގެ ސިފަތަކާއި ފިރިހެނުންގެ ގައިގައި ހުންނަންޖެހޭ އެމީހުންނަށް ހާއްސަވެގެންވާ އުޅުމާއި އަޚްލާޤުގައި ފުރިހަމަވުމެވެ. އަދި އަންހެނުންގެ ތެރެއިން ފުރިހަމަވުމަކީ:

އަންހެނުންނަށް ހާއްސަވެގެންވާ ސިފަތަކާއި އުޅުމާއި އަޚްލާޤުގައި ފުރިހަމަވި ވާހަކައެވެ.

ހުރިހާ ޒަމާންތަކެއްގައި އުޅުނު ބުއްދިވެރިންވެސް ހުރިހާ ގޮތަކުން ފިރިހެނާ އަންހެނާ ހަމަހަމަކޮށް ދުނިޔޭގޮތުން އެއްވަރުކުރުވުމަކީ ސައްޙަ ކަމެއް ނޫންކަމަށް އިޤްރާރުވެގެންނެވެ!

އަންހެނާއަށް އޭނާގެ ދުސްތޫރުގައިވެސް ފިރިހެނުން ހާއްސަ ކަންކަންވެއެވެ. އެކަންކަމާ އުޅުމާއި އާދަކާދަތަށް ގެއްލުމެއް ނެތެވެ. އެދެބައިމީހުންގެ މެދުގައި އެދުންތަކާއި ޝަޚްޞިއްޔަތުގައި ޒަރޫރީތަކާއި ޢަޤްލީ މުޖްތަމަޢުތަކާއި ވިސްނުންތަކުގެ އާދަކާދަތަކެއްގެ މައްޗަށް ނޫނެވެ. ނަމަވެސް އެއީ ފުރިހަމަވެ...

އިރުމަތީގެ ބިންތަކުގެ މީހުން، ހުޅަނގުން ގެންގުޅޭ ހަމަހަމަކަމުގެ ދިފާޢުކުރާ ފިޔަވަޅު ނުލީ އެއަށް ފުރިހަމައަށް ތަބާވެ، ކަންކަން ގެއްލި ގޮސްފައެވެ. އެއީ ސިޔާސީތަކާއި ތާރީޚާއި ބަޤާއަށް ދެނެގަތުމުން އެއްބަސްވެގެންނެވެ.

އެމީހުން އެންމެ ގިނައިން ދައްކާ ވާހަކައަކީ ހުރިހާ ދިމާލަކުން ފިރިހެނުންނާ އަންހެނުން ހަމަހަމަކުރުމުގެ ވާހަކައެވެ. އަދި ޤާނޫނުތަކާއި ޚާއްސަކުރުން އެމީހުން އެވާހަކަ ބިނާކުރީ އެއާ ހިލާފުވާ މައްސަލަތަކެވެ. އެއީ އިންސާނިއްޔަތުގެ ގޮތުން ދެބައިމީހުން އެއްހަމަވެގެންވުމެވެ.

އަދި އެމީހުން ނޫސްގަނޑުތަކުގައި ކިޔަނީ: ޤާނޫނުގައި އެއްގޮތްވުމަކީ ހުރިހާ ގޮތަކުން ފުރިހަމަ އެކަކަށްއެކަކުގައި ވާން ކަމެއްނޫންކަމެވެ. އެގޮތުން ކަންތައް ބަހާކަށް ހަރިގަނޑާއި ޓޫބާއި ނަޒާފާ މުނާސަބު ފުރިހަމައެއްވެއެވެ.

އެމީހުން އިންސާނަކަށްވުމުގެ ގޮތުން ފިރިހެނާ އަންހެނާއާ އެއްބަސްވިއަސް، ޝަރީޢާތަކާއި ބޭނުންތަކާއި ހަށިގަނޑު ހެދިފައިވާ ހުރިހާ ގޮތަކުން އެމީހުން އެއްވަރުވެގެންވާކަމަށް ބުނުމަކީ އެއްވެސް މިހާކަށް ކުޅަދާނަވާނެކަމެއް ނޫނެވެ! އެމީހުންގެ ގޮތުގައި އިޖްތިމާޢީ ދައުރުވުން ފުޅާ ޚަސްބަރި ހިލްމަތަކަށްޓަކައިއެވެ. އަދި އެއީ ﷲ ގެ އާޔަތްތަކުން އާޔަތެކެވެ.

ޖިސްމާއި ފިޒިޔޮލޮޖީއާ އުމްރުތަކުގައި ތަފާތުވުންތަކާ ފިޒިޔޮލޮޖީ ގޮތުން އެވާ ތަފާތުގެ މިންވަރަށްގެ ގޮތުން މުސާވާތު ވާޖިބުވާކަމުގައިވެސް ތަފާތުވުން ލާޒިމުކުރާ ކަމެކެވެ. އުސޫލުތަކުގެ ނަތީޖާއެވެ.

ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم ގެ މައްސަލަ ދުރުއަސްރުގައި ބާވައިލެއްވުން ފުރިހަމަ ޝަރުޢު ވިއީއެވެ. ދީނުންގެ ގޮތުގައި އިންސާނިއްޔަތުގެ ގޮތުން އެއްގޮތްވެ، ބައެއް ސިފަތަކުގައި ތަފާތުވުންތަކުން ދުރަށް މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރައްވާފައިވާ ﷲ ތަޢާލާ އަންހެނުނާއި ހުއްދަކުރެއްވި ކަންތައް ފިރިހެނުނާ ޙަރާމްކުރައްވާ، އަދި އޭގެ އިދިކޮޅުންވެސް ލެއްވިއެވެ.

އެމީހުން ﷲ ތަޢާލާ ފިރިހެނާގެ މައްޗަށް ރަނާއި ރިހި އެޅުމާއި، ޙަރީރު ފޭރާން ލުމާއި، ތަސްވީރުކުރުމާއި ބިރިއަޅުވާ ހެދުން ބޯކުރުވާ އުނދުން ކަނޑުވާ ކަމެއް ޙަރާމްކުރެއްވިއެވެ. އަދި އަންހެނުންނަށް އެކަންތައް ހުއްދަކުރެއްވިއެވެ.

އަދި ފިރިހެނުންގެ މައްޗަށް ޖިހާދުކުރުމާއި ޖުމްޢާ ނަމާދާއި، އަހުލުވެރިންނަށް ހަރަދުކުރުމާއި، ޙައްޖު ދިއުމާއި، އުޒުރުވެރިން ހަމަޖެހުން ވާޖިބުކުރައްވާފައެވެ. އެހެން ކަމެއް އަންހެނާގެ މައްޗަށް ވާޖިބު ނުކުރައްވައެވެ.

އަދި އަންހެނާގެ މައްކަން ހިޖާބުވެ ފަރުދާވުމާއި އަޚުލާގުތަކާ އެވަރު ކަންކަން ވާޖިބުކުރެއްވިއެވެ. އެއީ ޙިމާޔަތް ރަނގަޅު ރައްކާތެރިކަން، މިފަދައިން މަސްލަހަތްތަކުން ދުރުކުރުމަށެވެ. އެހެން ގެންދަނީ ޒާހިރުކަމުން ނުވަތަ އަސްލުބަޔަށް ފަހަރު ތަޢާރަފްކުރެވޭ...

ﷲ ތަޢާލާ، ދީނަ ބުނުއްވައިދެއްވި ޝަރީޢަތުގެ ވާޖިބުކުރެއްވުމާއި ފިރިހެނުންނާއި އަންހެނުން ހަމަހަމަކުރެއްވިއެވެ. އެހެނީ އަދުލުވެރިކަން އެދޭބައިމީހުން ފިޔަވައި އެއްވަރުވެއެވެ...

އަދި އަޤީދާއި، ޢިބާދާއި، މުޢާމަލާތާއި، ޙައްޤުތަކާއި، ޖަޒާދޭކުރުމުގައި އަސްލަކީ ފިރިހެނާއާ އަންހެނާ ހަމަހަމަވުމެވެ. މާއްސަތަކުން ނުވާނީ ދަލީލެއް އައުމުންނެވެ.

ނަފްސުހަކަތާ އެހެން މިންނާ ވައްތަރުވާން ސަބަބުވާ އެއްޗެހެވެ. ފަހަރެއްގައި އެކަން ޝަރުޢީ ހުކުމްތަކުގައި ނިކަމެ އަދާކުރުމުތަކާއި ތަފާސްތައްވެސް ބެހެއްޓެނީ ފެނެއެވެ.

މިސާލަކަށް އެސް ތިނެއްގެ މިރާތުވިއްޔެވެ:

"ﷲ ތަޢާލާ ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި ވިދާޅުވެފައިވަނީ:

﴿لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِۚ﴾ [النساء: 11]

"އަންހެނުން ދެ ދަރިންގެ ބައާ އެއްވަރު ފިރިހެން ދަރިއަކަށް ވެއެވެ."

ފިރިހެނުން ބޮޑުވެ: "އަހަރުމެން އެދި ދުއްދީދުކުރަނީ ޙައިކަ ގުދަރުގައި އަންހެނުންގެ މައްޗަށް އަހަރުމެން މަތިކުރުން ގޮތް އާދޭހަށްގައިވެސް އަންހެނުންގެ މައްޗަށް

އަހަރުމެންގެ ހެޔޮކަންތަކުން މަޙުރޫމުވެއެވެ! އެމީހުން އަންހެނުންގެ އަޖުރުގެ ދަރުމަ އަހަރުމެންނަށް ލިބޭނެއެވެ!"

އަންހެނުން ބުނީއެވެ: "އަހަރުމެން އެދި އުއްމީދުކުރަނީ ވާރުތަ މުދަލުން އަހަރުމެންނަށް ފިރިހެނުންގެ ދެބައިކުޅަ އެއްބައި ދުނިޔޭގައި ލިބޭގޮތަށް، އަހަރުމެންގެ ޙައްޤުތަކުންވެސް ފިރިހެނުންގެ ޙައްޤުތަކުގެ ދެބައިކުޅަ އެއްބައި މަދުކުރެއްވީތީވެ!"

ދެން ﷲ ތަޢާލާ ބާވައިލެއްވިއެވެ:

﴿لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا ٱكۡتَسَبُواْۖ وَلِلنِّسَآءِ﴾ [النساء: 32]

"ފިރިހެނުންނަށްވެސް، އެއުރެން ހޯދި ކަމެއްގެ ނަޞީބު ވެއެވެ. އަދި، އަންހެނުންނަށްވެސް، އެކަނބަލުން ހޯދި ކަމެއްގެ ނަޞީބު ވެއެވެ."

އެބަހީ ޘަވާބާއި ޢުޤޫބާތުތަކާއިއެވެ...

ލިބަރަލް ފިކުރަކީ އަސްލު، މިކަމުގައި ދީނާއި ފިޤުހުން ފަހަނައަޅާ ގޮސް މުޅިން ދުރުވެގެންވާ އެއްޗެކެވެ. އެހެނީ އެއީ މިސްކީނުންގެ މުޢާމަލާތްތަކާއި ދުނިޔަވީކަން ލިބިފައި އެއްފަހަރާ ޤަރާރުވިއެވެ. އެއީ އެފިކުރު ބަދަލުކުރާ އަސްލުގެ ސަބަބުތަކެވެ.

އެއީ ކަންކަމަށް ފާއިތުވެގެން ބިއްސިވާލަން ނަޒަރު ހިންގާ ތަޖުރިބާކުރުމެވެ. އަދި ތަޖުރިބީ އަޚުލާޤީވުމުގެ ފިޤުހާއި މަސްއަލަތަކުގެ އެއްގަރާރުނުވާތީއެވެ. އަދި ހިތްއާރަ، އެކަންކަމާމެދު ނުބަލައިގެން ހިތްވަސްކުރެއެވެ.

އެހެނީ އެއީ ލިބަރަލިޒަމްގެ މަބްދައުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭކަމެއްވެސް ނޫނެވެ. އެހެނީ އެކަންކަމަކީ އުޅުމެއް ކަންކަމެވެ. އަންހެނުންގެ ލިބަރަލް ފިކުރަކީ ހުސްއެކަނި ސާފު ދުނިޔަވީ ފިކުރެކެވެ.

*****

71- ބަސްގަނޑު އަދި ބާރުވެރިކަމުގެ ތަބާކުރާ ގިނަ މީހުން ތަބާކުރަނީ

ބާރުވެރިގެ ތިރިކަމާއި، ދަރަޖަކަން ބަރަކާތް އެވާރުގެ ބަޔާނެއް ސޯސްނުއަވެ.

އަދި ހުކުމްކުރުން ރިޔާސަތު ފުރުޞަތު ބައްދަލުކުރި ބާރުވެރިގެ ސިޔާސަތުގެކާރި

ޤަޟާއީ ބާރުގެ ބާރާ ފުރުޞަތު

އެއްވެސް އަސްލެއް އަދި ފަރުޢީކަމެއްވިޔަސް، މަޢުނަވީކަމެއްވިޔަސް މާއްދީކަމެއްވިޔަސް، އޭގެ އަސަރު އެކަމުގެ ވެރިޔާއަށް ކުރާނެއެވެ. ފަހަރެއްގައި އެކުރާ އަސަރު ފުރުވިގެން ނުވަތަ ފުޅާކޮށްވެދާނެއެވެ. ފަހަރެއްގައި އެއަސަރު ނާޤިޞް ކުޑަކަމެއްކަމުގައި ވިޔަސް އޭނާއަށް ފޯރިދާނެއެވެ.

އަނބުއްކުޅުން ފުރުކުން ހަމަކުރެއްވާ އަސަރު ނުފޯރި ކަނޑުވާލަނެވެ. އެހީ އެކަމަކުން ސަމާލުކަން ދިނުން އަނބުރާލި ކަމަށާދިޔައެވެ.

އެދުރުން މީހާ ހިނގާފައި ދާ މަގުގައި އަހަރެ ކަނޑައެޅުއް އަންގައިން ފުނި، ދެން އެއިން އެއްގަމުވެފައިވާނެއެވެ. އަނބުއްކުޅުން އަންގާ ތަފުން ނުފުނި ގޮސް ވަރަކަށް ވެއްޖެދާނެއެވެ! އެއީ އެނބުރެއްކަމުގައި އަންގާ ފުނިމާއި ހިޔާ އާދިފުވެ، ސަމާލުކަން ގެއްލިގެންދުމުންނެވެ.

ހިތްގެ ހަރުގޮތްތެރިކަމާއި ޙާޟިރުވުމުގެ ސަބަބު އަސަރުއްވެއެވެ. މާއްދީކަމުގެ ތަރާދީކުރުމުގައި ބައްދަލުކުރާއެއް ދިރުމުގެ ސަލަމަތް ނަފްސަތު އެކަން ފުނިން ފަރުދީކާމާ އަސަރުތަކެއް ކުރެއެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި:

- އެތެރެފުށުގެ ބަރަކާތް ބޭރުކަރުކޮށްފުން.

އެހެނީ އިންސާނާ ބޭރުފުށުގެ ޝުޢޫރުތަކާއި، ހާމައަށްވާ ކަންކަމާއި، އޮޅުއަރުވާ ކުރިވެރިވެގެންވާ ޖިސްމާނީ ފަރާތުން މާބޮޑަށް ދުރުގެންނުވެއެވެ. އެހެނީ އޮޅުވާލުމަކީ ވަންހަނާވެގެންވާ ކަންކަމާއި ބަޔާންކޮށްދެއް ސުލޫކަކީ ދަތި އުނދަގޫކަމެކެވެ. އަދި ކޮންމެ ކަމެއްގެ ސިއްރުތަކާއި އެއްޗެހީގެ ބަޔާންކޮށް ސުލޫކަށް އަސަރުގެ އުދުރު ތަރަވަސްވެގެން ނުވެއެވެ.

އެހެނީ އެތެރެފުށުގެ ބަދިޔަ ދުނިޔެއަކާ މުޤާބިލުކަމި އެކަން ވަރަގަދަކަމާ ސުލޫކުތޯ، އެނޫ، ޝަރުޢީވާ ކަންތައްހުރި ނޭފަތްޗާޓަށް، ތިރީ ވިސްނުމުގެ ޒިކުރުކުރަމުން ބޭނުންޖެހެއެވެ. މިސްކީނުންގެ ތެރެއިން ހިނދަކުން، ޖިންސީހަރަކާތްތަކުގައި ބަހުސްތަކުގެ ކުރިމަތިލަން ޖެހިދާނެއެވެ. އެހެނީ ދިހަފަހަރަކު ބަހައްޓާއި ބާރުގެދޮށް ބޭނުންތަކުން ފަހުކޮށްގާ ކަންކަން އަރިހުގައިޔާރެ ބިޒިނަސްކުރުން ސަލާމުކަންކޮށްފަ އެއްވަރަށްކަމެވެ.

އެގޮތުން ކޮންމެ މަސައްކަތަކާއި މަގަކަން ގޮވާ މިހާރުލަވަސް ހަމަ ބޭނުންކުރަނީ އަސްލު ދަތުވަރުދިނުމުގައި ބޭނުންކުރާ ނަންބަރާއި މުސްތަޤްބަލަކާވެ. އަދި އެތާއާ ހިޖުރަތު ދަކާވަރިވާ މީހާ ސިފަވަރުކަން ބޭނުންކުރާ ނަންބަރުތަކުވެސް ހަމަ އެކަށޭނެވެ.

މިސާލަކަށް ބައްޓަމި ބާޒާރު، ހަވާލި ނުބައި، ރަނގަޅުކަމާއި ނުރަނގަޅު ގޮސްގޮތް މިފަދަ އިސްތިޢުމާލުކުރެވެއެވެ. އަދި މަތިއާނަތު ޝަރުޢީ ސިފަތަކާއި ހަމަކަންކަމުގެ އާޚިރުގައި ގަދަކަން ތިބޭ އެންމެ އަލުގަދަ ކާޒުލެވެ!

އެހެނީ (ބަޔަކުވެސް އަދި ބާޔިރަކުންވެސް) ތަބާވާމިހުންވީ އަހަރުމެންގެ ބަޔަކުތަކަށް ދުނިޔެއިންނުކުމުމުގައި އަހަރުމެންނަށްވެއެވެ. އަދި އުމުރުން ތަފާތުވިޔަސް ބޮޑުވެރިން ދައްކާ ދަރަޖައާއި އާދަޔާ، ކަމުދުސް އަނބިރިސާ މިންވަރެވެ.

އަޖައިބުކުރުވަނިވި ބަރާބަރު އާދަޔާހިލާފު ކޮންމެ ކަމެއް، އެހެން ކަންތަކަށްވުރެ ބޮޑަށް އެކަމަކާގުޅޭ ފިކުރުކޮށް ވިސްނުމަށް ހިތްވަރުދީ ގެންދެއެވެ. އެހެނީ ހިތް އެކަމުގައި ރަޢިއްޔަތަށް، އެކަމާގުޅޭ ފިކުރުކުރަން ޖަމާޢަތުކުރަނީއެވެ.

އަސްލުކުޑެން ފިޔަވަޅު ފިކުރު ޖެހިލުވުމާ ބުއްދި، ބަޔޭގެމީހަކަން ސަލާމުކަންދޭ ވަރަށްވުރެ މާބޮޑަށް އެފިކުރު ބަދަލުވެގެންދާ ބަސްބަހާއި ފިކުރުތަށް ޖިނސްތަކުގެ ޝަރުޢީ ގޮތުންދާ ކޮށްދެވޭ ސަލާމަތެއް...

ޝުކުރު އަދުލުވެރިންގެ ޝަރުޢީ އަޅުއަދާ މީހާއަށް ބަސްބަހުގެ ނަޒަރުކާއި ޝަރުޢުކަން ދެންކައިދިން، އަދި އެދުވަހުވާ ބޭނުންތާގެން އެކަމުގައި މަޝްހޫރުކަންދުވެ...

﴿وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَٰطِينَ ٱلْإِنسِ وَٱلْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ ٱلْقَوْلِ غُرُورًاۚ﴾ [الأنعام: 112]

"އެފަދައިން، ތިމަންއިލާހު، ކޮންމެ ނަބިއްޔަކަށް އިންސީންނާއި، ޖިންނީންގެ ޝައިޠާނުން ޢަދުއްވުންކަމުގައި ލެއްވީމެވެ. އޭގެ އެއްބަޔަކު އަނެއްބަޔަކަށް ގެއްލުންދިނުމަށް ކުރުމަން މަކަރާއަތްޖަހާ ބާޠިލު ބަސްތަކުން ވަސްވާސްދީ ފަހިދީ އުޅޭތެވެ."

އެހެންވެ ނަބިއްޔުންނާ ދެކޮޅުވެރި ހަސަދުން، މީހުންގެ ކަންތައްތައް މަޝްހޫރުކޮށްދެނީ އުމުރުން ދައްކާ ވާހަކަ ތެދުކަން ބަލާނުލައިގެން އެކުވެރިޔާ ރިކިކަމުގައިވާ އިޖާބަދީ ވާހަކަތަކުންނެވެ! އަދި އެމީހުންނާ ޚިލާފުވާ މީހުންނަށްވެސް ތުހުމަތުކޮށް ގޯސްކޮށް ބަޔާންކުރުމަށް ބޭނުންވާ ގޮތަށް އެކިގޮތްގޮތަށް ދައްކަނީއެވެ!

އެގޮތުން ރަސޫލުންނަށް ސިއްރާއި، ދޮރަކަމާއި، ކޮސްކަމަށް ތުހުމަތުކުރެއްވީ. އެއީ އެބޭކަލުން އެގޮވާލައްވާ ކަންތައްތަކުގެ ބަޔާންތަކެއް ރަސޫލަކަށް ވަޙީންކޮށް ފުރުވާލެއްވިކަމާއި ސަލާމަތްކުރެއްވި ދީނުން ބުނުއްވައިލެއްވިއެވެ...

*****

وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم تسليما كثيرا

